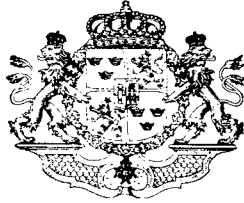

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

ALLMÄN
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

ÅR

1947

AV

KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1949

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

483159

INLEDNING

TILL

Allmän hälso- och sjukvård / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1913-1982. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1979.

1911-1967 utgiven av Kungl. Medicinalstyrelsen.

1911-1950 med innehållsförteckning på franska. 1913-1950 med fransk parallelltitel: Hygiène et service sanitaire en Suède.

1951-1979 med innehållsförteckning och parallelltitel på engelska: 1951-1956: Public health and sick care in Sweden ; 1957-1979: Public health in Sweden . 1960-1979 även med sammanfattning på engelska.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1, Sundhetskollégii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt, 1864-1912. - Sundhetskollégium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen. Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Sinnessjukvården i riket /Kungl. Medicinalstyrelsen. – Stockholm, 1913-1939. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1939.

Efterföljare:

Hälsan i Sverige: hälsostatistisk årsbok / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : 1988–1992. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1987/88-1991/92.

Det civila veterinärväsendet / av Kungl. Veterinärstyrelsen. – Stockholm, 1918-1951. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1916-1949.

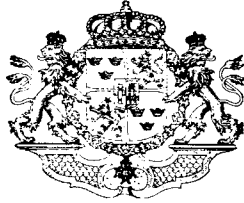
Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960

Allmän hälso- och sjukvård. År 1947. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

ALLMÄN
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

ÅR

1947

AV

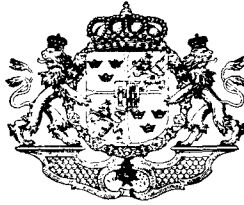
KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1949

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

483159

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE
ET SERVICE SANITAIRE
EN
SUÈDE
EN
1947
PAR
LA DIRECTION GÉNÉRALE DE LA
SANTÉ PUBLIQUE

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Inrikesdepartementet.

»Allmän hälso- och sjukvård», som härmed överlämnas för år 1947, framträder med denna årgång i omredigerat skick. Innehållet har grupperats i huvudsakligen tre avdelningar, nämligen dels en allmän översikt av medicinalpersonalen, dels en redogörelse för organisationer och anstalter på hälso- och sjukvårdens område och dels en berättelse över hälsotillstånd, sjukdomar m. m. Som ett fjärde avsnitt har en beräkning av det allmännas kostnader för hälso- och sjukvårdsändamål tillfogats.

För första gången redovisas vissa uppgifter om personalens antal vid de särskilda sjukvårdsanstalterna. Uppgifterna om anstalternas inkomster och utgifter lämnas däremot endast summariskt, då utförliga översikter publicerats i Sveriges landstings tidskrift 1948: 4.

Berättelsen över medicinalstyrelsens egen verksamhet har utbrutits ur denna publikation och kommer att överlämnas separat.

Stockholm den 30 november 1948.

J. AXEL HÖJER.

ERIK SOOP

/ *Anna Lisa Agnell.*

INNEHÅLL.

	Sid.
Kap. 1. Allmän översikt av medicinalpersonalen	1
Kap. 2. Organisationer och anstalter på hälso- och sjukvårdens område	7
A. Organ för enbart öppen hälso- och sjukvård	7
Tjänsteläkarna	7
Distriktssköterskorna m. fl.	8
Distriktsbarnmorskorna	9
Den förebyggande mödra- och barnvården	9
Tuberkulosvården	12
Karantänsväsendet	14
Vården av könssjuka	14
Folktandvården	15
Apoteken	16
B. Anstalter för kroppssjukvård	17
Allmän översikt av anstalter och vårdplatser	17
Patienter i sluten vård, beläggning	25
Patienter i öppen vård	29
Personal	30
Ekonomi	33
Nybyggnader och utvidgningar	37
C. Anstalter för vård av sinnessjuka och sinnesslöa	38
Allmän översikt av anstalter och vårdplatser	38
Patienter i anstalts- och familjevård m. m.	39
Personal	41
Ekonomi	41
Beslutade viktigare åtgärder, nybyggnader och utvidgningar	43
Kap. 3. Hälsotillstånd, sjukdomar, förlösningar m. m. under år 1947	44
A. Hälsovårdsförhållandena i allmänhet	44
B. Infektionssjukdomar	48
Epidemiska sjukdomar	48
Veneriska sjukdomar	52
Tuberkulos	53
C. Skador, förgiftningar, trafikolycksfall	54
D. Förlösningar och aborter	56
E. Om den aktuella kariesprocenten hos sjuåringar	59
F. Socialpsykiatri	61
G. Sinnessjukdomar	63
Kap. 4. Det allmännas kostnader för hälso- och sjukvårdsändamål år 1928 och 1947	67

Tabeller.

Medicinalpersonal, vissa befattningar.

Antal läkare, tandläkare, apotekare och sjukgymnaster vid slutet av år 1947	Tab. 1
Antal civila läkarbefattningar med tjänstårsrätt i början av år 1948	” 2
Antal sjukskötersketjänster den 31 december 1947 och barnmorsketjänster den 1 januari 1948	” 3

INNEHÅLL.

	Sid.
Kap. 1. Allmän översikt av medicinalpersonalen	1
Kap. 2. Organisationer och anstalter på hälso- och sjukvårdens område	7
A. Organ för enbart öppen hälso- och sjukvård	7
Tjänsteläkarna	7
Distriktssköterskorna m. fl.	8
Distriktsbarnmorskorna	9
Den förebyggande mödra- och barnvården	9
Tuberkulosvården	12
Karantänsväsendet	14
Vården av könssjuka	14
Folktandvården	15
Apoteken	16
B. Anstalter för kroppssjukvård	17
Allmän översikt av anstalter och vårdplatser	17
Patienter i sluten vård, beläggning	25
Patienter i öppen vård	29
Personal	30
Ekonomi	33
Nybyggnader och utvidgningar	37
C. Anstalter för vård av sinnessjuka och sinnesslöa	38
Allmän översikt av anstalter och vårdplatser	38
Patienter i anstalts- och familjevård m. m.	39
Personal	41
Ekonomi	41
Beslutade viktigare åtgärder, nybyggnader och utvidgningar	43
Kap. 3. Hälsotillstånd, sjukdomar, förlösningar m. m. under år 1947	44
A. Hälsovårdsförhållandena i allmänhet	44
B. Infektionssjukdomar	48
Epidemiska sjukdomar	48
Veneriska sjukdomar	52
Tuberkulos	53
C. Skador, förgiftningar, trafikolycksfall	54
D. Förlösningar och aborter	56
E. Om den aktuella kariesprocenten hos sjuåringar	59
F. Socialpsykiatri	61
G. Sinnessjukdomar	63
Kap. 4. Det allmännas kostnader för hälso- och sjukvårdsändamål år 1928 och 1947	67

Tabeller.

Medicinalpersonal, vissa befattningar.

Antal läkare, tandläkare, apotekare och sjukgymnaster vid slutet av år 1947	Tab. 1
Antal civila läkarbefattningar med tjänstårsrätt i början av år 1948	” 2
Antal sjukskötersketjänster den 31 december 1947 och barnmorsketjänster den 1 januari 1948	” 3

TABLE DES MATIÈRES.

	Page
<i>Chapitre 1. Aperçu du personnel médical</i>	1
<i>Chapitre 2. Organisations et établissements dans le domaine d'hygiène publique</i>	7
A. <i>Organes pour les services ouverts de la santé publique</i>	7
<i>Médecins à fonctions publiques</i>	7
<i>Infirmières de district</i>	8
<i>Sages-femmes de district</i>	9
<i>Soins préventifs aux mères et aux enfants</i>	9
<i>Soins antituberculeux</i>	12
<i>Soins antivénéériennes</i>	14
<i>Quarantaines</i>	14
<i>Soins dentaires</i>	15
<i>Pharmacies</i>	16
B. <i>Etablissements pour maladies physiques</i>	17
<i>Aperçu des établissements et lits disponibles</i>	17
<i>Malades admis dans les services fermés</i>	25
<i>Malades admis dans les services ouverts</i>	29
<i>Personnel</i>	30
<i>Economie</i>	33
<i>Constructions nouvelles et agrandissements</i>	37
C. <i>Etablissements pour le traitement des aliénés et imbeciles</i>	38
<i>Aperçu des établissements et lits disponibles</i>	38
<i>Soins hospitaliers et soins familiaux</i>	39
<i>Personnel</i>	41
<i>Economie</i>	41
<i>Constructions nouvelles et agrandissements</i>	43
<i>Chapitre 3. Conditions sanitaires, maladies, accouchements etc. en 1947</i>	44
A. <i>Conditions sanitaires en générale</i>	44
B. <i>Maladies infectieuses</i>	48
<i>Maladies épidémiques</i>	48
<i>Maladies vénériennes</i>	52
<i>Tuberculose</i>	53
C. <i>Cas de lésions corporelles et d'empoisonnements, accidents de circulation</i>	54
D. <i>Accouchements et avortements</i>	56
E. <i>Maladies dentaires des écoliers de sept ans</i>	59
F. <i>Psychiatrie sociale</i>	61
G. <i>Maladies mentales</i>	63
<i>Chapitre 4. Dépenses de la communauté pour les services de la santé publique en 1928 et en 1947</i>	67

Tableaux.

Personnel médical, certaines fonctions.

<i>Médecins, dentistes, pharmaciens et exerçants de gymnastique en 1947</i>	Tabl. 1
<i>Nombre de charges médicales civiles</i>	* 2
<i>Nombre d'emplois d'infirmières au 31 déc. 1947 et d'emplois de sages-femmes au 1 janvier 1948</i>	* 3

Organisations et établissements.

<i>Soins préventifs aux mères et aux enfants en 1947</i>	* 4
<i>Dispensaires de tuberculose en 1947</i>	* 5
<i>Nombre de pharmacies etc. et leurs montants de vente en 1947</i>	* 6

<i>Activité des soins dentaires publics en 1947</i>	Tabl. 7
<i>Recettes et dépenses des soins dentaires publics en 1947</i>	» 8
<i>Aperçu des lits disponibles dans les hôpitaux pour les maladies corporelles</i>	» 9
<i>Spécification des lits disponibles dans les hôpitaux au 31 décembre</i>	» 10
<i>Hôpitaux, certaines infirmeries ayant le caractère d'hôpitaux et infirmeries en 1947</i>	» 11
<i>Hôpitaux épidémiques</i>	» 12
<i>Etablissements antituberculeux</i>	» 13
<i>Hospices</i>	» 14
<i>Maternités</i>	» 15
<i>Maisons d'accouchement</i>	» 16
<i>Maisons de santé privées</i>	» 17
<i>Maisons de santé pour les malades chroniques</i>	» 18
<i>Sections pour les malades chroniques dans les maisons de vieillards</i>	» 19
<i>Les hôpitaux d'aliénés</i>	» 20
<i>Hôpitaux d'aliénés communaux de second ordre et privés</i>	» 21
<i>Internats pour des enfants psychopathiques et nerveux</i>	» 22
<i>Etablissements des imbéciles et des épileptiques. Lits disponibles etc.</i>	» 23
<i>Idem. Restants au ³¹/₁₂</i>	» 24
<i>Spécification du nombre des entrées dans les hôpitaux d'aliénés pendant l'année 1947, appartenant à l'Etat ou aux certaines villes</i>	» 25
<i>Restants aux hôpitaux d'aliénés au 31 déc. 1947, appartenant à l'Etat ou aux certaines villes</i>	» 26
<i>Sorties des hôpitaux d'aliénés pendant l'année 1947, appartenant à l'Etat ou aux certaines villes</i>	» 27

Maladies, accouchements etc.

<i>Maladies infectieuses, rapportées par tous les médecins (aperçu)</i>	» 28
<i>Maladies infectieuses, rapportées par tous les médecins, par mois et département</i>	» 29
<i>Cas de maladie vénérienne en 1947, répartis d'après le domicile et le lieu d'infection ainsi qu'un aperçu pour les années 1938—1946</i>	» 30
<i>Cas de maladie vénérienne en 1947 avec répartition par âge et par sexe</i>	» 31
<i>Les examens radiomicrophotographiques de la Direction générale de la Santé publiques en 1946—1948</i>	» 32
<i>Malades et décédés de tuberculose en 1947</i>	» 33
<i>Cas de lésions corporelles et d'empoisonnements, entrées dans les hôpitaux en 1947</i>	» 34
<i>Accidents du trafic en 1947</i>	» 35
<i>Accouchements et naissances répartis d'après les districts de service médical et la forme de l'entretien en 1947</i>	» 36
<i>Entrées dans les hôpitaux d'aliénés de l'Etat et de certaines villes en 1947, réparties d'après le domicile</i>	» 37
<i>L'âge où les hospitalisés entrés dans les hôpitaux d'Etat etc. pendant l'année 1947, sont tombés malades pour la première fois</i>	» 38
<i>Les aliénés, soignés au cours de 1947, répartis d'après la forme de la maladie</i>	» 39
<i>Restants à la fin de l'année aux hôpitaux d'aliénés, répartis d'après le pourcentage de la forme de la maladie</i>	» 40
<i>Causes, sous l'influence desquelles la maladie pourrait avoir son origine chez les malades admis dans les hôpitaux d'aliénés de l'Etat et de certaines villes, groupe B</i>	» 41
<i>Malades entrés pendant l'année 1947 dans les hôpitaux d'Etat etc. avec des tendances psychopathiques héréditaires réparties d'après la forme de la maladie</i>	» 42
<i>Données concernant les malades guéris pendant l'année 1947 dans les hôpitaux d'aliénés de l'Etat et de certaines villes</i>	» 43
<i>Causes de décès dans les hôpitaux d'aliénés de l'Etat et de certaines villes</i>	» 44

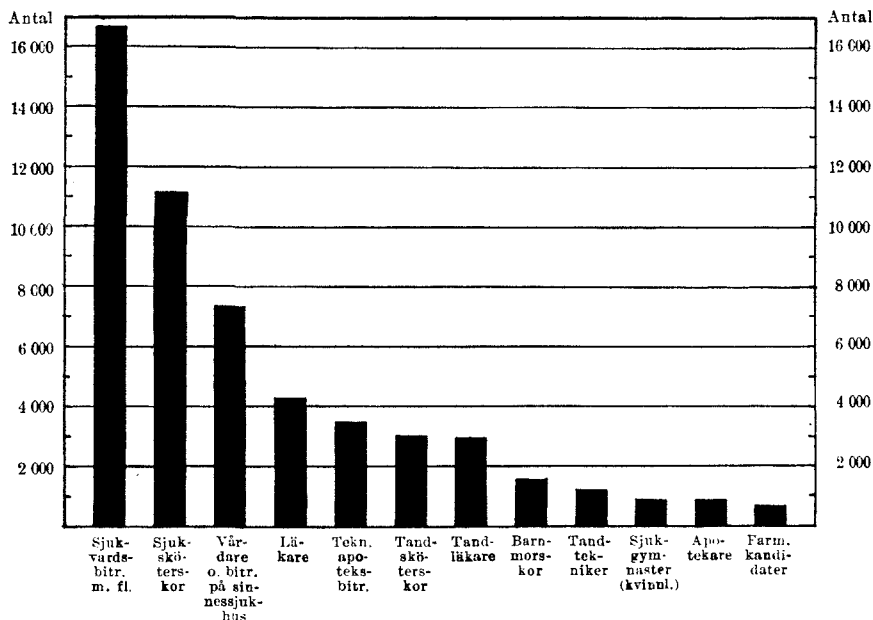
Kap. 1. Allmän översikt av medicinalpersonalen.

Ett överslag av den i slutet av år 1947 i riket verksamma medicinalpersonalens antal ger följande resultat.

Läkare	4 250	Tandläkare	2 920
Sjuksköterskor	11 150	Tandtekniker	1 200
Barnmorskor	1 550	Tandsköterskor	3 000
Sjukgymnaster (kvinnliga)	860	Apotekare	850
Sjukvårdsbiträden m. fl.	16 640	Farmacie kandidater	670
Vårdare ¹ och biträden på sinnessjukhus (exkl. sjuksköterskor) ¹	7 350	Tekniska apoteksbiträden	3 460
		Summa	53 900

I sammanställningen har upptagits dels sådan personal, som är medicinskt utbildad, dels sådan, som direkt handhar vården av sjuka. I sammanhanget kunna nämnas ytterligare ett par personalgrupper, som icke äro medicinalpersonal i egentlig mening men indirekt engagerade i sjukvårdsarbete, nämligen ekonomi- och förvaltningspersonal vid sjukhus och centrallaboratori-ers och läkemedelsfabrikers personal. Endast för sjukhusens nämnda per-

Medicinalpersonalens storlek omkring slutet av år 1947.

¹ Inklusive uppsyningsmän och föreståndarinnor.

sonalgrupper har en beräkning gjorts, och denna slutar på ca 12 350 personer för ekonomipersonalen och ca 1 330 för förvaltningspersonalen.

Samtliga tal i tablån äro något avrundade. Relativt osäkra äro uppgifterna beträffande tandtekniker. Tandsköterskornas antal har antagits vara ungefär lika med tandläkarnas. Icke representerad i sammanställningen är sinnesslöanstaltarnas personal och personalen vid tuberkulosdispensärerna, i den mån det icke är fråga om läkare och sjuksköterskor. Icke heller den militära sjukvårdens personal är medräknad i annan mån än läkare och sjuksköterskor. Apotekselever ha icke medtagits, men sjuksköterskeelever ingå i gruppen sjukvårdsbiträden o. dyl, i den mån de fullgjorde elevtjänstgöring vid sjukhus i slutet av 1947.

Ytterligare uppgifter om sjukvårdspersonalen inom olika organisationer och anstalter lämnas dels här nedan, dels i kap. 2.

Källan till de uppgifter om antal läkare, sjuksköterskor, sjukgymnaster, tandläkare och apotekspersonal (utom tekniska biträden), som lämnas i detta kapitel och i tabellverket (tab. 1), är vissa hos medicinalstyrelsen befintliga och successivt reviderade register.

Läkarna antecknas i vederbörligt register, så snart de erhållit legitimation eller, om det gäller personer, som icke avlagt svensk läkarexamen, av Kungl. Maj:t meddelats behörighet utöva läkaryrket, och avföras därur vid sin död. Uppgift om när vederbörande avlidit erhålles ur dags- och fackpressen. Dessemellan skall varje läkare insända anmälan till medicinalstyrelsen, då han flyttar till annan ort eller då hans tjänsteställning förändras, en anmälan, som dock ofta försummas. Kontrollmöjligheterna äro dock tämligen goda, i det ett stort antal läkare ha någon tjänst (vid sjukhus, i provinsialläkarväsendet o. s. v.) och förändringar beträffande tjänster antingen rapporteras av landstingens sjukvårdsberedningar, epideminämnder m. fl. eller regleras direkt av medicinalstyrelsen (såsom beträffande provinsialläkarväsendet), varjämte läkarvikarier och extraläkare själva — för att ett förordnande på läkartjänst skall tillgodoräknas vid tjänstårsberäkning — ha att inom tre månader efter förordnandets slut styrka sin tjänstgöring genom en anmälan till medicinalstyrelsen.

Det är givet, att åtskilliga äldre medlemmar av kåren bedriva tämligen liten praktik, ehuru de stå kvar i registret, och att de finnas, som helt nedlagt sin yrkesutövning. Härom saknar man uppgifter, men med stöd av tidigare statistik kan antagas, att omkring 95 % av samtliga äro yrkesverksamma.

Av tab. 1 (sid. 71) framgår, att antalet läkare i slutet av år 1947 var 4 354. Tillämpar man på detta tal det nyss angivna relationstalet för de yrkesverksamma (95 %), blir resultatet, att omkring 4 140 läkare då skulle utövat yrket.

I förhållande till rikets folkmängd, motsvara 4 354 läkare 6,4 på 10 000 invånare. Som jämförelse härmed må nämnas, att man på 10 000 invånare räknade 9,7 läkare i Danmark (1944), 8,9 i Norge (1946), 3,6 i Finland (1940), 7,3 i Frankrike, 14,0 i Förenta staterna (1946), drygt 10 i Canada och

8,5 i Australien (1943).¹ Talet är 12,2 för Sveriges städer och 1,8 för landsbygden. Vid bedömningen av dessa tal bör beaktas, att läkarna redovisats efter sina bostadsorter, icke efter sina verksamhetsområden -- något som för övrigt icke hade varit utförbart. Den starkaste koncentrationen av läkare finner man i universitetsstäderna -- därav de höga talen för städerna i Uppsala och Malmöhus län.

Av samtliga läkare hade 4 331 legitimation (varav ett fåtal partiellt) och 23 behörighet enligt Kungl. Maj:ts resolution. De sistnämnda voro praktiskt taget alla av utländsk härkomst, med eller utan svenskt medborgarskap. Fram till årsskiftet 1948/49 hade deras antal ökats till 54. I sammanhanget kan nämnas, att förutom dessa utländska läkare tjänstgjorde den 1 november 1947 på grund av medicinalstyrelsens förordnande 103 utländska läkare på sjukvårdsanstalter och -- ehuru i mindre utsträckning -- i öppen vård såsom tjänsteläkare. Motsvarande antal den 1 november 1948 var 169. Slutligen hade ytterligare ett mindre antal utländska läkare meddelats rätt att utöva läkarkonsten bland sina egna landsmän. Bortser man från de sistnämnda, skulle alltså sammanlagt 126 utländska läkare varit verksamma i landet vid slutet av år 1947. Tillhoppa med de samtidigt verksamma legitimerade läkarna, eller omkring 4 120, skulle hela läkarantalet i riket uppgått till omkring 4 250.

Av läkarna enligt tab. 1 voro 353, eller 8,1 %, kvinnor, Tio år tidigare var kvinnornas procentuella andel 5,8 och ytterligare tio år tidigare 5,4.

Nettotillväxten av läkarkåren har de senaste fem åren (1942--1947) varit i genomsnitt 147 per år. Vid beräkningen av detta tal har vederbörlig hänsyn tagits till att statistiken före 1945 grundade sig på uppgifter i förste provinsialläkarnas årsberättelser och att dessa år 1944 redovisade 3 618 läkare, medan medicinalstyrelsens register uppgav 3 879.

Tillgängligt material lämnar icke upplysning om hur det totala antalet läkare fördelar sig på privatpraktiserande läkare, tjänsteläkare, sjukhusläkare och kombinationer härav. Vissa upplysningar i frågan lämnas dock i kap. 2 under rubrikerna Tjänsteläkarna och Personal (vid anstalter för kropps- resp. sinnessjukvård).

Tandläkarna. I medicinalstyrelsens tandläkarregister införas de nyexaminerade tandläkarna, då de legitimeras. Årlig revision verkställs per den 1--15 oktober, då varje tandläkare har att sända in ett kort med sina aktuella data. Då det visat sig svårt erhålla fullständig rapportering måste uppgifterna liksom beträffande läkarna kompletteras med hjälp av dags- och fackpressens notiser m. m.

Till skillnad mot läkarna redovisas i tab. 1 beträffande tandläkarna den praktiserande personalen, men gränsen mellan de yrkesverksamma och övriga är i någon mån osäker. Totalantalet enligt tabellen var 2 860. Antalet kvinnor var 719 eller 25 % av hela kåren. Härtill böra läggas 100 utländska tandläkare, som i slutet av år 1947 verkade i landet jämlikt till-

¹ Den öppna läkarvården i riket. SOU 1948: 14, s. 147--176.

stånd av Kungl. Maj:t — nästan alla inom folktandvården och i befattningar, som icke kunnat besättas med svensk tandläkare. Detta gör 2 960 praktiserande tandläkare, eller 4,3 per 10 000 invånare. 37 tandläkare voro samtidigt legitimerade läkare. Dessa ha i tablån här ovan räknats endast i läkarkåren.

Nettotillväxten av tandläkarkåren (de utländska tandläkarna oräknade) har varit 80 per år under de senaste fem åren (1942—1947). Vid beräkningen av detta tal har motsvarande hänsyn till statistikens omläggning år 1945, som ovan beskrevs beträffande läkarna, måst iakttagas.

Av de praktiserande tandläkarna voro 526 verksamma inom folktandvården, varom närmare upplysningar lämnas i kap. 2.

Apotekarna och apotekspersonalen. I medicinalstyrelsens register införas de farmacie kandidaterna, så snart styrelsen godkänt dem som sådana, och apotekarna, så snart de av styrelsen erhållit legitimation. Apotekseleverna antagas av styrelsen och införas då i ett särskilt elevregister. Personalbeståndet vid slutet av året, vilket redovisas i tab. 1, erhålles från de personaluppgifter, som apoteken sända in varje januari månad och avse hela det föregående verksamhetsåret med därunder inträffade förändringar.

Sammanlagt 850 apotekare voro vid slutet av år 1947 i tjänst, därav 404 som innehavare av apotek. Kåren har hållit sig tämligen konstant under senare tid. År 1920 uppgick antalet till 894, steg därefter i ringa mån i början på 1940-talet till maximum 924 år 1942 och sjönk därefter åter. Kandidaternas antal har på det hela taget tillväxt starkt. Från att år 1920 ha varit 262 har antalet stigit till 673 år 1947. Denna siffra inkluderar 52 personer med utländsk farmaceutisk utbildning, vilka av Kungl. Maj:t erhållit tillstånd att på svenska apotek fullgöra farmacie kandidat tillkommande tjänsteålliganden. Det sammanlagda antalet legitimerade apotekare och farmacie kandidater har stigit från 1 156 år 1920 till 1 523 år 1947 men stått praktiskt taget oförändrat de fem åren mellan 1942 (då antalet var 1 534) och 1947.

Relativa antalet kvinnor var vid slutet av år 1947 13 % bland apoteksinnehavarna, 18 % bland övriga legitimerade apotekare och 79 % bland kandidaterna.

Sjuksköterskorna. I medicinalstyrelsens register införas sjuksköterskorna, så snart de utexaminerats från skolorna. Årligen revideras registret på grundval av obligatoriska anmälningar från sjuksköterskorna omfattande uppgifter om anställning, adress m. m. omkring 1 september. Denna årliga rapportering fullgöres nästan 100-procentigt. Nedan angivna data, som avse endast de yrkesverksamma ha med ledning av upplysningar från sjuksköterskebyråerna framskrivits att avse slutet av år 1947.

Vid nämnda tidpunkt verkade i riket 11 009 sjuksköterskor med svensk examen. Härtill kommo ett antal utländska sjuksköterskor, som icke omfattas av registret. Dessas antal den 31 december är icke känt. Svensk sjuksköterskeförening, som haft förmedlingen av dem om hand, har emellertid

meddelat, att den under året förmedlat anställning för i summa 421 sjuksköterskor, varav 360 från våra nordiska grannländer. Härjämte ha ytterligare 76 utländska sjuksköterskor på annan väg erhållit anställning vid svenska sjukhus. Detta gör tillhoppa inemot 500. Det kan antagas, att ungefär hälften av dessa voro i tjänst vid årets slut. Totala antalet inom sjukvården verksamma sjuksköterskor skulle alltså vid slutet av år 1947 ha uppgått till omkring 11 250. Av dessa voro 110 tillika barnmorskor. I tablån ovan ha de sistnämnda fråndragits sjuksköterskornas antal.

Antalet sjuksköterskor uppgick i genomsnitt de tre åren 1920—1922 till 3 733, år 1942 till 9 475 och år 1947 som ovan nämnts till 11 009. Nettotillväxten under de fem åren 1942 till 1947 har sålunda varit 1 534 eller i genomsnitt 307 per år.

Omsättningen inom sjuksköterskekåren är livlig. Under år 1947 utexaminerades från landets 23 sjuksköterskeskolor 927 sjuksköterskor, vidare återinträdde i tjänst 90, som tidigare avgått, och utfärdades särskilt kompetensbevis till 9. Nettotillskottet, bortsett från de utländska sköterskorna, blev dock endast 385. De avgångnas antal var 641, varav 182 pensionerats, 19 dött och 440 ingått äktenskap och slutat av denna anledning. Giftermål är alltså den viktigaste orsaken till avgång, och så har varit, så långt som förhållandet kunnat följas bakåt i tiden, eller till början av 1920-talet.

I tab. 3 redovisas antalet sjuksköterskebefattningar av skilda slag i allmän tjänst (utom tjänster vid statliga sinnessjukhus). Kommentaren till denna tabell återfinnes i kap. 2 under rubrikerna Distriktssköterskorna och Personal (vid kropps- resp. sinnessjukhus).

Barnmorskorna. Antalet barnmorskor, deras tjänster och bostadsorter kontrolleras genom ett registreringssystem av samma beskaffenhet som det, vilket tillämpas beträffande sjuksköterskorna. En årlig mönstring äger sålunda rum under februari månad, varjämte förändringar anmälas och registreras successivt.

Totala antalet legitimerade barnmorskor uppgick vid slutet av år 1947 till omkring 2 620, varav 170 voro över 70 år. Om de sistnämnda frånräknas, fördela sig återstående 2 450 med ca 1 550 på de yrkesverksamma och 900 på de sannolikt icke alls eller blott sporadiskt yrkesverksamma grupp. Samtliga dessa 900 voro över 55 år gamla. Ett 80-tal av dem kvarstodo emellertid i sina befattningar. Av de 1 550 yrkesverksamma tjänstgjorde 390 på anstalter, 910 i distriktsvård, 15 på mödravårdscentraler och 235 som privatpraktiserande eller tillfälliga vikarier på befattningar i allmän tjänst. Alla dessa tal äro, som angivits, ungefärliga. Gränsen mellan yrkesverksamma och icke yrkesverksamma är mycket oklar, sammanhängande bland annat med att verksamheten stundom bedrives som bisyssla. Som redan nämnts voro 110 barnmorskor även utbildade sjuksköterskor.

Beträffande antalet tjänster hänvisas till kap. 2 och tab. 3.

Sjukgymnasterna. Efter erhållen legitimation införas de kvinnliga sjukgymnasterna i medicinalstyrelsens register, vilket årligen revideras med

hjälp av anmälningkort, som insändas den 1—15 oktober. På detta sätt vinnes nästan 100-procentig kontroll av kåren. Uppgifterna i tab. 1 rörande sjukgymnaster avse angivna tidpunkt av året.

Hela antalet i landet befintliga, legitimerade kvinnliga sjukgymnaster var 1947 drygt 2 000, varav 861 yrkesverksamma. De manliga sjukgymnasterna uppskattas till 250 à 300 stycken. I vilken mån dessa voro yrkesverksamma undandrar sig bedömande. Dessutom finnas åtskilliga officerare, som ha sjukgymnastutbildning men icke utöva praktik och ofta nog icke sökt legitimation.

Kap. 2. Organisationer och anstalter på den allmänna hälso- och sjukvårdens område.

A. Organ för enbart öppen hälso- och sjukvård.

Tjänsteläkarna.

Som tjänsteläkare i öppen vård räknas i detta sammanhang provinsialläkare och läkare vid verk och institutioner, dispensärer m. m. Framställningen ansluter sig till tab. 2, vars uppgifter gälla tillståndet under första kvartalet 1948. Där redovisas också vissa läkartjänster i sluten vård.

I summa utgöra den öppna vårdens tjänster 1 072, inräknat de 207 tjänsterna för järnvägläkare, som anges i not till tabellen. En del av dessa tjänster äro deltidstjänster, som kunna förenas hos en och samma person. Föreående år var motsvarande summa 951, men längre tillbaka i tiden är icke lämpligt att sträcka jämförelsen, då uppgifterna icke äro fullt jämförbara.

Av tab. 2 framgår, att det fanns 24 förste provinsialläkartjänster och 540 provinsialläkartjänster inräknat extratjänster samt en biträdande förste provinsialläkartjänst i varje län. Av de sistnämnda innehades 12 av provinsialläkare. Räknar man från de 24 biträdande förste provinsialläkartjänsterna, som närmast äro att betrakta som bisysslor, kommer man till ett antal tjänster för provinsial- och extra provinsialläkare av 516. Av dessa voro 36 vakanta. Antalet provinsialläkare etc. var alltså 480. Förste provinsialläkaren på Gotland var tillika provinsialläkare i Visby distrikt, vilket ingår bland de 8 distrikt, som upptas i tabellen. Antalet provinsialläkartjänster — vilket överensstämmer med antalet distrikt — har kraftigt ökats under de senaste åren. Under år 1947 förordnade Kungl. Maj:t om inrättande av icke mindre än 50 ordinarie provinsialläkardistrikt, nämligen:

Stockholms län:	Hammarby Roslags-Näsby	Kalmar län:	Oskarshamn Virserum
Uppsala län:	Tierps södra	Gotlands län:	Burgsvik
Södermanlands län:	Flen Oxelösund	Elekinge län:	Nättraby Rödeby
Östergötlands län:	Borensberg Linköpings västra	Kristianstads län:	Osby Simrishamn
Jönköpings län:	Bodafors Gnosjö	Malmöhus län:	Landskrona Lomma
Kronobergs län:	Mariannelund Ingelstad Rävmåla	Hallands län:	Kungsbacka norra Vessigebro
		Göteb. o. Bohus län:	Partille

Älvsborgs län:	Värgårda Älvsered	Västernorrlands län:	Bollstabruk Fränsta nya
Skaraborgs län:	Gullspång Udenäs		Skönsberg Skönvik
Värmlands län:	Kristinehamn Ransäter	Jämtlands län:	Torpshammar Funäsdalen
Örebro län:	Rönneshytta Örebro västra	Västerbottens län:	Ytterhogdal Sunnanå
Västmanlands län:	Köping Sala	Norrbottnens län:	Hakkas Hortlax
Kopparbergs län:	Mora östra		Sjulnäs Vuollerim
Gävleborgs län:	Bollnäs-Rengsjö Norråla		

Därjämte har Kungl. Maj:t förordnat om delning av Njurunda provinsialläkardistrikt i Västernorrlands län i ett Njurunda västra och ett Njurunda östra distrikt.

Vidare har medgivande lämnats om inrättande av följande 8 extra provinsialläkardistrikt:

Stockholms län:	Knutby Vendelsö	Kristianstads län:	Åstorp
Södermanlands län:	Torshälla	Älvsborgs län:	Färgelanda
Östergötlands län:	Åtvidaberg	Örebro län:	Frövi
		Västmanlands län:	Kolbäck

Stads- och stadsdistriktstjänsterna voro 193, varav 14 vakanta och köpings- och municipalläkarnas 13, varav 2 vakanta. Kungl. Maj:t har under år 1947 medgivit rätt till tjänstårsberäkning för följande nya stadsläkartjänster, nämligen en andre stadsläkare i vardera av städerna Arvika och Ludvika och tre stadsdistriktsläkare och en socialläkare i Norrköping.

Distriktssköterskorna m. fl.

Distriktsskötersketjänsternas antal var vid slutet av år 1947 1 612. Vakanserna voro emellertid icke färre än 410. En uppgift om antalet tjänster har på grund härav icke ansetts lämplig att införa på tab. 3, som eljest i princip avser befattningar för sjuksköterskor och barnmorskor. Där har i stället antalet distriktssköterskor (1 202) upptagits.

Distriktssköterskornas verksamhet bedrevs under 1947 som vanligt med sjukvård i hemmen, spädbarns- och småbarnsvård, skolhygienisk verksamhet, dispensärarbete och bostadstillsyn. Beträffande barnavård och dispenserverksamhet hänvisas till texten under rubrikerna Den förebyggande mödra- och barnavården och Tuberkulosvården. Beträffande den för distriktsvården specifika verksamheten, d. v. s. hembesök för sjukvård eller förebyggande vård, skall här nämnas, att distriktssköterskorna verkställt sammanlagt 636 457 hembesök år 1947. Av dessa gällde 54 % sjukvård och 46 % hälsovård. Antalet besök i denna del av verksamheten räknat per år och sjuksköterska har under de senaste fyra åren hållit sig omkring 1 000, vilket framgår av följande översikt.

Antal hembesök per år och sjuksköterska i distriktsvård.

	År 1944	1945	1946	1947
Besök för sjukvård	581	656	557	548
» » hälsovård	407	440	472	466
Summa	988	1 096	1 029	1 014

Vid bruk och fabriker verkade i öppen och slutet vård 132 sjuksköterskor. Antalet tjänster för dylika var 144, som framgår av tab. 3.

I detta sammanhang må även *skolsköterskorna* beröras. Vid slutet av år 1947 funnos 82 tjänster med pensionsrätt för dylika vid folkskolorna och omkring 45 heltids- och 240 halvtidstjänster vid läroverk m. fl. läroanstalter. Dessa ingå i tab. 3 bland tjänster i stad och kommun (kol. 5 och 6). Dessutom ha en del av de i städerna stationerade distriktssköterskorna tjänstgjort enbart som skolsköterskor.

Distriktsbarnmorskorna.

Antalet tjänster för distriktsbarnmorskor var enligt tab. 3 984 vid slutet av år 1947 (981 enbart barnmorsketjänster jämte 3 tjänster, som kombinerats med distriktsskötersketjänster). Av dessa voro ett drygt 70-tal vakanta och antalet tjänstgörande barnmorskor alltså omkring 910. Sammanlagda antalet förlossningar, som redovisats i barnmorskors dagböcker och som icke inträffat på anstalt, var omkring 13 600 (tab. 36). Detta skulle i genomsnitt göra 15 förlossningar per distriktsbarnmorska. I själva verket var genomsnittet något lägre, då även andra än distriktsbarnmorskor bidragit i redovisningen av ifrågakvarande förlossningar. Det anförda ger emellertid icke föreställning om distriktsbarnmorskornas arbetsprestationer. Den förebyggande mödravården utgör en viktig del av deras verksamhet, och åtskilliga fullgöra även tjänstgöring i slutet förlossningsvård.

Distriktsbarnmorskornas utbildning i handhavandet av transportabla lustgasapparater har fortskridit, så att vid utgången av året praktiskt taget samtliga 910 barnmorskor meddelats sådan utbildning. Det dittills till dem levererade antalet lustgasapparater var omkring 800.

Enligt den nya kungörelsen om statsbidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor m. m. (k. k. den 30 juni 1947) erhålla dessa numera bl. a. fri utrustning med instrument.

Den förebyggande mödra- och barnavården.

Verksamheten under år 1947. Den förebyggande mödra- och barnavården omspände 1947 i organisatoriskt hänseende 99 % av landets befolkning. Av barnaföderskorna stodo 78 147 av ca 129 400 under hälsoövervakning, vilket utgjorde 60 % av alla rikets barnaföderskor (år 1946 samma procent). Av barnaföderskorna inom de organiserade delarna av landet utgjorde de övervakade 63 %, vilket framgår av tablån nedan. Av de levande födda spädbarnen, vilka utgjorde 128 290, kontrollerades 111 062 eller 87 % (1946

85 %). Småbarnskontrollen fortsatte att igångsättas inom olika områden och att utvidgas att omfatta allt fler årsklasser. Av 1—2 åringarna övervakades 83 567, vilket utgjorde ungefär 65 % av dessa barn (1946 59 %). Hälso-tillsynen av 2—7-åringarna omfattade 80 246, vilket motsvarar en ökning med ungefär 23 000 barn i dessa åldrar. Tab. 4 åskådliggör närmare utvecklingen inom de olika städerna utanför landsting och landstingsområden.

Hälsoövervakningen ur kvalitativ synpunkt, bedömd genom medeltalet besök hos läkaren, barnmorskan och sjuksköterskan och medeltalet hembesök hos blivande mödrar och barn i olika åldrar, framgår också av tabellen. En jämförelse mellan de olika typerna av organ i städer och på landsbygd återfinnes i tablån här nedan.

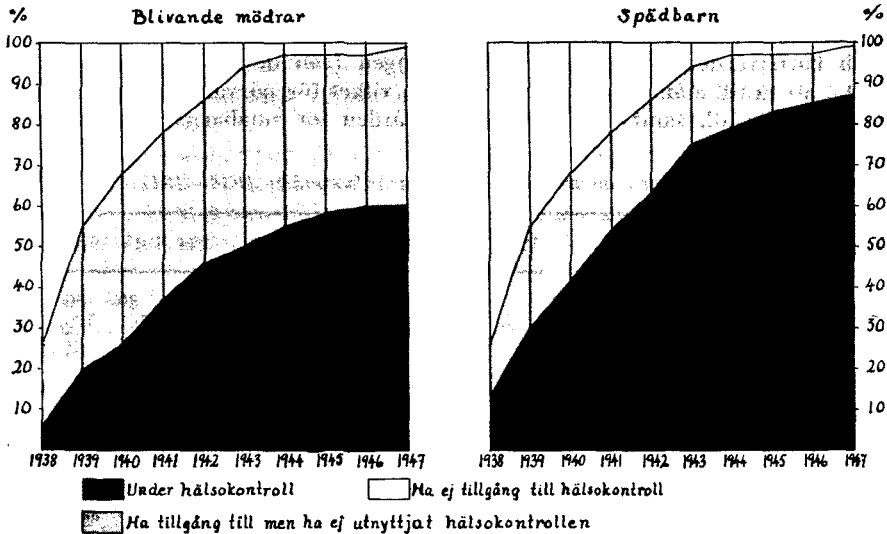
Hälsovårdsorgan	Övervakningsprocent		Besök hos läkaren per individ och år				Hembesök av barnmorska resp. sjuksköterska per individ och år			
	möd-rar	späd-barn	möd-rar	späd-barn	1—2 år	2—7 år	möd-rar	späd-barn	1—2 år	2—7 år
Centraler av typ I										
i städer utom landst. .	60	84	2.8	4.0	1.6	1.2	0.1	5.6	1.7	1.1
i landstingsomr.	73	93	2.5	3.5	1.5	0.9	0.5	4.3	1.2	0.4
Centraler av typ II	78	93	2.5	3.1	1.2	0.9	0.4	3.9	1.0	0.7
Stationer	54	87	1.6	2.3	1.2	0.6	0.3	4.2	1.3	1.2
Summa	63	88	2.2	2.9	1.3	0.9	0.5	4.4	1.6	1.0

Denna visar, att högsta siffrorna för mödrarnas kontroll uppnåddes vid centraler av typ II (78 %), den lägsta vid stationerna på landsbygden (54 %). Spädbarnsövervakningen var störst vid centraler av typ I och II inom landstingsområden (93 %) men låg lägst vid centraler av typ I i städer utanför landsting (84 %). Landsbygden har således numera större anslutning än de största städerna. Denna utveckling har i hög grad befordrats av de fria resorna till läkaren. För de större städerna gäller emellertid, att en hel del spädbarn stå under privat kontroll. Samma förhållande råder i än högre grad för de blivande mödrarna. Mödravården på landsbygden släpar dock efter ganska avsevärt. Emellertid torde ett icke ringa antal barnaföderskor kontrolleras av barnmorskorna, utan att vara ansluten till den förebyggande vården. Hälsoövervakningen av mödrar och barn torde alltså vara i icke ringa grad större, än vad siffrorna för den förebyggande mödra- och barnavården utvisa.

Kostnaderna för den förebyggande mödra- och barnavården belöpte sig under 1947 till 4 615 806 kr, varav statsbidraget utgjorde 46,1 % och huvudmännens bidrag 53,9 %. Kostnader per år och övervakad individ uppgick till 12: 98 kr (1946 till 11, 33).

Den förebyggande mödra- och barnavården 10 år. Den 1 januari 1938 trädde kungörelsen den 21 juli 1937 angående förebyggande mödra- och barnavård i kraft. Tio år ha sålunda förflutit, sedan denna hälsovård i statlig regi tog sin begynnelse, och en översikt främst av dess organisatoriska utveckling under det första decenniet kan därför vara av intresse.

*Den förebyggande mödra- och barnavårdens utveckling 1938—1947.
(Procentuella antalet personer med tillgång till resp. under kontroll.)*

Utän överdrift torde man kunna påstå, att man med förefintliga förutsättningar framför allt i fråga om tillgång på medicinalpersonal icke kunnat vänta sig en utveckling i snabbare tempo än som skett. Nedanstående tabell lämnar en översikt över det antal mödra- och barnavårdsorgan av olika typer, som inrättats under dessa tio år. Från 1938 till 1947 har totalantalet organ tiodubblats och antalet mottagningar per år ungefär fjortondubblats. Varje vardag hållas nu omkring 200 mödra- och barnavårdsmottagningar.

Av ännu större värde är att se, hur befolkningen efter hand tillgodosetts med dessa vårdmöjligheter och utnyttjat dem. Efter fem år hade organisationen utvecklats så långt, att 95 % av landets befolkning hade möjlighet att anlita denna hälsovård, och 1947 hade siffran som nyss nämndes stigit till 99 %. Detta framgår av vidstående diagram, som också illustrerar anslutningen till denna vårdform. Den procentuellt sett stora anslutningen ter sig i ännu bättre dager, om man betänker, att under ifrågavarande period antalet levande födda stigit från omkring 95 000 till 130 000 per år.

Under de första åren gällde det främst att få de blivande mödrarna och spädbarnen under hälsokontrollen. Under de sista fem åren har man sökt att i mån av möjlighet innesluta även de följande åldersklasserna av barnen. Utvecklingen har här helt naturligt blivit mera ojämn beroende främst på tillgången på läkare och sjuksköterskor. I de största städerna har det därvid kunnat gå snabbare än på landsbygden. Det sista år, för vilket statistik kunnat erhållas, är 1946, och då stodo 60 % av 1-åringarna under kontroll såväl i Stockholm som i riket för övrigt, av 2-åringarna 45 % i Stockholm och

25 % i övriga riket, av 3-åringarna 34 % respektive 10 %, av 4-åringarna 26 % respektive 2 %. Av 5- och 6-åringarna kontrollerades i Stockholm 20 % respektive 11 %.

I organisatoriskt hänseende äro de närmaste uppgifterna inom mödra- och barnavården att söka öka anslutningen från de blivande mödrarnas sida, att få till stånd hembesök hos dessa, vilket för närvarande sker endast i undantagsfall, samt att utbygga hälsovården för småbarnsåldrarna.

Utvecklingen av mödra- och barnavårdsorganen 1938—1947.

	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947
Antal mödravårdscentraler typ I .	7	11	13	17	18	22	25	30	30	30
» barnavårdscentraler » I .	15	19	35	36	49	69	78	101	105	114
» mödravårdscentraler » II .	—	—	—	—	20	24	34	39	37	36
» barnavårdscentraler » II .	—	—	—	—	20	23	31	34	32	26
» mödra- och barnavårdscentraler typ II .	5	19	29	32	25	30	23	31	32	36
» mödra- och barnavårdsstationer .	43	203	260	313	353	387	416	414	438	465
» mödra- och barnavårdsfilialer	3	74	100	118	236	435	587	654	701	737
Totalantal mödra- o. barnavårdsorg.	73	326	437	516	721	990	1 194	1 308	1 375	1 444
Antal mottagningar per år, 1 000-tal	4.2	13.0	17.7	23.8	26.8	36.4	45.6	50.5	55.3	57.8

Tuberkulosvården.

Dispensärerna. Enligt den år 1937 genomförda dispensärorganisationen är landet indelat i distriktsdispensärer, som i regel förestås av tjänsteläkare. I varje län finns dessutom en eller flera centraldispensärer, som förestås av tuberkulosspecialister och äro utrustade med röntgenanläggningar. De största städerna och Älvsborgs län ha en något avvikande organisation med mer centraliserad dispensärverksamhet. Vid universiteten och Göteborgs högskola finnas särskilda studentdispensärer.

Distriktsdispensärerna utföra det förberedande fältarbetet, varefter säkra eller misstänkta tuberkulosfall remitteras till centraldispensären för närmare undersökning, bl. a. medelst röntgen (skärmbildsundersökning).

I tab. 5 återges i sammandrag vissa statistiska data ur Svenska Nationalföreningens mot tuberkulos kvartalsskrift (1948, nr 3), som belysa verksamhetens omfattning under 1947. Det framgår, att de 508 distriktsdispensärerna bl. a. utfört 516 210 tuberkulinundersökningar och 156 104 läkarundersökningar och genom dispensärsköterskan eller — vanligare — distriktsköterskan verkställt 176 681 hembesök. Där hade även utförts 131 342 Calmettevaccinationer. Det må nämnas, att dessutom hade genom dispensärernas försorg 5 188 barn från tuberkulösa hem omhändertagits. Vid centraldispensärerna hade undersökts 113 792 nyinkomna personer och gjorts 407 591 röntgenundersökningar.

I förhållande till föregående år hade verksamhetens omfattning i stort

sett stegrats. Detsamma gäller kostnaderna för densamma, som 1947 uppgingo till 6,3 milj. kr, mot 5,7 milj. året innan.

Medicinalstyrelsens skärmbildsundersökningar. Sedan den 1 oktober 1946 har i medicinalstyrelsens regi en systematisk undersökning av svenska folket medelst skärmbildsfotografering (röntgenfotografering) pågått i syfte att på ett tidigt stadium upptäcka fall av lungtuberkulos och bringa dessa under behandling.

Till medicinalstyrelsen är för ändamålet ansluten en skärmbildscentral med uppgift att i samråd med landsting och städer utanför landsting även som med försvarets sjukvårdsförvaltning organisera undersökningarna, granska filmmaterialet m. m. Sålunda har centralen utrustat ett antal patruller med erforderlig apparatur, transportmedel (bussar och skåpvagnar) och personal (sjuksköterskor och tekniker m. fl.), vilka ambulera mellan länen och olika orter inom dessa. Patrullernas antal steg mot mitten av år 1948 till 15.

Alla personer, som fyllt 10 år, ha rätt att bli undersökta, men även en del barn under denna ålder ha medtagits. Vilka län, som besökts, och antalet i dem undersökta civila personer (utom patienter vid sinnessjukhus) framgår av tab. 32.

Verksamhetens totala omfattning framgår genom följande uppgifter om antalet undersökta personer. Som ett undantag har även den inom försvarsväsendet bedrivna verksamheten här medtagits och uppgifterna förts fram till och med år 1948.

	Civil allmänhet	Patienter på sinnessjukhus	Militärer
År 1946	22 635	—	25 104
» 1947	277 387	20 856	105 452
» 1948	524 184	—	116 973
Summa	824 206	20 856	247 529

Tillhoppa gör detta 1 092 591 personer, varav 845 062 civila. De undersökta militärerna torde i en del fall ha blivit undersökta även i egenskap av civila personer.

Verksamhetens kostnader för civila klientelet uppgingo budgetåret 1947/48 till 318 472 kr, varav hälften föll på statsverkets och hälften på landstingens lott.

Svenska Nationalföreningen mot tuberkulos. Från föreningens sekreterare ha erhållits följande uppgifter.

Upplysningsarbetet har under år 1947 fortgått som tidigare genom föreläsningar i skilda delar av landet. Föreningens kvartalsskrift har utgått i ca 15 000 exemplar. En broschyr om tuberkulosen har utdelats till samtliga värnpliktiga inom armén, marinen och flygvapnet, som inställt sig till inskrivningsförrättning. Föreningens övriga meddelanden ha i stor utsträckning kostnadsfritt utdelats till allmänheten.

Två kortfilmer, en om Calmettevaccination och en om skärmbildsundersökning, ha visats som förfilm på ett stort antal biografier i landet.

Nationalföreningens bidrag till dispensärverksamheten uppgick år 1947 till 132 726 kr. Till vetenskaplig tuberkulosforskning har utbetalats 255 792 kr och till Calmettevaccination 211 596 kr. Till den statliga allmänna skärmbildsundersökningen har föreningen lämnat bidrag med 300 000 kr för inköp av apparatur och därjämte har föreningen överlämnat sin skärmbildsbuss med skärmbildsapparat samt ytterligare en transportabel skärmbildsapparat till staten. Dessförinnan hade vid skärmbildsbussen undersökts 8 058 personer i Uppsala län. Vid föreningens övriga ambulatoriska skärmbildsundersökningar ha undersökts i landsorten 27 868 och i Stockholm 24 016 personer samt vid föreningens skärmbildsbyrå i Stockholm 34 364 personer. Vid landets central- och studentdispensärer ha med bidrag från nationalföreningen 57 574 personer röntgenundersökts. Sammanlagt har under tiden 1939—1947 med bidrag från nationalföreningen 375 185 personer undersökts vid landets central- och studentdispensärer.

Som bidrag till utackordering av 270 barn från tuberkulösa hem har utbetalats 30 521 kr. Bidrag har lämnats till 24 barnhem för friska tuberkuloshotade barn samt till 10 sommarkolonier med 36 153 kr.

Föreningens inkomster uppgingo år 1947 till 1 515 060 kr, därav medlemsavgifter 7 295 kr, jul- och nyårsmärken 191 067 och lyxtelegramblanketter 1 015 676 kr. Utgifterna belöpte sig till 1 447 742 kr. Föreningens tillgångar uppgingo till 6 129 742 kr.

Karantänsväsendet.

Jämlikt bestämmelserna i karantänskungörelsen den 4 maj 1934 (SFS 1934:142) voro under år 1947 karantänsstationer anordnade i följande 9 hamnstäder, nämligen Stockholm, Kalmar, Malmö, Hälsingborg, Göteborg, Gävle, Sundsvall, Umeå och Luleå. Observationsplats enligt 3 § av samma kungörelse var icke anordnad.

Vården av könssjuka.

Kostnadsfri undersökning och behandling av personer lidande av eller misstänkta för könssjukdom i smittsamt skede sker hos vederbörande tjänsteläkare och i de största städerna på särskilda polikliniker. Under år 1947 ha sådana polikliniker varit anordnade i Stockholm, Uppsala, Eskilstuna, Norrköping, Linköping, Jönköping, Kalmar, Karlskrona, Malmö, Lund, Hälsingborg, Halmstad, Göteborg, Borås, Karlstad, Örebro, Västerås, Gävle, Sundsvall och Karlskoga. Poliklinikerna i de största städerna förestås av specialutbildade läkare. Vid dessa polikliniker ha även ett stort antal personer vårdats, som lidit av könssjukdom i icke smittsamt skede, hudsjukdom o. s. v. Omfattningen av poliklinikernas verksamhet framgår av följande sammanställning.

	1924	1929	1934	1939	1944	1945	1946	1947
Besök i tusental för:								
Könssjukdom i smittsamt skede etc.	146	241	223	145	242	221	224	180
Könssjukdom i icke smittsamt skede etc. ...	33	36	54	77	95	89	88	87

Det epidemiologiska bekämpandet av de smittsamma könssjukdomarna bedrivs av de s. k. sundhetsinspektörerna. Dessa äro samtliga förste provinsialläkare, vardera för sitt län, samt dessutom förste stadsläkarna i Göteborg, Malmö, Norrköping och Hälsingborg, vardera för sin stad. I Stockholms stad och län handhas verksamheten av en särskild, därtill utsedd inspektör. Sundhetsinspektörerna ombesörja efterforskandet av smittkällor och återförandet till läkare av sådana personer, som avbrutit behandlingen innan denna ansetts slutförd. Verksamhetens omfattning framgår av nedanstående uppgifter.

Antalet personer, som under år 1947 anmäls på grund av underlåtelse att följa lagens föreskrifter eller för avbrott i behandlingen var 3 852, därav 2 439 i de fem städerna Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping och Hälsingborg. I 2 377 fall, varibland 1 622 i nämnda städer, hade anmälan gjorts till hälsovårds- resp. polismyndighet. Antal personer, som anmäls som misstänkta smittkällor, var 6 706, varav 3 010 i de fem städerna. I 1 372 fall, varav 701 i de fem städerna, hade anmälan gjorts till hälsovårds- resp. polismyndighet. I en del fall kunde de sålunda anmälda styrka smittfrihet, men av de övriga kommo 2 419 tidigare behandlade och 3 770 misstänkta smittkällor under behandling.

Folktandvården.

Folktandvårdsförfattningarna trädde i kraft i början av år 1939 och då infogades i folktandvårdsorganisationen de första distriktstandpolikliniker, vilka funnos i Södermanlands län och av vilka vissa varit verksamma sedan 1937. Folktandvårdens tillväxt från år 1940, då verksamheten i något större utsträckning började komma i gång, fram t. o. m. år 1947 illustreras av följande serie över antalet inom verksamheten av tandläkare fullgjorda arbetstimmar.

	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947
Arbetstimmar, 1 000-tal	76	159	238	315	440	554	701	780

Talet för år 1947 fördelar sig med 440 147 timmar på tandvård för barn och 339 391 timmar för vuxna. Dessa tal återfinnas i tab. 7, som också uppger, att 44,3 % av rikets folkmängd nämnda år voro bosatta i områden med tillgång till folktandvård. Helt utbyggd var folktandvården i Södermanlands län, Hälsingborgs och Gävle städer, ävensom i Göteborg, i vilken sistnämnda stad verksamheten dock tog sin början först den 1 september. Vidare uppger tabellen, att antalet iordningställda distriktstandpolikliniker var 277. Utöver dessa funnos 7 centraltandpolikliniker.

Antalet tandläkare inom folktandvården var 526, som också framgår av tabellen. Då hela antalet verksamma tandläkare enligt kap. 1 var 2 860 svenska och 100 utländska, kan beräknas, att de i folktandvården verksamma utgjorde 18 % av hela kåren. Tandsköterskorna voro 527.

I tab. 7 redovisas också antalet behandlade personer — barn före skolåldern, skolbarn och vuxna. Av skolbarnen hade 193 200 undergått systematisk behandling och 17 557 behandlats för akuta fall.

Kostnaderna för folktandvården uppgingo enligt tab. 8 till drygt 13 milj. kr, varav nära 10 milj. utgjordes av löner. Då kostnaderna för lokaler, städning, värme och lyse ingå i huvudmännens ekonomiska redovisning på vissa håll men icke helt eller icke alls på andra, ha dessa kostnader icke inräknats i det angivna beloppet. Motsvarande inkomster från kommuner och landsting ha därför heller icke inräknats på inkomstsidan.

Ovanstående uppgifter rörande folktandvården inbegripa icke den tandvårdande verksamhet, som bedrivits i enbart kommunal regi — som fallet hittills varit i Stockholm — i Röda korsets regi etc.

Apoteken.

Antalet självständiga apotek var vid slutet av år 1947 416, vilket framgår av tab. 6. Ett år tidigare var antalet 415. Två apotek hade tillkommit, nämligen apoteket Uttern i Stockholm och Humlan i Västerås, medan ett, nämligen apoteket i Nysätra, ombildats till filialapotek. Filialapotekens antal hade ökat något mera, eller från 46 vid slutet av år 1946 till 50 ett år senare. Sjukhusapotekens antal var vid sistnämnda tillfälle 13 och läkemedelsförrådets 505. Antal invånare per apotek var 14 683 eller praktiskt taget samma antal som föregående år.

Medicinalstyrelsen har beslutat om inrättande av vardera ett filialapotek i Borås, Saltsjöbaden, Uppsala och Ånge samt tre filialapotek i Göteborg. Följande tidigare beslutade apotek ha avsynats och öppnats för allmänheten, nämligen de ovannämnda apoteken i Stockholm och Västerås samt filialapoteken i Bodafors, Grums och Oxelösund.

Apoteksprivilegium har under året tilldelats 41 personer.

Uppgifterna om den vid apoteken anställda personalen (tab. 1) ha redan kommenterats i kap. 1 och denna framställning skall här icke upprepas. Det må blott påpekas, att eftersom antalet självständiga apotek var 416 och antalet apoteksinnehavare 404, 12 apotek voro vakanta vid årsskiftet 1947/48. För kontroll av apoteken ha utförts 41 inspektioner, 326 visitationer och 9 avsynningar.

Apotekens försäljningssumma var (enligt tab. 6) 115 457 424 kr år 1947, eller 16,9 kr per invånare. I dessa tal ha sjukhusapotekens försäljning medräknats. Motsvarande tal år 1946 voro 107 806 010 resp. 15,94 kr. Försäljningen per invånare i de sex städerna utanför landsting var betydligt högre än riksgenomsnittet, vilket kan antagas främst bero på att kringliggande landsbygd gjort inköp i dessa städer.

B. Anstalter för kroppssjukvård.

Allmän översikt av anstalter och vårdplatser. Materialet till uppgifterna i detta kapitel om sjukvårdsanstalternas platsantal, beläggning, personal och ekonomi ha erhållits från de årsberättelser, som anstalterna, jämlikt bestämmelserna i sjukhusstadgan eller särskilda statsbidragskungörelser, ha att avlämna, i allmänhet före den 1 maj.

	Antal anstalter den 31/12 1947	Antal vårdplat- ser den 31/12 1947	Antal intagna under år 1947	Antal vård dagar under år 1947
Lasarett (tab. 11)	102	27 359	553 624	8 621 047
Vissa andra sjukhus av lasarettskaraktär (tab. 11)	28	3 287	37 647	1 051 970
Sjukstugor (tab. 11)	79	1 801	43 687	610 224
Epidemisjukhus (tab. 12)	100	5 558	28 795	667 630
Anstalter för lungtuberkulos (tab. 13)	84	8 340	13 179	2 477 303
Fristående förlossningsanstalter (tab. 15 o. 16):				
Allmänna	45	614	20 354	175 548
Enskilda	14	85	2 033	21 102
Anstalter för kroniskt sjuka:				
ej vid ålderdomshem (tab. 18)	89	3 965	5 445	1 268 344
vid ålderdomshem (tab. 19)	131	3 652	6 154	1 200 792
Enskilda sjukhem (tab. 17)	52	1 331	14 534	1 409 203
Sjukhärbargen (tab. 14)	8	40	1 397	17 130
Summa	732	56 032	725 849	16 510 293

Antalet *anstalter* enligt tablån är icke fullt jämförbart med motsvarande uppgifter föregående år i denna publikation. Här ovan ha nämligen medtagits de 7 garnisonssjukhusen — som även ha civila patienter — sjukhärbargena, de mindre, fristående förlossningsanstalterna och de enskilda sjukhemmen, vilka föregående år icke voro med i motsvarande tablå. Å andra sidan ha denna gång enskilda konvalescenthem icke medräknats. Anstalter av blandad eller osäker typ ha slutligen icke alltid hänförts till samma grupper som tidigare.

En uppgift om antalet sjukvårdsanstalter måste under alla omständigheter bli i viss mån svävande. För det första markeras övergången mellan anstalter för sjukvård och vissa andra anstalter icke av någon skarp gräns. Konvalescenthemmen, vilka — då det gäller enskilda anstalter — närma sig anstalter av vilohems eller pensionats karaktär, äro ett exempel härpå. Den oklara gränsen mellan kronikeranstalter vid ålderdomshem och vanliga avdelningar på ålderdomshem antyder ett annat exempel.

För det andra kan det stundom vara tveksamt, om flera vårdgrenar, som drivas inom samma anläggning, skola räknas som en eller flera anstalter. Sålunda kan diskuteras, om avdelningar för barnsboörd, kroniskt sjuka, tuberkulos o. s. v. vid lasarett och sjukstugor skola räknas som särskilda anstalter eller icke, särskilt om huvudmännen icke äro desamma för alla delar av anläggningen. Det sistnämnda är icke vanligt men förekommer. Så drives exempelvis barnboördsavdelningen vid det statliga garnisonssjukhuset i Skövde av landstinget i Skaraborgs län. I ett par fall drivas enbart kroni-

¹ Delvis konstruerat tal.

keravdelning och barnbördsavdelning i en anläggning. En sådan finns i Sölvesborg under benämningen Sölvesborgs sjukstuga, och även Jokkmokks vårdhem är kombinerat på detta sätt. Vid redovisningen i denna publikation ha barnbördsavdelningar och tuberkulosavdelningar på lasarett och sjukstugor brukat räknas som avdelningar på anstalten, men kroniker- och epidemiavdelningar eller med sjukstugor kombinerade tuberkulossjukstugor ha brutits ut och redovisats som särskilda anstalter. Denna ordning har iakttagits som huvudregel även vid föreliggande årgång av Allmän hälso- och sjukvård, dock med den modifikationen, att i de fall, då vederbörande redogörare för sjukhuset icke lämnat särskild ekonomisk redovisning för avdelning, som helst borde brutits ut som egen anstalt, har medicinalstyrelsen icke ansett sig böra göra någon uppdelning av redovisningen. En sådan uppdelning, som ju måste få karaktären av ren konstruktion, torde ha rätt litet värde. Följden har blivit, att ett litet antal kroniker- och tuberkulosavdelningar, som tidigare upptagits som självständiga anstalter, nu återfinnas som avdelningar av lasarett eller sjukstugor i statistiken. Undantag härifrån utgöra endast de ovan nämnda kombinationerna mellan kroniker- och förlossningsanstalt. Med den tendens, som för närvarande finnes att sammanföra olika vårdgrenar till större anläggningar, kan ifrågasättas, om det icke i framtiden blir ändamålsenligare att i statistiken redovisa alla anstalter anläggningsvis, snarare än att göra en konstlad uppdelning efter vårdgrenar.

En översikt av *antalet vårdplatser* ges i tab. 9. Man finner i tabellens huvud de olika vårdgrenarna och i övre delen av förspalten benämningarna på de anstaltstyper, där dessa vårdgrenar förekomma. Om man önskar veta, hur många vårdplatser, som stå till buds på anstalter och avdelningar med egen specialläkare för t. ex. barnsjukdomar, finner man av kol. 5, att på lasaretten funnos 799 och på vissa andra sjukhus av lasarettskaraktär 843 platser för barnsjukdomar. Vidare framgår av förspalten, att ytterligare detaljer angående t. ex. lasaretten finnas i tab. 10 och 11 o. s. v. På vilka särskilda sjukhus platserna återfinnas, framgår av tabellerna huvudsakligen endast då fråga är om lasaretten, men kompletterande upplysningar för de övriga lämnas här nedan i texten. Av nedre delen av tab. 9 kan man se, inom vilka sjukvårdsområden platserna finnas. Det antal platser, som anges för de olika sjukvårdsområdena, överensstämmer emellertid icke helt med det antal, varöver respektive område förfogar. Dels tillkomma eller avgå nämligen en del platser genom avtal sjukvårdsområdena emellan, dels ha i förekommande fall även riksplatser (jfr nedan) inräknats.

Som *rikssjukhus* har här räknats anstalt, som drives av statlig myndighet eller med statsanslag och lämnar vård mot samma avgift, oavsett patienternas hemort inom landet. Dessa ha i de följande tabellerna markerats med en asterisk vid namnet. Rikssjukhus äro enligt denna definition Karolinska sjukhuset, Serafimerlasarettet, Allmänna barnbördshuset, pensionsstyrelsens fristående anstalter, vanföreanstalterna, anstalterna för kirurgisk tuberkulos och jubileumssanatorierna.

Som *riksplatser*, vilka också beläggas med klientel från hela riket, ha räk-

nats platserna på pensionsstyrelsens lasarettanslutna avdelningar (jfr nedan) och vissa platser på Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn. Att vara fullt konsekvent vid markeringen av rikssjukhus och riksplatser är knappast möjligt, då här — som på så många andra håll inom sjukvården — förhållandena sällan äro renodlade utan förmedlande typer finnas. Sålunda kan det vara tveksamt, om t. ex. Allmänna barnbördshuset (tab. 15) med hänsyn till hemortstillhörigheten hos det klientel, som vårdas där, bort räknas som rikssjukhus. Å andra sidan kunde exempelvis hela Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt tänkas tillhöra denna kategori. Vad riksplatserna angår, må nämnas, att dylika finnas även på andra håll än ovan nämnda, ehuru i mindre antal på varje ställe.

Årsberättelserna sakna vanligen tydliga besked om vem som äger och driver anstalterna och dessa förhållanden kunna, när det gäller små anstalter, ofta vara svåra att fastställa. Inom alla anstaltstyper förekommer, att ägaren icke driver anstalten, att flera ägare finnas eller att flera gemensamt svara för driften. Icke ovanligt är, att den som formellt äger eller driver anstalten genom avtal med andra och mot ekonomiskt vederlag avstått från dispositionen av en del — i några fall större delen — av platsantalet.

Karolinska sjukhuset och Serafimerlasarettet ägas och drivas av staten, ehuru de enligt avtal delvis disponeras av Stockholms stad och län. Vad lasarettens i övrigt angår, är regeln, att landstingen respektive städerna utanför landsting både äga och driva anstalterna. Städer utanför landsting äro Stockholm, Norrköping, Malmö och Göteborg. Hälsingborg och Gävle äga och driva sina lasarett tillsammans med respektive landsting.

Epidemisjukhusen ägas och drivas av landsting respektive de sex nyss uppräknade städerna, varjämte dock Eskilstuna och Örebro städer ännu 1947 själva drevo sina epidemisjukhus. Sjukstugorna, anstalterna för lungtuberkulos och de icke ålderdomshemsanslutna kronikeranstalterna ägas och drivas i allmänhet av landstingen respektive de sex städerna i den mån sådana anstalter förekomma där. Förlossningshemmen torde — i den mån de icke äro enskilda — till övervägande delen drivas primärkommunalt, ehuru även landstingen på sina håll engagerat sig för denna vårdform. Kronikeranstalter anslutna till ålderdomshem äro så gott som alla primärkommunala. Enskilda anstalter ha i regel redovisats under egna rubriker i tab. 16 och 17. Dock ha som ett undantag några klart enskilda kronikeranstalter upptagits i tab. 18, såsom Ersta diakonissanstalts sjukhem, Stockholms sjukhem, Vallahemmet, Gotlands sjukhem, Ribbings sjukhem och Göteborgs sjukhem. Dessutom finnas några kronikeranstalter i samma tabell, som med tvekan kunde betecknas som enskilda. Flera av barnsjukhusen ägas och drivas formellt av stiftelser eller föreningar. Detta gäller Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt, barnsjukhuset Samariten och Malmö barnsjukhus. Liknande gäller några av barnbördshusen. Bland de flesta sjukhustyper, särskilt specialistsjukhusen, förekommer, att stiftelse äger anstalten men att stat, landsting eller primärkommun driver den.

Lasaretten. Av översta raden i tab. 9 (eller summaraden nederst i tab. 10) framgår, att lasaretten vid slutet av år 1947 omfattade 27 359 vårdplatser, eller i det närmaste hälften av alla kroppssjukhusens vårdplatser tillsammans (56 032). Det är likväldigt märkt, att i detta tal inräknats 357 platser på kronikeravdelningar, som drivits samman med lasarett och saknat egen ekonomisk redovisning. Dessa böra frånräknas, om man önskar en uppgift om lasarettplatser i egentlig mening. Vidare är det tveksamt, om vissa som tuberkulosavdelningar upptagna anstalter böra anses vara lasarettavdelningar eller icke. I varje fall torde Väsby sanatorium icke vara lasarettavdelning i vanlig mening, ehuru det här upptagits som avdelning av Löwenströmska lasarettet (se tab. 11 A). Detta beror på att de ekonomiska uppgifterna lämnats gemensamt för båda anstalterna. Andra fall, som icke föranleda tvekan men dock kunna nämnas bland exemplen på det relativa i grupperingsprinciperna, äro Westmanska barnbördshuset och Flensburgska barnsjukhuset, vilka numera äro avdelningar av respektive Linköpings lasarett och Allmänna sjukhuset i Malmö.

Lasaretten ha i tab. 10 delats i tre huvudgrupper: Delade lasarett, odelade lasarett och speciallasarett. Som delade har räknats lasarett uppdelade på avdelningar (kliniker) med särskilda specialläkare för medicin och kirurgi. Speciallasarett äro sådana, som driva i huvudsak endast ett slags specialavdelningar. Av de fyra i tab. 11, A, redovisade speciallasarett ägnar sig Eastmaninstitutets sjukhus åt öron-, näs- och halssjukvård, Eira och Holtermanska åt hud- och könssjukvård, medan Vasa sjukhus driver en specialiserad medicinavdelning i samverkan med Sahlgrenska sjukhuset. Eira och Vasa ha dessutom vanliga kronikeravdelningar. Bland dem, som med dessa definitioner komma i gruppen odelade lasarett, befinna sig en del med specialavdelningar för barnsjukdomar, ögonsjukdomar m. m., vilket framgår av tab. 10, rad 47.

De delade lasarett ha i sin tur i tab. 11 delats på tre grupper, nämligen dels undervisningslasarett och dels två grupper efter antalet specialkliniker (utöver medicinsk och kirurgisk klinik), varvid gränsen mellan sistnämnda två grupper givetvis är i viss mån godtycklig. Syftet med denna uppdelning är att erhålla bättre möjligheter att jämföra lasarett med liknande differentieringsgrad med varandra.

Det framgår, att de delade lasarett hade sammanlagt 20 833 vårdplatser i slutet av år 1947, medan de odelade hade 5 572 och speciallasarett 954 (tab. 10). Till de delade lasarett kommo under redovisningsåret Hudiksvalls och Gällivare lasarett, som tidigare varit odelade. (Under år 1948 har ytterligare Visby lasarett tillkommit i denna grupp.)

Under rubriken »Vissa andra sjukhus av lasarettskarakter» ingå i tab. 11, B, fem små grupper av sjukhus, nämligen garnisonssjukhusen, barnsjukhusen, vanförestalterna, pensionsstyrelsens fristående anstalter och anstalterna för kirurgisk tuberkulos.

Garnisonssjukhusen. Då denna publikation berör endast civil hälso- och sjukvård, ha vissa konstruktioner måst göras, för att ur det totala an-

talet vårdplatser på garnisonssjukhusen bryta ut det platsantal, som stått till den civila sjukvårdens tjänst. Det av garnisonssjukhusen för civila patienter enligt avtal med respektive landsting reserverade platsantalet är nämligen i allmänhet mindre än det antal, som faktiskt tagits i anspråk. Detta gäller dock icke barnplatser och barnbördsplatser, där sådana finnas, då ju dessa äro avsedda uteslutande för civilt bruk. Hur de civila platserna i övrigt beräknats framgår av not till tabellen. Det sammanlagda beräknade platsantalet var 569 år 1947. Förutom odifferentierade sjukavdelningar, medicinska och kirurgiska avdelningar samt barnbördsavdelningar finnas på garnisonssjukhusen vissa specialavdelningar. Sålunda har garnisonssjukhuset i Linköping en öron-, näs- och halsavdelning med 21 platser och garnisonssjukhuset i Boden specialavdelningar för ögonsjukdomar med 14 platser, öron-, näs- och halssjukdomar med 21 platser (beräknade tal) samt en särskilt för civila patienter avsedd avdelning för reumatiska sjukdomar med 26 platser och en barnavdelning med 44 platser.

Barnsjukhusen. Som barnsjukhus ha här icke räknats specialsjukhus för vissa sjukdomar och lyten, såsom tuberkulos eller vanförhet, även om anstalterna endast ta emot barnpatienter. Samtliga platser på de sju sjukhus, som redovisas som sådana i tabellen, uppgå till 799, eller lika många som på lasarettens specialavdelningar för barn. Alla dessa platser ha i tab. 9 placerats i kol. 5 (barnsjukdomar), men det bör påpekas, att vissa av dem i sin tur ha klientelet uppdelat på specialavdelningar för medicin och kirurgi.

Specialsjukhus för barn med vissa sjukdomar eller lyten återfinnas under rubriken Anstalter för vanföra (Eugeniahemmet), Pensionsstyrelsens fristående anstalter (Broströmska sjukhuset) och i tab. 13 bland anstalterna för lungtuberkulos (Hamra och Tjärnan, Stockholms stad, Grönkulla, Kalmar län, Falkenberg, Hallands län, Rävlanda, Göteborgs stad och Dalbobergen, Älvsborgs län). Möjligen hade även Malmö barnsjukhus kunnat räknas som specialanstalt.

Vanföreanstalterna. Antalet vårdplatser var sammanlagt 486. Tillsammans med lasarettens 381 vårdplatser stodo sålunda 867 platser till förfo-gande för ortopedin.

Pensionsstyrelsens anstalter. På pensionsstyrelsens till lasarettens anslutna avdelningar funnos sammanlagt 501 platser. Härtill bör läggas en avdelning med 26 platser vid garnisonssjukhuset i Boden. De flesta av dessa ha blandat klientel av reumatiker och psykiatriskt lasarettsklientel, men även en ortopedisk avdelning (i Lund med 24 vårdplatser) finnes. De övriga ha i översikten i tab. 9 och 10 upptagits som reumatiska avdelningar, utom de till Allmänna sjukhuset i Malmö och Vänersborgs lasarett knutna, vilka förts som psykiatriska avdelningar.

Pensionsstyrelsens fristående anstalter ha i översikten samtliga upptagits som anstalter för reumatologi. Det bör dock poängteras, att de delvis, och tidvis övervägande, äro belagda med icke-reumatiskt klientel, såsom psykiatriska fall, astnapatienter o. dyl. På dessa anstalter funnos 542 platser, och

inräknat de ovannämnda lasarettensanslutna anstalterna disponerade alltså pensionsstyrelsen sammanlagt 1 069 platser för sitt sjukhusklientel.

Anstalter för kirurgisk tuberkulos. Hit ha räknats anstalter för ben-, led- och körteltuberkulos, medan anstalter för lungkirurgi förts såsom anstalter för lungtuberkulos. I tab. 11, B, redovisas de fristående anstalterna, som tillsammans hade 891 vårdplatser, och av tab. 9 framgår, att också 94 platser för led-, ben- och körteltuberkulos funnos vid lasaretten. Detta gör tillhoppa 985 platser för vårdgrenen.

Sjukstugorna. Denna anstaltstyp redovisade år 1947 1 801 vårdplatser, av vilka 83 rätteligen böra fråndragas såsom tillhörande sådana tuberkulos-, kroniker- och epidemivardavdelningar, vilka icke kunnat i årsberättelsen brytas ut ur sammanhanget med modersjukhuset. Det återstår sålunda 1 718 sjukstugeplatser i egentlig mening. Av dessa voro 247 barnbördsplatser vid för statsbidrag godkända förlossningsavdelningar.

Emellertid hade förlossningsfall omhändertagits på åtskilliga sjukstugor, som icke haft sådan barnbördsavdelning — liksom för övrigt fallet varit på vissa lasarett, som saknat sådan.

Uppgifterna i tab 11, C, om kronikeravdelningar vid sjukstugor ge icke en riktig bild av förekomsten av sådana anstalter, då de, som haft egen ekonomisk redovisning, brutits ut ur årsberättelserna för sjukstugorna för att i stället upptagas bland kronikeranstalterna.

Bland sjukstugorna, vilka ju i regel ägas och drivas av landstingen, har denna gång upptagits även Skara och Arboga sjukstugor, vilka drivas av stiftelser ehuru med betydande bidrag från landsting och — vad Arboga sjukstuga angår — även kommun.

Sjukstugeväsendet i Norrbottens län var under år 1947 under omorganisation, varvid de tidigare till sjukstugorna anknutna tuberkulosavdelningarna i allmänhet nedlades för att ersättas med kronikeravdelningar.

Epidemisjukhusen. Beståndet av epidemisjukvårdsplatser var vid slutet av år 1947 5 562 av vilka alla utom 4 redovisas i tab. 12. De 4 platser, som saknas där, återfinnas på Tärna sjukstuga. I åtskilliga andra fall förekommer kombinationen sjukstuga—epidemisjukhus, ehuru konsekvent redovisning av dylika kombinationer icke förekomma i årsberättelserna. Epidemisjukhusens vårdplatser ha i viss utsträckning utnyttjats som reserver av intilliggande sjukstugor eller lasarett, eller för kronikervård, men i vilken mån dessa reservplatser och på dem uppkomna vård dagar redovisats av sjukstugan, lasarettet etc. framgår i en del fall icke av årsberättelserna.

Anstalter för lungtuberkulos. På lasaretten befann sig som redan berörts ett betydande antal platser för tuberkulosvård, däribland 523 för lungtuberkulos. På sjukstugor och kronikeranstalter funnos ytterligare 45 respektive 36 platser. På de fristående anstalterna för lungtuberkulos, som redovisas i tab. 13, fanns vid slutet av år 1947 8 340 platser. Allt detta gör tillhoppa 8 944 platser i hela riket för vård av sjuka med lungtuberkulos.

Vid studiet av nedre delen av tab. 9 bör observeras, att genom avtal mel-

lan Norrköpings stad och Östergötlands läns landsting disponerar staden $\frac{1}{3}$ och länet $\frac{2}{3}$ av platserna på Kolmårdens sanatorium. Norra och södra Kalmar län dela på samma sätt Målilla och Grönkulla sanatorier i proportionerna $\frac{3}{8}$ och $\frac{5}{8}$ och Malmö stad och Malmöhus län Orups sanatorium i proportionerna $\frac{1}{2}$ och $\frac{1}{2}$. Vid sammanställningen av platstalen för de olika sjukvårdsområdena har denna fördelning iakttagits.

I tab. 13, kol. 2, markeras sanatorier och tuberkulossjukhus med A och tuberkulossjukstugor och bygdesanatorier med B, motsvarande vedertagen typindelning. A-anstalterna äro företrädesvis avsedda för aktiv behandling (pneumothoraxbehandling m. m.) av personer lidande av lungtuberkulos och för observation och utredning av diagnoser och av vårdbehov hos personer, som lida eller misstänkas lida av dylik tuberkulos. B-anstalterna äro företrädesvis avsedda för övriga personer, som lida av lungtuberkulos, d. v. s. isolerings-, asyl- och konvalescentfall.

Antalet anstalter för lungtuberkulos var den $\frac{3}{10}$ 1947 mindre än ett år tidigare och platsantalet hade nedgått med omkring 7 %.

Förlossningsanstalterna. Totalantalet platser för förlossningsvård enligt tab. 9 var 3 342 och fördela sig med 1 643 på anstalter och avdelningar (kol. 17) med egen specialläkare och med 1 699 på övriga anstalter och avdelningar (kol. 19). Det förra talet är något osäkert, då man på flera av storstädernas lasarett och barnbördshus driver kombinerade obstetrisk-gynekologiska avdelningar utan fastställd fördelning av platserna. (I tab. 11 är i sådana fall hela den kombinerade avdelningens platsantal utsatt i kol. 3, varför barnbördspplatserna i summa för alla anstalterna enligt tab. 11 icke stämmer med summan av kol. 17 och 19 för motsvarande anstalter i tab. 9.)

Av tab. 9 framgår tydligt, på vilka slags anstalter platserna äro att finna, och man ser därav, att lasaretten hade 2 383 platser (1 332 + 1 051), eller mer än 70 % av hela antalet. De fristående anstalterna svarade för 630 platser, eller icke fullt 19 % av samtliga. Bland dessa ingingo barnbördshusen — sedan ett antal av 69 gynekologplatser frändragits — med 347 platser, av vilka platserna på Allmänna barnbördshuset, Södra barnbördshuset och barnbördshuset i Hälsingborg hänförts till den mera kvalificerade typen med specialläkare. Endast förlossningshem med av medicinalstyrelsen godkända platser ha upptagits i tabellerna.

Barnbördsplatserna på enskilda anstalter ha i tab. 9 som regel och utan realprövning i de särskilda fallen placerats i kol. 19, d. v. s. såsom anstalter utan egen specialläkare. Såsom ett enskilt förlossningshem återfinner man denna gång även Pro patria, vårt första barnbördshus. Dess 36 platser ha dock placerats i kolumnen för specialkliniker. Slutligen funnos 41 godkända barnbördsplatser på enskilda sjukhem.

Anstalter för kroniskt sjuka. I redovisningen har skilts mellan anstalter för kroniskt sjuka, som äro anslutna till ålderdomshem och sådana som icke äro det. Med anstalter vid ålderdomshem ha jämställts anstalter drivna av fattigvårdsmyndigheten, även om de icke tillhört samma byggnadskomplex som ålderdomshemmet. Ett undantag från denna regel är Stureby

vårdhem, som ansetts icke böra räknas till de ålderdomshemsanslutna, ehuru det lyder under socialvårdsmyndigheten i Stockholm. Det har ofta varit svårt att på föreliggande uppgifter säkert avgöra, om en anstalt hör till den ena eller den andra av dessa typer.

De flesta kronikeranstalter, som redovisas i denna publikation ha statsbidrag, men i båda de nyssnämnda grupperna, och särskilt bland de till ålderdomshem anknutna, finnas en del, som icke har stats- eller ens landsningsbidrag. Ett fåtal enskilda anstalter utan bidrag från det allmänna finnas, såsom Stockholms sjukhem, Gotlands sjukhem och Göteborgs sjukhem (jfr angående enskilda anstalter även sid. 19, sista stycket).

Sammanlagda platsantalet för vård av kroniskt sjuka var 7 972, varav 3 652 vid anstalter med anknytning till ålderdomshem. Huruvida de övriga äro helt fristående anstalter eller anknutna till andra sjukvårdsinrättningar framgår vanligtvis icke av materialet, sådant detta för närvarande ter sig.

Klientelet på kronikeranstalterna är icke sällan, och särskilt på de till ålderdomshemmen anknutna uppblandat med lättskötta sinnessjuka och och sinnesslöa.

Enskilda sjukhem. Med ett undantag ha endast anstalter med minst 6 vårdplatser, godkända av medicinalstyrelsen, redovisats i denna publikation. Dessa anstalters sammanlagda platsantal uppgick till 1 331. I översikten tab. 9 ha samtliga platser med undantag av de 41 barnbördsplatserna (alltså 1 290 platser), placerats i en summa i kol. 22. Visserligen kan tyckas, att platserna på åtskilliga av här ifrågavarande anstalter bort inrangeras i de kolumner, som avse specialavdelningar eller specialistsjukhus, men årsberättelserna medge icke en konsekvent bedömning i detta syfte. Endast en anstalt, Sophiahemmet, har vårdplatserna uppdelade — i detta fall på en medicinsk klinik om 21 platser och en kirurgisk om 78. Att Röda korsets hem för barn med gomdefekter på Lidingö, är en specialanstalt, framgår av namnet (tab. 17). En annan är Lilla hemmet (Velanderhemmet), där barn med ärvd syfilis vårdas. I stort sett äro dock de i tabellen upptagna enskilda sjukhemmen icke inriktade på speciella sjukdomar utan belagda med blandat klientel av akut och kroniskt kroppssjuka, stundom med inslag av lättskötta sinnessjuka.

Sjukhärbergena. Sjukhärbergen förekomma endast i Västerbottens och Norrbottens län, där de stora avstånden skapat behov av en anstaltstyp, där patienter tillfälligt kunna tas in för undersökning, och vid enklare sjukdomsfall vård. Den medicinskt utbildade personalen är i allmänhet provinsialläkaren och distriktssköterskan. Vanligtvis äro härbergena kombinerade med förlossningshem (förlossningsrum hos barnmorska). Antalet platser inklusive förlossningsplatserna var 40 (tab. 14).

Övriga anstalter. Slutligen följer här en uppräknig av anstalter vid slutet av år 1947 med karaktär — helt eller övervägande — av konvalescent- eller vilohem, vilka anstalter, som redan nämnts, icke redovisas i tabellverket. De uppräknas efter belägenhet. Vissa av dem äro av medicinalstyrelsen god-

kända såsom enskilda sjukhem och dessas namn åtföljes av en parentes med bokstäverna e. sj-h.

Stockholms stad: M. Gebers, J. Dannströms, A. och H. Pålsons, Heijken-skjölds och J. och G. Laurins konvalescenthem. Stockholms län: Högberga (e. sj-h.) och Ihrfeltiska barnhemmet. Uppsala län: Tammsviks (e. sj-h.) och Tobo konvalescenthem. Älvsborgs län: Hultafors (e. sj-h.) och Ulricehamns (e. sj-h.) sanatorier. Skaraborgs län: Mössebergs sanatorium (e. sj-h.)

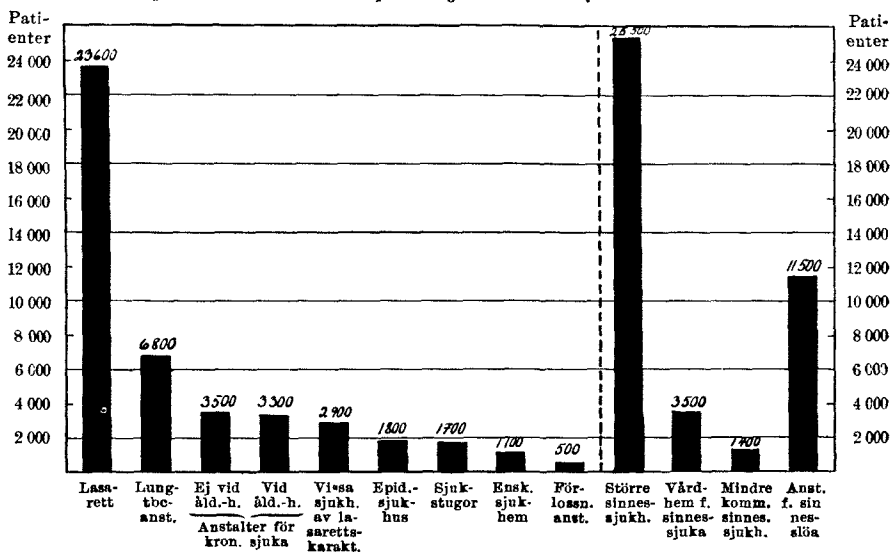
Av hälsobrunnar kunna nämnas Medevi, Söderköping, Lundsbrunn, Loka, Sätra och Ramlösa.

Som en kuriositet, helt utom ramen för denna översikt av svenska sjukvårdsanstalter, kan slutligen omtalas, att ett par av svenska läkare ledda sjukhus i Afrika inlämnat årsredogörelser för år 1947. Sålunda meddelar Ceza Mission Hospital, Zululand (Svenska kyrkans missionsstyrelse), att antalet vårdplatser var 47, intagna patienter 889 och vårddagar 16 037. Vederbörliga bilagor angående behandlade sjukdomar och olycksfall m. m. ha bifogats. Mnene Hospital, S. Rhodesia, har icke uppgivit antalet platser o. dyl. men redovisat sjukdomar m. m. Slutligen har Kibunzi lasarett i Belgiska Kongo (Svenska missionsförbundet) rapporterat bl. a. att antalet vårdplatser var 137, intagna 1 824 och vårddagar 38 501. Antalet läkare var en och utexaminerade sjuksköterskor (samtliga svenska) 5 jämte en barnmorska. Till sjukhuset var ansluten en särskild spetälskeby. Förbundet har även redovisat dispensärverksamhet vid fyra stationer m. m.

Patienter i sluten vård, beläggning. Texten i detta avsnitt ansluter sig till uppgifterna om intagna patienter och vårddagar i tab. 11—19.

Materialet. Årsberättelsernas uppgifter om antalet under året intagna torde vara relativt säkra. Endast sällan har observerats, att vederbörande som intagna medräknat kvarliggande från föregående år. Vanligare — ehuru sannolikt även det tämligen sällsynt — är att sjukhus med flera avdelningar räknat patient, som flyttats över från en avdelning till en annan, som intagen mer än en gång. Uppgifterna om antalet vårddagar äro mera osäkra. Många anstalter debitera patienterna förutom hela vårddagar även in- och utskrivningsdagen, oavsett om dessa äro hela vårddagar eller ej. Andra debitera endast endera in- eller utskrivningsdagen och åter andra dessa dagar allt efter som patienten skrivits in respektive ut före eller efter visst klockslag. I statistiken skola in- och utskrivningsdagen numera alltid räknas som en dag, men detta torde stundom icke iakttagas och kan icke alltid kontrolleras, särskilt icke, då anstalterna använda föråldrade formulär. I årsberättelserna från tiden 1940—1944 inräknades allmänt både in- och utskrivningsdagen i de statistiska uppgifterna, vilket bör observeras vid jämförelse av uppgifter om vårddagar och dagkostnader bakåt i tiden. Denna svårighet med in- och utskrivningsdagarna har betydelse huvudsakligen för lasarett, sjukstugor och barnbördsanstalter, där liggtiderna äro korta och alltså antalet intagna under året stort i förhållande till vårdplatserna.

Antalet patienter i medeltal per dag vid olika sjukvårdsanstalter 1947.

Intagna. Antalet intagna vid kroppssjukhusen uppgick år 1947 till 725 849, varav 553 624 vid lasaretten, 43 687 vid sjukstugorna och 37 647 vid »vissa andra sjukhus av lasarettskaraktär». Inom resten bildade epidemisjukhusens patienter den största gruppen med 28 795. Därefter kommo de fristående förlossningsanstalterna med 22 387, medan kronikeranstalterna stannade vid ca 11 600. Atskilliga av nämnda totalantal, eller icke mindre än ca 115 000, ha emellertid varit barnaföderskor och sålunda icke sjuka i egentlig mening.

I förhållande till folkmängden har totalantalet intagna utgjort 1 på 9 invånare. Detta är icke att tyda strikt, som om var nionde person skulle varit intagen på kroppssjukhus år 1947, eftersom en del patienter varit intagna mer än en gång.

Vård dagar. Antalet vård dagar, som samtliga kroppssjukhus bestått patienterna, uppgick år 1947 till 16 510 293. Även här dominerade lasaretten, med 8 621 047 vård dagar. Därefter i storleksordningen följde anstalterna för lungtuberkulos med 2 477 303 dagar och anstalterna för kroniskt sjuka med tillhoppa 2 469 136 dagar. Fullt jämförbara tal för föregående år finnas icke, men det vill synas, som om vård dagsantalet för lasaretten och sjukstugorna tillsammans — trots personal- och lokalbrist — skulle ha ökat med kanske en procent. Minskning har däremot inträtt för anstalterna för lungtuberkulos med ca 10 % och för epidemisjukhusen med 13 %. 16 510 293 vård dagar under året motsvara 45 234 patienter i genomsnitt per dag, eller 0,7 % av rikets folkmängd. Det bör observeras, att sjuka i hemmet, sinnessjuka m. fl. icke äro inräknade i dessa tal.

Liggtiden. Genom att dividera antalet vårddagar med antalet intagna patienter erhåller man en kvot, som ger en ungefärlig uppfattning om den genomsnittliga liggtiden. Ju längre liggtiden är, desto osäkrare blir dock det så beräknade uttrycket för densamma. Detta bör ihäggkommas av den som till äventyrs önskar studera liggtiden för enstaka sjukhus, där patienterna äro långliggare, såsom anstalter för tuberkulos och hem för kroniskt sjuka. För här nedan angivna medeltal torde olägenheten ha tämligen liten betydelse med hänsyn till de stora massor av fall, varpå dessa grunda sig.

Liggtiden för lasarettens klientel var i genomsnitt, räknat på talen i tablån i inledningen till avd. B här ovan, 15,6 dagar. Detta tal gäller lasarettens så som dessa redovisas i tab. 11, alltså inklusive tuberkulosavdelningar, pensionsstyrelsens avdelningar vissa avdelningar för kroniskt sjuka och barnbördsavdelningar. Räknar man bort alla dessa avdelningar, stiger talet för liggtiden till 16,3 dagar. Sistnämnda tal torde vara ett bättre uttryck för det typiska lasarettsklientelet's liggtid. Renodlar man på samma sätt sjukstugornas klientel, kan för nu nämnda och övriga anstaltstyper uppställas följande serie över liggtiden.

Lasarett	16.3 dagar	Epidemisjukhus	23.2 dagar
Sjukstugor	15.1 »	Barnbördshus	8.7 »
Garnissonssjukhus (civila patienter)	15.4 »	Andra fristående förlossningsanstalter: Allmänna	8.5 »
Barnsjukhus	15.1 »	Enskilda	10.4 »
Vanförestalter	34.0 »	Barnbördsavdelningar	
Pensionsstyrelsens fristående anstalter	56.9 »	vid lasarett	8.5 »
Pensionsstyrelsens lasarettavdelningar	57.1 »	» sjukstugor	8.1 »
Anstalter för kirurgisk tbc	225.4 »	Kronikeranstalter	
» » lungtuberkulos:		ej vid ålderdomshem	232.9 »
A-anstalter	183.1 »	vid ålderdomshem	200.2 »
B- »	223.4 »	Enskilda sjukhem	28.2 »

I barnbördshusens liksom lasarettens barnbördsavdelningars klientel ingå även en del gynekologfall. Man observerar, att de enskilda förlossningsanstalternas patienter ha längre liggtid än de allmännas. Den liggtid, som framkommit för de enskilda sjukhemmen, har icke kunnat renodlas för något visst slag av klientel utan gäller den blandning av olika slags sjuka, som vårdats där.

Beläggningen. Genom att dividera antalet i genomsnitt per dag vårdade patienter med det antal platser, som funnits tillgängligt i genomsnitt per dag, erhåller man ett uttryck för den grad, i vilken platserna utnyttjats: beläggningen. Beläggningen, beräknad som ett procenttal, framgår av kol. 8 tab. 11 för varje där redovisad anstalt. Vid beräkningen av detta tal har man att taga hänsyn till om platsantalet ändrats under året eller om anstalten eller en del därav varit stängd någon tid. Om t. ex. det sista försummas, blir beläggningen för lågt angiven. Emellertid ingår rutinnässigt en viss period, vanligtvis sommartid, då avdelningarna eller delar därav stängas för

grundlig rengöring (»vädring»). Till denna rengöringstid har hänsyn icke tagits vid beräkningen av beläggningsprocenten. En anstalt, som varit jämt fullbelagd hela året, kommer därför icke att få talet 100 % utan ett något lägre tal för beläggningen, beroende på hur lång rengöringsperioden varit. Om man antar, att två å tre veckor åtgå härför, skulle en kvot av 95 % innebära full beläggning. I själva verket torde även detta procenttal innebära, att beläggningen är i överkant på anstalter, som ha snabb omsättning av klientelet. Det förutsätter nämligen, att man under hela året, utom rengöringsperioden, lägger de nyintagna patienterna i sängarna samma dag som dessa bli lediga. I verkligheten är detta mera sällan möjligt. Ofta förgår en hel eller halv dag innan den nya patienten infunnit sig eller bädden blivit gjord i ordning. Vid lasaretten växlar varje säng innehavare i genomsnitt drygt 20 gånger om året. Om en hel dag skulle åtgå vid varje patientväxling, skulle procenttalet för full beläggning ytterligare nedgå från 95 till 90. Någonstädes mellan dessa tal torde vad lasaretten angå full beläggning ligga. Härmed är intet sagt om den optimala beläggningen, vid vars bestämning hänsyn också bör tas till att en viss reserv kan behöva hållas för hastigt påkomna sjukdoms- eller olycksfall.

Här följer en sammanställning av de genomsnittliga beläggningstalen för skilda slag av anstalter år 1947. Vid deras beräkning har — utom i de fall som anges i noten — vederbörlig hänsyn tagits till platsantalets förändringar under året, liksom till stängningar på grund av t. ex. reparationer eller personalbrist i den mån anstalterna i sina årsredogörelser redovisa detta. De här redovisade talen stämma således icke med de beläggningstal, som till äventyrs skulle kunna räknas fram på de tal, som finnas i tablån i inledningen till föreliggande avsnitt B.

Lasarett (inkl. barnbördsavdeln.).....	88 %	Barnbördshus	90 %
Sjukstugor (»).....	92 »	Mindre frist. förl.anst.: Allmänna ¹	73 »
Barnsjukhus	72 »	» » » : Enskilda ¹	68 »
Vanförestalter	94 »	Anstalter för kroniskt sjuka	
Pensionsstyr. fristående anstalter	96 »	ej vid ålderdomshem	90 »
Anstalter för kir. tbc	84 »	vid ålderdomshem ¹	90 »
Epidemisjukhus	33 »	Enskilda sjukhem ¹	84 »
Anstalter för lungtbc	83 »		

Den beläggningsprocent, som här framräknats för lasaretten (88 %), synes snarast ha sjunkit under de senaste åren. Sålunda var talet 91 % år 1945. Det må nämnas, att föregående år (1946) lämnades i denna publikation vissa uppgifter om beläggningen vid medicinska, kirurgiska m. fl. avdelningar.

Sjukstugornas beläggningstal, 92 %, är anmärkningsvärt högt. Detsamma gäller de odelade lasarettens, som var 93 % (tab. 11). Vanförestalternas och pensionsstyrelsens fristående anstalter ligga ännu högre. I fråga om dessa senare gäller dock, liksom i ännu högre grad beträffande kronikeranstalterna, att den längre liggtiden gör, att beläggningsprocenten utan olä-

¹ I brist på uppgifter om förändringar under året räknat på platsantalet vid årets slut.

genhet kan vara högre än för lasarett och sjukstugor. Det motsatta kan sägas om förlossningsanstalterna med deras korta liggtider.

Betraktar man beläggnings-talen anstalt för anstalt, t. ex. enligt tab. 11, A, där lasaretten redovisas, är det iögonenfallande, vilka stora växlingar som förekomma. Detta intryck kvarstår, även om man besinnar, att de extrema talen sannolikt i de flesta fall äro felaktiga, beroende av brister i de uppgifter, som ligga till grund för dem. En anmärkningsvärt låg beläggningsprocent kan således tänkas bero på att man icke uppgivit, att avdelningar varit stängda under året, vilket redan antytts. Ibland händer dock, att även mycket låga tal äro korrekta, varvid det brukar vara fråga om anstalter, som börjat sin verksamhet under året och ännu icke hunnit bli utnyttjade till hela sin kapacitet. Mycket höga tal torde stundom bero på att sjukhusets ledning icke reviderat det tidigare fastställda platsantalet. I själva verket har man arbetat med diverse reservutrymmen men icke räknat in dessa i vårdplatsantalet. Statistiken över dessa förhållanden lider över huvud taget av att enhetliga normer för vad som skall räknas som ordinarie platsantal saknas. Det kan som exempel härpå nämnas, att i Allmänna sjukhusets i Malmö vårdplatsantal inräknats 75 extra platser på medicinska och 27 på ortopediska kliniken. Räknas dessa icke med — vilket måhända också kunde motiveras — stiger beläggningsprocenten från de i tab. 11 angivna 84 till 92 %.

Rekordsiffran innehas av Kungsbacka sjukstuga, som redovisat 170 % beläggning och sedan flera år uppvisat liknande tal. Från anstalten har vid särskild förfrågan bekräftats, att överbeläggningen haft denna omfattning och att reservutrymmen saknats.

Epidemisjukhusen ha den lägsta beläggningsprocenten. Vid dess beräkning ha platser på avdelningar eller anstalter, som varit stängda av brist på patienter, helt naturligt räknats med som disponibla. Helt nedlagda anstalter ha ej medräknats.

Patienter i öppen vård. Materialet. I årsberättelserna skall antalet patienter och besök i öppen mottagning vid anstaltens olika avdelningar, i anstaltens regi och i överläkares regi, redovisas. Uppgifterna om den öppna vården äro emellertid ofta bristfälliga, vilket bl. a. tar sig uttryck i de många punkter som utsatts i kolumnerna 9 och 10 i tab. 11. där dithörande data återges i sammandrag. Ofta har man icke kunnat uppge både antalet patienter och antalet besök. Särskilt vanligt har varit, att man för en viss kategori patienter, eller för en viss klinik, kunnat redovisa endast patienter eller endast besök, medan man för övriga delar av mottagningen redovisat bådadera. I sådana fall har vid granskningen av materialet aningen — och vanligen — samtliga uppgifter om patienter eller besök strukits för ifrågavarande anstalt eller också har den udda uppgiften strukits. Anledningen till detta förfaringssätt är, att det ansetts önskvärt, att i den mån uppgifter redovisas i tabellen både om patienternas och besökens antal, skola dessa åtminstone svara mot varandra. Följden har emellertid i en del fall blivit, att de av anstalterna i årsberättelserna redovisade talen

skurits ned i tabellen. I stort sett har på detta sätt det uppgivna antalet besök endast minskats med ett par procent, bortsett från de fall, då det helt kasserats, men i enstaka fall kan skillnaden vara större. Siffrornas värde lider också av att det saknas bestämda normer för hur vissa data skola räknas. Att, som på en del håll skett, räkna in den slutna vårdens patienter bland röntgenavdelningens klientel, är dock givetvis felaktigt. Lasarettens uppgifter återges mera detaljerat och praktiskt taget okorrigerade i Landstingsförbundets tidskrift 1948, nr 4.

Patienter och besök. Genom att sammanställa uppgifterna för de lasarett, för vilka både patienter och besök redovisas i tab. 11, kan man beräkna, att antalet besök per patient såväl vid undervisningslasarett som de delade lasarett med färre än tre specialkliniker var 2,3. Vid delade lasarett med minst tre specialkliniker var antalet 2,2 och vid odelade lasarett 2,6. I genomsnitt för alla lasarett gör detta 2,3 besök per patient.

Emedan uppgifter från en del anstalter saknats eller måst kasseras, ha summor för grupper av anstalter eller samtliga anstalter icke utsatts i tabellen. Här må dock nämnas, att summerar man talen som de stå i tabellen, blir hela antalet av lasarettens patienter 885 400 och besök 3 022 712. Dessa tal svara icke mot varandra, emedan besök redovisats oftare än patienter. För att komma till en uppfattning om totala antalet patienter och besök har en konstruktion måst tillgripas. Sålunda har först antalet besök dividerats med motsvarande antal vårdplatser. Därvid har erhållits en kvot, som visserligen i och för sig och för enstaka anstalter har föga värde, men som dock — om den beräknas för större grupper av sjukhus — till nöds kan användas för en kalkyl av den öppna vårdens omfattning vid samtliga lasarett. Denna kvot blir 155 för undervisningslasarett, 156 för de starkast specialiserade delade lasarett, 104 för övriga delade lasarett och 86 för odelade lasarett. Genom att använda dessa kvoter på totala antalet vårdplatser för respektive grupp av sjukhus kan beräknas, att samtliga besök vid lasarettens mottagningar uppskattningsvis uppgått till 3 430 000 under år 1947, eller 11 400 per vardag. Genom att använda den tidigare funna relationen mellan patienter och besök (2,3 besök per patient), kan vidare beräknas, att motsvarande antal patienter är ca 1 490 000. Sannolikt ligga dessa tal av flera skäl i underkant.

Personal. Materialet. Enligt anvisningarna till årsberättelsen skall »den personaluppsättning, som normalt funnits under året» redovisas. Ofta torde dock anstalterna ha upptagit personalen vid årets slut. Av anvisningarna framgår vidare, att det är antalet personer — icke tjänster — som skall redovisas, men om detta observerats och följts av dem som sammanställt årsberättelserna, har icke kunnat kontrolleras. I en del fall har det vid granskningen av materialet befunnits, att sjukvårdsbiträdena icke redovisats som avdelningspersonal utan upptagits bland ekonomipersonalen såsom för hela sjukhuset gemensamma sjukhusbiträden. I fall, då detta observerats och det samtidigt framstått som sannolikt, att det varit fråga om

personal, som verkat överbärande på vårdavdelningarna, har uppgiften korrigerats. I andra fall har man upptagit städerskor, som verkat på vårdavdelningarna, bland ekonomipersonal. Även i ett par sådana fall har ifrågasvarande biträdespersonal flyttats över till avdelningspersonalens grupp. I de flesta fall torde dock sådana arrangemang med personalen icke ha upptäckts vid granskningen utan kvarstå och vålla en viss brist på jämförbarhet olika sjukhus emellan.

Ett annat vanligt fel i uppgifterna är, att det icke omtalats, att personal — t. ex. sjukgymnaster — varit deltidsanställda. Personalens antal har däri-genom kommit att te sig oriktligt högt, något som kan ha avsevärd betydelse på små anstalter. Det sagda gäller icke läkarpersonal, för vars vidkommande frågan om hel- eller deltidsanställning uppenbarligen ligger anorlunda till ur de synpunkter, som här äro relevanta.

Årsberättelsernas uppgifter äro avsevärt mera detaljerade än de, som intagits i tabellerna i denna publikation. Flera slag av befattningshavare redovisas sålunda jämte en del uppgifter för eventuellt förekommande avdelningar i sjukhuset. Exempelvis finnas särskilda uppgifter om sjuksköterskor, barnmorskor, sjukvårdsbiträden, skrivbiträden, operationspersonal o. s. v. och bland ekonomipersonalen om skilda slag av köks-, tvätt-, städningsspersonal o. s. v. I de frivilliga bilagorna om köks- och tvätteridrift finnas, i de fall, då sådana lämnats (år 1947 från 6 lasarett), ytterligare specifikation av berörda personalgrupper. Hur dessa personalkategorier inpassats i kolumnerna i det följande tabellverket, framgår i allt väsentligt av not på första uppslaget av tab. 11 och 13. Där uppgifterna för viss anstalt varit ofullständiga — vilket dock icke varit fallet beträffande lasaretten — eller icke jämförbara med andra anstalters, ha punkter utsatts. Särskilt i kolumnen »förvaltningspersonal» förekomma sådana punkter, ofast emedan personalen varit gemensam med andra anstalter, skolor m. m., varigenom ett okritiskt återgivande av årsberättelsernas uppgifter lätt blivit vilseledande.

Lasarett, sjukstugor, barnsjukhus. I tab. 11, kol. 11—16 redovisas i sammandrag årsberättelsernas uppgifter om personalen vid lasarett etc. år 1947. Sammanlagt tjänstgjorde vid lasaretten 1 392 läkare, 4 800 sjuksköterskor, barnmorskor och sjukgymnaster, 11 524 sjukvårdsbiträden, 642 personer tillhörande förvaltningspersonalen och 5 706 tillhörande ekonomipersonalen. Detta gör tillhoppa 24 064 personer. Antalet patienter, som dessa skötte i medeltal per dag, var 23 619 i slutet vård och ca 11 400 i öppen. Vid betraktandet av dessa tal bör besinnas, att lasarettens kontors- och ekonomiavdelningar i viss utsträckning arbetat även för andra, smärre anstalters räkning. Av siffrorna framgår, att förhållandet mellan antalet sjuksköterskor (och barnmorskor etc.) och sjukvårdsbiträden vid lasaretten var 1 sjuksköterska per 2,4 biträden.

I kol. 14 finner man en uppgift om antalet vårdplatser per enhet av vårdpersonalen (exkl. läkarna). Uppgiften bör läsas i samband med det som upplyses i kol. 9 och 10 om öppen vård, emedan även den öppna vårdens

personal är inräknad. Det hade varit önskvärt att renodla uppgifterna om den slutna och den öppna vården, och för de sjukhus, som arbeta med särskild personal för den öppna vården, hade väl också detta gått för sig. De flesta anstalter torde emellertid sköta den slutna och öppna vården åtminstone delvis med samma personal, och jämförbarheten med dessa skulle i så fall störas. En annan omständighet, som också kan inskränka jämförbarheten och som ovan antytts, är att sjukvårdsarbetet kan vara organiserat olika, så att på ekonomipersonalens lott i en del fall komma arbetsuppgifter, som vanligtvis åvila avdelningspersonalen. Så hade t. ex. Allmänna sjukhuset i Malmö en grupp städerskor, som räknades till ekonomipersonalen, och utförde en del av den städning, som eljest skulle fallit på avdelningspersonalens lott. Dessa städerskor, som torde vara högst 100, ingå i det mycket stora antal ekonomipersonal (499), som redovisas i kol. 16 för detta sjukhus. För man över dem till vårdpersonalen, sjunker platsantalet per personalenhet från 1,7 till 1,5.

Det genomsnittliga antalet vårdplatser per personalenhet, beräknat enligt ovanstående, var 1,4 för undervisningslasarett, 1,6 för delade lasarett med 3 eller flera specialkliniker, 1,8 för övriga lasarett och 1,9 för odelade lasarett.

Barnsjukhusen hade relativt till platsantalet — trots lägre beläggning — större vårdpersonal än de delade lasarett. Deras kvot mellan platser och personal var följaktligen lägre än lasarettens och i genomsnitt 1,4. För sjukstugorna gällde motsatsen. Deras kvot var i genomsnitt 2,1 platser per personalenhet.

Övriga anstalter. Eftersom epidemisjukhusen i viss mån ha karaktären av beredskapsinrättningar med ofta icke fulltalig personal, få uppgifterna om personalen i deras årsberättelser en delvis annan innebörd än motsvarande uppgifter från andra sjukhus. De ha därför icke medtagits i tabellen över dessa anstalter. Tuberkulosanstalternas personal däremot redovisas i kol. 7 — 13 av tab. 13. Vårdpersonalen (sjuksköterskor och sjukvårdsbiträden) ter sig avsevärt knappare än på lasarett, även om man besinnar, att öppen vård här — med ett par undantag — knappast förekommer. Medelantalet vårdplatser per personalenhet var 6,0 vid jubileumsfondens sanatorier, 4,7 vid övriga A-anstalter och 5,2 vid B-anstalterna. Växlingarna mellan olika anstalter voro rätt stora, varvid dock extremerna sannolikt bero på fel i materialet. Mot 1 sjuksköterska svarade vid jubileumssanatorerna 2,4 biträden o. dyl., vid övriga sanatorier 2,9 och vid tuberkulosjukstugorna 3,4.

Av återstående anstaltstyper ha endast barnbördshus och sådana kronikeranstalter, som icke ha sammanhang med ålderdomshem lämnat användbara uppgifter om personalen. Av de förstnämnda hade Allmänna barnbördshuset, Södra barnbördshuset och Hälsingborgs barnbördshus relativt stor vårdpersonal, eller omkring en vårdplats per personalenhet, medan Motala och Falu barnbördshus hade omkring 1½. Endast mödrarnas sängar medräknas i platsantalet. Kronikeranstalterna slutligen hade relativt många vårdplatser per personalenhet, eller i genomsnitt 3,2. Proportionen sjuksköterskor — biträden var här 1 sjuksköterska per 4,2 biträden.

Sammanfattning av personalstatistiken. Lasarettens och barnbördshusens personaluppsättning är hundraprocentigt redovisad men beträffande övriga anstaltstyper föreligga större eller mindre luckor i materialet. Genom att tillämpa de proportioner mellan antalet vårdplatser och personal av skilda kategorier, som erhållas från årsberättelser med användbara uppgifter, på de övriga, kan man dock tämligen väl komplettera det som felas för vissa anstaltstyper, nämligen sjukstugor, tuberkulosanstalter, kronikeranstalter, som ej äro anslutna till ålderdomshem, ävensom de flesta av de anstalter som här sammanförts under rubriken »vissa andra sjukhus av lasarettskaraktär». Beträffande de övriga ha ungefärliga uppgifter erhållits från Svenska landstingsförbundet och Svenska stadsförbundet. Följande kalkyl avser samtliga kroppssjukhus (även enskilda), utom kronikeranstalter vid ålderdomshem.

	Läkare	Sjuksköterskor, barnmorskor o. sjukgymnaster	Övrig vårdpersonal (sjukskr. m. fl.)	Förvaltningspersonal	Ekonominipersonal	Summa
Lasarett	1 390	4 800	11 500	640	5 700	24 030
Sjukstugor	90	270	590	220	400	6 700
Anstalter för lungbe	150	450	1 210			
Kronikeranstalter (ej vid ålderdomshem)	100	240	1 000			
Övriga kroppssjukhus (utom kronikeranstalter vid ålderdomshem)	340	770	2 340	270	1 720	5 440
Summa	2 070	6 530	16 640	1 130	9 800	36 170
Procent	5·7	18·1	46·0	3·1	27·1	100·0

Enligt detta överslag skulle alltså år 1947 omkring 36 000 personer varit sysselsatta i den slutna kroppssjukvården (utom vid kronikeranstalter vid ålderdomshem) och till denna ansluten öppen vård. Möjligen äro läkarna i någon mån dubbelräknade — trots viss reduktion — då det icke är ovanligt, att samma person (ofta provinsialläkaren) samtidigt är läkare vid dels en mindre sjukstuga och dels en eller annan mindre anstalt för epidemisjukvård, tuberkulossjukvård, kronikervård eller barnsbörd. Dessutom gäller, att läkarna liksom förvaltningspersonalen vid smärre anstalter vanligen icke äro heltidsanställda.

Ekonomi. Materialet. Det har mött betydande svårigheter att bearbeta årsberättelsernas uppgifter om sjukhusens ekonomi. Övergången från nettotill bruttolönesystem, som för landstingssjukhusen skedde vid årsskiftet 1946/47, har en väsentlig del däri, i det den nödvändiggjort ändringar i formuläret eller dess anvisningar, som ofta icke observerats av redogörarna. Att äldre uplagor av blanketterna, avsedda för nettolönesystem kommit till användning på många anstalter har heller icke varit ägnat att bringa reda i förhållandena. Vinst på försäljning av kost och utförande av tvätt för andra anstalters räkning och inkomster av trädgårdsskötsel, ambulanstransporter och annan s. k. »särskild verksamhet» för utomstående skola enligt direktiven hållas utanför driftbudgeten, men huruvida så skett, har säkerligen icke alltid kunnat kontrolleras.

I princip inkluderar den i tabellerna redovisade driftkostnaden samtliga driftkonton utom evalveringsersättning, pensionspremier, andra pensione-

ringkostnader samt hyror. Dessa undantag bero på att systemen för täckande av utgifter på dessa konton äro varierande, varför posternas medräkning skulle medföra en onödig brist på jämförbarhet. Vad hyrorna beträffar, sammanhänger detta med att räntor på kapitalkulder icke medräknats som driftkostnader och att sådana räntor vid vissa anstalter utgöra en betydande del av bostadskostnaden. Härav följer emellertid, att icke heller hyresinkomsterna ansetts böra räknas till driftbudgeten. Då sålunda genom bruttolönesystemet utgifterna för löner stigit med ersättningar till personalen för bostadsförmån men personalens inbetalningar för bostäder icke upptagits som inkomster, har totala driftkostnaden blivit lika mycket för hög som beloppet av dessa inbetalningar. Jämförbarheten med tidigare år störes dock obetydligt härigenom, då det gäller genomsnitt för grupper av sjukhus, emedan effekten av felaktigheten sannolikt uppgår till blott några få procent av dagkostnaden.

Totalutgiften. Följande tablå visar i sammandrag driftkostnaderna år 1947 beräknade enligt ovanstående för de sjukhustyper, som haft en någorlunda fyllig redovisning i sina årsberättelser.

	Milj. kr		Milj. kr
Lasarett	191.1	Barnbördshus	3.5
Barnsjukhus (kompl. 4.6 %).....	5.4	Andra fristående förlösn.-anst. (kompl. 43.0 %)	1.4
Vanförestalter (kompl. 13.9 %).....	3.2	Kronikeranst. ej vid ålderdomshem ...	13.0
Pensionsstyr. frist. anst. (kompl. 4.5 %) ..	2.4	, vid ålderdomshem (kompl. 61.3 %)	8.0
Anstalter för kirurgisk tbe	3.3		
Sjukstugor	10.2		
Epidemisjukhus	12.6		
Anstalter för lungtbe	30.5		
			Summa 284.6

Alla dessa tal återfinnas icke i tabellverket. För vissa anstaltstyper ha icke ekonomiska data lämnats av alla som vederbort och för dem ha talen kompletterats med hjälp av uppgifterna om antalet vård dagar och dagkostnaden för dem, som redovisat ekonomin. Ordet kompletterat (kompl.) har utsatts i dessa fall jämte ett procenttal, som anger, med hur många procent beloppet höjts genom kompletteringen. Smärre fristående förlösningsanstalter och kronikeranstalter vid ålderdomshem ha underlåtit att redovisa sina utgifter eller haft oanvändbara eller osäkra tal i alltför många fall för att de individuella beloppen skulle kunna utsättas i tab. 16 och 19. På grundval av de uppgifter som finnas ha emellertid beloppen i tablån här ovan beräknats.

Emellertid återstå ett par grupper av sjukvårdsanstalter, som alls icke äro representerade i tablån härovan, nämligen garnisonssjukhusen och de enskilda sjukhemmen. Vill man låta kalkylen omfatta även dem, kan man, närmast med tanke på lasarettens förhållanden, räkna med en dagkostnad av 20 kr. Det är klart, att särskilt detta sista antagande är mycket osäkert. Gör man emellertid detta, kommer man fram till följande tablå över den ungefärliga totala driftkostnaden för kroppssjukhusen år 1947.

Sjukhus med ekonomisk redovisning enligt ovan	285 milj. kr
, utan " " " " , approximativ beräkning	12 " "
	Summa 297 milj. kr

Kostnaden per vård dag och per intagen. Eftersom kostnaden per vård dag är kvoten mellan totalutgiften för driften och antalet vård dagar, kommer den osäkerhet beräffande vård dagarnas antal, som ovan nämndes (se under rubriken Patienter), att verka även på dagkostnaden, och försåvra jämförelsen mellan olika år. För den jämförelse mellan 1947 och 1946, som följer här nedan, har dock denna olägenhet ingen betydelse. Talen för år 1946 ha dessutom i förekommande fall justerats för att bättre motsvara det urval av anstalter, som i föreliggande årgång ingå i respektive grupp av anstalter och stämna således icke alltid exakt med de tal, som redovisades i Allmän Hålsö och sjukvård 1946.

	Dagkostnad, kr			Kostnad per intagen, kr		
	1946	1947	Ökn. %	1946	1947	Ökn. %
Lasarett	16·30	22·16	36	255	345	35
Barnsjukhus	21·51	25·62	19	296	374	26
Vanförestalter	14·33	18·08	26	505	555	10
Pensionsstyrelsens fristående anstalter	8·88	12·24	38	514	673	31
Anstalter för kirurgisk tbc	8·57	12·21	42	2 048	2 754	34
Sjukstugor	11·54	16·66	44	169	233	38
Epidemisjukhus	13·22	18·99	44	390	440	13
Anstalter för lungtuberkulos	9·62	12·33	28	1 633	2 319	42
Barnbördshus	21·56	28·51	32	202	248	23
Kronikeranstalter (ej vid ålderdomshem)	8·00	10·27	28	2 018	2 391	18
Medeltal (standardräknat)	13·96	18·82	35	300	400	33

Medeltalen i nedersta raden av ovanstående sammanställning ha ringa egenvärde, men förändringen i dem från 1946 till 1947 torde ge en föreställning om den allmänna stegrings tendensen i kostnaden för kroppssjukvården. Denna skulle enligt dessa medeltal uppgå till 33 å 35 %. (För standardvägningen av medeltalet har använts antal vård dagar resp. intagna vid de olika anstaltstyperna år 1947.) Att stegringen i medeltalen för kostnaden per dag och per intagen blir så lika, beror på att lasarettens respektive tal överensstämma tämligen nära och att lasarettsvården dominerar med vård dagar och intagna. Man observerar, att stegringsprocenten för övriga anstaltstyper ofta skiljer sig starkt, när den räknas på kostnaden per vård dag och när den räknas på kostnaden per intagen. Detta sammanhänger med att antalet intagna växlar från år till år relativt mycket i förhållande till antalet vård dagar. I sin tur sammanhänger antalet intagna med ligg tiden, och man här har en påminnelse om ligg tidens betydelse för sjukvårdskostnaderna (jfr t. ex. talen för epidemisjukhusen).

Inkomst- och utgiftskonton. En specificerad redovisning av de särskilda anstalternas (utom epidemisjukhusens) inkomst- och utgiftsbudgeter har lämnats i Sveriges landstings tidskrift 1948, nr 4. I starkt sammandrag ställde sig inkomstbudgeterna för några viktiga typer av sjukhus sålunda.

*Driftinkomsternas fördelning på inkomstitlar vid vissa slag av sjukhus år 1947.
1 000-tal kr.*

	Lasarett	Sjukstugor	Epidemi- sjukhus	Anstalter för lungtuberkulos	Kroniker- anstlater
Vårdavgifter: Sluten vård...	32 225	1 287	506	5 600	2 685
Öppen vård ..	4 182				
Bidrag från: Staten	11 229	217	884	4 316	1 515
Landsting	106 185	8 439	7 362	15 900	4 832
Kommun	37 119				
Övriga	132	222	83	351	965
Summa inkomster	191 072	10 165	12 589	30 539	13 019

Det framgår, att landstingen till alla där upptagna vårdformer lämnat det största bidraget, ett förhållande, som skulle accentuerats ännu mer, om de med landstingen jämställda städernas tal brötos ut ur den rad, som upp-
tar kommunernas bidrag. Statens bidrag är relativt störst inom tuberku-
losvården. Vårdavgifternas andel är störst inom kronikervården (21 % av
hela inkomsten) och närmast inom lasarettsvården (17 % för den slutna
vården).

Utgifter för driften vid lasaretten år 1947.

Kontobeteckning	Hela utgiften		
	1 000-tal kr.	per vård- dag	%
Avlöningar	125 417	14.54	65.6
Expeditionskostnader	2 157	0.25	1.1
Läkemedel	10 053	1.17	5.3
Förbrukningsartiklar m. m. för sjukvården	10 630	1.23	5.6
Kosthåll	15 434	1.79	8.1
Värme, elektrisk energi, vatten	13 337	1.55	7.0
Tvätt och renhållning	1 488	0.17	0.8
Inventariers underhåll och komplettering	7 244	0.84	3.8
Fastigheters underhåll	3 936	0.46	2.0
Diverse	1 376	0.16	0.7
Summa utgifter	191 072	22.16	100.0

Utgiftstablan avser endast lasaretten och visar, att avlöningskontot var
det dominerande. Av hela dagkostnaden på 22,16 kr upptog det 14,54 kr, eller
66 %. Det kan nämnas, att i utgiftsbudgeterna för vissa övriga anstalts-
typer upptog avlöningskontot följande andelar: Sjukstugorna 63 %, anstal-
terna för lungtuberkulos 57 % och kronikeranstalterna (ej anslutna till ål-
derdomshem) 62 %. Kostkontot (avser endast råvarukostnaden) kom där-
näst och upptog vid lasaretten 8 % av det hela. Som jämförelse kan näm-
nas, att år 1946 ingick avlöningskontot med 53 % och kostkontot med 16 %
i lasarettens utgiftsredovisning. Dessa kontons förändrade relativa bety-
delse kan tillskrivas landstingssjukhusens övergång från netto- till brutto-
lönesystem och den i samband därmed genomförda löneregleringen.

Nybyggnader och utvidgningar.

Lasarett.

Mörby lasarett: Ny ekonomiavdelning.

Löwenströmska lasarettet: Ny kontorsbyggnad.

Akademiska sjukhuset: Ny psykiatrisk klinik. Huvudpolikliniken har om- och tillbyggs.

Eskilstuna lasarett: Ny köksavdelning med personalmatsalar.

Nyköpings lasarett: En flygelbyggnad innehållande bl. a. mottagningslokaler, laboratorium, vårdavdelningar m. m.

Norrköpings lasarett: Kvinnokliniken har påbyggs med en våning.

Linköpings lasarett: J. G. Westmans barnbördshus har överflyttats till lasarettet. Om- och tillbyggnad av ekonomibygnaden.

Jönköpings lasarett: Om- och tillbyggnad av centralkök, centraltvättinrättning och personalmatsalar.

Visby lasarett: Nytt obduktionshus.

Kristianstads lasarett: Elevhemmet har tillbyggs och inrymmer nu bl. a. sysslomanskontor.

Landskrona lasarett: Röntgenavdelningen har utbyggs.

Ystads lasarett: Ett nytt bostadshus för underläkare och syssloman även innehållande kontorslokaler.

Sahlgrenska sjukhuset: Två vårdavdelningar ha iordningställt i en flygel inom kvinnokliniken II. En bostadsvåning inom Gustaf V jubileumsklinik har ändrats till vårdavdelning.

Holtermanska sjukhuset: Nya polikliniklokaler.

Uddevalla lasarett: Från Uddevalla stad har landstinget övertagit tuberkulossjukstugan Majblommehemmet, som tagits i bruk för konvalescenter och lättare sjuka från kirurgiska kliniken.

Kristinehamns lasarett: Ny barnbördsavdelning.

Karlskoga lasarett: Huvuddelen av tillbyggnad av medicinska vårdavdelningarna, medicinska mottagningen och laboratoriet har tagits i bruk.

Gävle lasarett: Ögonavdelningen, röntgenflygeln m. m. har tillbyggs.

Hudiksvalls lasarett: Två medicinska, en ögon- samt en röntgenavdelning ha tillbyggs.

Sjukstugor.

Lima sjukstuga: Om- och tillbyggnad. Nytt personalhus med köksavdelning.

Lycksele sjukstuga: Sjukstugan har tillbyggs med bl. a. mottagningslokaler och barnbördsavdelning.

Epidemisjukhus.

Eskilstuna: En ny observationsavdelning har uppförts vid epidemisjukhuset.

Sanatorier.

Målilla sanatorium: E-paviljong för vård av flyktingar med tuberkulos har tagits i bruk.

Fagereds sanatorium: E-paviljong för vård av flyktingar med tuberkulos har tagits i bruk.

Svenshögens sanatorium: Ombyggnad av ligghallar och ångcentral.

Stora Ekebergs sanatorium: Om- och tillbyggnad av läkarmottagningen.

Centralsanatoriet i Arvika: Om- och tillbyggnaden av mottagnings- och expeditjonslokaler har avslutats.

Västmanlands läns sanatorium: E-paviljong för vård av flyktingar med tuberkulos har tagits i bruk.

Centralsanatoriet i Hällnäs: Den i statens regi uppförda E-paviljongen för vård av utländska kvinnliga patienter har tagits i bruk. Om- och tillbyggnad av köksavdelningen, personalmatsalarna m. m. har slutförts.

Centralsanatoriet i Sandtråsk: Bostadshus för personalen.

C. Anstalter för vård av sinnessjuka och sinnesslöa.

Allmän översikt av anstalter och vårdplatser. Inledningsvis må lämnas följande översikt av förekommande anstaltstyper.

	Antal anstalter 31/12 1947	Antal vård- platser 31/12 1947	Antal in- tagna under år 1947	Antal vård- dagar under år 1947
Statliga sinnessjukhus (tab. 20)				
för sinnessjuka, primärsjukhus	18	15 771	• 7 093	7 056 681
» » , sekundärsjukhus	3	1 461	302	586 266
» sinnesslöa	3	1 496	• 148	613 611
Sinnessjukhus i »vissa städer» (tab. 20) ...	7	4 838	• 3 963	1 867 309
Mindre kommunala sinnessjukhus (tab. 21) .	40	1 339	• 556	477 222
Enskilda sinnessjukhus (tab. 21)	2	56	• 45	19 240
Vårdhem för sinnessjuka, kommunala (tab. 20)	53	3 117	• 956	1 046 496
» » , enskilda	(33)	(607)	•	•
Anstalter för sinnesslöa, allmänna (tab. 23) ..	49	5 484	• 837	•
» » , enskilda (tab. 23) ...	91	4 712	560	•
Summa (exkl. enskilda vårdhem)	266	38 274	14 460	•
Därav anstalter för				
sinnessjuka (exkl. enskilda vårdhem)	123	26 582	12 915	11 053 214
sinnesslöa	143	11 692	1 545	•

Förutom ovan angivna anstalter redovisas i tabellverket fyra anstalter för psykopatiska och nervösa barn med tillhoppa 127 vårdplatser (tab. 22).

För *sinnessjukvård* funnos, som framgår av tablån ovan 26 582 platser vid slutet av år 1947, de enskilda vårdhemmen oräknade. Talet avser ordinarie platser. De reservplatser, som funnos på många håll, ha icke medräknats, då uppgifter om dem icke lämnas i årsberättelserna.

På vissa anstalter hade man platser även för sinnesslöa, vilket icke framgår av tablån. Sålunda funnos på Källshagens sjukhus 283 platser för sådant klientel. Vidare funnos, förutom de tre särskilda sekundärsjukhusen, sekun-

¹ Avser endast den ena av de två anstalterna.

därvärdelningar med sammanlagt 244 platser anslutna till vissa primärsjukhus, nämligen Sundby, Birgittas, S:t Sigfrids, Sätters och Frösö sjukhus (jfr tab. 20). De »vissa städer», som antydast i tablån, äro Stockholm, Malmö och Göteborg. Dessa svara själva för hela sin sinnessjukvård.

En kategori av anstalter, som icke redovisas i tabellverket, är enskilda vårdhem för sinnessjuka. Dessa voro vid slutet av år 1947 följande.

Enskilda vårdhem.

Godkända enligt Kungl. brev den 14 augusti 1920.

	Plats- antal		Plats- antal
Samariterhemmet, Uppsala	20	Thulins vilohem, Ängelholm (Krist. län)	27
Lundagård, Bredaryd (Jönk. l.) . . .	18	Solliden, Åkarp (Malmö. l.)	16
Paulströms vilohem, Tyringe (Krist. län)	15		
		Summa	96

Godkända enligt stadgan angående sinnessjukvården i riket den 19 september 1929.

	Plats- antal		Plats- antal
Borgebo, Storängen (Sthlms l.) . . .	15	Björkhem, Eksjö (Jönk. l.)	12
Höglandsgården, Ålsten (Sthlm) . .	8	Berglunda vårdhem, Eksjö	15
Majgården, Lidingsö (Sthlm l.) . . .	33	Lillvik, Ormaryd (Jönk. l.)	16
Saltsjöbadens enskilda sjuk- och vilohem (Sthlms l.)	14	Solhem, Mariannelund (Jönk. l.) . . .	16
Mikaelgårdens enskilda vårdhem, Järna (Sthlms l.)	25	Solviken, Målilla (Kalm. l.)	14
Vängelsta, Uppsala	23	Manhem, Tyringe (Krist. l.)	25
Stora Sunnersta, Uppsala	14	Eslövshemmet, Eslöv (Malmö. l.) . . .	15
Göranssonens enskilda vårdhem, Bergsbrunna (Upps. l.)	19	Tomarps hemmet, Skytts Tomarp (Malmö. l.)	10
Anzelli vårdhem, Flen (Söderm. l.)	20	Vilohemmet Tusculum, Hörby (Malmö. l.)	12
Bulsjö, Österbymo (Österg. l.) . . .	16	Bokebo, Höör (Malmö. l.)	13
Eriksberg, Motala (Österg. l.) . . .	11	Fredriksdal, Göteborg	38
Ekvallen, Sommen (Österg. l.) . . .	24	Eskekärr, Tostared (Göteb. o. B. l.)	35
Sjövik, Stensjön (Jönk. l.)	12	Anneborg, Lundsbrunn (Skar. l.) . . .	18
Sjöås, Eksjö (Jönk. l.)	18	Furugården, Mellansel (Västern. l.)	20
		Summa	511

För *sinnesslöa* funnos vid slutet av 1947 11 692 platser på särskilda anstalter, vartill kommo de 283 platser på Källshagens sjukhus, som nyss nämndes. De tre anstalter för sinnesslöa, vilka äro hänförliga till de statliga sinnessjukhusen, äro Vipeholms, Västra Marks och Salberga sjukhus. Därstädes vårdas sådana svårskötta sinnesslöa, på vilka sinnessjuklagens retentionsrätt måste kunna tillämpas.

Patienter i anstalts- och familjevård m. m. Sinnessjukhusen. Bortsett från de enskilda vårdhemmen intogos 12 915 patienter på sinnessjukhusen under år 1947, som framgår av tablån ovan. Av dessa kommo 11 358 på de stora sinnessjukhus, som tillhörde staten och de tre största städerna. Större delen av återstoden intogs på de kommunala vårdhemmen för sinnessjuka.

Med intagna avses här icke blott nyintagna patienter utan även sådana, som utskrivits under året men därpå insjuknat och åter intagits. Räkna man också med de tre statliga sinnessjukhusen för sinnesslöa, stiger antalet intagna till 13 063 (tab. 20, kol. 5.)

Till en del överförs sinnessjukhusens patienter efter längre eller kortare tid i kontrollerad familjevård. Av de 31 964 patienter som enligt tab. 20 vårdades i medeltal per dag, befunno sig sålunda 649 i familjevård ansluten till de statliga sinnessjukhusen. Resten av de i tabellen redovisade patienterna vårdades på själva anstalterna. Dessa tal ge emellertid icke en fullständig bild av familjevården för sinnessjuka. Även storstäderna anordna nämligen sådan vård i viss utsträckning. I Stockholm är denna vård icke ansluten till sjukhusen, utan ingår såsom en del av stadens öppna vård av sinnessjuka, för vilken finns en fristående organisation. Den hjälpverksamhet, som i tab. 20 redovisas tillsammans med familjevården, omfattar tillsyn och hjälp åt från sjukhusen försöksutskrivna och exspektanter. Kostnaderna för denna verksamhet utgöres huvudsakligen av avlöningar och reseersättningar till den personal, som skött densamma.

Antalet vård dagar år 1947 var, som framgår av tab. 20, 11 666 825. Motsvarande tal år 1946 var 11 616 744. Vid de egentliga sinnessjukhusen (d. v. s. exklusive de tre statliga sjukhusen för sinnesslöa) utgjorde antalet vård dagar 11 053 214 år 1947.

Beläggningsen har i tab. 20, kol. 4, angivits med ett procenttal, på samma sätt som för kroppssjukhusen, dock med den skillnaden, att sinnessjukhusens tal med hänsyn till det tämligen stabila platsantalet ansetts kunna beräknas på vårdplatsantalet vid årets slut — icke på genomsnittet under året. Endast i några enstaka fall, då större förändringar av platsantalet skett under året, har det genomsnittliga platsantalet använts. (I dessa fall kan man alltså icke kontrollera kol. 4 genom att dividera kol. 3 med kol. 2.) Det allmänna genomsnittstalet för beläggningsen var 112 %, räknat på det ordinarie platsantalet. Reservplatser ha emellertid, som nyss nämndes, utnyttjats på många anstalter. För de statliga sinnessjukhusen var beläggningsstalet 117 %, för de tre största städernas anstalter 106 %, för de mindre kommunala sjukhusen 98 %, de enskilda sinnessjukhusen 95 % och de kommunala vårdhemmen 92 %. Av de statliga sinnessjukhusen hade endast två lägre än 100 % beläggning. Procenttalen voro ungefär desamma år 1946.

Anstalterna för sinnesslöa. De i tabellverket för dessa anstalter redovisade uppgifterna äro mycket summariska, då årsberättelserna äro knapphändiga i de avseenden, som här beröras.

Det framgår emellertid av tablån ovan, att antalet under år 1947 intagna var 1 545, därav 1 397 (837 + 560) på andra anstalter än de tre med sinnessjukhus jämställda, varom ovan talats. Bland nämnda 1 397 har även externatens patienter medräknats, vilket är något oegentligt. Exklusive de 97 externateleverna (se tab. 23) blir de intagnas antal jämnt 1 300. Av dessa komma 80 på de statliga, 660 på de kommunala och 560 på de enskilda anstalterna.

Antalet expektanter, d. v. s. personer, som av brist på plats icke kunnat beredas plats på anstalterna, var 1 514.

Antalet den ³¹/₁₂ 1947 vid sinnesslöanstalterna befintliga patienter och eljest av dessa övervakade var 10 988 enligt tab. 24, vartill komma ca 1 600, som befunno sig vid de tre med sinnessjukhusen jämställda anstalterna, eller tillhoppa ca 12 590. Bortsett från försöksutskrivna och i familjevård utplacerade blir antalet 11 400. Då motsvarande platsantal var 11 692, blir beläggningen vid samma tidpunkt 98 %.

Personal. Sinnessjukhusen. En kalkyl över den i sinnessjukvården sysselsatta personalen ger för år 1947 följande approximativa totalantal.

Läkare	260
Vårdpersonal (inkl. uppsyningsmän och föreståndarinnor)	7 860
Kontorspersonal	220
Ekonomipersonal	2 560
Summa	10 900

Hela den vid sinnessjukhusen år 1947 anställda personalen kan alltså approximativt beräknas till inemot 11 000 personer. Detta tal har erhållits genom komplettering av de i tab. 20 angivna talen i nedersta raden genom en kalkyl för anstalter, som saknat uppgifter härom. Åtskilliga av de i tablån upptagna läkarna torde vara endast deltidsanställda och vissa av dessa dubbelräknade.

Antalet vårdplatser per enhet av vårdpersonalen (läkarna oräknade) var 3,4 på de statliga sjukhusen för sinnessjuka och 3,1 på de tre största städerna. Antalet patienter per vårdpersonal var till följd av överbeläggningen ännu större än platsantalet, eller 4,1 i genomsnitt för de statliga och 3,3 för de tre städernas sinnessjukhus.

I tablån här ovan ingå som föreståndarinnor eller som översköterskor (ingå i kol. 10 på tab. 20) en del examinerade sjuksköterskor. Dessas totalantal inom sinnessjukvården är icke känt för år 1947, men har för början av år 1949 beräknats till 506, varav 308 på de statliga sinnessjukhusen, 151 på de tre stora städernas sinnessjukhus och 47 på vårdhemmen.

Inräknat förvaltnings- och ekonomipersonal uppgick hela personalen på de statliga sinnessjukhusen utom den i familjevård och hjälpverksamhet sysselsatta till 7 024 personer. Samtidigt var antalet på dessa anstalter vårdade patienter 20 353. På de största städernas anstalter var personalen ca 2 440 (kompletterat tal) och patienterna 5 116 personer. Vid vårdhemmen för sinnessjuka voro proportionerna annorlunda, i det personalen uppgick till ca 680 (kompletterat tal) och patienterna till 2 867 personer.

Under år 1947 var i genomsnitt 31,2 % av personalen på manliga avdelningar kvinnlig vid de statliga sinnessjukhusen och 46,1 % på de tre största städernas sjukhus. Uppgifterna om personalen på *sinnesslöanstalterna* ha icke bearbetats.

Ekonomi. Totalkostnaden för de i tab. 20 redovisade anstalterna (utom mindre kommunala och enskilda sinnessjukhus) uppgick år 1947 till

85 493 000 kr, eller 7,65 kr per patient och dag. Motsvarande tal år 1946 voro 75 161 000 och 6,78 kr. För de olika anstaltstyper som redovisat sin ekonomi ställde sig *dagkostnaden sålunda*.

	1946	1947	Ökning
Statliga sinnessjukhus (exkl. familjevården och hjälpverksamheten)	6·53 kr	7·38 kr	13 %
Familjevården vid statliga sinnessjukhus	2·43 »	2·77 »	14 »
Sinnessjukhus i »vissa städer»	9·64 »	10·47 »	9 »
Kommunala vårdhem för sinnessjuka	4·43 »	5·62 »	27 »
Medeltal (inkl. hjälpverksamheten)	6·78 »	7·65 »	13 »

Ökningen i dagkostnaden, vilken kan betraktas som ett uttryck för hur priset för sjukvården ändrats, är sålunda 13 % mellan åren 1946 och 1947. Motsvarande tal för kroppssjukvården var avsevärt högre, som framgår av motsvarande textavsnitt under punkt B ovan. Den viktigaste orsaken till skillnaden är att den stora massan av kroppssjukhus fr. o. m. 1947 dels genomförde en löneroglering, dels övergick till bruttolönesystem. Sinnessjukhusens personal hade redan tidigare bruttolönesystem och provisoriskt genomförd löneroglering.

Beträffande de statliga sinnessjukhusen må ytterligare följande sammanställning över *utgifterna för olika ändamål* meddelas.

	1 000- tal kr	%		1 000- tal kr	%
Personalkostnader			Fastigheters underhåll	496	0·8
Avlöningar	43 000	70·4	Automobiler o. transporter ...	239	0·4
Sjukvård m. m.	216	0·4	Patienters sysselsättning	418	0·7
Expeditionskostnader	194	0·3	Diverse (inkl. rescersättningar) .	216	0·4
Läkemedel o. förbrukningsartiklar för sjukvården	826	1·3	Summa	61 060	100·0
Kosthåll	9 170	15·0	Familjevård	495	—
Värme, elektrisk energi, vatten .	4 692	7·7	Avgår inkomster av diverse verksamhet	1 499	—
Tvätt och renhållning	328	0·5	Nettosumma	60 056	—
Inventariers underhåll o. komplettering	1 265	2·1			

Summan 61 060 000 kr inkluderar även kostnaderna för hjälpverksamheten (202 000 kr) och återfinnes för den skull icke i tab. 20, där hjälpverksamheten redovisats samman med familjevården. Proportionerna mellan utgiftsposterna påverkas dock föga av att hjälpverksamheten ingår, varför talen så till vida tämligen väl kunna jämföras med motsvarande tal för lasaretten i ett föregående avsnitt av detta kapitel. På följande punkter redovisa emellertid sinnessjukhusen sina utgifter enligt avvikande metod i förhållande till kroppssjukhusen. I inventariers konto ingår även nyanskaffning vid mindre utvidgningar av anstalterna. Automobilers etc. konto upp tar även sjuktransporter, vilka vid kroppssjukhusen förts utanför driftbudgeten för själva sjukvården. Slutligen må nämnas, att de inkomster av diverse verksamhet (handslörd, jordbruk etc.), som avdragits från brutto utgiften, innan dagkostnaden beräknats, i förekommande fall icke avdragas i kroppssjukhusens budgeter. De betyda emellertid genomsnittligt endast 18 öre per vård dag för de statliga sinnessjukhusen.

Sinnesslöanstallternas uppgifter om inkomster och utgifter ha tidigare icke redovisats i denna publikation och ha heller icke denna gång underkastats bearbetning.

Beslutade viktigare åtgärder, nybyggnader och utvidgningar. Genom beslut den 17 januari 1947 uppdrog Kungl. Maj:t åt medicinalstyrelsen att träffa avtal med Gävle stad om förvärv av dess ålderdomshem m. m. för förändring till statligt sinnessjukhus.

Den 13 juni 1947 bemyndigade Kungl. Maj:t inrikesministern att tillkalla sakkunniga för att som en särskild beredning inom departementet biträda med fortsatt handläggning av frågorna om sinnessjukvårdens effektivisering och utbyggnad. Beredningen har under året börjat sin verksamhet.

Den 30 juni 1947 bemyndigade Kungl. Maj:t inrikesministern att tillkalla högst 7 sakkunniga för att inom departementet biträda med fortsatt utredning rörande psykopatvårdens organisation och därmed sammanhängande lagstiftningsfrågor. De sakkunniga hade under året börjat sitt arbete.

Den 27 juni 1947 uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att i samråd med medicinalstyrelsen upprätta förslag till anordnande av en allmän arkitekttävlan rörande uppförande av nytt sinnessjukhus med 600 å 700 platser vid Karlskrona.

Samma dag meddelade Kungl. Maj:t beslut angående av 1947 års riksdag beviljade byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus. Bland de viktigaste av dessa var en ny paviljong vid Ulleråkers sjukhus för 2 200 000 kr.

Från de särskilda sjukhusen må anföras:

Vid *S:t Sigfrids sjukhus* har den befintliga provisoriska paviljongen tagits i anspråk under år 1947 för vård av 60 manliga patienter.

S:t Lars sjukhus: Renoveringen av östra sjukhusets B-paviljong har slutförts.

Mariebergs sjukhus: Renoveringsarbetet fortsattes under året. Nya bostäder för läkare m. fl. togos i bruk.

Slutligen må nämnas ombyggnadsarbeten inom en vårdpaviljong vid *Ryhovs sjukhus* för 325 000 kr., ombyggnad av administrationsbyggnader vid *Säters sjukhus* för 490 000 kr., ombyggnad av administrationsbyggnader vid *Restads sjukhus* för 290 000 kr., fortsatta renoveringsarbeten vid *Mariebergs sjukhus* för 2 250 000 kr. samt nya personalbostäder vid *S:t Jörens sjukhus* för 310 000 kr.

Kap. 3. Hälsotillstånd, sjukdomar, förlösningar m. m. under år 1947.

A. Hälsovårdsförhållandena i allmänhet.

I »Allmän hälso- och sjukvård» har de flesta år, sedan publikationen år 1861 tillkom under benämningen »Hälso- och sjukvården» influtit en översikt av de allmänna hälsovårdsförhållandena i riket och därmed förknipade omständigheter. Materialet har hämlats ur årsberättelser eller i annat sammanhang lämnade uppgifter av tjänsteläkarna. Motsvarande översikt hade tidigare ingått i medicinalstyrelsens (sundhetskollégii) årsberättelse om »Medicinalverket i Riket», alltsedan denna med år 1851 börjat att av-
givas.

Genom cirkulär år 1875 och 1921 gav medicinalstyrelsen tjänsteläkarnas årsberättelser en fastare form genom att föreskriva de kapitelrubriker, till vilka redogörelserna skulle anknyta sig. Sålunda finner man i Helso- och sjukvården år 1876 materialet grupperat under rubrikerna: Vattentillgångar, vattenavloppen; Avlägsnande av avträdesämnen; Begravningsplatser; Borningslägenheter och luftväxling; Tillsyn över födoämnen och dryckesvaror; Fabriker och näringar; Avträden och deras inrättning samt svinhållning; Anordning i avseende på smittsamma sjukdomar; Hälsovårdsstadgans tillämpning m. m. I 1921 års cirkulär återkomma i stort sett samma ämnesgrupper. Renhållning hade införts som gemensam beteckning för ett par av de uppräknade rubrikerna samt nya rubriker införts beträffande bl. a. samlingslokaler, bad och badanstalter, åtgärder mot utbredning av lungsot och med anledning av lagen om skyddskoppymning, vidare nya rubriker för kvacksalveri och iakttagelser av fördomar och fel vid späda barns uppfödande och vård m. m.

Ur dessa förste provinsialläkarnas årsberättelser för år 1947 återges här nedan ett kort referat. De anmärkningar rörande särskilda län eller orter, vilka refereras, äro att betrakta snarast som stickprov på vad som förevarit, då rapporteringen av naturliga skäl knappast kan ske fullt systematiskt i alla hänseenden. Sålunda anmärka vissa av förste provinsialläkarna på ett bestående förhållande år efter år, även om ingen förändring inträffar, medan andra nöja sig med ett påpekade vid förhållandets tillkomst och då någon förändring inträffar.

Det allmänna hälsotillståndet under året betecknas som gott.

Personalbristen inom hälso- och sjukvården har vållat stora bekymmer, och ett icke obetydligt antal sjukhus ha på grund därav tvingats stänga en del avdelningar under längre eller kortare tider av året.

Hälsovårdsnämnderna synas i allmänhet ha visat ökat intresse för sina uppgifter. För att erhålla ett mera intensifierat och likartat hälsovårdsarbete har hittills inom 18 län bildats hälsovårdsförbund, där de som äro intresserade av hälsovård inbördes meddela sina erfarenheter, svårigheter och önskemål samt medel till förbättringar. Förste provinsialläkaren i Jönköpings län framhåller såsom en allvarlig brist, att en sådan sammanslutning saknas inom länet. Hälsovårdsförbunden ha i ett flertal län med tillfredsställande anslutning anordnat upplysningskurser för hälsovårdsnämnderna.

Flera förste provinsialläkare anmärka på, att allt för mycken tid åtgår för expedition- och rutinarbete och framhålla, att ett bättre ordnat expeditionssystem samt biträde av hälsovårdskonsulenter och tillsyningsmän i hög grad skulle kunna effektivisera deras arbete ute i bygderna. Förste provinsialläkaren i Gävleborgs län finner det lämpligast, att staten vore huvudman för sådana hälsovårdskonsulenter, enär det synes svårt att få landstinget att intressera sig härför, så länge intet tvång finnes. Uppsala läns hälsovårdsförbund har av landstinget erhållit 10 000 kronor för anställande av en hälsovårdskonsulent på försök under år 1948. I Malmöhus län ha hälsovårdsinspektionerna kunnat intensifieras under år 1947 tack vare att landstinget anställt en hälsovårdsinspektör. En ytterligare hälsovårdsinspektörstjänst för de norra delarna av landstingsområdet med placering i Landskrona har under år 1947 förklarats till ansökan ledig.

Vattentillgång och vattnets beskaffenhet. De generalplaner, som äro under utarbetande inom olika län för ordnande av vattenförsörjning och avlopp, innefatta stora och betydelsefulla projekt. På grund av tidsförhållandena har dock endast en ringa del kunnat utföras av det, som förefallit vara nödvändigt. Brist på material och arbetskraft samt otillräckliga anslag från stat och kommun ha även år 1947 lett till att mycket arbete fått anstå i avvaktan på bättre tider. Från Kopparbergs län meddelas, att vatten- och avloppsfrågorna inom länet vålla stora bekymmer; infiltreringsbrunnar för avloppen förorena marken och vattentäkter inom tätbebyggelserna; städer och samhällen släppa alltjämt så gott som undantagslöst ut sitt avloppsvatten orenat i sjöar och vattendrag.

Ett antal större vattenbyggnadsföretag ha under året blivit färdigställda. Sälunda har Norrtälje stad erhållit ny vattenledning från Finsta. En fullständig ombyggnad av vattenverket i Eskilstuna har pågått under år 1947. Visbys vattenledningsnät har nu utvidgats, varigenom alla områden inom stadens stadsplanlagda del samt flertalet ytterområden erhållit tillräcklig vattenmängd. Under året påbörjades utbyggnader av det för Slite projekterade vattenverket, vilket är kostnadsberäknat till omkring 1,5 milj. kr. Fagersta har under året tagit i bruk ett vid sjön Saxen nyuppfört vattenverk.

Anmärkningar ha riktats mot vattnets beskaffenhet i åtskilliga städer och andra större samhällen. Öregrunds dricksvattenfråga väntar alltjämt på sin lösning. De dåliga dricksvattenförhållandena i Hässelby villastad äro oförändrade. Det gamla vattenverket i Enköping, som är avsett till reserv, har vid upprepade provtagningar lämnat vatten med för hög colihalt. Södra

delen av Vättern, som utgör intag för Jönköpings stads vattenledning, förorenas av otillräckligt renat avloppsvatten från Jönköping och Huskvarna. De perifera delarna av Örebro sakna allttjämt vattenledning. Nora har fortfarande betydligt förorenat råvatten.

Beträffande landsbygden anföres, att tillgången till dricksvatten ofta är knapp och att brunnarna äro bristfälligt utförda samt dåligt underhållna. En inom Uppsala län företagen undersökning har visat, att cirka $\frac{1}{3}$ av de undersökta brunnarna lågo inom icke betryggande avstånd från avträde och gödselstad.

Från större delen av landet rapporteras svårigheter med vattenförsörjningen på grund av den svåra torkan under eftersommaren och hösten.

Avledning av spillvatten. I flera städer och municipalsambhällen ha revisionsarbeten på kloaknätet planerats eller utförts. Ett förslag till rening av Nissans vatten i Halmstad har på grund av tidsläget tyvärr ej kunnat genomföras. Generalplan har utarbetats för ordnande av Ludvika stads avloppsledningar. Den kommer att fullföljas i etapper. Reningsverket är planerat för mekanisk rening med klorering av det renade avloppsvattnet sommartid. En plan håller på att uppgöras för omläggning av Faluns avloppsnät, innefattande även reningsverk. På grund av ledningarnas otillräckliga dimensionering inom vissa delar av staden tränger nämligen kloakvatten in i källarna vid häftig nederbörd.

Otillfredsställande avloppsförhållanden, särskilt i form av förorening av vattendrag, ha iakttagits på en del orter. Sålunda kvarstå de olägenheter härutinnan, som föregående år rapporterades från Uppsala, Norrköpings utom stadsplanen belägna delar, Karlskoga och Hudiksvall. Vad Uppsala beträffar, synes reningsverket vara i behov av komplettering med biologisk rening. Även Enköpings reningsverk har visat sig otillräckligt. Sätters samlade avlopp mynnar utan föregående rening i Ljusterån, vilken genom sin ringa vattenmängd härigenom höggradigt förorenas.

Vattenförorening från sulfat-, sulfit- och andra fabriker omnämnes i flera län. Det städse lika aktuella problemet om stärkelsefabrikernas förorening av vattendragen i Blekinge län har ännu ej lösts.

Renhållning av gård och gata har på en del håll givit anledning till anmärkningar. Från Norrköping meddelas sålunda, att soprenhållningen ej är tillfredsställande dels beträffande de s. k. papperslärarna på gårdarna, vilka störa snyggheten och ordningen, särskilt inom äldre, slutna kvarter, dels beträffande vissa sopnedkast. Från Visby uttalas önskemålet, att den omoderna och ohygieniska öppna soptömningen snarast ersättes med kärlybtesystem. Även från Blekinge län framhålles behovet av kärlybtesystemets allmänna genomförande i städerna. Förste provinsialläkaren i Gävleborgs län anmärker på, att renhållningen inom ett stort antal tätorter inom länet icke är tillfredsställande. Något rationellt genomfört renhållningssystem finnes där icke vare sig i städerna eller i tätorterna.

Uppsamling av sopor och köksavfall sker i allmänhet i skilda kärl, stundom med två- eller tredelning av sopor, köksavfall m. m. På grund av ma-

terialbrist har det här och var visat sig vara svårt att anskaffa föreskrivna sop- och latrinkärl.

I Göteborg bestå de provisoriska anordningar för uppsamling av matavfall, som påtalats i förste stadsläkarens berättelse sedan flera år. Med krisidnämndens medgivande sker alltjämt uppsamling av matavfall genom en privat firma, som på grund av såväl dåliga uppsamlingskärl som försummad avhämtning givit hälsovårdsnämnden anledning till grava anmärkningar.

Beräffande *avstjälpningsplatser och renhållning på landsbygden* anföres i huvudsak detsamma som föregående år.

Fabriker och näringar. Sanitära missförhållanden i fabriker och liknande anstalter anföres här och var. Olägenheterna av elak lukt från Aktiebolaget Nordisk Silkescellulosas anläggningar i Norrköping ha dock väsentligt minskats under senare delen av år 1947, sedan viss omläggning av fabrikationen ägt rum. Svenska Skifferoljeverken i Kvarntorp förorsaka, såsom tidigare varit förhållandet, besvär i form av rök och lukt i Sköllersta.

Vid *besiktning av minderåriga arbetare*, som i regel företas av förste provinsialläkarna, har man icke heller 1947 kunnat finna, att kristiden inverkat menligt på de minderåriga arbetarnas hälsotillstånd.

Bad och badanstalter. Anmärkningar ha framställts mot Norrtälje, Norrköping, Sollefteå och Luleå, som ha badanläggningar av ej tillfredsställande beskaffenhet samt Skanör och Falsterbo, som helt sakna badhus. I Solna ha under år 1947 inrättats två bastubad. Det tidigare bristfälliga varmbadhuset i Avesta har, sedan utredning om nytt badhus företagits, undergått grundlig reparation. I Hudiksvall har tillfälligt anordnats badmöjligheter i folkskolans badavdelning.

På landsbygden äro möjligheterna att erhålla bad alltjämt ganska begränsade för såväl vuxna som barn. Man är ofta hänvisad till industriella anläggningar, ålderdomshem, mejerier och järnvägsstationer. Intresset för förbättring av badmöjligheterna tycks emellertid vara i stigande i hela landet. Vid nybyggnader eller förbättringar av bostäder anordnas ofta badrum eller mindre bastuanläggningar.

Möjligheterna till kallbad sommartid utnyttjas alltmer. Vid många städer finnas goda anordningar för friluftsbad. I Solna och Eskilstuna pågår utredning angående anordnande av friluftsbad inom stadens område. Tyvärr försvåras ej sällan utnyttjandet av sjöar och vattendrag till friluftsbad av föroreningar från samhällen och fabriker. Detta har varit förhållandet bl. a. i Norrköping, Jönköping, Kristianstad, Karlskoga och Gävle.

Födoämnen och njutningsmedel. Den allmänna livsmedelshygienen på landsbygden uppvisar en fortskridande förbättring. Några allvarligare missförhållanden synas i allmänhet ej råda. Anmärkningar ha framställts mot livsmedelslokaler på olika platser, men felen ha merendels avhjälpts. Livsmedelshandeln på salutorgen i en del samhällen ha varit föremål för hygieniska anmärkningar.

Skyddskoppymning. I stort sett har befolkningen visat förståelse för vaccinationens betydelse. Här och var förekomma dock fortfarande anmärkningar mot skolstyrelser, hälsovårdsnämnder och pastorsämbeten för slapphet och bristande kontroll i fråga om övervakandet av skyddssympningens efterlevnad.

I allt större utsträckning utföras nu skyddssympningarna på mottagningar inom den förebyggande barnvården.

Till förste provinsialläkarna inkomna uppgifter om skyddskoppymning-
en år 1947 sluta på en totalsumma av 109 170 vaccinationer och 3 571 re-
vaccinationer. I sistnämnda tal ingå icke Norrköping, Göteborg och Väster-
norrlands län.

Väsentliga anmärkningar ha icke riktats mot vaccinenes beskaffenhet.

Undantag från skyddskoppymning. Här må inskjutas, att det under år 1947 har inkommit 257 framställningar om befrielse från skyddskoppymning jämlikt 5 § 2 och 3 mom. lagen om skyddskoppymning till medicinalstyrelsen. Av dessa ha 195 bifallits, 13 underställts Kungl. Maj:ts prövning, 22 ej upptagits till prövning på grund av ofullständiga ansökningshandlingar och 27 hänvisats till vederbörande ympare för erhållande av uppskov med ympningen.

Kvacksalveri. Kvacksalveri omnämnes alltjämt från en del län och utövas framför allt av kringresande homeopater, ögondiagnostici och chiroprakter. Det synes icke förekomma i större utsträckning. Det tämligen utbredda kvacksalveriet inom tandläkaryrket har mera sällan omnämnts.

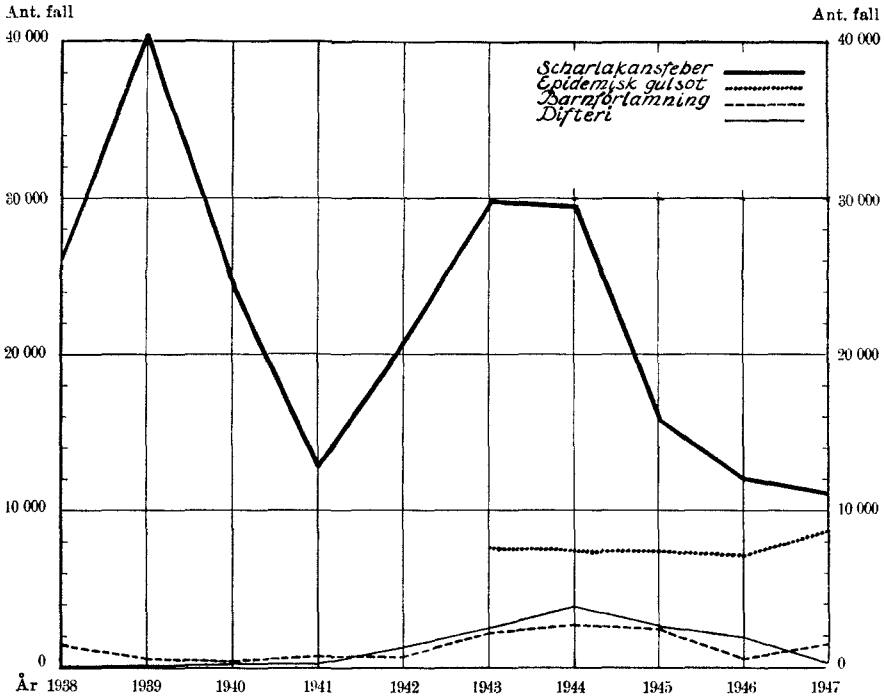
Av särskild anledning har företagits en undersökning rörande kvacksalveriets förekomst i Stockholms län. Det visade sig därvid, att denna rörelse i det stora hela är ganska litet framträdande inom länet, i det att endast en kvacksalvare, en fru boende i Hammarby provinsialläkardistrikt, hade en mera omfattande verksamhet. Hennes huvudsakliga klientel syntes vara nervösa personer och sådana, som förete någon psykisk defekt, samt kroniskt sjuka. Förutom denna mera prominenta kvacksalvare bodde en »naturläkare» i Södertälje, en »ischias-specialist» i Roslags-Näsby, ett par »ledbrytare» i Norrtälje distrikt, en »chiroprakter» och en homeopat i Norrtälje stad och slutligen en homeopat i Solna, men ingen av dessa torde ha någon större praktik.

Det mesta kvacksalveriet bedrevs av kringresande homeopater från Stockholm. Varje större samhälle besöktes av en sådan minst en gång i månaden, och deras verksamhet möjliggjordes av, att tidningarna fortfarande intogo deras annonser. Någon mot barn riktad kvacksalveriverksamhet synes icke förekomma i länet.

B. Infektionssjukdomar.

Epidemiska sjukdomar. De i denna publikation redovisade uppgifterna om antalet sjukdomsfall i epidemiska sjukdomar grunda sig, där intet annat anges, på de sammanställningar, som förste provinsialläkarna göra beträf-

Antal fall av vissa epidemiska sjukdomar åren 1938—1947.

fande infektionssjukdomarna i sina årsberättelser. Dessa grunda sig på provinsialläkarnas årsberättelser och dessa i sin tur på hälsovårdsnämndernas. Hälsovårdsnämnderna ha erhållit sin kännedom om sjukdomsfallen genom anmälningar, som under årets lopp inkommit från de läkare, som först fått fallen om hand.

Epidemifrekvensen år 1947 var anmärkningsvärt låg, vilket framgår av tab. 28, vidstående diagram och följande sammanställning över det totala antalet fall av de i nämnda tabell medtagna sjukdomarna under de sista tio åren.

	År 1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947
Fall, 1 000-tal	30	43	27	17	29	44	46	30	22	23

Genomsnittet för tioårsperioden 1938—1947 var ca 31 000 fall. Samtliga här berörda sjukdomar tillhöra de s. k. anmälningspliktiga sjukdomarna, till vilka numera också höra meningo-encephalit, och epidemisk dyspepsi hos späda barn (barnkolera). Antalet fall av dessa båda sjukdomar år 1947 var 220 respektive 6. Även difteribacillbärare skola anmälas, och antalet dylika, som upptäckts år 1947, var 348. Uppgifterna om barnkolera och bacillbärare äro hämtade ur de halvmånadsvis från förste provinsialläkarna och förste stadsläkarna inkommande rapporterna.

Vissa sjukdomar uppvisade högre tal år 1947 än året förut. Detta gäller barnförlamning, paratyfus, nervfeber, epidemisk gulsot (hepatitis epidemica) och meningo-encephalit.

Ur årsberättelserna från epidemisjukhusen ha följande uppgifter om antalet därstädes *döda* i vissa infektionssjukdomar hämtats.

	År 1946	År 1947
Scharlakansfeber	20	9
Difteri	40	23
Nervfeber	10	14
Paratyfus	5	22
Rödsot	1	—
Barnförlamning (inkl. abortivfall)	61	110

Scharlakansfebern var som vanligt den epidemiska sjukdom, som hade det största antalet fall, eller år 1947 11 111. Sjukdomen var utbredd över hela landet och av godartad beskaffenhet. Enligt medicinalstyrelsens cirkulär den 7 januari 1946 till läkarna vid samtliga epidemisjukhus skulle de vanligaste komplikationerna angivas i årsrapporten. Uppgifter avseende 6 729 scharlakansfeberfall ha erhållits och visa bl. a., att 6,5 % hade komplicerande otitis media, 0,5 % otit + mastoidit och 3,2 % nefrit.

Difterin gick ned från 932 fall 1946 till 357 fall 1947. Av dessa inträffade 143, eller 40 %, i Norrbottens län, som därmed såväl absolut som relativt hade det största antalet av länen.

Anslutningen till de med stöd av Kungl. Maj:ts kungörelse den 8 maj 1945 anordnade frivilliga skyddsympningarna mot difteri har, jämfört med det föregående årets ympningsfrekvens, minskat något.

Barnförlamningen var betydligt mera utbredd än föregående år. Hela antalet anmälda fall var 1 481 och överträffade därmed tioårsgenomsnittet för perioden 1938—1947. Hur många av dessa, som voro abortivfall, kan icke anges, då icke alla förste provinsialläkare upplysa härom i sina årsberättelser. Intet län hade gått helt fritt från densamma. Relativt mest omfattande var sjukdomen i Västmanlands och Kopparbergs län. Epidemisjukhusens läkare ha i viss utsträckning rapporterat antalet hos dem vårdade fall med och utan pares. Sålunda ha uppgifter lämnats för 897 fall, eller 58 % av samtliga. Bland dessa 897 fall ingingo paresfallen med 67 % och abortivfallen med 33 %. Fallen av respirationspares utgjorde 6 % av samtliga.

Paratyfus. Antalet fall var i hela riket 1 061, och av dessa inträffade 325 i Stockholms stad, 143 i Södermanlands län och 202 i Örebro län. I Stockholm och Södermanlands län sattes de flesta fallen av sjukdomen i samband med förtäring av konditoriprodukter; i Stockholm ansågs smittan vara spridd genom importerat äggalbumin och i Södermanlands län genom ett par på ett bageri anställda bacillbärare. I Örebro län kunde man icke återföra smittan på någon bestämd källa men misstänkte dricksvattnet på en del smittade orter och ett slakteri i länet.

Epidemisk gulsot (hepatitis epidemica) var den bland de anmälningspliktiga sjukdomarna, som näst scharlakansfebern hade det största antalet sjukdomsfall, eller 8 648. Av tab. 28 framgår, att sjukdomen alla år från och med 1943 haft en utbredning av ungefär samma storleksordning som 1947, varvid likväl är att märka, att den låga frekvensen före 1943 torde bero på att rapporteringen av denna sjukdom först 1943 kan anses någorlunda fullständig. Anmälningsplikt såsom för sjukdomar, på vilka epidemilagen har tillämpning, infördes nämligen först den 1 september 1942. Frekvensernas maximum inträffar vanligtvis under de fyra sista månaderna av året, och så var fallet även 1947. Förhållandet var genomgående för alla län utom Östergötlands och Västerbottens, där årets tre första månader uppvisade de högsta talen — sannolikt en fortsättning av epidemier från slutet av 1946. Hårdast drabbat var Västmanlands län och därefter Skaraborgs. Även Uppsala, Södermanlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands och Jämtlands län uppvisade relativt till folkmängden många fall. Förste provinsialläkaren i Västmanlands län framhåller, att sjukdomen sedan 1938 gått i hela länet med ströfall årligen i så gott som alla städer och distrikt och med verkliga epidemier dessemellan. I Västerås gick sålunda en epidemi 1944, i Köping och Fagersta 1947, i Hallstahammars distrikt 1939, i Östervåla distrikt 1943, i Heby distrikt både 1942, 1943 och 1947, i Ramnäs distrikt 1947 o. s. v.

Influensan antog epidemisk karaktär över större delen av landets under årets första månader med kulmen i februari. Enligt förste provinsial- och stadsläkarnas halvmånadsrapporter var då i samtliga län och städer utanför landsting antalet fall mer än 1 på 1 000 invånare. Sjukdomen var dock i allmänhet av lindrig karaktär.

Mässling har varit ganska utbredd framför allt i Älvsborgs, Värmlands, Gävleborgs, Stockholms och Västernorrlands län. Antalet fall i hela riket var enligt halvmånadsrapporterna 17 606 i summa för året.

Av *påssjuka* har under år 1947 registrerats ett stort antal (ca 1 200 fall) i Örebro län. I hela riket var antalet 10 062 enligt halvmånadsrapporterna.

Några anmärkningsvärda anhopningar av *kikhosta*, *vattenkoppor* och *röda hund* ha icke förekommit under år 1947.

Av *frossa* (malaria) ha enligt förste provinsialläkarnas halvmånadsrapporter iakttagits 17 fall, varav 11 i Göteborg, 4 i Stockholm samt 1 fall vardera i Malmö och Kristinehamn.

2 fall av *tularemi* ha registrerats i hela landet under år 1947, varav 1 fall i Stockholms och 1 fall i Västerbottens län.

Spetälska. I början av år 1947 funnos, så vitt känt var, i Sverige 6 med spetälska behäftade personer. Under året avled en av dessa i en ålder av 70 år, och det fanns sålunda 5 kvar vid årets slut. Två av dessa voro hemmahörande i Gävleborgs, en i Kopparbergs och en (född i Medelpad) i Uppsala län; en var estnisk flykting. Tre vårdades i sina hem, en på ålderdomshem och en på sjukhus. Aldern hos de fem fallen var 29, 60, 65, 69

och 72 år respektive. Fyra ledo av den anestetiska formen av spetälska och en av lepra mixta.

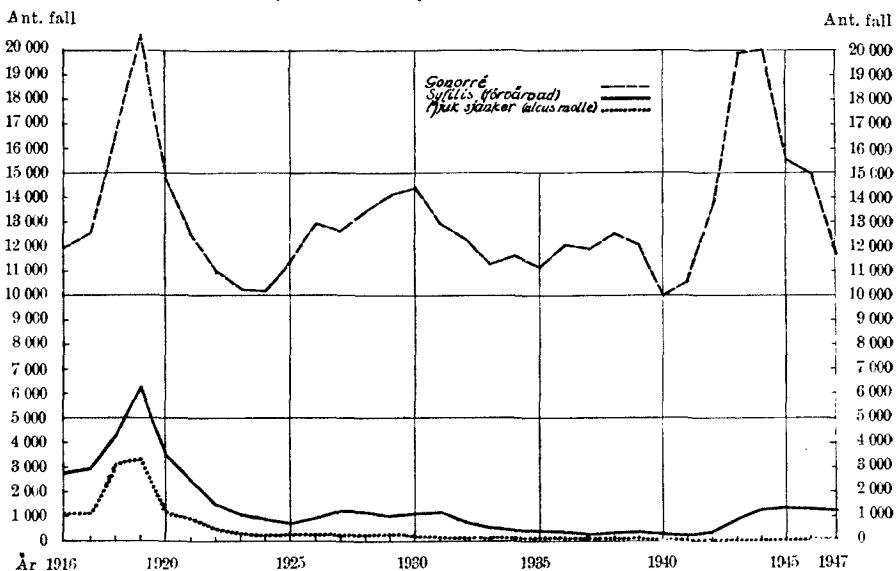
Veneriska sjukdomar. I och med ikrafrädandet den 1 januari 1919 av anmälningskyldigheten enligt lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar har en tillförlitlig uppgift över antalet inträffade fall kunnat erhållas. År 1919 visade de anmälda fallen en mycket hög siffra, vilken åren därefter stadigt sjönk. (Jfr diagram.) Särskilt är nedgången anmärkningsvärd beträffande syfilis. Orsaken härtill torde ligga i de genom lagen tillkomna möjligheterna att dels efterforska smittkällor och dels att utan ekonomiska hänsyn administrera lämpliga terapeutica till de sjuka. Det senare var särskilt betydelsefullt på grund av salvarsanets införande i terapin.

Sänkningen i fråga om mjuk sjanker (*ulcus molle*) har i stort sett varit definitiv och denna sjukdom förekommer numera endast sporadiskt i Sverige.

Under åren mellan de båda världskrigen visade frekvensen av gonorré och syfilis en måttlig stegring. Denna ökning sammanföll i tiden med då rådande goda konjunkturer på det ekonomiska området.

Vid tiden för det andra världskrigets utbrott sjönko frekvenssiffrorna för gonorré och syfilis till ett minimum för att under detta krigs andra och tredje år åter visa en betydlig stegring. De senaste åren har gonorréfrekvensen visat en stark tillbakagång. Detta torde i viss mån få tillskrivas införandet

Antal fall av könssjukdom åren 1916—1947.

av förbättrade diagnostiska och terapeutiska metoder. Syfilisfrekvensen är dock såsom i många andra länder alltjämt påfallande hög.

I övrigt må hänvisas till tab. 30 och 31, där uppgifter lämnas bl. a. om könssjukdomarnas frekvens inom olika delar av landet, om smittningsorter och sjuka av olika kön och ålder.

Tuberkulos. De i denna publikation redovisade uppgifterna om tuberkulos återfinnas i tab. 32 och 33. Den senare utgör en sammanställning av tabeller ur Nationalföreningen mot tuberkulos kvartalsskrift (1948 nr 3).

Vid slutet av år 1947 funnos 89 043 personer med tuberkulös sjukdom (tab. 33). Större delen av dessa, eller 59 076 hade lungtuberkulos, men endast 8 990 i smittsamt stadium (öppen tuberkulos). Att fastställa, om en tuberkulos befinner sig i smittsamt stadium kan många gånger vara vanskligt, varför de uppgifter, som meddelas härom, icke böra betraktas som exakta uttryck för det verkliga antalet. I förhållande till hela folkmängden utgjorde emellertid de registrerade smittsamma fallen 1,3 ‰. Det framgår också, att antalet fall med öppen lungtuberkulos var relativt till folkmängden störst i Blekinge län, där relationen var 2,7 ‰. Därefter, ehuru avsevärt lägre, kommo Kronobergs län med 2,0 och Norrbottens med 1,9 ‰. Dessa län skilde sig dock icke skarpt från de, som följde närmast efter på skalan, utan nästan hela talserien ned till minimum 0,3 ‰ i Malmö stad är representerad. Också i fråga om nyupptäckta fall av tuberkulos hade Blekinge och Norrbottens län höga tal, men det högsta uppvisas i detta fall av Stockholms län. Det bör observeras, att antalet nyupptäckta fall icke är ett gott uttryck för tuberkulosjukligheten inom ett område, eftersom forskningarna efter tuberkulosfall bedrivs med olika intensitet i olika delar av landet.

Kol. 13 (tab. 33) visar, att tuberkulosdödligheten år 1947 var 0,51 ‰, med maximum i de nordligaste länen. I detta dödlighetstal äro icke inräknade de icke så få dödsfall i tuberkulos, som drabbat i vårt land omhändertagna flyktingar.

I tab. 32 redovisas omfattningen och några resultat från medicinalstyrelsens hittills utförda skärmbildsundersökningar av civila personer. Man finner, att i de län, som berörts, har i genomsnitt 43 % av befolkningen undersökts. Längst komna voro undersökningarna i Södermanlands län, där verksamheten praktiskt taget avslutats under år 1948. Där var 78 % av hela folkmängden undersökt, vilket motsvarar ungefär 93 % av invånarna över 10 år, vilka äro undersökningarnas egentliga klientel.

Bland de undersökta personerna hade man i genomsnitt funnit tuberkulösa sjukdomstecken hos 3 % (kol. 11). Till dessa kommo dels en del osäkra fynd enligt kol. 12 i tabellen och vissa bifynd (t. ex. hjärtfel), vilka här icke redovisats.

C. Skador, förgiftningar, trafikolycksfall.

Materialet. I årsberättelserna från lasarett, barnsjukhus, sjukstugor, garnisonssjukhus (betr. civila patienter) och de större enskilda sjukhemmen lämnas i en särskild bilaga, F, uppgifter om antalet för vård intagna patienter, som råkat ut för olycksfall eller förgiftning eller begått självmordsförsök. Uppgifterna avse dels skadans natur (benbrott, köttår, förgiftning o. s. v.), dels dess tillkomstsätt (halkning, slagsmål, förtäring av giftigt ämne o. s. v.). I en annan bilaga, G, uppges antalet för trafikolycksfall behandlade patienter, och i detta fall gälla uppgifterna såväl sådana fall som lagts in för vård som sådana som behandlats i öppen mottagning. En del av de i bilaga F redovisade fallen återkomma alltså i bilaga G.

Kvaliteten på de lämnade uppgifterna är synnerligen ojämn. Det är tydligt, att vissa sjukhus lagt ned mycken omsorg på sin redovisning — ofta grundar den sig i dessa fall på dag för dag gjorda avprickningar i särskilda arbetstabeller — medan andra lämnat in delvis osannolika eller sinsemellan motstridiga uppgifter (cyklisterna som kolliderat med spårvagnar och skadat en mängd passagerare, flera skadade personer än skador etc.). Åtskilliga sådana felaktigheter ha rättats, stundom efter korrespondens med uppgiftslämnarna, men att korrigerade alla misstänkta uppgifter har varit ogörligt. På grund härav böra de data i tabellverket, som grunda sig på ifrågavarande bilagor, behandlas med kritisk försiktighet, vad detaljerna angår.

Skador och förgiftningar. Av tab. 34, avdelning I, framgår, att totala antalet år 1947 behandlade skador etc., för vilka patienter lagts in på sjukhus, var 51 719. Föregående år noterades talet 47 644. Det är på grund härav sannolikt, att en viss stegring inträtt. Antalet skadade personer (avd. II) steg samtidigt från 41 396 till 43 924. Av de skadade avledo 1 059, medan 3 874 fingo bestående men. Det torde böra påpekas, att tabellen icke upplyser om hur många dödsfall etc., som inträffat genom olycksfall av skilda slag, utan endast om hur många, som råkat ut för olycksfall, därefter tagits in på sjukhus, och slutligen avlidit eller fått bestående men av olyckan. De som avlidit, innan de hunnit föras till sjukhus, ha alltså icke kommit med i redovisningen. Av samma anledning är det endast de självmördare, som — åtminstone till en tid — överlevat skadan, som kommit med i statistiken. Hela antalet genom självmord avlidna, redovisas i likhet med övriga avlidna av statistiska centralbyrån i publikationen Dödsorsaker (jfr nedan).

I följande tablå ges en översikt av relationerna mellan olika olycksorsaker (utom självmordsförsök), sådana dessa telt sig i medicinalstyrelsens statistik under olika år.

De två stora grupperna av olycksorsaker äro »halkning, omkullfallande» och »trafik» med vardera ca 20 % av samtliga fall. Efter dem kommer fall från höjd. Förändringarna i tiden äro i allmänhet otydliga, men man märker ökningen av skador genom explosiva ämnen och skjutvapen under krigsåren — ändock är det blott fråga om civila patienter — och gengasskadornas ökning,

Procentuell fördelning efter skadans tillkomstsätt av antalet personer, som intagits på sjukhus för skador och förgiftning (utom skador genom självmordsförsök).

År	1931	1937	1939	1941	1943	1945	1947
Redovisat antal skadade personer....	23 974	32 581	35 576	34 153	37 441	38 146	42 952
Därav i procent vid/genom:							
hanterande av yxa, såg.....	4.5	4.4	3.8	5.5	6.1	4.1	3.4
» » annat redskap.....	4.4	3.5	3.3	3.2	3.3	3.3	3.1
ras.....	5.1	5.7	5.4	5.4	6.4	5.7	5.5
fall från höjd.....	10.1	11.7	11.1	10.0	11.1	12.0	12.4
halkning, omkullfallande.....	19.6	20.4	19.8	21.5	21.0	23.2	21.5
stöt, slag, bett av djur.....	3.6	5.0	5.1	4.8	5.0	3.7	3.5
inträngande föremål.....	5.9	6.3	6.5	5.5	5.8	5.5	5.3
hett vatten, ånga.....	1.5	1.7	1.9	2.0	1.8	2.1	2.1
sprängskott, explosivt ämne.....	1.0	0.8	0.8	1.4	1.5	1.4	0.9
skjutvapen.....	0.6	0.4	0.5	1.0	1.1	0.8	0.4
arbetsmaskiner, o. d.....	4.4	3.4	3.2	3.5	3.4	3.4	3.3
förgiftn.: kolos (gengas).....	0.1	0.2	0.2	1.3	0.7	0.7	0.5
» annat ämne.....	0.7	1.0	1.2	1.8	2.1	2.7	2.9
skid- och källkåkning.....	1.4	2.0	1.5	2.9	1.3	1.9	1.8
annan idrott, sport.....	3.1	3.1	3.0	3.1	2.9	3.2	3.4
lek.....	5.8	2.4	2.7	2.2	2.0	1.9	2.1
trafik.....	21.7	22.9	24.1	18.7	18.4	17.7	20.8
övriga olycksfall.....	6.5	5.1	5.9	6.2	6.1	6.7	7.1
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

samtidigt med att trafikolyckorna gingo ned. Den stadiga ökningen av förgiftningar genom »annat ämne» bör observeras.

Det kan ha sitt intresse att lägga märke till, att kvinnorna äro flera än männen bland dem som gjort självmordsförsök (555 mot 417 enligt tab. 34). Så har förhållandet varit alla år, som denna statistik omfattar. I 113 fall hade självmordsförsöket medfört döden. Det kan nämnas, att statistiska centralbyrån i Dödsorsaker för år 1945 (det sista år, för vilket uppgift föreligger) redovisade 1 018 dödsfall genom självmord. Här var det männen, som svarade för de flesta, eller 761 fall.

Vår tabell bekräftar vidare, att de vanliga metoderna för självmordsförsöken varit förgiftning, särskilt med sömnmedel o. dyl., och att männen övervägde bland det mindretal, som begagnat skjutvapen eller skärande vapen. Antalet på sjukhus intagna personer, som skadats vid självmordsförsök, synes ha stigit starkt under de senaste fem åren enligt medicinalstatistiken. Sälunda redovisades 1942 endast 377 fall mot 972 år 1947. Sannolikt beror skillnaden dock i väsentlig mån på förändringar i statistikens fullständighet. Dödsfallen genom självmord hade i varje fall icke ökat relativt till folkmängden enligt dödlighetsstatistiken fram till 1945. Det är emellertid tydligt, att förgiftningsfallens andel av hela antalet självmordsförsök ökats med årens lopp, särskilt mellan 1946 och 1947. Detta framgår av följande serie.

Procentuella antalet förgiftningar bland omhändertagna självmordsförsök.

År	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947
%	60	60	53	63	64	71	77	71	75	82

Bland olycksfallen däremot dominerade männen över kvinnorna (29 859 mot 13 093), något som kan hänga samman med yrkesolikheter men sannolikt också är en fråga om medfödda egenskaper. I varje fall överväga gossarna inom olycksfalls klientelet på barnsjukhusen, som tydligt framgår av följande sammanställning.

	För skador och förgiftningar intagna:	
	Gossar	Flickor
Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt	439	261
Barnsjukhuset Samariten	20	11
Flensburgska barnsjukhuset	26	14
Bancsska barnsjukhuset	3	3
Göteborgs barnsjukhus	517	245
Summa	1 005	534

Trafikolycksfall. Det har ovan nämnts, att de uppgifter, som här redovisas, avse på sjukhus behandlade fall, som skadats vid trafikolyckor.

Hela antalet skadade personer var år 1947 19 565, som framgår av tab. 35. Föregående år registrerades 19 351. De flesta skadade voro trampeyklister. I allt utgjorde dessa 10 183 personer, av vilka majoriteten, eller 7 320, cyklat omkull. Åtskilliga cyklister (1 475) hade emellertid kolliderat med bilar, och bilarna svarade för övrigt för den största gruppen av personer, som skadats vid kollisioner. Även enstaka fall ha förekommit, då trampeyklister skadat spårvagnspassagerare, bilister o. dyl., sannolikt på så sätt, att det större fordonet tvingats att bromsa in allt för häftigt. Även olyckor genom fall från färdmedel redovisas, och det framgår, att antalet fall från tåg var 77. Motsvarande tal föregående år (1946) var 108.

Tabellen upplyser även om skadans påföljd i stora drag. Vad antalet avlidna beträffar, må erinras om att de, som avlidit på olycksplatsen, icke ingå i uppgifterna. De 315 personer, som uppgivits som döda efter trafikolycka, äro sålunda endast en del av alla dem, som under ett år omkomma av denna orsak. Statistiska centralbyråns publikation Dödsorsaker upplyser, att år 1945 dogo 588 personer till följd av trafikolycksfall. Samtidigt redovisade sjukhusen i bilaga G 221 döda bland patienter, som behandlats av denna orsak. Dock är att märka, att i centralbyråns uppgifter ingå även militära trafikolycksfall med ett okänt antal.

D. Förlossningar och aborter.

Materialet. I särskilda bilagor omfattande tio tabeller ha alla förlossningsanstalter (inkl. förlossningsavdelningar på lasarett, sjukstugor o. dyl.) sedan gammalt haft att redovisa antalet intagna, förlösta och avlidna kvinnor, födda barn, avlidna barn, aborter, havandeskapskomplikationer, verkställda operationer m. m. I föreliggande publikation ha huvudsakligen endast uppgifter om bördor, födda barn, aborter och avlidna mödrar och barn publicerats. I sina årsberättelser ha barnmorskorna haft att lämna liknande, ehuru icke fullt motsvarande uppgifter beträffande den öppna vården, som även redovisats i denna publikation.

Mot denna statistik har anförts, att den icke omfattat förlossningar på anstalter, som icke haft godkänd förlossningsavdelning, ej heller aborter på andra sjukvårdsanstalter än barnbördsavdelning eller hos barnmorska. Vidare har den icke möjliggjort riktiga beräkningar över mödradödligheten, då anteckning saknats om kvinnor som — efter att ha förlöst på förlossningsavdelning — förts över till annan avdelning eller anstalt, och eventuellt dött där kort efter förlossningen. Tidigdödligheten har av motsvarande anledning heller icke kunnat korrekt beräknas. Slutligen har kännedom saknats om aborternas karaktär av spontana, legala eller illegala fenomen. I avvaktan på resultatet av en pågående revision av blanketterna till årsberättelserna redovisas i denna årgång av Allmän hälso- och sjukvård material insamlat efter samma formulär som tidigare, ehuru nedskuret och delvis framlagt på annat sätt.

Förlossningar och födda barn. I tab. 36 har materialet från såväl barnmorskorna som förlossningsanstalterna sammanförts. Om man ser på slutsumman, skall man finna, att denna omfattar praktiskt taget hela antalet under året inträffade förlossningar. Detta antal år 1947 är visserligen icke i sig självt känt genom den officiella statistiken, men antalet födda barn har av statistiska centralbyrån meddelats vara 131 036, och häremot kan tabellens motsvarande tal, eller 129 798, ställas. I medicinalstatistiken redovisas alltså redan nu 99 % av samtliga födda barn. Samma proportion torde gälla antalet förlossningar. Den procent barn, som icke omfattas av medicinalstatistiken, har fötts dels på sjukhus, som saknat barnbördsavdelning, dels utom anstalt och utan biträde av barnmorska.

I tabellen redovisas länsvis antalet förlossningar, som skett på anstalter av typ I, II och III samt utom anstalt. Avgränsningen av typerna I och II har skett i huvudsak enligt definitioner, som givits i befolkningsutredningens betänkande om förlossningsvården (SOU 1945: 50, sid. 152) och i sammandrag återfinnas i noterna till tabellen. I praktiken har deras tillämpning inneburit, att anstalter, som i tab. 9 och 10 förts i kolumnen obstetriska anstalter med egen specialläkare, alltså de mest kvalificerade avdelningarna, räknats till grupp I. Övriga barnbördsavdelningar vid lasarett och alla förlossningsavdelningar vid sjukstuga ha förts till grupp II. Av barnbörds husen ha Motalas och Faluns hänförs till typ II och de övriga till typ I. Till typ I har även barnbördshuset Pro patria hänförs. Övriga anstalter ha räknats till typ III. Barnmorskornas uppgifter ha av skäl, som angivits i not till tabellen, för ett stort antal län måst approximativt beräknas.

Sammanfattar man tabellens siffror, kan följande översikt uppställas.

	Antal förlossningar		Antal födda barn			
	Absoluta tal	%	Hela antalet	Därav i $\frac{1}{1000}$		
				Död-födda	Av-lidna	Ofull-gångna
Anstalter av typ I.....	50 277	39.2	50 925	20.0	10.2	54.2
» » » II.....	57 759	45.1	58 512	23.3	13.7	49.4
» » » III.....	6 586	5.1	6 636	13.4	6.2	26.8
Utom anstalt (säkert kända fall).....	5 432	10.6	5 496	18.4	13.1	34.8
D:o approximativt beräknat.....	8 135					
Summa	128 189	100.0	129 798	.	.	.

Det framgår sålunda, att endast 10 à 11 % av samtliga förlossningar ägt rum utanför anstalt av något slag. Den procent av antalet förlossningar, som icke omfattas av statistiken, fördelar sitt antal både på anstalts- och icke-anstaltsfall, som förut nämnts.

Antalet dödfödda och ofullgångna är, som synes, relativt större på anstalter av typ I och II än på övriga anstalter och vid förlossningar hos barnmorskan utom anstalt. Sannolikt beror detta på en tendens hos fall med komplikationer att uppsöka den mera kvalificerade vården.

De växlingar, som framträda i promilletalen för avlidna barn, äro vanskliga att analysera, då här som en orsak till olikhet bl. a. måste räknas med den mån i vilken anstalterna ha möjlighet bereda nyfödda, som så kräva, vård på särskild barnavdelning el. dyl. Som ovan nämndes, försvinna en del patienter, som insjuknat på förlossningsavdelningen i sådana fall ur denna statistik. Det enda som därför kan sägas i sammanhanget är, att de anförda talen i genomsnitt sannolikt äro för låga. Dödligheten ligger nämligen enligt befolkningsstatistiken (serien Befolkningsrörelsen) högre än genomsnittet av här redovisade tal. Då genomsnittet avlidna barn enligt medicinalstatistiken här ovan blir 11,8 ‰, angav sålunda befolkningsstatistiken för år 1945 (det sista tillgängliga talet) 15,8 ‰ döda inom tio dagar efter födelsen och 14,3 ‰ inom fem dagar.

Aborter. Om det totala antalet aborter, som årligen äga rum i vårt land, har man ingen kännedom. Icke ens hela det antal med vilka sjukhusen i ett eller annat stadium tagit befattning är känt emedan åtskilliga fall som komma in för sviter efter abort redovisas under »blödnings» eller annan kollektiv beteckning. I den speciella årsredogörelsen från förlossningsanstalterna — vilken jämte bilagorna om skador och trafikolyckor är den enda medicinska del av redogörelsen som hittills underkastats statistisk bearbetning — antecknas som redan nämnts som regel endast de aborter som ägt rum på förlossningsanstalten. På lasarett som icke har särskild gynekologisk klinik och på sjukstugor läggas stundom det stora flertalet patienter som tas in för abort icke på barnbördsavdelningen utan på annan avdelning och komma för den skull icke med i statistiken. De uppgifter som lämnas om aborterna i årsredogörelserna äro för övrigt ytterst knapphändiga.

Under dessa omständigheter har det icke ansetts lämpligt publicera några uppgifter om aborter ur sjukhusens årsberättelser förrän formuläret för redovisningen blivit förbättrat. Men det kan nämnas att antalet verkställda legala aborter enligt lagen om avbrytande av havandeskap enligt särskilda till medicinalstyrelsen inkomna rapporter var följande.

År	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947
Antal legala aborter	443	439	506	496	568	703	1 088	1 623	2 378	3 534

Det kan tilläggas att antalet år 1948 var 4 585. (Jfr vidare angående legala aborter nedan under rubriken Socialpsykiatri.)

E. Om den aktuella kariesprocenten hos sjuåringar.

I årsberättelserna från folktandvårdspoliklinikerna ingå uppgifter bl. a. om antalet av karies angripna tänder hos de behandlade patienterna. Genom att sätta de kariesade tändernas antal i relation till hela tandbeståndet hos en viss folkgrupp vid en viss tidpunkt kan man erhålla ett procenttal, som är ett summariskt uttryck för vårdbehovet. Sådana procenttal benämnas här »aktuell kariesprocent». I det följande redovisas några resultat av en bearbetning av materialet beträffande barn i folkskolans första klass.

Den aktuella kariesprocenten för de permanenta tänderna hos barnen i första klass under åren 1941—1947 (utom år 1946, för vilket ingen beräkning utförts) ställer sig som framgår av följande tablå.

Aktuell kariesprocent för permanenta tänder hos i folktandvården undersökta skolbarn i klass 1 1941—1947.

Landstingsområde, städer	1941	1942	1943	1944	1945	1947
Stockholms län	27.5	25.8	23.1	20.6	20.9	23.4
Uppsala län		30.5	26.4	19.0	16.2	18.7
Södermanlands län	22.7	19.6	19.1	17.7	16.1	13.0
Östergötlands län	37.9	34.0	35.6	33.3	35.5	31.8
Jönköpings län	33.3	30.2	20.6	28.0	22.0	19.8
Kronobergs län	29.8	27.4	26.6	30.4	25.4	25.5
Kalmar läns norra l.	24.9	13.8	12.7	17.6	25.5	14.2
Kalmar läns södra l.			36.6	28.9	29.4	24.5
Gotlands län				21.3	16.7	21.7
Blekinge län			20.2	19.9	13.9	20.6
Kristianstads län	27.7	29.2	28.3	26.7	25.3	25.4
Malmöhus län	22.7	30.2	28.2	28.6	30.5	27.5
Hallands län	51.3	44.9	31.9	27.3	26.6	28.7
Göteborgs stad						32.4
Göteborgs och Bohus län i övrigt	28.4	32.1	26.3	22.4	27.8	28.2
Älvsborgs län	31.5	27.6	30.2	27.0	27.2	33.1
Skaraborgs län	30.7	35.6	37.0	28.2	32.8	22.1
Värmlands län	38.6	38.0	35.3	31.8	33.6	30.5
Örebro län	33.9	37.3	28.0	31.3	25.6	25.7
Västmanlands län	15.8	14.4	13.6	18.5	15.9	18.6
Gävle stad	20.8	23.6	19.1	13.9	19.4	22.7
Gävleborgs län i övrigt	16.0	31.6	26.8	28.7	24.6	20.4
Kopparbergs län						20.2
Västernorrlands län				35.9		33.7
Jämtlands län			39.3	38.0	34.7	34.9
Västerbottens län	33.2	33.3	27.3	22.0	27.3	25.0
Norrbottnens län	44.3	30.7	19.7	27.3	28.1	28.2
Summa	29.1	27.5	24.3	24.9	24.1	25.3

Procenttalen växla, som man ser, starkt år från år inom länen och det är i många fall svårt att bilda sig en uppfattning om vilka typiska olikheter, som till äventyrs kunna finnas mellan skilda landsdelar. Genomgående låga tal, d. v. s. relativt lågt vårdbehov, visar sig emellertid för t. ex. Södermanlands och Västmanlands län och höga för Östergötlands, Värmlands och Jämtlands län. Genomsnittstalet för hela riket sjönk från 29,1 år 1941 till 24 å 25 åren 1943 och 1944 för att därefter hålla sig på ungefär denna nivå, eller med andra ord det geomsnittliga vårdbehovet i det permanenta bettet hos 7-åringarna i folktandvården minskades från 1941 till 1947 med ca 15 %.

Detta skulle även kunna innebära en tendens till sänkning av kariesfrekvensen i denna ålder sedan 1941. Som av det följande framgår, finnas skäl som tala för att denna iakttagelse är riktig, ehuru graden av sänkningen och orsaken till densamma är osäker. De förhållanden, som kunna tänkas ha lett till en sänkning äro nämligen komplicerade.

Sålunda förefaller det, som om kariesprocenten även för barn i ifrågavarande ålder skulle vara högre i områden, där folktandvården nyligen igångsatts, än i sådana, där den verkat flera år. Detta belyses av följande serie.

Poliklinikens tillkomstår	1941 el. tidigare	1942	1943	1944	1945	1946	1947
Aktuell kariesprocent 1947	22.4	21.2	25.7	25.8	29.1	28.2	28.8

Omvänt sjunker kariesprocenten successivt vid polikliniker, som verkat länge, vilket framgår av följande serie, som avser genomsnittet för 20 polikliniker, vilka alla varit i oavbruten verksamhet sedan 1941 eller dessförinnan.

	År 1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947
Aktuell kariesprocent.....	27.4	25.2	23.4	21.7	20.8	.	19.4

Det kunde inför dessa fakta synas, som om förklaringen till riksmedel-talens växlingar skulle kunna ligga i ett samspel mellan å ena sidan utbyg-gandet av folktandvården med nya polikliniker och å andra sidan tandvårdens verkningar på längre sikt inom äldre poliklinikområden, varvid mellan 1941 och 1943 den senare faktorn skulle övervägt.

För att utröna hur härmed förhåller sig, har materialet från Södermanlands län, där folktandvården var fullt utbyggd redan 1943, underkastats specialbearbetning. Antalet permanenta tänder hos barnen i första klass, som konservativt behandlats året före skolgångens början — alltså då barnen voro sex år gamla — har beräknats dels för de barn, som 1944 gingo i första klass, dels för dem, som 1947 gingo i första klass. Den aktuella kariesprocenten var för 1944 års skolbarn 17,7 och för 1947 års 13,0. Läger man till de permanenta tänder, som varit karierade men konserverats respektive år förut, stiga båda procenttalen, nämligen för 1944 till 19,6 och för 1947 till 15,9. Sänkningen mellan de förstnämnda talen är starkare än mellan de två sistnämnda. I förra fallet är sänkningen 27 %, i det senare 19 %.

Härav framgår, att förskoletandvården har haft en viss sänkande effekt på vårdbehovet hos barnen i första klass. Verkan är sannolikt större än som framgår av de tal angående den aktuella kariesprocenten, vilka här anförts, eftersom behandlingsåtgärderna i förskoleåldern också kunna tänkas ha motverkat den allmänna benägenheten för tandkaries. Det är dock icke uteslutet, att bakom den konstaterade nedgången i den aktuella kariesprocenten ligger även en verklig och icke oväsentlig minskning av kariesförekomsten.

Problemet huruvida tandvårdsbehovet hos de svenska barnen i här berörda ålder är statt i ökning eller minskning är givetvis ett spörsmål av stor praktisk betydelse. Avsikten är att genom ett fortsatt studium av det siffrer-material, som folktandvården kan ge, söka bringa klarhet bl. a. i denna fråga.

F. Socialpsykiatri.

Under år 1947 inkommo till medicinalstyrelsen 3 534 rapporter om verkställda legala aborter, 2 120 rapporter om enligt lag verkställda steriliseringar och 19 rapporter om enligt lag verkställda kastreringar. Av rapporterna om legala aborter ha endast de, som inkommit intill den 19 augusti, eller 2 079 underkastats bearbetning med avseende på indikationer, komplikationer och dödsfall. Steriliserings- och kastreringsrapporterna ha däremot samtliga bearbetats. Resultatet av bearbetningen redovisas i följande tablåer med därtill hörande noter. Beträffande antalet legala aborter under tidigare år hänvisas till punkt D i detta kapitel.

Verkställda legala aborter enligt under tiden $\frac{1}{1}$ — $\frac{12}{12}$, 1947 inkomna rapporter.

(♀ = kvinna, ♂ = man)

Grupp I (Medicinalstyrelsens tillstånd)												Grupp II (tillst. av 2 läk.)		Gr. III				
Eugenisk indikation									Med. o. soc. med. indik.			Hu- ma- ni- tär in- dik. ⁴	Med. o. soc.- med. indik. ⁵	Hu- ma- ni- tär ind. ⁶	Nöd- fall ⁷	Su- ma		
Sinnes- sjukdom			Sinnesslöhet			Epilepsi			Svår kropps- lig sjukdom ¹								Rätts- inka- pabla ²	Rätts- ka- pabla ³
fr. ♀	fr. ♂	fr. ♀+ ♂	fr. ♀	fr. ♂	fr. ♀+ ♂	fr. ♀	fr. ♂	fr. ♀+ ♂	fr. ♀	fr. ♂	fr. ♀+ ♂							
98	65	4	160	13	2	20	6	—	5	2	4	490	560	7	635	2	6	2 079

Anm.: I 704 fall har sterilisering samtidigt verkställts, varav i 282 fall på grund av att sterilisering av medicinalstyrelsen ställts som villkor för aborten.

¹ *Grupp I, eugenisk indikation, svår kroppslig sjukdom*: Arvsrisk från ♀: Marfans syndrom 1, ärftlig dövstumhet 1, ärftlig dövhet 1, otoskleros 1 och retinitis pigmentosa 1; arvsrisk från ♂: Retinitis pigmentosa 1 och ärftlig dövhet 1; arvsrisk från ♀ + ♂: Erythroblastos 2, epidermolysis bullosa dystroph. hered. 1 och meningo-myelocoele 1.

² *Grupp I, medicinsk indikation, rättsinkapabla*: Psykotiska tillstånd utan säker arvsrisk.

³ *Grupp I (Medicinalstyrelsens tillstånd), medicinsk och socialmedicinsk indikation, rättskapabla*: Svaghet 355, depression 110, 1 §, 1:a st. 2) abortlagen 40, hjärtfel 10, postpoliomyelitiskt tillstånd 6, lungtuberkulos 5, neuros 5, postencephaliskt tillstånd 4, anämi 3, sclerosis disseminata 3, trångt bäcken 3, åderbräck 3, graviditetstoxikos 2, kroppsfel (båda benen scler. h. arm amputerade) 2, deformerande artrit 1, diskbräck 1, hypertoni 1, hypoglykæmi 1, hysteri 1, kr. encephalit 1, livmoderframfall 1, myocardit 1, psykos 1.

⁴ *Grupp I, humanitär indikation*: Otukt med ♀ under 15 år (18 kap. 8 § strafflagen) 5 fall, våldtäkt (15 kap. 12 § strafflagen) 1 fall och blodskam (18 kap. 1 § strafflagen) 1 fall.

⁵ *Grupp II (tillstånd av 2 läkare), medicinsk och socialmedicinsk indikation*: Lungtuberkulos 144, depressionstillstånd 139, svaghet 87, hjärtfel 26, njurinflammation 26, neuros 16, postpoliomyelitiskt tillstånd 14, sclerosis disseminata 11, akut och kronisk ledgångsreumatism 10, otoscleros 9, hypertoni 9, hyperthyreos 8, ryggradsdeformitet 8, sockersjuka 7, 1 § 1:a st. 2) abortlagen 6, myocardit 6, rygginsufficiens 6, bronkialastma 5, eklampsi 5, graviditetstoxikos 5, psykos 5, åderbräck 5, bröstkräfta 4, akut och kronisk encephalit 4, anämi 3, ryggradstuberkulos 3, st. postnephrectomiam 3, hemipares 2, hjärnsyfili 2, hysteri 2, kongenital höftledsluxation 2, lungabscess 2, njurbäckenninflammation 2, njurtuberkulos 2, postencephaliskt tillstånd 2, posttraumatisk encephalopathi 2, psykopati 2, trångt bäcken 2, akut myelit 1, anorexi 1, bens- och ledtuberkulos 1, bronkiektasi 1, coxit 1, deletär myopi 1, epilepsi 1, erythema induratum 1, fettset 1, hepatit 1, hydronephros 1, hyperthyreos 1, komplicerat benbrott 1, kr. entero-colit. 1, kr. urinvägsinfektion 1, larynxpapillom 1, livmoderframfall 1, lungsåksinflammation 1, magsår 1, meningocoele 1, miliartuberkulos 1, myasthenia gravis 1, njurmmissbildning 1, organisk hjärnskada 1, osteoporos 1, pernicios anämi 1, polyglandulär insufficiens 1, prurigo (Esnier) 1, pruritus 1, recidiverande struma 1, sclerodermi 1, spondylos 1, stenocardi 1, strukpräfte 1, svaghet efter op. bukväggsbräck 1, tillstånd efter ventrikelresektion 1, tbc-lymfom 1, urininkontinens 1, uterusmyom 1.

⁶ Grupp II, humanitär indikation: Våldtäkt (15 kap. 12 § strafflagen) 1 fall och otukt med ♀ under 15 år (18 kap. 8 § strafflagen) 1 fall.

⁷ Grupp III, nödfall: Eklampsi 3, cystadenom 1, graviditetstoxikos 1, hjärtfel 1.

Komplikationer (samtidig sterilisering i 54 fall): Feber 50, efterblödning 12, anämi 7, luftvägsinfektion 7, trombos 7, betydande blödning 6, endometrit 6, salpingit 6, sårinfektion 6, huvudvärk 5, ileus 5, lungemboli 5, njurbäckeninflammation 5, uterusperforation 4, blåsfistel 3, bukhinneinflammation 3, blåsruptur 2, blödning i urinblåsan 2, hämatom 2, lunginfarkt 2, lunginflammation 2, psykos 2, akut hjärtinsufficiens 1, blåskatarr 1, bukväggsabscess 1, deciduarention 1, Douglasabscess 1, gallblåseinflammation 1, parametrit 1, pares i ena benet 1, peritonosillit 1, postoperativ rygginsufficiens 1, subileus 1, suspekt intra abdominell blödn. 1, uterusruptur 1.

Dödsfall 8 (i 5 av fallen hade sterilisering samtidigt verkställts); Ileus 2, peritonit och ileus 1, hjärtfel (nödfall) 1, lungemboli 1, lunginflammation 1, mors subita 1 och varig nefrit 1. En kvinna med långt avancerad lungtuberkulos, som här icke medräknats, avled ca 2 månader efter ingreppet, utan att detta påverkat förloppet.

Antalet steriliserade enligt under år 1947 inkomna rapporter.

Grupp I (Medicinalstyrelsens tillstånd)										Grupp II (Medstns tillst. i samband med abort)					Grupp III (tillst. av 2 läkare)		Grupp IV nödfall*	Summa		Total antal	
Eugenisk indikation										Eugenisk indikation					a*	b*					
sinneslöshet		sinnessjdom		epilepsi		kroppsl. sj. dom el. lyte ¹		Soc. ind.		Med. indik. ²	sslö. het	ssj. dom	epilepsi	kroppsl. sj. dom el. lyte ³		utan abort					
♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♀							♀	♀	♂	♀	
186	357	58	120	15	27	5	7	22	43	585	232	151	36	16	73	172	15	286	1834	2	120

¹ Grupp I, kroppslig sjukdom eller lyte: Från fadern: ärftlig dövhet 1, missbildning + sinnessjukdom 1, dövstumhet + sinnessjukdom 1, juvenilt glaukom 1, retinit. pigmentosa 1, från modern: missbildn. 1, missbildn. + sinnesslöhet 1, ärftlig dövhet 1, ärftlig dövhet och blindhet 1, klumpfot 1, medfödda kroppsfel av olika slag 1, asthma 1.

² Grupp I, medicinsk indikation: Svaghet 464, psykos 12, vit. org. cord. 11, lungtbe 9, depression 8, psykoneuros 6, postpoliomyelitisk förlamning 4, status post encephalit. 4, asthma bronch. 4, bäckenförträngning. 3, sclerosis disseminata 3, psychasthenia gravis 3, psychopathia 3, kronisk nephrit 3, prolaps. uteri 3, åderbräck 3, kroppsfel 2, hysteri 2, insanie e. laesione cerebri 2, tvångsneuros 1, chorea 1, eklampsi 1, myasthenia gravis 1, blindhet 1, invaliditet 1, toxisk struma 1, nephropathia gravidar. 1, myocardit, chron. 1, struma + vit. org. cord. 1, morbus Meniere + neuros 1, hypoglykämia 1, amputatio brach. dxt 1, depression + åderbräck 1, epilepsi 1, diabetes mellitus 1, depression + hypertoni 1, coccygodynii 1, symfyseolysis 1, mammardefekt 1, eksem 1, polyarthrit 1, organisk nervsjukdom 1, pyelit 1, stenocardi 1, hypertoni 1, hypertoni + cor. incomp. 1, nephrit + tbc pulm. 1, rygginsufficiens 1, spastisk pares 1, adipositas 1, allergi 1, anankasmi 1, ixoidi 1, spondylarthrit 1.

³ Grupp II, eugenisk indikation, kroppslig sjukdom eller lyte:

Hämofili 3, ärftlig dövstumhet 2, ärftlig dövhet 1, organisk nervsjukdom 1, Huntingtons chorea 1, asthma bronchiale 1, otoscleros 1, retinitis pigmentosa 1, eksem 1, epidermolysis bullosa dystrophia hereditaria 1, missbildning (klohänder m. m.) 1, Marfan syndrom 1, gomdefekt 1.

⁴ Grupp III a: Vit. org. cord. 12, kronisk nephrit 8, bäckenförträngning 6, lungtuberkulos 4, svaghet 3, hypertonia 3, otoscleros 3, kyphoscolios 2, sclerosis disseminata 2, anämi pernicioza 2, diabetes mellitus 2, status post prolaps. uteri oper. 2, vit. org. cord. + ankylosis cox. bil. 1, vit. org. cord. + epilepsia cryptogenetica 1, svåra förlösningsar 1, recidiverande pyelit 1, anämi 1, åderbräck 1, status post nephrectom. 1, placentarention 1, status post poliomyelit 1, nephropathia gravid. recidiv. + tumor retroubar. oper. 1, haemorrhagia uteri sub partu 1, pares. extremit. amb. + status post trombos. profund. bilat. 1, uterusprolaps 1, spondylit. tbc sanata 1, cystopyelit. post nephrectom. 1, diabetes mellitus + nephrit. chron. 1, tumor cerebri 1, fistula rectovaginalis 1, epilepsia 1, myopia gravis + suspicio ablatio retinae 1, bäckeninsufficiens 1, rachitisk toraxdeformation + cor pulmonale 1, cystnjurar 1, impetigo herpetiformis 1.

⁵ Grupp III b: Vit. org. cord. 24, tuberculos pulm 20, hypertonia 11, svaghet 9, kron. nephrit 9, sclerosis disseminata 9, otoscleros 8, status post poliomyelit 6, kron. polyarthrit 5, kyphoscolios 5, höftledsluxation 3, diabetes mellitus 3, diabetes mellitus + kron. nephrit 3, rygginsufficiens 3, cardioscleros 3, asthma bronchiale 3, bäckenförträngning 2, nephrit 2, åderbräck 2, cancer mammae 2, anämi gravis 2, bronchiectasiae 2, cancer laryngis 1, osteoporos 1, hyperthyreos 1, plyglandulär insufficiens 1, näthinneavlossning 1, status post encephalit. ac. 1, epilepsia 1, epilepsia e cicatrice. ce-

rebri 1, hemipares 1, lues + status post haemorrhagia + epilepsia 1, lues III 1, lues cerebrospinalis 1, pyelit + ulcus ventriculi 1, enterocolit chron. 1, kronisk lungaffektion 1, angina pectoris 1, recidiverande graviditetsintoxikation 1, njurtuberkulos 1, pyelonephrit. ac. recidivans + status post nephrectom. 1, status post nephrectom. 1, status post nephrectom. + ureterolithiasis 1, dubbelsidig njursten 1, kron. nephrit + status post nephrectom. 1, hydronephros i kvarvarande enda njuren 1, vit. org. cord. + polyarthrit. chron. 1, vit. org. cord. + tbc pulm 1, vit. org. cord. + kron. nephrit 1, vit. org. cord. + diabetes mellitus 1, graviditetsalbuminuri 1, status post prolaps. uteri oper. 1, lymfोग्रानuloma maligna 1, hudtuberkulos 1, status post spondylit. tuberc. 1.

^o *Grupp IV:* Bäckenförträngning 6, vit. org. cord. 2, degenerativ myometr. 1, eklampsism + retinit. albuminur. 1, kronisk nephrit 1, malignt förlopp av föregående graviditet 1, risk för uterusruptur 1, nephropathia + eklampsia 1, hotande eklampsia 1.

Komplikationer ha förekommit i 94 fall. Hos kvinnor: Feber 16, ileus 10, lungemboli 8, bronchopneumoni 7, särinfektion 6, pneumoni 5, pyelit 3, endometrit 3, bentrombos 3, bronchit 3, hämatom i buksåret 3, trombos 2, efterblödning 2, anämi 2, progress av lungtuberkulos 1, luftvägsinfektion 1, kollaps 1, lunginfarkt 1, lungatelektas 1, övergående förlamning av ena benet 1, psykos 1, Douglasabscess 1, luftvägsinfektion + Douglasabscess 1, bäckenperitonit 1, retroperitonealt hämatom 1, parametrit 1, utdragen underlivsblödning 1, trombophlebit 1, endometrit + salpingit 1, chock 1, paralyt. ileus + chock 1, paralyt. ileus + pneumoni 1, paralyt. ileus + bronchopneumoni + intra-periton. blödning 1, postoperativ blödning + feber 1, urinvägsinfektion 1.

Hos männen inga komplikationer.

Dödsfall: 11 fall. Ileus 3, ileus + chock 2, lungtbc 2, hjärtekollaps 1, lungemboli 1, bronchopneumoni 1, intraoperativ blödning 1. I 9 av fallen hade samtidigt gjorts avbrytande av havandeskap.

Verkställda legala kastreringar enligt under år 1947 inkomna rapporter.

Summa	Kön		G r u p p I (medicinalstyrelsens tillstånd)						G r u p p II (tillstånd av två läkare)	
			I n d i k a t i o n e r							
			Kriminalpolitisk		Humanitär		Kriminalpolitisk + humanitär		Humanitär	
♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	
19	19	—	9	—	2	—	7	—	1	—

G. Sinnessjukdomar.

Under 1947 på sjukhus intagna patienter. Kännedomen om hur många personer, som under ett år insjukna i sinnessjukdomar är mycket osäker.

Någon hållpunkt har man i de tal, som ange de under året för första gången på sinnessjukhus intagna. I tab. 20 och tablån, som inleder kap. 2, C, finnas vissa uppgifter om intagna personer men dessa inkludera även tidigare vårdade, som återintagits och sådana som överförts från andra sjukhus m. fl., och äro därför icke användbara i detta fall.

Bättre upplysningar erhållas av tab. 25, där som grupp D (kol. 22 och 23), uppgifter redovisas för personer, som för första gången intagits på sinnessjukhus. År 1947 uppgingo dessa som synes av nedersta raden till 3 646 män och 3 455 kvinnor, eller tillhoppa 7 101 personer. Ehuru tabellen endast gäller de stora sinnessjukhusen, torde talen rätt väl representera de svårare fallen av sinnessjukdom, som aktualiserats för intagning under året, enär de flesta på övriga anstaltstyper intagna överförts från ifrågavarande stora anstalter, eller avser äldre, tidigare vårdade fall. Av de sålunda intagna hade

tillhoppa 5 706 icke förut varit sinnessjuka — ett ganska osäkert tal (kol. 24 och 25).

Då antalet intagna givetvis i viss mån sammanhänger med vårdmöjligheterna, böra retrospektiva sammanställningar av siffror, sådana som de ovan återgivna, icke uppgöras. Av samma anledning böra icke de i tab. 37 återgivna talen över patienternas fördelning på hemort sättas i relation till folkmängden i resp. län, om syftet är att studera morbiditeten.

Av tab. 38 framgår, att alla åldrar från 15 till 80 år voro tämligen rikligt företrädda bland de intagna. Två kulminationsperioder framträdde — den ena i åldrarna 20—35 år, då den vuxnes inordning i samhället som självständig medlem äger rum, och den andra i åldern 50—60 år, då involutionsårens påfrestningar sätta in. Kvinnornas övertalighet under den sistnämnda perioden är påfallande.

För att återvända till tab. 25 må upplysas, att de i grupp A ingående fall, som intagits för observation enligt kap. 4 sinnessjuklagen gälla personer, som på egen begäran eller på polismyndighets föranstaltande intagits på sinnessjukhus för observation, och de för undersökning enligt kap. 6 samma lag gälla personer, som dömts för brott och beträffande vilka domstolen förordnat om intagande för undersökning. Slutligen hör observeras, att i de anförda patientsiffrorna ingå även de med sinnessjuka i vårdavseende jämställda sinnesslöa, som vårdas på statliga sinnessjukhus.

Befintliga patienter, vårdformer. I genomsnitt per dag befunno sig under år 1947 följande antal patienter på sinnessjukhus: De statliga sinnessjukhusen 22 621, de tre storstädernas sinnessjukhus 5 116, de mindre kommunala och enskilda sjukhusen 1 360 och vårdhemmen i kommunal regi 2 867. Göres ett approximativt tillägg med 600 patienter för de enskilda vårdhemmen, kommer man i allt upp i ett klientel på ca 32 560 patienter. Bortses från de tre sjukhusen med sinnesslöa patienter och de i familjevård omhändertagna — vilket skett även i diagrammet s. 26 — blir totalantalet 30 300 personer.

En översikt av klientelet vid slutet av år 1947 på de stora sinnessjukhusen erhålles av tab. 26. Det framgår, att av totalantalet, 17 972 män och 15 745 kvinnor, vårdades sammanlagt ca 600 i familjer, medan drygt 6 000 voro försöksutskrivna. En sammanställning för de senaste fem åren ter sig sålunda.

	1942	1943	1944	1945	1946	1947
Befintliga i slutet av året	30 168	30 837	31 803	32 801	33 583	33 717
Därav i %: I familjevård	2.3	2.2	2.1	2.0	1.9	1.8
Försöksutskrivna	13.1	13.7	15.9	17.7	18.3	18.5

Familjevården, som intet av åren haft större omfattning, har som man ser stadigt sjunkit, medan antalet försöksutskrivna vuxit, eller från 13,1 till 18,5 % av hela klientelet. Relativa antalet försöksutskrivna växlade starkt olika sjukhus emellan och även mellan de manliga och kvinnliga avdelningarna på samma sjukhus. Sådana växlingar, liksom den noterade utveck-

lingen i tiden, kunna vara ett uttryck för skiljaktig praxis i tillämpningen av försöksutskrivning respektive fullständig utskrivning.

Sjukdomsformer. Den dominerande sjukdomsformen — schizofrenin — omfattande 58,1 % av de manliga och 57,3 % av de kvinnliga patienterna på de stora sjukhusen, vilket framgår av tab. 40 (kol. 8 och 9). Sjukdomen — eller diagnosen — var dock ännu vanligare förr, vilket också framgår, i det talen för år 1935 voro 66,6 resp. 61,7 %. Någon övervikt för det manliga könet framträder men är icke genomgående varje år (jfr år 1945).

Tydlig könsskillnad framträder emellertid beträffande åtskilliga andra sjukdomsformer. Sålunda uppvisar kvinnokönet relativt stora tal, då det gäller den manisk-depressiva psykosen, hysterisk form av psykogen sinnessjukdom och presenila och senila sjukdomsformer, medan t. ex. paralyti general, sinnessjukdom genom alkoholförgiftning och abnorm personlighet (psykopati) tycks vara vanligare hos männen. Psykopaternas andel av klientelet har för övrigt växt oavbrutet under den period, som tabellen ompämnar, eller mellan 1935 och 1947 från 2,8 till 7,1 % för männens och från 2,6 till 3,5 % för kvinnornas del. Antalet sinnessvaga och sinnesslöa är tämligen stort inom klientelet, men det bör observeras, att dessa antal i betydande mån sammanhånga med att vissa sinnesslöanstalter och -avdelningar ingå bland sinnessjukhusen.

I tab. 43 redovisas sjukdomsformerna hos de under år 1947 återställda och en procenttalsberäkning visar, att fall med tidigare manisk depressiv sjukdom utgöra den största gruppen med 21,1 % bland de manliga och 30,4 % bland de kvinnliga utskrivna. Schizofrenin ingår däremot här endast med 19,5 resp. 18,0 %. Återställda alkoholförgiftade och psykopater äro relativt många, om man jämför med nyss citerade tal för de befintliga, likaså återställda efter psykogen sinnessjukdom, annan än hysterisk form.

I tab. 41 redovisas de — förvisso rätt osäkra — uppgifter som lämnats om sinnessjukdomens orsaker. Att märka är, att flera orsaker kunnat betinga samma sjukdomsfall, varför antalet orsaker icke är detsamma som antal patienter. Den oftast angivna orsaken är ärftlig belastning eller sinnessjukdom hos patientens syskon, något som i regel torde vara samma sak. Av yttre orsaker dominerar bland männen alkoholförgiftning och bland kvinnorna involution och ålderdom.

En specifikation av sjukdomsformen hos de ärftligt belastade lämnas i tab. 42, och man finner vid en procenttalsberäkning, att här upptogo fall av schizofreni (32,7 % bland männen och 31,3 % bland kvinnorna) avsevärt mindre andel än i genomsnittet för hela klientelet enligt tab. 40. Vidare äro de maniskt depressiva flera (16,2 resp. 20,0 %), liksom psykopaterna (14,7 resp. 12,6 %) och de alkoholförgiftade bland männen (10,1 %). Märkligt är, att psykopatin här är av så stor omfattning även inom det kvinnliga klientelet.

Avgångna. Av tab. 27 framgår, att av de i 11 299 från de stora sinnessjukhusen under år 1947 avgångna patienterna hade 2 885 blivit återställda och 4 429 förbättrade. De avlidna voro 1 760. I relativa tal betyder detta, att

26 % av de avgångna voro återställda, 39 % förbättrade och 16 % döda. Resten eller 19 %, fördelade sig på diverse andra orsaker för avgång vilka framgå av tabellen.

I förhållande till hela det vårdade klientelet ställde sig de återställdas och förbättrades antal under de senaste fem åren som framgår av följande serie, vilken avser alla de stora sjukhusen tillsammans utom de tre med sinnesslöa belagda anstalterna.

	1942	1943	1944	1945	1946	1947
Antal patienter vid slutet av året (inkl. försöksutskrivna)	28 197	28 800	29 697	30 611	31 426	31 587
Återställda under året i % av ovanstående ..	6.1	6.7	6.8	6.9	8.3	9.1
Förbättrade under året i % av ovanstående ..	7.7	8.9	9.3	10.7	12.3	13.6

Att — som skett i sammanställningen ovan — de återställda resp. förbättrade under ett år satts i relation till antalet patienter vid årets slut är icke fullt korrekt, men till följd av det tämligen konstanta patientantalet har det härigenom uppkomna felet ringa betydelse. Den relativt låga procenten återställda och förbättrade torde sammanhånga med att ett stort kroniskt klientel finnes, så att omsättningen sker på ett mycket litet antal platser. Att trots detta en förbättring i vårdresultaten småningom inträtt är tydligt.

De återställdas sjukdomsformer ha kommenterats i närmast föregående textavsnitt. Här skola några ord tilläggas om tab. 43, B, där de återställda bland de sista tio årens intagna på de stora sjukhusen, redovisas. Den mellersta av tabellens tre rader visar antalet intagna vart och ett av åren 1938—1947. På raden ovanför anges det antal av dessa, som återställts fram till och med år 1947. Av 1938 års intagna hade alltså 2 008 återställts, eller 28 %, vilket framgår av tabellens tredje rad. Man observerar, att av de 1946 intagna hade 27 % utskrivits som återställda redan 1947. Detta relativt till den korta tiden höga tal får ses som ett uttryck dels för att antalet återställda över huvud taget stigit, dels och framför allt för det förhållandet, att sinnessjukdomar, som icke gå till förbättring under de närmaste åren efter insjuknandet, lätt övergå att bli kroniska. Även av tab. 43, A, kan detta förhållande utläsas.

I tab. 44 redovisas dödsorsakerna för de på statens och storstädernas sinnessjukhus avlidna. Tuberkulosen utgör, näst ålderdomssjukdomarna, den största, särskilda sjukdomsgruppen. Det promilletal för tuberkulos, som kan beräknas på tabellens siffror, är ca 6, och även om detta är avsevärt mycket lägre än förr — exempelvis år 1937 var det 9‰ — överstiger det vida genomsnittet för hela befolkningen. Enligt tab. 33 var detta år 1947 0,51‰. Den väsentliga skillnaden mellan sistnämnda tal och det för sinnessjukhusen anförda kvarstår, även om hänsyn tas till att åldersfördelningen i befolkningen i dess helhet är en annan än inom sinnessjukhusens klientel.

Kap. 4. Det allmännas kostnader för hälso- och sjukvårdsändamål 1928 och 1947.

I statens sjukvårdskommittés betänkande (SOU 1934: 22) redovisades en beräkning av statens, landstingens och städers utanför landsting kostnader för hälso- och sjukvårdsändamål år 1928. Motsvarande kalkyl har utförts för tiden omkring år 1947/48 och båda beräkningarna ha sammanställts i följande tabell. För det senare beräkningstillfället har dessutom ett belopp tillagts för den militära sjukvården och kostnaderna för andra primärkommuner än städer utanför landsting.

Det allmännas totala utgifter för hälso- och sjukvårdsändamål uppgick enligt den senaste beräkningen till 544 milj. kr. Detta belopp avser, då det statliga och kommunala räkenskapsåret icke sammanfaller, statens kostnader under budgetåret 1947/48 och kommunernas under kalenderåret 1947. Av de 544 milj. kronorna utgjorde statens kostnader 215 milj., eller 40 %, landstingens 204 milj., eller 37 %, och städernas utanför landsting 109 milj. kr, eller 20 %, samt återstoden (16 milj., eller 3 %) övriga primärkommuners kostnader.

Utgifter (inkl. anläggningskostnader) för hälso- och sjukvårdsändamål, milj. kr.

Vårdform	1928				1947			
	Staten (1928/ 29)	Lands- ting	Städer utanför lands- ting	Summa	Staten (1947/ 48)	Lands- ting	Städer utanför lands- ting	Summa
Lasarettsvård	1-94	21-77	8-55	32-26	26-34	136-93	68-47	231-74
Tuberkulosvård	4-15	5-55	3-12	12-82	8-07	17-74	6-20	32-01
Epidemivård	1-36	3-44	1-06	5-86	1-25	10-60	4-65	16-50
Kronikervård	0-64	0-37	0-52	1-53	2-44	5-63	4-64	12-71
Sinnessjuk- och sinnesslövärd	13-82	1-84	4-46	20-12	75-46	8-18	10-04	93-68
Dispensärvård	0-45	0-75	0-39	1-59	2-12	2-60	2-23	6-95
Distriktsvård	0-22	0-40	0-12	0-74	2-55	6-88	1-72	11-15
Förebyggande mödra- och barna- vård	—	—	—	—	2-06	1-49	0-31	3-86
Barnmorskeväsen	0-92	0-73	0-06	1-71	3-38	3-10	0-03	6-51
Folk tandvård	—	—	—	—	1-99	7-22	2-55	11-76
Övriga	4-54	1-58	-0-26	5-86	33-25	3-18	8-58	45-01
Summa	28-04	36-43	18-02	82-49	158-91	203-55	103-42	471-88
Tillkommer:								
Militär sjukvård	—	—	—	—	* 6-79	—	—	* 6-79
Bidrag till sjukkassor	—	—	—	—	* 49-62	—	—	* 49-62
Primärkommuner, andra än stä- der utom landsting	—	—	—	—	—	—	—	16—
Total					215-32	—	—	544-29

¹ Därav central hälsovårdsadministration 6-21 milj. kr (medicinalstyrelsen, statliga laboratorier); utbildning av medicinalpersonal 15-99 milj. kr.

² Motsvarande uppgifter för år 1928 ingå ej i sjukvårdskommitténs uppgifter.

Kostnaderna för hälso- och sjukvårdsändamål ha under tiden 1928 till 1947 nära sexdubblats. Den största absoluta ökningen visar kostnaden för lasarettsvården med 199 milj. kr, vilket motsvarar en ökning av mer än 10 milj. kr per år. Den sedan år 1928 igångsatta utbyggnaden av kroniker-vården har bidragit till att utgifterna för denna vårdgren blivit nära 10 gånger högre vid det senare tillfället. Helt nya kostnader ha också uppstått genom att vårdmöjligheter, vilka icke funnos år 1928, tillkommit, såsom folktandvården och förebyggande mödra- och barnavården. Relativt låga kostnadsökningar visa epidemivården och tuberkulosvården, vilkas omfattning ej mera avsevärt förändrats mellan de bägge åren. Ökningen i den del av de statliga utgifterna, som redovisas under »Övriga», beror främst på ökade kostnader för utbildning av medicinalpersonal och på nytillkomna institutioner såsom statens institut för folkhälsan, rättskemiska anstalten m. fl.

Här må inskjutas, att man vid jämförelse av i detta kapitel uppgivna kostnadsbelopp med dem, som anförts i kap. 2, B, under rubriken Ekonomi, bör besinna att de sistnämnda avse totala driftkostnaderna (exkl. anläggningskostnaderna), vilka förutom bidrag från det allmänna även täckas av vårdavgifter, enskildas bidrag m. m.

De kostnader, som i det föregående berörts, innefatta, som nämnts, såväl driftkostnader som kostnader för nyanläggningar och nyanskaffningar. I följande tabell ha kostnaderna för enbart de senare ändamålen upptagits.

Kostnader för nyanläggning och nyanskaffning, milj. kr.

	Staten	Landsting	Städer utanför landsting	Summa
Lasarettsvård	1-94	37-19	9-10	48-23
Tuberkulosvård	0-08	2-97	0-94	3-99
Epidemivård	0-12	3-91	0-09	4-12
Kronikervård	—	2-34	0-32	2-66
Sinnessjuk- och sinnesslövärd	2-04	2-28	1-00	5-32
Dispensärvård	0-01	0-17	0-01	0-19
Distriktsvård	—	0-02	—	0-02
Förebyggande mödra- och barnavård	—	0-07	—	0-07
Barnmorskeväsen	0-24	0-01	—	0-25
Folktandvård	0-11	1-57	0-42	2-10
Övriga	¹ 5-33 0-05	0-60	0-12	6-40
Summa	9-92	51-13	12-30	73-35
Militär sjukvård	0-13	—	—	0-13

Som synes utgöra anläggningskostnaderna en mycket liten del av statens kostnader eller endast 4 % av totalbidraget, under det att motsvarande tal för landstingens del uppgår till 24 och för städernas utanför landsting till 11 %. Investeringarna för lasarettsvården omfatta icke mindre än 48,23 milj. kr eller drygt $\frac{2}{3}$ av det totala för sjukvårdsändamål investerade beloppet.

¹ Här i ingår för Karolinska institutet 2-74 milj. kr, tandläkarhögskolan 2-12 milj. kr, universitetet 0-47 milj. kr.

Till stor del torde ökningen i kostnaderna mellan 1928 och 1947 bero på utbyggnad, förbättring och effektivisering av de olika vårdmöjligheterna, men en betydande del lär också kunna tillskrivas förändrade priser och eljest ökade omkostnader, bl. a. genom höjning av personalens reallöner. Vad priserna beträffar, hade det varit av intresse att omräkna 1928 års tal efter något indextal utvisande prisers (och löners) förändringar under perioden. Något lämpligt indextal föreligger emellertid icke och låter sig icke utan betydande arbete beräknas. Det kan dock nämnas, att om man höjer 1928 års tal till 1947 års nivå enligt socialstyrelsens levnadskostnadsindex (utan skatteposten), erhålles i stället för summa 82,⁴⁹ milj. kr summan 116,⁴⁶ milj. Innebörden av sistnämnda tal är, att det anger — något förenklat uttryckt — värdet år 1947 sett ur konsumentens (skattebetalarens) synpunkt av 82,⁴⁹ milj. kr år 1928. Jämför man 116,⁴⁶ milj. med de motsvarande, faktiska kostnaderna år 1947, eller 471,⁸⁸ milj. kr, framgår, att skattebetalarna detta år haft att betala drygt fyra gånger så mycket som 1928 för hälso- och sjukvårdsändamål. Huruvida sjukvårdsstandarden höjts i samma proportion eller i högre eller lägre proportion kan däremot icke utläsas ur en sådan jämförelse, då man icke vet, om de speciella priser och löner, som betinga sjukvårdskostnaden stigit mer eller mindre än levnadskostnadsindex.

Antal läkare, tandläkare, apotekare och sjukgymnaster vid slutet av år 1947.

Médecins, dentistes, pharmaciens et exerçants de gymnastique à la fin de l'année.

Bostadsort (län, städer, landsbygd) <i>Lieu de résidence</i> (<i>départements, villes, campagne</i>)	Rikets folk- mängd ^{31/12 1947} <i>Popu- lation</i>	Läkare <i>Médecins</i>		Tandläkare (prakt.) <i>Dentistes</i> <i>employants</i>		Apo- teks- inne- havare <i>Proprié- taires de phar- macie</i>	Apotekspersonal (tjänstgörande) <i>Personnel des pharmacies</i> (<i>employants</i>)			Kvinnl. sjuk- gymm. (prakt.) <i>Exer- çants de gymn. médicale</i> <i>fém.</i>
		Hela antalet <i>Total</i>	På 10000 inv. <i>Par 10000 hab.</i>	Hela antalet <i>Total</i>	På 10000 inv. <i>Par 10000 hab.</i>		Apo- te- karer <i>Phar- maciens</i>	Farm. kandi- dater <i>Assi- stants</i>	Apo- teks- elever <i>Sta- giaires</i>	
Stockholms stad	703 279	1 270	18.1	732	10.4	41	125	156	59	233
Stockholms län	123 514	101	8.2	77	6.2	11	13	16	—	29
Uppsala län	225 520	86	3.8	40	1.8	10	8	16	1	24
Södermanlands län	68 106	200	29.4	47	6.9	4	8	14	9	13
Norrköpings stad	81 687	9	1.1	14	1.7	4	—	2	—	1
Östergötlands län i övr.	93 352	76	8.1	68	7.3	10	11	17	6	12
Jönköpings län	113 826	20	1.8	16	1.4	4	1	3	—	3
Kronobergs län	81 902	49	6.0	37	4.5	5	11	9	3	9
Kalmar län	76 514	80	10.5	64	8.4	7	10	15	4	17
Gotlands län	181 143	23	1.3	15	0.8	7	—	6	1	7
Blekinge län	107 341	106	9.9	70	6.5	10	12	25	8	10
Kristianstads län	155 393	22	1.4	18	1.2	3	—	1	—	6
Malmö stad	25 439	34	13.4	22	8.6	3	6	5	4	5
Hälsingborgs stad	130 625	27	2.1	17	1.3	7	—	4	—	2
Malmöhus län i övrigt	64 010	57	8.9	51	8.0	7	8	7	3	9
Hallands län	169 482	25	1.5	18	1.1	8	2	5	—	2
Göteborgs stad	14 045	19	13.5	9	6.4	1	2	3	—	3
Göteborg o. Bohus l. i övr.	44 651	4	0.9	3	0.7	2	1	1	—	—
Älvsborgs län	52 080	47	9.0	41	7.9	6	5	13	3	9
Värmlands län	92 700	10	1.1	3	0.3	1	—	1	—	—
Jämtlands län	44 087	61	13.8	51	11.6	5	8	12	7	10
Västmanlands län	212 188	41	1.9	39	1.8	11	—	6	1	10
Skaraborgs län	181 280	138	7.6	116	6.4	8	21	25	13	48
Västernorrlands län	70 034	64	9.1	57	8.1	3	8	8	2	70
Jämsjö stad	100 770	246	24.4	82	8.1	8	14	20	9	9
Örebro län	215 699	35	1.6	31	1.4	12	1	6	1	18
Älvsborgs län	58 730	54	9.2	56	9.5	6	10	13	6	13
Skaraborgs län	100 236	8	0.8	—	—	3	—	2	—	—
Västernorrlands län	333 272	289	8.7	225	6.8	16	38	40	21	84
Västmanlands län	55 897	43	7.7	38	6.8	6	3	10	3	10
Skaraborgs län	145 677	39	2.7	15	1.0	6	2	2	—	7
Västernorrlands län	119 000	104	8.7	78	6.6	8	14	20	9	18
Västernorrlands län	228 832	38	1.7	30	1.3	10	2	6	2	3
Västernorrlands län	66 025	66	10.0	51	7.7	8	10	12	9	17
Västernorrlands län	179 759	20	1.1	19	1.1	5	—	5	—	7
Västernorrlands län	70 987	75	10.6	55	7.7	5	10	13	8	9
Västernorrlands län	203 646	37	1.8	34	1.7	11	1	13	3	7
Västernorrlands län	112 072	89	7.9	66	5.9	7	11	18	2	14
Västernorrlands län	128 835	19	1.5	15	1.2	8	2	8	3	7
Västernorrlands län	93 788	62	6.6	57	6.1	7	6	9	—	16
Västernorrlands län	96 642	17	1.8	14	1.4	6	1	4	—	2
Västernorrlands län	58 580	57	9.7	43	7.3	7	6	12	3	8
Västernorrlands län	198 577	48	2.4	34	1.7	15	3	9	—	13
Västernorrlands län	86 269	73	8.5	54	6.3	7	10	14	6	8
Västernorrlands län	192 397	28	1.5	29	1.5	10	4	7	—	12
Västernorrlands län	64 066	83	13.0	41	6.4	7	8	17	8	17
Västernorrlands län	215 277	28	1.3	24	1.1	7	3	4	—	2
Västernorrlands län	20 273	33	16.3	28	13.8	2	8	5	1	6
Västernorrlands län	122 729	24	2.0	21	1.7	8	3	3	—	5
Västernorrlands län	32 542	45	13.8	27	8.3	4	5	8	4	9
Västernorrlands län	197 265	31	1.6	18	0.9	12	4	6	—	3
Västernorrlands län	37 235	51	13.7	26	7.0	3	5	10	1	8
Västernorrlands län	194 771	43	2.2	24	1.2	12	2	7	3	6
Summa städer <i>Villes</i>	3 014 489	3 672	12.2	2 369	7.9	222	408	546	211	714
Summa landsbygd <i>Campagne</i>	3 827 567	682	1.8	491	1.3	182	40	127	15	147
Hela riket <i>Total</i>	6 842 046	4 354	6.4	2 860	4.2	404	446	673	226	861
Därav: män <i>Hommes</i>	3 407 577	4 001	11.7	2 141	6.2	353	384	443	23	—
kvinnor <i>Femmes</i>	3 434 469	353	1.0	719	2.1	51	82	530	203	861

1 Inkluderar även farmaceuter med utländsk utbildning (jfr texten, kap. 1).

Tab. 2

Antal civila läkarbefattningar med tjänstårsrätt i början av år 1948.

Nombre de charges médicales civiles.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län eller stad, där tjänsten är stationerad <i>Département ou ville où habite le médecin</i>	Antal civila läkarbefattningar med tjänstårsrätt ¹ <i>Charges médicales civiles</i>									
	Förste provinsialläkare <i>Départementales</i>	Provinsial-, hfr-, förste och ex. prov. läkare <i>Cantonales</i>	Stads- och stadsdistriktsläkare <i>Villes et districts des villes</i>	<i>Bourges et municipalités</i> Köpnings- och municipal-läkare	Vid anstalt för <i>Dans hôpitaux pour</i>			Fängelseläkare <i>Des prisons</i>	Läkare vid medicinska underv.-anstalter <i>Professeurs des facultés de médecine</i>	Övr. läkarbefattn. med tjänstårsrätt <i>Autres fonctions</i>
					andra kroppsligt sjuka <i>autres malades physiques</i>	tuberkulossjuka <i>tuberculeux</i>	sinnessjuka <i>aliénés</i>			
Stockholms stad	—	—	29	—	—	449	49	5	162	69
Stockholms län	1	28	9	1	14	44	—	5	—	1
Uppsala län	1	12	4	—	4	47	13	1	43	—
Södermanlands län	1	18	9	—	2	41	9	1	—	—
Norrköpings stad	—	—	5	—	—	22	—	1	—	1
Östergötlands län i övr.	1	25	3	—	3	42	5	1	—	1
Jönköpings län	1	20	8	—	5	52	9	1	—	—
Kronobergs län	1	19	2	—	2	19	7	2	—	1
Kalmar län	1	22	8	—	3	32	6	3	—	1
Gotlands län	1	8	1	—	2	9	2	1	—	1
Blekinge län	1	12	5	—	4	25	—	1	—	—
Kristianstads län	1	24	2	2	6	36	—	1	—	—
Malmö stad	—	—	6	—	—	63	4	4	—	1
Hälsingborgs stad	—	—	2	—	2	22	10	—	—	1
Malmöhus län i övr.	1	23	9	1	4	87	14	1	57	—
Hallands län	1	12	4	—	9	26	—	2	—	2
Göteborgs stad	—	—	16	—	9	100	15	3	—	1
Göteb. o. Boh. län i övr.	1	20	5	1	5	25	—	—	—	2
Älvsborgs län	1	31	10	—	9	53	10	1	—	1
Skaraborgs län	1	21	9	—	3	32	—	1	—	—
Värmlands län	1	27	6	2	4	43	7	1	—	1
Örebro län	1	21	10	—	5	48	2	1	—	1
Västmanlands län	1	17	5	—	3	34	2	1	—	—
Kopparbergs län	1	23	6	2	5	46	6	1	—	2
Gävleborgs län	1	30	7	—	4	43	—	2	—	2
Västernorrlands län	1	34	6	—	7	55	11	1	—	1
Jämtlands län	1	22	2	1	3	24	6	1	—	—
Västerbottens län	1	32	4	1	5	50	8	1	—	2
Norrbottnens län	1	34	3	2	5	43	4	2	—	1
Summa * Total	24	540	195	13	127	1 612	199	46	262	93

¹ Äro flera befattningar förenade hos samma person, ha de upptagits var för sig, varför antalet befattningar överstiger antalet tjänsteläkare.

² Här ingå endast professorer, laboratorer och docenter. Flertalet äro tillika sjukhusläkare och deras tjänster ha i dessa fall inräknats som läkartjänster vid anstalter.

³ Här ingå förvaltningsläkare (hos medicinalstyrelsen, försvarets sjukvårdsförvaltning o. s. v.), åkare vid dispensärer m. fl.

⁴ Dessutom 207 järnvägläkartjänster, som icke kunnat uppläsa på län.

Antal sjukskötersketjänster den 31 december 1947 (med undantag av tjänster vid statens sinnessjukhus) och barnmorsketjänster den 1 januari 1948. (I tabellen redovisas endast pensionsberättigade tjänster anslutna till statens pensionsanstalt eller inrättade vid staten tillhöriga anstalter.)

Nombre d'emplois d'infirmières (hôpitaux d'aliénés non compris) au 31 déc. 1947 et d'emplois de sages-femmes au 1 janvier 1948.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Län, vissa städer <i>Départements, certaines villes</i>	Sjukskötersketjänster <i>Emplois d'infirmières</i>						Barnmorsketjänster <i>Emplois de sages-femmes</i>					
	Vid anstalter <i>Dans l'établissement</i>	I öppen vård <i>Dans le service ouvert</i>				Vid bruk o. fabriker <i>Dans l'industrie</i>	Summa <i>Total</i>	Vid anstalter <i>Dans les établissements</i>	I öppen vård <i>Dans le service ouvert</i>			Summa <i>Total</i>
		Distriktsvård ¹ <i>Di-stricts</i>	Dispensärer <i>Dis-pensaires pour tuberculeux</i>	I stad o. kommun <i>En ville et commune²</i>					Förebyggande mårdvård ³ <i>Di-stricts Soins aux mères</i>	Summa <i>Total</i>		
				Stad <i>Ville</i>	Kommun <i>Commune</i>							
Stockholms stad	1 893	—	26	165	—	30	2 114	63	4	2	69	
Stockholms län	245	80	4	13	9	6	357	18	35	—	53	
Uppsala »	271	27	8	16	7	1	330	13	17	—	30	
Södermanlands län	185	55	1	9	3	4	257	11	22	—	33	
Norrköpings stad	86	—	4	21	—	1	112	5	2	1	8	
Östergötlands län i övr.	229	60	2	10	7	6	314	23	30	1	54	
Jönköpings län	176	46	5	19	1	2	249	19	32	—	51	
Kronobergs »	79	34	2	3	2	1	121	9	39	—	48	
Kalmar »	143	52	6	15	12	3	231	12	59	—	71	
Gotlands »	45	9	2	2	—	—	58	3	17	—	20	
Blekinge »	127	31	3	6	1	1	169	11	26	—	37	
Kristianstads »	172	59	3	8	15	3	260	14	35	1	50	
Malmö stad	194	—	5	29	—	2	230	9	1	—	10	
Malmöhus län i övr.	373	36	16	35	19	8	487	18	36	5	59	
Hallands län	138	34	5	6	2	—	185	12	24	—	36	
Göteborgs stad	564	—	15	63	—	7	649	39	4	2	45	
Göteb. o. Bohus län i övr.	138	43	12	4	11	2	210	9	41	—	50	
Älvsborgs län	292	44	14	24	15	6	395	27	56	1	84	
Skaraborgs »	197	33	1	6	22	3	262	7	41	—	48	
Värmlands »	183	61	8	12	11	7	282	19	59	1	79	
Örebro »	207	49	7	13	9	10	295	12	35	2	49	
Västmanlands »	147	42	2	15	1	8	215	11	30	—	41	
Kopparbergs »	211	71	6	14	15	6	323	8	56	—	64	
Gävleborgs »	214	70	3	31	12	10	340	15	37	—	52	
Västernorrlands »	239	90	3	12	5	8	357	16	61	—	77	
Jämtlands »	116	51	1	4	2	—	174	5	53	—	58	
Västerbottens »	188	54	8	5	3	7	265	9	65	—	74	
Norrbottnens »	190	71	8	9	8	2	288	17	64	1	82	
Summa Total	7 242	1 202	180	569	192	144	9 529	434	981	17	1 432	

¹ I denna kolumn redovisas icke vakanta tjänster, vilka inom distriktsvården äro relativt många, eller vid slutet av år 1947 410 stycken. — ² Kolumnerna upptaga tjänster i annan öppen vård än distrikt, dispensärer, bruk och fabriker. — ³ Heltidstjänster. — ⁴ Dessutom en tjänst kombinerad med distriktskötersketjänst.

Tab. 4

Den förebyggande mödra-
Soins préventifs aux

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
Län, städer Départements, villes	Antal hälsovårdsorgan Organes de protection sanitaire								Barnaföderskor Femmes en couches							
	Centres de consultation pour mères, type I	Mödravårdscentraler, typ I	Idem pour mères, type I	Barnavårdscentraler, typ I	Idem pour mères, type II	Mödravårdscentraler, typ II	Idem pour mères et nourrissons, type II	Barnavårdscentraler, typ II	Mödra- och barnavårdsstationer Sern. de consult. pour mères et nourrissons Barnavårdsstationer Services de consultation pour nourrissons	Mödra- och barnavårdsstationer Sern. de consult. pour mères et nourrissons Barnavårdsstationer	Mödra- och barnavårdsstationer Sern. de consult. pour mères et nourrissons Barnavårdsstationer	Mödra- och barnavårdsstationer Sern. de consult. pour mères et nourrissons Barnavårdsstationer	Mödra- och barnavårdsstationer Sern. de consult. pour mères et nourrissons Barnavårdsstationer	Mödra- och barnavårdsstationer Sern. de consult. pour mères et nourrissons Barnavårdsstationer	Mödra- och barnavårdsstationer Sern. de consult. pour mères et nourrissons Barnavårdsstationer	
																Hela antalet Mères total
antal nombre	%	antal nombre	%	antal nombre	%	antal nombre	%	antal nombre	%	antal nombre	%	antal nombre	%	antal nombre		
1 Stockholms stad	7	55	—	—	—	—	—	—	13 686	9 167	67	3-0	—	—	0-0	
2 Stockholms län	1	—	2	—	—	—	—	28	7 032	4 266	61	2-0	0-8	—	0-3	
3 Uppsala »	1	1	—	—	1	—	—	7	2 969	1 885	63	1-7	1-1	—	0-6	
4 Södermanlands »	—	—	5	3	—	—	3	15	3 951	2 600	66	2-5	0-1	—	0-2	
5 Norrköpings stad	1	2	—	—	—	—	—	—	1 640	1 410	86	2-9	—	—	0-2	
6 Östergöt. län i övr.	1	1	1	—	1	1	1	18	4 856	3 502	72	2-2	3-4	—	0-7	
7 Jönköpings län	1	2	1	2	2	1	—	17	5 193	2 765	53	2-0	0-9	—	0-4	
8 Kronobergs »	—	—	—	—	1	—	—	15	2 734	1 965	72	2-0	1-4	—	0-6	
9 Kalmar läns norra	—	—	—	—	2	—	—	8	12	4 257	958	45	2-2	1-3	—	0-4
10 Kalmar läns södra	—	—	—	—	3	—	—	10	9	4 257	958	45	2-7	1-4	—	0-3
11 Gotlands län	—	1	1	—	—	—	—	6	3	1 134	410	36	1-5	0-9	—	0-4
12 Blekinge »	—	—	—	—	—	—	—	12	15	2 671	1 795	67	1-4	1-8	—	1-1
13 Kristianstads »	1	1	2	2	1	—	—	20	20	4 726	2 320	49	2-0	1-8	—	0-6
14 Malmö stad	2	7	—	—	—	—	—	—	—	3 455	1 193	35	2-8	—	—	—
15 Hälsingborgs stad	1	6	—	—	—	—	—	—	—	1 412	858	61	1-4	1-2	—	—
16 Malmöhus län i övr.	1	1	3	1	2	6	8	10	10	5 517	2 672	48	2-5	1-6	—	0-8
17 Hallands län	—	1	1	—	1	—	—	13	12	2 916	1 345	46	2-0	1-3	—	0-6
18 Göteborgs stad	5	21	—	—	—	—	—	—	—	6 574	2 797	43	2-9	—	—	0-4
19 Göteborg. o. Boh. län i övr.	—	—	—	—	2	—	—	20	31	3 481	1 937	56	1-8	2-9	—	1-3
20 Älvsborgs län	2	4	3	4	1	—	—	28	62	6 239	3 473	56	2-1	0-7	—	0-5
21 Skaraborgs »	—	—	—	—	1	—	—	25	13	4 586	1 538	34	1-8	2-4	—	0-3
22 Värmlands »	1	1	—	—	2	—	—	27	45	4 665	2 612	56	1-8	2-1	—	1-2
23 Örebro »	1	4	4	2	2	5	10	24	24	4 407	2 263	51	2-5	1-7	—	1-0
24 Västmanlands »	—	1	3	1	1	2	14	26	26	3 883	2 481	64	2-1	0-4	—	0-2
25 Kopparbergs »	—	1	1	—	5	—	—	15	15	4 699	3 365	72	2-0	1-8	—	0-8
26 Gävle stad	1	1	—	—	—	—	—	—	—	863	829	96	1-4	—	—	—
27 Gävleborgs län i övr.	—	—	2	2	—	1	—	21	20	4 414	2 847	64	1-8	1-7	—	0-7
28 Västernorrlands län	1	—	3	4	1	—	—	26	48	5 433	3 483	64	1-9	1-3	—	0-9
29 Jämtlands »	—	1	1	—	—	—	—	18	56	2 925	1 954	67	1-7	1-5	—	0-9
30 Västerbottens »	1	1	1	1	—	—	—	31	40	4 976	4 286	86	1-9	0-9	—	0-2
31 Norrbottens »	1	1	1	1	3	—	—	24	62	5 742	4 213	72	2-0	0-8	—	0-6
32 Summa Total	30	114	36	26	36	17	448	737	131 036	78 147	60	2-2	1-1	—	0-5	

¹ Dessutom mottagningar på tjänsteresor till avlägset belägna platser.

och barnvården år 1947.

mères et aux enfants.

16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30	
Spädbarn Nourrissons														Småbarn Petits enfants															
Antal levande födda Nés vivants	därav övervakade dont surveillés		Medeltal besök per spädbarn Moyenne de visites par nourrisson				Antal över- vakade 1-2 år		Medeltal besök per 1-2- åring Moyenne des visites par enfant de 1-2 ans				Antal över- vakade 2-7 år		Medeltal besök per 2-7- åring Moyenne des visites par enfant de 2-7 ans				Total- kostnader, kr										
	antal nombre	%	hos läkaren ou médecin	hos sjuksköterskan d l'infirmière	visite de l'infirmière	hembesök av sjuk- sköterskan	visite de l'infirmière	hos läkaren ou médecin	hos läkaren ou médecin	hos sjuksköterskan d l'infirmière	visite de l'infirmière	hembesök av sjuk- sköterskan	visite de l'infirmière	hos läkaren ou médecin	hos läkaren ou médecin	hos sjuksköterskan d l'infirmière	visite de l'infirmière	hembesök av sjuk- sköterskan	visite de l'infirmière	Dépenses totales, en couronnes									
13 380	10 842	81	4.3	0.9	5.2	8 196	1.8	0.1	1.8	15 682	1.5	0.1	1.4	935 094	1														
6 894	6 198	90	2.9	1.2	3.9	5 108	1.1	0.4	1.3	6 877	0.6	0.3	0.9	188 224	2														
2 915	2 695	92	3.3	0.7	4.6	1 952	1.7	0.1	1.8	108	1.2	1.9	1.1	112 296	3														
3 870	3 275	85	2.7	0.7	3.9	2 767	1.5	0.4	1.3	716	1.0	0.2	1.1	116 892	4														
1 616	1 466	91	3.4	0.0	10.8	1 370	2.7	—	—	—	—	—	—	94 717	5														
4 773	4 579	96	3.1	0.4	4.2	4 918	1.1	0.1	1.5	8 054	0.5	0.0	1.0	186 465	6														
5 065	3 805	75	3.6	0.7	4.1	3 291	1.5	0.3	1.1	3 632	0.9	0.2	0.8	151 991	7														
2 658	2 383	90	2.9	0.3	3.6	640	0.5	0.2	0.6	51	0.8	—	0.4	64 352	8														
4 146	1 437	85	2.8	0.5	3.9	569	1.4	0.2	0.9	512	1.2	0.1	0.7	54 260	9														
1 108	2 070	85	3.0	0.6	4.7	326	2.2	0.1	0.9	283	1.7	0.0	1.2	62 720	10														
2 621	811	73	3.2	0.4	1.8	459	1.0	0.0	1.2	634	0.7	—	1.0	24 994	11														
4 629	2 285	87	2.7	0.8	6.1	209	1.6	0.4	0.4	—	—	—	—	53 778	12														
3 389	3 901	84	2.5	0.5	3.6	3 117	1.6	0.2	1.8	1 217	0.9	0.0	0.7	120 948	13														
1 388	2 849	84	6.8	2.9	3.0	2 184	1.4	1.4	0.1	4 804	1.0	1.0	0.1	203 852	14														
5 403	1 084	76	5.6	3.8	4.3	861	1.7	2.1	1.9	2 105	1.0	1.6	1.0	81 360	15														
2 846	2 983	55	2.7	1.1	3.0	2 122	1.2	0.6	0.7	2 638	0.6	0.3	0.3	140 190	16														
6 466	2 446	86	2.7	0.6	4.3	1 869	1.2	0.2	1.2	2 741	0.6	0.2	0.9	70 233	17														
3 406	5 778	89	2.2	1.5	6.9	4 710	0.9	0.2	1.7	4 644	0.5	0.1	1.3	260 463	18														
6 122	2 994	88	1.7	1.0	4.6	2 726	0.9	0.3	1.8	142	0.2	0.1	1.1	72 448	19														
4 459	5 510	90	3.2	1.2	4.8	4 969	1.6	0.3	1.8	4 789	0.8	0.1	1.0	233 613	20														
4 578	3 398	76	1.7	0.4	3.0	2 397	0.9	0.1	1.2	1 991	0.0	0.0	0.9	48 574	21														
4 351	4 283	94	2.7	0.5	4.5	4 047	1.5	0.2	1.7	1 447	1.3	0.3	1.3	146 978	22														
3 808	3 937	91	3.3	1.2	4.6	2 620	1.3	0.3	1.1	2 640	1.0	0.2	0.6	208 811	23														
4 607	3 494	92	2.5	0.8	4.5	2 814	1.2	0.3	1.5	1 643	0.6	0.2	0.7	114 573	24														
843	4 280	93	2.9	0.8	3.6	2 187	1.1	0.3	0.7	596	1.6	0.5	1.2	140 713	25														
4 316	627	74	3.4	0.7	3.9	121	2.3	0.2	0.9	—	—	—	—	32 586	26														
5 937	4 027	93	2.8	0.6	3.7	793	1.4	0.1	1.7	92	1.4	0.2	0.7	89 509	27														
2 857	5 076	95	1.6	0.7	4.8	4 579	1.0	0.2	1.9	7 515	0.5	0.1	1.2	147 571	28														
4 866	2 771	97	2.1	0.2	4.7	2 695	1.7	0.1	2.1	—	—	—	—	103 784	29														
5 593	4 751	98	1.9	0.1	3.7	4 363	1.2	0.0	2.1	3 918	0.7	0.0	1.4	134 996	30														
128 290	5 027	90	2.1	0.2	3.9	4 688	1.0	0.0	1.7	775	0.4	0.0	1.3	218 821	31														
	111 062	87	2.9	0.8	4.4	83 567	1.3	0.3	1.6	80 246	0.9	0.2	1.0	4 615 806	32														

Tab. 5

Tuberkulosdispensärerna år 1947. Antal dispensärer, dessas prestationer och kostnader.

Dispensaires de tuberculose en 1947. Nombre de dispensaires, leurs frais et rendements.

1 Län, städer <i>Départements, villes</i>	2 Antal dispenser <i>Nombre de dispensaires</i>	3 Centraldispensärer <i>Centrauxdispensaires</i>	4 Centraldispensärer <i>Dispensaires centrales</i>		6 Central- och distriktsdispensärer <i>Dispensaires centrales et dispensaires de district</i>					9 Läkarmedicin <i>Examenens medicinar</i>	10 Dispensärverksamhetens kostnad, 1 000-tal kr <i>Frais d'exploitation des dispensaires en 1 000 cour.</i>
			Distriktsdispensärer <i>de district</i>	Uppräkta nyttillkomna personer <i>Nonvaccinés cas examinés</i>	Röntgenundersökningar <i>Examens radiologiques</i>	Calmette-vaccinationer <i>BCG</i>	Tuberkulinundersökningar <i>Examens à la tuberculine</i>	Hembesök av distriktsläkare <i>Visites à domicile d'infirmiers de district ou de dispensaire</i>	Läkarmedicin <i>Examenens medicinar</i>		
Stockholms stad	1	—	11 926	79 564	17 491	54 145	7 460	—	—	1 559	
Stockholms län	4	31	5 196	15 300	4 679	16 103	10 507	5 391	—	209	
Uppsala län	1	10	4 245	10 684	4 192	8 855	9 518	7 311	—	174	
Södermanlands län	1	15	1 073	3 340	1 821	11 910	4 767	2 890	—	77	
Norrköpings stad	1	—	2 464	7 660	337	2 959	—	4 973	—	83	
Östergötlands län i övrigt	2	22	4 123	9 259	3 869	12 650	9 281	3 034	—	160	
Jönköpings län	1	22	3 357	4 981	2 715	13 377	5 967	2 652	—	131	
Kronobergs län	1	21	1 631	6 854	2 327	11 701	4 650	3 224	—	330	
Kalmar läns norra	1	13	1 053	2 550	658	7 561	2 377	881	—	44	
Kalmar läns södra	1	14	3 528	6 605	1 580	9 528	4 746	1 784	—	84	
Gotlands län	1	8	2 573	7 902	1 294	4 914	975	313	—	68	
Blekinge län	1	13	1 483	5 008	6 048	25 843	5 508	4 882	—	90	
Kristianstads län	1	24	464	2 585	4 912	13 080	6 319	4 950	—	81	
Malmö stad	1	—	3 389	18 163	4 475	17 374	—	7 837	—	130	
Hälsingborgs stad	1	—	1 459	4 733	591	2 923	264	2 783	—	67	
Malmöhus län i övrigt	1	11	4 330	36 473	9 608	25 855	5 362	3 401	—	217	
Hallands län	2	5	825	5 734	5 512	3 961	1 916	2 963	—	123	
Göteborgs stad	1	—	11 570	39 431	4 399	25 717	—	23 851	—	367	
Göteb. o. Bohus län i övrigt	3	20	4 496	9 233	4 818	15 080	6 655	3 212	—	207	
Älvsborgs län	4	11	7 888	28 016	7 285	29 552	6 666	14 207	—	242	
Skaraborgs län	1	24	2 380	4 205	2 345	13 715	3 163	2 573	—	75	
Värmlands län	3	29	4 562	10 598	4 890	19 484	11 414	4 630	—	252	
Örebro län	2	20	4 001	8 322	8 031	13 637	4 987	4 810	—	168	
Västmanlands län	1	18	2 042	3 964	2 346	9 417	3 860	2 147	—	48	
Kopparbergs län	2	30	3 431	9 222	3 923	17 925	9 354	4 665	—	103	
Gävle stad	1	—	901	2 532	319	377	—	1 963	—	34	
Gävleborgs län i övrigt	2	30	2 539	10 148	4 098	19 710	5 746	4 442	—	103	
Västernorrlands län	3	32	3 486	11 309	5 340	31 485	12 841	7 138	—	215	
Jämtlands län	1	21	1 973	6 325	2 296	11 725	6 672	5 013	—	97	
Västerbottens län	4	31	6 516	19 182	4 082	40 117	10 647	7 902	—	291	
Norrbottnens län	4	33	4 888	17 709	5 061	25 530	15 059	10 282	—	474	
Summa 1947	54	508	113 792	407 591	131 342	516 210	176 681	156 104	—	6 303	
1946	55	470	111 516	387 249	119 385	488 588	176 804	171 051	—	5 710	
1945	54	462	106 881	449 463	112 497	505 183	171 363	157 008	—	5 741	
1944	51	473	99 094	400 973	84 032	481 431	170 861	115 950	—	5 308	

Antal apotek m. m. och dessas försäljningsbelopp år 1947.

Nombre de pharmacies etc. et leurs montants de vente.

1	2	3	4	5	6	7	8
Län, städer <i>Départements, villes</i>	Antal apotek <i>Pharmacies</i>			Läke- medels- förråd <i>Réser- ves de remèdes</i>	Antal in- vånare per apotek <i>Nombre d'habitants par pharmacie</i>	Apotekens försäljning, kr <i>Montant de la vente des pharmacies, en cour.</i>	Läkemedels- förbruk- ningen per invånare, kr <i>Consomma- tion des remè- des par habi- tant, en cour.</i>
	självs- ständiga <i>indépen- dentes</i>	filial- apotek <i>auxili- aires</i>	sjukhus- apotek <i>hospi- talières</i>				
Stockholms stad	42	4	6	4	15 289	22 688 405	32.3
Stockholms län ..... st. 11 lb. 10	11 10	1 1	— —	3 36	20 293 20 502	2 598 155 1 626 802	12.1
Uppsala » ..... st. 4 lb. 4	4 4	— 2	1 —	— 12	17 027 13 615	2 132 080 420 152	17.0
Södermanlands » ..... st. 10 lb. 4	10 4	— 4	— —	— 4	9 335 14 228	3 017 765 623 862	17.6
Norrköpings stad	5	—	—	—	16 380	2 204 052	26.9
Östergötlands län i övr. st. 7 lb. 7	7 7	1 3	— —	— 12	9 564 18 114	2 691 575 944 534	14.1
Jönköpings län ..... st. 11 lb. 3	11 3	— 2	— —	— 18	9 758 31 079	3 483 129 357 236	14.6
Kronobergs » ..... st. 3 lb. 7	3 7	— 2	— —	— 16	8 480 14 514	1 100 167 905 925	12.9
Kalmar » ..... st. 7 lb. 8	7 8	— 2	— —	— 10	9 144 16 948	2 085 399 1 016 864	13.3
Gotlands » ..... st. 1 lb. 2	1 2	— 1	— —	— 8	14 045 14 884	689 533	11.7
Blekinge » ..... st. 6 lb. 1	6 1	— —	— —	— 2	8 680 92 700	1 819 833	12.6
Kristianstads » ..... st. 5 lb. 11	5 11	— —	— —	— 11	8 817 19 290	1 939 234 1 213 596	12.3
Malmö stad	9	1	1	—	18 128	4 264 452	23.5
Hälsingborgs stad	3	1	—	—	17 509	1 649 623	23.6
Malmöhus län i övrigt. st. 8 lb. 12	8 12	— 1	1 —	1 15	12 596 16 592	3 338 759 1 401 409	15.0
Hallands län ..... st. 6 lb. 3	6 3	— —	— —	— 2	9 788 33 412	2 073 197 249 982	14.6
Göteborgs stad	16	—	1	—	20 830	8 280 194	24.8
Göteb. o. Bohus l. i övr. st. 6 lb. 7	6 7	— 1	— —	— 30	9 316 18 210	1 406 718 786 715	10.9
Älvsborgs län ..... st. 8 lb. 10	8 10	— 2	— —	— 16	14 875 19 069	3 486 445 1 514 024	14.4
Skaraborgs » ..... st. 8 lb. 6	8 6	— 1	— —	— 12	8 253 25 680	2 744 182 762 549	14.3
Värmlands » ..... st. 5 lb. 12	5 12	— 4	— —	— 37	14 197 12 728	2 342 168 1 784 692	15.0
Örebro » ..... st. 8 lb. 8	8 8	— 2	— —	— 6	14 009 12 884	2 926 720 962 583	16.1
Västmanlands » ..... st. 7 lb. 7	7 7	— 2	— —	— 11	13 398 10 738	2 240 334 674 119	15.3
Kopparbergs » ..... st. 7 lb. 15	7 15	— 1	— —	— 38	8 369 12 411	2 060 953 1 868 162	15.3
Gävle stad	3	—	1	1	14 831	1 077 273	24.2
Gävleborgs län i övr. st. 4 lb. 10	4 10	— 4	— —	1 22	10 444 13 743	1 196 796 1 221 749	10.3
Västernorrlands län ..... st. 7 lb. 8	7 8	— 2	— —	— 34	9 152 21 528	2 779 459 995 295	13.5
Jämtlands » ..... st. 2 lb. 8	2 8	— 3	1 —	— 34	10 137 11 157	1 100 677 971 315	14.5
Västerbottens » ..... st. 4 lb. 14	4 14	— 1	1 —	2 58	8 136 13 151	1 544 545 1 384 815	12.7
Norrbottnens » ..... st. 4 lb. 12	4 12	— 1	— —	— 49	9 309 14 982	1 231 100 1 578 117	12.1
Hela riket <i>Total</i>	416	50	13	505	14 683	115 457 424	16.9
Rikets städer <i>Villes</i>	227	8	13	12	12 828	91 844 616	30.5
Rikets landsbygd <i>Camp.</i>	189	42	—	493	16 570	23 612 808	6.0

Folk tandvårdens verksamhet m. m. år 1947. *Activité des soins dentaires publics en 1947.*

1 Län, städer Départements, villes	2 Folkmängd i distrikt med folk- tandvård <i>Population des districts ayant des soins dentaires</i>		3 Tand- poli- kli- niker d. 31/13 <i>Clé- niques den- taires</i>	4 Tand- läkare d. 31/13 <i>Den- tistes</i>	5 Tand- skö- terskor d. 31/13 <i>Infir- mieres</i>	6 Tandv. f. skolåld. <i>Soins dent. aux enf. d'âge pre-scol.</i>		7 Skoltandvård <i>Soins dent. aux enf. d'âge scol.</i>		8 Tandvård för vuxna <i>Soins dentaires aux adultes</i>		9 Arbetstimmar av tandläkare i tandvård för <i>Heures de travail des dent. attachés aux soins den- taires pour</i>							
	Antal 1000-tal <i>Nombre en mil- liers</i>	i % av hela folk- mängden <i>en % de pop. tot.</i>				System. behandl. barn. (Avsl. beh.) <i>Enfants traités systém.</i>	Akuta fall <i>Cas aigus</i>	System. behandl. barn. (Avsl. beh.) <i>Enfants traités systém.</i>	Akuta fall <i>Cas aigus</i>	Partiellt sanerade <i>Cas part. traités</i>		Helt sanera- rade <i>Cas com- plètem. traités</i>	akuta cas <i>cas aigus</i>	övriga cas <i>autres cas</i>	barn des enfants	vuxna des adultes			
										övriga cas <i>autres cas</i>	övriga cas <i>autres cas</i>								
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	198	56.7	15	32	32	439	1 040	13 008	817	3 803	5 500	478	28 616	22 947					
Uppsala »	45	30.0	7	8	8	610	142	3 548	116	1 257	2 038	111	7 823	5 972					
Södermanlands »	207	100.0	15	38	38	5 455	985	18 773	1 100	9 630	10 561	244	37 854	31 271					
Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands län i övrigt	131	50.8	9	21	21	11	383	11 730	532	3 534	2 439	100	19 230	15 496					
Jönköpings län	113	43.0	15	20	20	792	762	10 432	971	3 848	5 182	513	21 125	17 408					
Kronobergs »	37	23.7	4	5	5	50	127	2 796	110	853	1 241	37	5 719	4 287					
Kalmar läns norra »	42	45.7	5	6	6	2	137	3 678	220	880	1 684	51	5 803	5 395					
» södra »	65	45.9	7	16	16	387	218	5 566	294	1 290	1 893	39	10 809	9 223					
Gotlands län	17	29.7	3	2	2	2	64	1 454	4	566	1 105	504	2 975	3 266					
Blekinge »	34	23.7	3	5	5	78	129	1 924	176	547	860	34	5 025	3 313					
Kristianstads »	175	68.2	19	25	25	478	941	11 094	1 435	3 292	3 866	960	26 762	20 329					
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hälsingborgs stad	70	100.0	3	14	14	7	284	3 785	305	720	1 060	55	12 067	7 299					
Malmöhus län i övrigt	178	56.1	14	30	30	140	1 038	12 152	1 072	3 618	5 290	485	26 566	22 095					
Hallands län	110	68.8	8	17	17	70	466	6 266	1 618	1 571	2 440	124	14 112	10 543					
Göteborgs stad ¹	333	100.0	12	61	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteb. o. Bohus län i övr.	138	68.4	15	19	19	317	448	7 444	1 147	2 943	4 695	460	25 331	17 233					
Älvsborgs län	179	51.6	18	38	39	221	908	11 145	1 348	5 066	6 887	563	37 351	29 320					
Skaraborgs »	62	25.3	7	11	11	288	268	5 942	384	2 342	1 890	231	12 451	9 162					
Värmlands »	76	27.5	9	20	20	415	258	5 932	392	2 224	4 116	253	16 835	12 643					
Örebro »	103	42.8	8	15	15	331	422	6 315	490	1 293	942	211	19 184	7 471					
Västmanlands »	126	66.2	7	17	17	558	905	9 749	662	2 348	3 797	209	17 548	14 263					
Kopparbergs »	40	15.7	6	9	9	10	232	2 663	176	1 487	2 292	88	5 783	5 138					
Gävle stad	45	100.0	1	6	6	60	176	2 217	213	1 019	521	74	5 128	4 250					
Gävleborgs län i övrigt	112	47.6	11	20	20	353	661	8 899	366	4 076	5 093	873	16 083	13 422					
Västernorrlands län	78	27.9	11	15	15	177	460	6 840	477	1 986	3 693	445	15 915	12 115					
Jämtlands »	51	35.9	8	10	10	28	155	1 773	84	860	1 746	778	5 401	4 850					
Västerbottens »	108	46.9	13	18	18	556	565	6 346	800	3 700	4 728	356	13 603	9 918					
Norrbottnens »	157	67.8	24	28	28	30	613	11 789	2 248	5 347	8 167	897	25 048	20 762					
Summa Total	3 030	44.3	277	526	527	11 865	12 787	193 200	17 557	70 100	98 726	9 173	440 147	339 391					

¹ Fr. o. m. 1 september 1947.

Folk tandvårdens inkomster och utgifter år 1947. *Recettes et dépenses des soins dentaires publics année 1947.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Län, städer <i>Départements, villes</i>	Inkomster (kr) <i>Recettes, en couronnes</i>					Utgifter (kr) <i>Dépenses, en couronnes</i>			
	Behandl- avgifter f. barn <i>Taxes payées pour soins aux enfants</i>	Avgifter enl. folkland- vårdstaxan <i>Taxes d'après le taux des soins dentaires</i>	Bidrag av <i>Allocations</i>		Övriga in- komster <i>Autres revenus</i>	Summa <i>Total</i>	Av- löningar <i>Salaires</i>	Övriga kostna- der utom loka- ler, städt., värme, lyse <i>Autres dépenses excepté locaux, nettoyage, chauf- fage, éclairage</i>	Summa <i>Total</i>
			staden <i>de l'Etat</i>	landsting eller kommun <i>des conseils dé- partementaux, des communes</i>					
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	50 548	309 358	123 618	318 377	19 803	821 704	653 037	168 667	821 704
Uppsala »	18 111	123 715	28 277	127 963	—	298 066	218 811	79 255	298 066
Södermanlands »	96 782	568 115	142 080	346 351	24 714	1 178 042	886 148	291 894	1 178 042
Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands län i övrigt	46 320	277 767	70 154	196 605	12 698	603 544	471 514	132 030	603 544
Jönköpings län	36 918	272 910	72 263	167 460	—	549 551	402 862	146 689	549 551
Kronobergs »	12 302	41 062	19 008	68 548	—	140 920	95 680	45 240	140 920
Kalmar läns norra	17 906	74 980	21 731	62 250	—	176 867	134 064	42 803	176 867
» södra	14 599	115 550	32 632	143 059	—	305 840	225 107	80 733	305 840
Gotlands län	6 984	49 404	9 158	30 960	—	96 506	76 570	19 936	96 506
Blekinge »	8 174	46 959	18 047	64 855	—	138 035	111 071	26 964	138 035
Kristianstads »	52 284	299 496	115 424	301 105	—	768 309	592 015	176 294	768 309
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hälsingborgs stad	17 415	86 198	15 176	253 629	—	372 418	278 049	94 369	372 418
Malmöhus län i övrigt	55 402	269 592	103 947	264 343	—	693 284	584 545	108 739	693 284
Hallands län	28 264	131 638	49 631	181 612	—	391 145	288 673	102 472	391 145
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs och Bohus län i övr.	25 602	228 346	78 525	268 026	63	595 562	488 721	106 841	595 562
Älvsborgs län	51 527	425 795	120 959	414 026	—	1 012 307	751 460	260 847	1 012 307
Skaraborgs »	25 690	165 869	44 610	94 692	480	331 341	263 032	68 309	331 341
Värmlands »	25 771	211 860	65 810	242 818	—	546 259	369 443	176 816	546 259
Örebro »	26 620	101 395	56 586	203 255	—	387 856	311 263	76 593	387 856
Västmanlands »	43 039	261 995	66 567	237 342	—	608 943	470 778	138 165	608 943
Kopparbergs »	10 496	118 107	24 554	71 647	—	224 840	156 918	67 886	224 840
Gävle stad	6 647	46 006	9 900	82 723	—	145 276	124 228	21 048	145 276
Gävleborgs län i övrigt	38 233	327 139	79 454	203 230	—	648 056	440 646	207 410	648 056
Västernorrlands län	29 142	234 267	54 156	161 020	—	478 585	339 592	138 993	478 585
Jämtlands »	6 401	98 107	22 541	81 500	—	208 549	130 753	77 796	208 549
Västerbottens »	24 270	261 575	48 927	176 583	—	511 355	384 540	126 815	511 355
Norrbottnens »	45 620	458 183	90 252	224 742	—	818 797	614 272	204 525	818 797
Summa Total	821 067	5 605 888	1 578 987	4 988 721	57 758	18 051 921	9 863 792	3 188 129	18 051 921

Tab. 9

Översikt av vårdplatserna på

Aperçu des lits disponibles dans les

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukhus och sjukvårdsområden <i>Hôpitaux et districts de soins médicaux</i>	All- männa sjuk- avd. <i>Sections non- spéci- ali- sées</i>	Lasarettssavdelningar (kliniker) eller <i>Sections d'hôpital (cliniques) ou établis-</i>							
		med- ein <i>méde- cine</i>	kirurgi <i>chi- rurgie</i>	barn- sjuk- domar <i>mala- dies d'en- fant</i>	ögon- sjuk- domar <i>ophthal- mies</i>	öron-, näs- o. halssjuk- domar <i>oto-, rhino- laryngo- logie</i>	radio- logi <i>radio- logie</i>	hud- o. köns- sjuk- domar <i>derma- toses et mala- dies vénéri- ennes</i>	reuma- tologi <i>rheu- mato- logie</i>
1 Lasarett ..... (tab. 10 o. 11)	4 733	6 611	6 683	799	635	1 035	382	681	296
2 Vissa andra sjukhus av lasa- rettskaraktär ..... (tab. 11)	53	242	119	843	14	42	—	—	568
3 Sjukstugor ..... (» 11)	1 471	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Epidemisjukhus ..... (» 12)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Anstalter för lungtuberkulos . (» 13)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fristående förlossningsanstalter:									
6 allmänna ..... (tab. 15 o. 16)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 enskilda ..... (tab. 16)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8 Anstalter för kroniskt sjuka (ej vid ålderdomshem) .... (» 18)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Anstalter för kroniskt sjuka vid ålderdomshem ..... (» 19)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 Enskilda sjukhem ..... (» 17)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11 Sjukhärbargen ..... (» 14)	28	—	—	—	—	—	—	—	—
12 Summa vårdplatser Total	6 285	6 853	6 802	1 642	649	1 077	382	681	864
13 Summa per 10 000 inv.	9.2	10.0	9.9	2.4	0.9	1.6	0.6	1.0	1.3
14 Riksjukhus i Stockholm	—	587	470	—	82	89	141	—	—
15 » på övriga orter	—	—	—	—	—	—	—	—	542
Anstalter i:									
16 Stockholms stad	—	+1 267	+888	*-435	+31	+123	+28	351	—
17 Stockholms län	138	+227	+353	+	+	+29	+12	47	—
18 Uppsala »	54	169	188	-68	-30	-71	—	—	—
19 Södermanlands »	227	+170	+214	10	14	35	11	—	—
20 Norrköpings stad	—	92	-110	-44	+12	-20	—	—	*56
21 Östergötlands län i övr.	244	213	-212	53	24	-21	—	—	—
22 Jönköpings län	349	+163	118	54	33	35	5	—	—
23 Kronobergs »	150	110	117	—	+	20	—	—	—
24 Kalmar läns n:a	+16	+76	117	—	+	+	+	—	—
25 » » s:a	-175	104	133	—	—	29	+	—	—
26 Gotlands län	146	—	—	20	—	—	—	—	—
27 Blekinge »	—	+290	+260	—	13	—	+	—	—
28 Kristianstads »	305	143	141	40	-24	31	+	—	—
29 Malmö stad	—	225	206	146	20	48	+	77	—
30 Hälsingborgs stad	—	-134	-137	48	—	-26	+	—	—
31 Malmöhus län i övr.	364	+174	+192	92	47	57	-53	55	*68
32 Hallands län	213	104	126	24	—	—	+	—	—
33 Göteborgs stad	69	739	386	280	-35	62	-89	133	—
34 Göteborgs och Bohus län i övr.	299	111	154	—	+18	22	+	—	—
35 Älvsborgs län	254	213	251	45	+15	42	+	—	—
36 Skaraborgs »	319	122	165	—	24	31	+	—	*56
37 Värmlands »	503	114	172	52	23	35	+ 8	—	—
38 Örebro »	150	216	202	28	32	30	16	18	—
39 Västmanlands »	270	89	111	25	10	16	—	—	*56
40 Kopparbergs »	-567	105	169	24	32	45	—	—	—
41 Gävle stad	—	56	72	15	13	14	3	—	—
42 Gävleborgs län i övr.	-358	140	188	14	26	31	3	—	—
43 Västernorrlands län	315	264	333	27	36	44	—	—	—
44 Jämtlands »	+79	97	154	28	13	25	—	—	—
45 Västerbottens »	284	228	322	26	28	25	13	—	*60
46 Norrbottens »	437	111	141	44	14	21	—	—	*26

Anmärkning. Tecknen + och - betyda, att platser tillkomma resp. avgå till följd av avtal med annat sjukvårdsom-
orten. (Jfr i övrigt texten sid. 19.) * Riksplatser — dock endast 42 av de 435 barnplatserna i Stockholms stad,

kroppssjukhusen den ³¹/₁₂ 1947.

hôpitalaux pour les maladies corporelles.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
anstalter med specialläkare för sements avec médecins spécialistes pour								Barn- börds- avd. utan egen special- läkare Sections d'ac- couche- ment	Andra lasa- retts- avd. Autres sec- tions d'hô- pital	Kro- niker- avd. Sec- tions pour cas chro- niques	Enskilda sjukhem (utom bb- platser) Maisons de santé privées	Epi- de- miavd. Sections épidé- miques	Summa vård- platser Nombre total de lits	
orto- pedi ortho- pédie	neuro- logi neuro- logie	neuro- kirurgi neuro- chir- urgie	psyki- atri psychi- atrie	tbc.-sjukd. tuberculose		obstetrik o. (el.) gynekologi obstétrique et (ou) gynécologie		Sections d'ac- couche- ment	Sections d'ac- couche- ment	Sections d'ac- couche- ment	Sections d'ac- couche- ment	Sections d'ac- couche- ment	Sections d'ac- couche- ment	
				lung- tbc. pulm.	led-, ben- o. körtel tbc. osseuse etc.	bb- platser obsté- trique	gynek- platser gyné- cologie							
381	83	141	693	523	94	1 332	743	1 051	106	357	—	—	27 359	1
486	—	—	—	45	891	—	—	29	—	—	—	—	3 287	2
—	—	—	—	—	—	—	—	247	—	34	—	4	1 801	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 558	5 558	4
—	—	—	—	8 340	—	—	—	—	—	—	—	—	8 340	5
—	—	—	—	—	—	275	69	270	—	—	—	—	614	6
—	—	—	—	—	—	36	—	49	—	—	—	—	85	7
—	—	—	—	36	—	—	—	—	—	3 929	—	—	3 965	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 652	—	—	3 652	9
—	—	—	—	—	—	—	—	41	—	—	1 290	—	1 331	10
—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	40	11
867	83	141	693	8 944	985	1 643	812	1 699	106	7 972	1 290	5 562	56 032	12
1.3	0.1	0.2	1.0	13.1	1.4	2.4	1.2	2.5	0.2	11.6	1.9	8.1	81.9	13
206	83	82	109	—	—	188	109	—	10	—	—	—	2 156	14
280	—	—	—	544	891	—	—	—	—	—	—	—	2 257	15
76	+	36	84	+834	62	+398	+179	14	—	1 922	589	749	8 066	16
—	+	—	—	328	—	+	+	109	8	310	139	244	1 944	17
—	—	—	87	+197	—	-95	-85	10	—	154	94	+72	1 374	18
—	—	—	—	130	—	35	23	60	—	205	—	226	1 360	19
—	—	—	—	103	—	-62	-22	—	25	225	—	64	835	20
—	—	—	—	186	32	+57	+29	-77	—	213	15	229	1 605	21
—	—	+	—	216	—	35	15	74	—	276	132	189	1 694	22
—	—	+	—	+144	—	—	—	44	—	102	—	108	795	23
—	—	+	—	120	—	—	—	+27	—	119	—	59	534	24
—	—	—	—	191	—	—	—	68	—	103	87	120	1 010	25
—	—	—	—	70	—	—	—	23	—	123	—	64	446	26
—	—	+	—	271	—	—	—	64	—	106	—	88	1 092	27
—	—	+	—	187	—	—	—	59	—	136	17	108	1 191	28
131	—	+	*95	190	—	94	57	12	—	516	24	210	2 051	29
—	—	+	—	68	—	-66	—	—	—	150	—	147	776	30
*156	—	-23	114	351	—	55	55	61	9	493	34	222	2 675	31
—	—	—	—	205	—	—	—	54	—	155	—	117	998	32
—	—	—	—	84	-552	277	89	25	—	338	95	360	3 613	33
—	—	—	—	231	—	—	—	80	—	208	—	155	1 278	34
—	—	—	*120	426	—	70	56	72	—	314	—	191	2 069	35
—	—	—	—	254	—	—	—	79	—	245	—	179	1 474	36
—	—	—	—	324	—	65	29	63	—	229	—	161	1 778	37
—	—	—	—	294	—	51	11	50	42	210	—	222	1 590	38
18	—	—	—	+209	—	—	—	76	—	236	6	134	1 238	39
—	—	—	—	393	—	—	—	94	12	193	15	176	1 825	40
—	—	—	—	60	—	-19	10	—	—	102	28	-31	423	41
—	—	—	—	170	—	19	10	59	—	157	—	220	1 395	42
—	—	—	—	+481	—	57	33	66	—	200	15	175	2 046	43
—	—	—	—	275	—	—	—	34	—	36	—	83	824	44
—	—	—	—	467	—	—	—	105	—	30	—	201	1 789	45
—	—	—	—	473	—	—	—	140	—	166	—	258	1 831	46

råde. För t. ex. Stockholms stad betyda plustecknen, att platser tillkomma genom särskilda avtal med rikssjukhusen på 61 av de 95 psykiatriska platserna i Malmö stad och 24 av de 156 ortopediska platserna i Malmöhus län i övrigt.

Tab. 10

Specifikation av lasarettens

Spécification des lits disponibles

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Lasarett <i>Hôpitaux</i>	Allmänna sjuk- avdeln. <i>Sections non-spécialisées</i>	medicin <i>médecine</i>	kirurgi <i>chirurgie</i>	barn- sjukd. <i>maladies d'enfants</i>	ögon- sjukd. <i>ophtalmologie</i>	öron-, näs-, hals- sjukd. <i>oto-, rhinolo- gologie</i>	radio- logi <i>radiologie</i>	hud- o. köns- sjukd. <i>dermatoses, mal. vé- nériennes</i>
1	Delade lasarett. <i>Hôpitaux spécialisés.</i>	—	6 226	6 683	753	611	987	382	431
2	Karolinska sjukh., Stockholm*	—	406	283	—	82	89	141	—
3	Serafimerlasarettet, » *	—	181	187	—	—	—	—	—
4	Sabbatsbergs sjukh., »	—	167	261	—	31	59	—	—
5	S:t Eriks »	—	434	166	—	—	—	—	—
6	S:t Görans »	—	245	177	—	—	—	—	232
7	Södersjukhuset, »	—	380	242	—	—	38	28	49
8	Mörby lasarett, Sthlms l.	—	89	148	—	—	29	12	—
9	Norrhälje » »	—	52	70	—	—	—	—	—
10	Södertälje » »	—	86	135	—	—	—	—	—
11	Akademiska sjukh., Uppsala l.	—	169	188	68	30	71	—	—
12	Eskilstuna las., Södermanl. l.	—	100	122	—	14	25	11	—
13	Nyköpings »	—	70	92	10	—	10	—	—
14	Norrköpings lasarett	—	92	110	44	12	20	—	—
15	Linköpings las., Östergötl. l.	—	148	146	53	24	—	—	—
16	Vadstena »	—	65	66	—	—	—	—	—
17	Jönköpings las., Jönk. l.	—	106	118	54	33	35	5	—
18	Växjö las., Kronobergs l.	—	110	117	—	—	20	—	—
19	Västerviks las., Kalmar l. na	—	76	117	—	—	—	—	—
20	Kalmar las., Kalmar l. sa	—	104	133	—	—	29	—	—
21	Karlshamns las., Blekinge l.	—	57	86	—	—	—	—	—
22	Karlskrona »	—	233	174	—	13	—	—	—
23	Kristianstads las., Kristianstads l.	—	143	141	40	24	31	—	—
24	Allmänna sjukh., Malmö	—	225	206	110	20	48	—	77
25	Hälsingborgs lasarett	—	134	137	—	—	26	—	—
26	Lunds las., Malmöhus l.	—	174	192	66	47	57	53	55
27	Halmstads las., Hallands l.	—	104	126	24	—	—	—	—
28	Allm. o. Sahlgrenska sjukh., Göteborg	—	354	386	—	35	62	89	—
29	Uddevalla las., Göteb. o. Bohus län	—	111	154	—	18	—	—	—
30	Borås las., Älvsborgs län	—	133	150	45	15	30	—	—
31	Vänersborgs las., Älvsborgs län	—	80	101	—	—	12	—	—
32	Lidköpings las., Skarab. län	—	107	152	—	—	31	—	—
33	Karlstads las., Värmlands län	—	114	172	52	23	35	8	—
34	Karlskoga las., Örebro län	—	68	68	—	—	—	—	—
35	Örebro »	—	148	134	28	32	30	16	18
36	Västerås las., Västmanlands l.	—	89	111	25	10	16	—	—
37	Falu las., Kopparbergs län	—	105	169	24	32	45	—	—
38	Gävle lasarett	—	111	153	29	26	27	6	—
39	Hudiksvalls las., Gävleb. l.	—	85	107	—	13	18	—	—
40	Sundsvalls las., Västernorr. l.	—	152	208	15	28	44	—	—
41	Örnsköldsviks las., Västernorr. l.	—	52	125	12	8	—	—	—
42	Östersunds las., Jämtlands l.	—	97	154	28	13	25	—	—
43	Skellefteå las., Västerbottens l.	—	91	167	—	—	—	—	—
44	Umeå »	—	137	155	26	28	25	13	—
45	Gällivare las., Norrbottens l.	—	42	77	—	—	—	—	—
46	Speciallasarett, summa (jfr tab. 11, A) <i>Höp. spécialisés dans une seule domaine</i>	—	8 385	—	—	—	9 26	—	10 250
47	Odödade lasarett, summa (jfr tab. 11, A) <i>Höp. ordinaires</i>	4 733	—	—	12 46	13 24	14 22	—	—
48	Samtliga lasarett Total	4 733	6 611	6 683	799	635	1 035	382	681

* Rikssjukhus resp. riksplatser (helt eller delvis. Jfr föreg. tab.). — 1 Platsernas uppdelning på obste-
 — 2 Personalsjukavdelning. — 3 Konvalescentavdelning. — 4 Provisorisk avdelning. — 5 Personalsjukavdel-
 sjukhus. — 6 Sjukhuset Eira utom kronikeravdelningen och Holtermanska sjukhuset. — 7 Kroniker-
 15 Värnamo las. 24 pl., Löwenströmska las. (Väsby san.) 73 pl.

vårdplatser den 31/12 1947.

dans les hôpitaux au 31 décembre.

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
med specialläkare för médecins spécialistes pour									Barnb.- avd. utan egen spe- cialläk.		
reuma- tologi rhu- ma- tologie	orto- pedi ortho- pédie	neuro- logi neuro- logie	neuro- kirurgi neuro- chirurgie	psykia- tri psychia- trie	tbc-sjukd. tuberculose		obstetrik o. (el.) gynekologi obstétrique et (ou) gynécologie		Sect. d'accou- chem. sans médecin spécial.	Andra avdeln. Autres sections	Summa platser Total des lits
					lung- tbc. pulm.	led-, ben o. körtel oss. etc.	bb- platser	gynekol- platser			
296	381	83	141	693	421	94	1 332	743	446	130	20 833
—	—	83	82	109	—	—	1 87	1 66	—	2 10	1 273
—	—	—	—	—	—	—	—	112	—	—	533
—	—	—	—	—	—	—	—	117	—	—	630
—	76	—	—	—	160	62	—	—	—	—	717
—	—	—	36	84	—	—	137	41	—	—	952
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 035
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	286
—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	135
—	—	—	—	87	—	—	—	—	25	—	246
—	—	—	—	—	—	—	95	85	—	—	793
—	—	—	—	—	—	—	35	23	—	—	390
—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	—	205
*56	—	—	—	—	25	—	62	22	—	5 25	468
—	—	—	—	—	—	32	57	29	—	—	489
—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	139
—	—	—	—	—	—	—	35	15	—	—	401
—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	265
—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	206
—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—	290
—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	160
—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	438
—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—	403
—	131	—	—	*95	126	—	1 94	1 57	—	—	1 189
*68	*156	—	23	114	94	—	1 55	1 55	—	9	1 218
—	—	—	—	84	—	—	—	—	22	—	276
—	—	—	—	—	—	—	1 277	1 89	—	—	1 376
—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	—	311
—	—	—	—	—	—	—	1 52	1 36	—	—	461
*56	—	—	—	*120	—	—	18	20	—	—	351
—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	365
—	—	—	—	—	—	—	65	29	—	—	498
—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	155
*56	18	—	—	—	—	—	51	11	—	5 42	528
—	—	—	—	—	—	—	—	—	43	—	350
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 36	411
—	—	—	—	—	—	—	38	20	—	—	410
—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	242
—	—	—	—	—	—	—	57	33	—	—	537
—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—	221
—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	—	338
—	—	—	—	—	16	—	—	—	31	—	305
*60	—	—	—	—	—	—	—	—	22	—	466
—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	134
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11 293	954
—	—	—	—	—	15 102	—	—	—	605	40	5 572
296	381	83	141	693	523	94	1 332	743	1 057	463	27 359

triska resp. gynekologiska är blott ungefärlig. — ¹ Isoleringsavdelning. — ² Inkl. plastikkirurgisk avdelning.
ning 12 pl., kronikeravdelning 24 pl. — ³ Vasa sjukhus utom kronikeravdelningen. — ⁴ Eastmaninstitutets
platser. — ⁵ Visby (20 pl.) o. Landskrona lasarett (26 pl.). — ⁶ Falköpings las. — ⁷ Mölndals las. —

Lasarett, vissa andra sjukhus av lasarettskaraktär samt sjukstugor år 1947. Vårdplatser, patienter (i slutet och öppen vård), personal och utgifter för driften. Hôpitaux, certaines infirmeries ayant le caractère d'hôpitaux, et infirmeries. Lits, malades (dans les services fermés et les services ouverts), personnel et dépenses.

Sjukhus, län, städer <i>Hôpitaux, départements, villes</i>	1	2	3	4 5 6 7 8 9 10						11 12 13 14 15 16				17 18 19					
	Hela an- talet <i>Total</i>	Vårdplatser d. 31/12 <i>Lits disponibles 31/12</i>	Därav på barn- börds- av- deln. <i>Doni à la sect. d'accouchement</i>	Patienter <i>Malades</i>						Personal <i>Personnel</i>				Utgifter för driften <i>Dépenses</i>					
				Intagna under året <i>Entrées</i>		Vård dagar <i>Jours d'entretien</i>		Öppen vård* <i>Services ouverts</i>	Belegning, % <i>Lits occupés</i>	Vårdpersonal <i>Person. s'occupant des mal.</i>		Ekonomipersonal <i>Personnel ménage</i>	Hela ut- giften, 1 000- tal kr <i>Total en milliers de cour.</i>	Per inta- gen, kr <i>Par ma- lade, cour.</i>	Per vård- dag, kr <i>Par jour d'entre- tien, cour.</i>				
				Hela an- talet <i>Total</i>	Därav på barn- börds- av- deln.	Hela an- talet <i>Total</i>	Därav på barn- börds- av- deln.			Pä- tienter <i>Malades</i>	Besök <i>Visites</i>					Läkare <i>Médecins</i>	Sjuksköterskor o. hkn. <i>Infirm., etc.</i>	Andra personal <i>Autre personnel</i>	Övriga <i>Autres</i>
A. Lasarett Hôpitaux.																			
Undervisningslasarett Hôpital <i>d'étude pour les médecins</i>	3 817	358	67 398	10 502	1 140	787	93 157	82	.	.	.	.	.	.	.	.	28 506	410	24.74
Karolinska sjukhuset, Sthlms stad*	1 273	153	23 495	4 539	343	738	44 428	74	96 956	223588	109	310	604	1.4	25	265	79 857	397	27.70
Serafimerlasarettet, » *	533	—	6 591	—	151	175	—	81	—	84 988	55	124	226	1.5	13	134	74 321	644	28.20
Akademiska sjukhuset, Uppsala län	793	95	15 531	3 145	237	418	29 826	82	60 500	124600	58	177	416	1.3	13	122	75 053	313	21.54
Lunds lasarett, Malmöhus län	1 218	110	21 781	2 818	408	456	18 903	92	62 984	154877	76	190	598	1.5	22	228	9 275	426	22.71
Därav pens.-styr. reum.-avd.*	68	—	405	—	25	608	—	103	.	.	2	7	19	2.6	.	.	.	.	.
» ortoped. avd.*	24	—	118	—	7	040	—	80	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» tbc-avd.	94	—	605	—	28	994	—	84	.	.	4	5	33	2.5	.	.	.	.	.
Speciallasarett Hôpital spécialisé <i>dans un seul domaine</i>	954	—	5 586	—	266	492	—	86	.	.	.	.	.	.	.	.	4 122	738	15.47
Estmanstituts sjukhus, Sthlms stad..	26	—	798	—	7	278	—	(77)	2 231	8 765	2	7	11	(1.4)	7	12	198	249	27.25
Sjukhuset Eira, Sthlms stads avd.	100	—	729	—	18	959	—	52	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» Sthlms läns avd.	67	—	700	—	23	259	—	95	.	.	4	12	35	2.1	4	23	721	504	17.67
Därav avdelningar för kron. sjuka	50	—	95	—	14	523	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Holtermanska sjukh., Göteb. stad.	133	—	1 535	—	27	798	—	57	7 359	28 547	4	13	23	3.7	3	4	486	316	17.48
Vasa sjukhus, »	628	—	1 824	—	189	198	—	99	301	1 987	9	54	168	2.4	13	91	2 717	1 489	14.36
Därav avd. f. kron. sjuka	243	—	481	—	88	525	—	100	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Delade lasarett med 3 eller flera specialkliniker* Hôpital avec trois départements spécialisés	11 623	1 270	233912	46 423	3 642	760	407705	88	.	.	.	.	.	.	.	.	84 640	362	23.24
Sabbatsbergs sjukhus, Sthlms stad.	630	—	12 937	—	182	677	—	79	82 116	200587	48	126	309	1.4	16	152	5 396	409	29.54
S:t Görans sjukhus, »	952	—	10 076	—	265	330	—	80	.	.	46	153	367	1.8	16	133	6 094	605	22.97
Därav tbc-avd.	222	—	864	—	71	338	—	91	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Södersjukhuset, Sthlms stad	1 035	137	15 781	5 026	274	125	49 445	85	.	165514	81	252	603	1.2	24	225	8 510	539	31.04

Eskilstuna lasarett, Södermanl. län	330	35	7 741	1 577	108 818	13 584	90	31 838	76 497	16	54	137	1-7	7	51	2 384	308	21-91
Norrköpings las., Norrköpings stad	468	62	9 529	1 946	145 398	16 450	85	.	90 245	23	76	206	1-7	9	84	3 271	343	22-49
Därav tbc-avd.	25	—	49	—	7 864	—	86	—	—	—	1	5	4-2	.	.	.	.	.
» pens.-styr. reum.-avd.*...	56	—	349	—	20 093	—	98	—	—	—	2	6	7-0	.	.	.	.	.
Linköpings las., Österg. län.	489	57	9 222	2 048	148 096	14 175	85	20 151	41 268	22	87	226	1-5	10	98	3 033	329	20-48
Därav kir. tbc-avd.	32	—	70	—	10 742	—	92	—	—	—	—	—	—	.	.	.	.	.
Jönköpings lasarett, Jönköpings l.	401	35	10 352	2 064	118 712	13 089	81	26 855	55 897	20	72	173	1-6	7	67	2 791	270	23-51
Kristianstads las., Kristianst. län.	403	24	9 393	1 570	140 787	10 383	96	22 947	45 222	19	66	163	1-8	8	85	2 422	258	17-21
Allmänna sjukhuset, Malmö stad ..	1 189	4 151	18 043	5 833	363 731	46 712	84	.	194 589	56	157	555	1-7	38	499	9 134	506	25-11
Därav tbc-avdelning	126	—	310	—	45 426	—	91	88	187	5	14	45	2-3	.	.	.	.	.
» pens.-styr. psykiatr. avd.*	61	—	346	—	21 067	—	95	—	—	2	6	16	2-8	.	.	.	.	.
Allm. o. Sahlgrenska sjh., Göteborg.	1 376	4 366	30 648	10 867	462 650	110 985	94	.	.	78	320	503	1-6	26	250	12 079	394	26-11
Borås lasarett, Älvsborgs län	461	4 88	12 960	3 709	157 190	31 524	94	26 625	72 440	25	82	199	1-6	8	81	3 041	235	19-35
Vänersborgs lasarett, Älvsborgs län	351	18	7 627	903	122 306	7 109	96	.	29 296	15	55	117	2-0	7	67	2 571	337	21-02
Därav pens.-styr. psykiatr. avd.*	120	—	859	—	41 269	—	94	—	—	3	8	17	4-8	.	.	.	.	.
Karlstads lasarett, Värmlands län.	498	65	10 688	1 480	157 918	19 024	87	31 073	55 544	21	85	221	1-6	8	92	3 272	306	20-72
Örebro lasarett, Örebro län	528	51	13 066	1 973	158 000	16 645	85	58 631	93 662	29	111	209	1-6	10	81	3 648	279	23-09
Västerås lasarett, Västmanl. län ..	350	43	7 873	1 614	126 229	13 642	99	.	62 511	19	69	162	1-5	8	86	2 938	373	23-28
Därav pens.-styr. reum.-avd.*...	56	—	334	—	19 813	—	97	—	—	—	—	—	—	.	.	.	.	.
Falu lasarett, Kopparbergs län	411	—	8 132	—	129 072	—	86	27 837	59 941	20	72	163	1-7	7	71	2 661	327	20-62
Därav avd. för kron. sjuka	24	—	96	—	6 086	—	60	—	—	.	3-3	5-7	3-1	.	.	.	.	.
Gävle las., Gävle st. o. Gävleb. län.	410	38	8 647	1 606	125 300	11 834	84	.	49 202	21	72	184	1-6	8	74	2 862	351	22-84
Sundsvalls las., Västernorr. län ..	537	57	12 859	1 946	189 982	16 803	100	.	48 393	22	84	221	1-7	9	76	3 323	258	17-49
Östersunds lasarett, Jämtlands län .	338	21	8 400	1 130	117 180	8 325	95	18 050	45 968	16	64	133	1-7	6	60	2 175	259	18-56
Umeå lasarett, Västerbottens län ..	466	22	9 338	1 131	149 268	7 976	88	13 632	31 339	22	67	194	1-8	7	84	3 035	305	20-33
Därav pens.-styr. reum.-avd.*...	60	—	303	—	20 891	—	95	—	—	.	.	.	—	.	.	.	.	.
Delade lasarett med högst 2 special-																		
kliniker⁵ Hôpitaux avec au maxi-																		
imum deux départements spécialisés	5 393	453	111 164	17 167	1 697 016	149 378	89	.	.	.	.	.	.	.	.	35 735	321	21-06
S:t Erik (exkl. asjväd.), Sthlms stad	7 117	117	11 165	3 447	209 464	34 109	80	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Mörby lasarett, Stockholms län	286	—	5 818	—	78 838	—	82	14 920	30 771	15	57	131	1-4	7	73	2 281	392	28-93
Norrälje lasarett, »	135	13	2 356	379	41 751	3 612	84	5 154	14 283	6	18	46	2-1	5	44	867	368	20-77
Nyköpings lasarett, Södermanl. län	205	23	4 830	870	63 660	6 990	85	10 261	21 096	11	35	91	1-6	5	41	1 317	273	20-67
Södertälje lasarett, Stockholms län	246	25	5 093	1 061	84 150	8 513	94	.	38 236	11	42	114	1-6	7	67	1 956	384	23-25
Vadstena las., Östergöt. l.	139	8	3 829	337	52 906	2 744	104	.	16 587	6	26	60	1-6	4	31	947	247	17-89
Växjö lasarett, Kronobergs län ..	265	18	6 869	974	90 736	7 548	94	10 349	21 161	12	46	116	1-6	5	46	1 730	252	19-07
Västerviks las., Kalmar läns n:a ..	206	13	4 195	860	71 664	6 824	95	16 034	26 355	10	40	87	1-6	5	45	1 383	330	19-29
Kalmar las., Kalmar läns s:a	290	24	7 338	977	89 555	8 223	84	.	20 808	11	49	122	1-7	7	60	1 784	243	19-92
Karshamns lasarett, Blekinge län..	160	17	2 980	596	48 002	4 642	83	.	11 325	7	27	60	1-8	5	37	1 127	378	23-48
Karlskrona lasarett, » ..	438	18	8 279	811	132 287	6 957	84	10 005	19 340	18	65	142	2-1	9	63	2 559	309	19-34

* Rikssjukhus resp. riksplatser.

¹ Antalet vårdade per dag i procent av genomsnittliga antalet platser under året. Det sistnämnda överensstämmer icke alltid med det i kol. 2 redovisade antalet. Tal beräknade på osäkra uppgifter ha satts inom parentes. — ² Uppgifterna torde i många fall vara ofullständiga. Vid röntgen- och radiologiska avdelningar har i stället för besök räknats undersökningar eller behandlingar. — ³ Personal i såväl sluten som öppen vård. Även operations-, laboratorierpersonal etc. I kol. 12 även barnmorskor och sjukgymnaster och i kol. 13 (förutom sjukvårdsbiträden) även elever och vårdavdelningarnas skrivbiträden. Husmor, liksom sysselman, ingår i kol. 15. Sjuksköterskeskolans personal, predikanter o. dyl. ha icke medräknats. — ⁴ Inkl. gynekologiplatser. — ⁵ Medicinska o. kirurgiska kliniker oräknade. — ⁶ Inkl. alkoholistvårdavd. — ⁷ Avser budgetåret 1946/47.

1	2		3	4						5	6	7	8	9	10	11					12	13	14	15	16	17			18	19
	Vårdplatser d. ^{31/12}		Därav på barnbördsavdeln.	Patienter						Beläggning, %	Öppen vård		Personal					Utgifter för driften			Hela utgiften, i 1000-tal kr	Per inta-gen, kr	Per vård-dag, kr							
	Hela an-talet	Intagna		Vård dagar		Pa-tienter	Be-sök	Vårdpersonal			Förvarnings-personal	Ekonomi-personal	Hela utgiften, i 1000-tal kr																	
		Hela an-talet		Därav på barnbörds-avdeln.	Hela an-talet			Därav på barnbörds-avdeln.	Läkare				Sjuksköterskor o. liknande	Övriga	Vårdplatser per personaleinheit	Hela utgiften, i 1000-tal kr	Per inta-gen, kr	Per vård-dag, kr												
Hälsingborgs las., Hälsingborgs stad	297	—	5 944	—	98 445	—	91	21 165	67 356	15	47	144	1.6	5	50	2 233	376	22.68												
Halmstads lasarett, Hallands län . .	276	22	6 849	1 013	94 036	7 884	93	16 163	35 238	14	48	101	1.9	6.5	49	1 779	260	18.92												
Uddevalle las., Gtb. o. Boh. l.	311	28	6 545	1 040	99 620	8 568	96	20 564	49 966	12	48	120	1.7	6	58	1 960	299	19.67												
Lidköpings lasarett, Skaraborgs län	365	19	8 139	973	128 307	6 960	96	19 447	95	14	59	141	1.8	7	68	2 294	282	17.88												
Därav pens.-styr. roumat.-avd.*.	56	—	353	—	19 447	—	95	—	—	9	27	61	1.4	4	30	972	290	24.42												
Karlskoga lasarett, Örebro län . . .	155	19	3 357	784	39 817	5 917	90	8 976	19 557	9	27	61	1.4	4	30	972	290	24.42												
Hudiksvalls lasarett, Gävle. län . .	242	19	4 126	743	62 270	6 804	98	5 000	15 502	11	40	93	1.3	5	45	1 445	350	23.21												
Örnsköldsvika las., Västernorr. län	221	24	5 087	984	81 764	9 712	101	4 824	12 536	9	30	84	1.9	5	42	1 421	279	17.38												
Skellefteå lasarett, Västerbottens län	305	31	5 384	927	92 669	10 272	83	7 623	16 913	10	41	112	2.0	7	60	1 867	347	20.14												
Därav tbc-avd.	16	—	117	—	4 849	—	83	—	—	1	1	4	3.2	—	—	—	—	—												
Gällivare lasarett, Norrbottens län .	134	15	2 981	391	37 075	3 099	76	3 455	5 245	5	22	46	2.0	3	27	953	320	25.71												
Odelade lasarett Hôpitaux ordinaires	5 572	605	135 564	26 481	1 878 983	203 995	93									38 069	281	20.31												
Löwenströmska las., Sthlms län . . .	170	14	2 044	439	49 916	3 829	(92)	5	23	52	(2.3)	6	44	926	453	18.56														
Därav Väshy sanatorium (A-anst.)	78	—	179	—	18 718	—	(65)	2	5	14	(4.1)	—	—	—	—	—	—	—												
Östhammars lasarett, Sthlms län . .	65	5	1 186	165	23 180	1 682	98	778	1 779	3	8	15	2.8	2	22	386	325	16.65												
Flens lasarett, Södermanl. län	93	13	1 941	389	24 779	2 627	79	2 761	9 109	4	18	37	1.7	4	19	641	330	25.86												
Kullbergsska sjukh., »	90	12	2 983	612	37 121	4 142	(113)	4 144	9 206	4	17	41	(1.6)	4	23	666	223	17.95												
Finspångs lasarett, Östergötl. län	81	6	2 007	346	27 539	2 877	93	2 885	10 513	3	12	32	1.8	3	21	539	269	19.59												
Kisa lasarett, »	58	6	1 830	263	22 371	2 099	106	2 485	4 390	3	8	22	1.9	3	15	380	208	17.00												
Söderköpings lasarett, »	109	7	1 445	141	30 828	1 209	77	1 883	5 931	3	22	30	2.1	3	25	607	420	19.69												
Ulfparre-Hägerfl. l., Eksjö, Jönk. l.	119	12	3 277	472	40 293	4 004	95	5 363	14 976	5	23	45	1.7	4.5	27	877	267	21.75												
Värnamo lasarett, »	140	27	3 819	1 084	47 667	7 360	94	8 460	—	5	20	58	1.8	4	33	833	218	17.48												
Därav tbc-avd.	24	—	215	—	6 086	—	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
Nässjö lasarett, Jönköpings län . . .	56	15	1 657	633	20 109	4 269	117	2 036	5 507	3	11	23	1.4	3	13	428	258	21.29												
Ljungby lasarett, Kronobergs län . .	120	18	3 268	767	36 788	6 216	84	6 423	12 328	4	17	41	2.1	3	30	663	203	18.02												
Borgholms las., Kalmar läns s:a	50	—	1 128	—	16 642	—	91	3 307	5 792	2	6	20	1.9	2	11	334	296	20.08												
Oskarhamns las., »	109	11	2 567	459	37 375	3 043	94	4	16	47	1.7	3	30	735	286	19.66														
Visby lasarett, Gotlands län	185	19	4 277	705	57 668	6 029	85	12 779	28 123	11	34	81	1.6	3.5	30	1 349	315	23.39												
Hässelholms las., Kristianstads län	103	13	2 936	787	39 027	5 767	104	3 869	12 049	4	18	36	1.9	4	23	776	264	19.89												
Simrishamns las., »	116	10	2 399	623	39 919	5 339	94	2 075	5 650	3	19	38	2.0	4	28	693	289	18.46												
Ängelholms las., »	121	12	3 161	1 004	41 730	7 627	96	1 161	5 214	4	18	48	1.8	4	29	848	268	20.32												

Hörby lasarett, Malmöhus län	87	12	2 072	429	28 621	3 784	90	3 209	7 336	3	13	32	1·9	4	22	624	301	21·79	
Landskrona lasarett, »	168	26	3 809	708	53 400	5 808	87		13 587	7	27	83	1·5	6	43	1 307	343	24·48	
Trelleborgs lasarett, »	96	14	2 356	493	37 947	3 717	108	3 462	7 231	3	16	49	1·6	4	29	796	338	20·97	
Ystad's lasarett, »	100	9	2 536	534	33 326	2 835	91	3 716	11 246	3	16	40	1·8	4	27	720	284	21·61	
Falkenbergs lasarett, Hallands län	72	12	2 583	496	29 576	3 877	113	3 928			3	12	27	1·8	3	29	677	262	25·08
Varbergs lasarett, »	140	13	3 204	663	47 960	4 544	94		7 616	5	21	42	2·2	3	27	854	267	17·81	
Ekmaniska sjukh., Göteborgs stad..	69	—	1 394	—	20 653	—	82	5 580	13 468	3	9	20	2·4	3	14	451	323	21·84	
Kungälv's las., Göteb. o. Boh. län	54	—	961	—	16 816	—	85			2	8	18	2·1	2	11	356	371	21·18	
Lysekils las., »	30	6	1 036	233	14 865	2 255	136	3 334	4 779	2	6	16	1·4	1	8	282	273	19·00	
Mölnåls las., »	201	22	4 794	1 041	62 306	7 588	86	6 442	17 965	6	27	64	2·2	4	31	1 056	220	16·95	
Strömstads las., »	67	8	1 515	255	22 038	1 818	90	1 558	4 173	2	9	21	2·2	2	13	383	253	17·38	
Alingsås lasarett, Älvsborgs län ...	139	17	3 423	800	46 452	6 434	83		5 905	4	22	48	2·2	5	34	848	248	18·26	
Falköpings lasarett, Skaraborgs län	173	9	5 335	767	76 857	4 703	122		17 759	6	30	79	1·6	6	46	1 260	236	16·40	
Mariestads lasarett, »	126	16	3 431	766	40 162	5 530	87	2 489	9 980	5	21	50	1·8	3	28	834	243	20·76	
Kristinehamns las., Värmlands län	89	14	1 963	461	22 644	3 315	82	4 088	13 554	4	15	35	1·5	3·5	19	532	271	23·49	
Filipstads lasarett, »	75	6	2 008	411	24 846	3 209	91		9 624	3	13	30	1·7	3	19	540	269	23·64	
Arvika lasarett, »	77	9	2 474	594	28 457	3 881	101	3 178	10 262	3	14	34	1·6	1	20	637	258	22·40	
Torsby lasarett, »	126	10	3 170	497	44 227	3 652	96	3 497	8 251	4	19	46	1·9	4	28	822	259	18·58	
Årjängs lasarett, »	75	9	1 249	227	23 023	2 171	84	2 090	5 360	3	10	29	1·9	3	21	455	364	19·75	
Köpings lasarett, Västmanlands län	91	6	2 797	597	35 664	4 197	(108)			4	12	40	(1·8)	3	21	669	239	18·75	
Norbergs lasarett, »	50	—	1 148	—	19 501	—	107		5 409	2	7	21	1·8	2·5	16	407	354	20·86	
Sala lasarett, »	121	11	2 418	480	34 532	3 061	79	2 220	7 238	3	12	39	2·4	4	21	691	286	20·02	
Avesta lasarett, Kopparbergs län	140	17	2 819	633	45 443	4 643	89	1 578	5 073	4	18	50	2·1	3	29	738	262	16·23	
Ludvika lasarett, »	119	12	2 595	445	31 471	4 465	72	4 500	12 234	3	19	44	1·9	3	30	728	281	23·14	
Mora lasarett, »	128	12	2 899	450	37 261	3 812	85	3 275	10 390	4	23	43	1·9	3	29	752	259	20·18	
Smedjebackens lasarett, »	38	—	999	—	13 697	—	99	3 118	8 993	1	5·3	11	2·4	—	7	204	205	14·92	
Bollnäs lasarett, Gävleb. län	101	—	2 240	—	36 313	—	99	3 262	9 905	3	16	38	1·9	3	25	862	385	23·73	
Ljusdals lasarett, »	70	10	2 496	586	26 794	4 196	105		7 280	3	15	34	1·4	3	23	683	274	25·51	
Söderhamns lasarett, »	120	12	2 897	942	35 532	6 541	81	2 508	4 708	3	18	46	1·9	3	32	867	299	24·78	
Backe lasarett, Västernorr. län	62	6	1 628	264	26 734	2 788	118	1 275	2 885	3	8	23	2·0	1·5	15	399	245	14·92	
Härnösands las., »	170	17	3 481	699	56 844	6 333	91	3 209	5 530	5	31	68	1·7	4	34	1 163	334	20·46	
Sollefteå lasarett, »	125	19	3 893	707	45 480	5 518	100	5 875	13 401	6	23	52	1·7	4	34	1 019	262	22·40	
Svegs lasarett, Jämtlands län	72	9	1 339	242	17 281	2 217	82	2 067	3 524	3	11	25	1·9	2·5	20	444	331	25·68	
Haparanda lasarett, Norrbottens län	73	8	2 263	304	27 592	2 660	104		5 000	3	14	39	1·4	2	20	730	322	26·44	
Därav avd. f. kron. sjuka	20	—	325	—	7 852	—	109												
Kalix lasarett, Norrbottens län	93	15	2 307	475	33 259	4 570	98	2 206	5 905	3	15	39	1·7	3	20	782	339	23·52	
Därav avd. f. kron. sjuka	20	—	40	—	7 025	—	96												
Luleå lasarett, Norrbottens län....	120	24	3 062	795	38 472	6 947	88	4 054	9 549	4	20	45	1·8	3	29	840	274	21·82	
Piteå lasarett, »	130	15	3 045	598	44 985	4 807	95	3 153	8 421	5	17	47	2·0	3	23	976	320	21·69	
Samtliga lasarett	27 359	2 686	553 624	100 573	8 621 047	854 235	88									191 072	845	22·16	
Därav lasarettssavd. utom nedanst.	25 884	2 686	547 111	100 573	8 127 693	854 235													
» the-avdelningar ¹	617	—	2 409	—	194 015	—													
» pensionsstyrelsens avd. ...	501	—	3 067	—	175 228	—													
» avd. f. kroniskt sjuka ² ..	357	—	1 037	—	124 111	—													

¹ Antalet vårdade per dag i procent av genomsnittliga antalet platser under året. Det sistnämnda överensstämmer icke alltid med det i kol. 2 redovisade. Tal beräknade på osäkra uppgifter ha satts inom parentes. — ² Som icke haft egen ekonomisk redovisning.

1	2	3	4 5 6 7 8						9 10				11 12 13 14 15 16				17 18 19		
			Vårdplatser d. 31/12		Patienter						Personal				Utgifter för driften				
			Hela antalet	Därav på barnbördsavdeln.	Intagna		Vård dagar		Beläggning, %	Öppen vård		Vårdpersonal			Ekonomipersonal	Hela utgiften, 1 000-tal kr	Per intagen, kr	Per vård-dag, kr	
Hela antalet	Därav på barnbördsavdeln.	Hela antalet			Därav på barnbördsavdeln.	Pa-tienter	Be-sök	Läkare		Sjuksköterskor o. liknande	Övriga	Vårdplatser per personalenhet	Förelägningspersonal						
B. Vissa sjukhus av lasarettskaraktär <i>Certains infirmeries ayant le caractère d'hôpitaux.</i>																			
Garnissonssjukhus (civila patienter)																			
<i>Hôpitaux militaires (patients civils)</i>																			
Garnissonssjukhuset i Stockholm . . .	1 (83)	—	1 492	—	30 316	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » Linköping . . .	1 (22)	—	572	—	8 041	—	—	4 612	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » Ekejö	1 (57)	—	911	—	20 696	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » Skövde	1 (62)	10	1 872	623	23 044	4 115	—	6 683	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » Karlsborg	1 (32)	4	764	141	11 418	1 156	—	—	6 095	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » Sollefteå	1 (60)	—	1 162	—	21 859	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » Boden	1 (253)	15	7 250	676	88 381	4 921	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Barnsjukhus <i>Hôpitaux d'enfants</i> . . .	799	—	13 866	—	208 591	—	(72)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(5 134)	(374)	(25 62)
Norrulls sjukhus, barnavd., Sthlm	150	—	1 638	—	34 533	—	63	5 717	11 437	8	20	79	1.5	—	—	—	1 081	660	31.31
Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn, Stockholm . .	150	—	3 971	—	46 960	—	86	16 409	31 909	18	38	92	1.1	5	38	—	1 302	328	27.72
Sachska barnsjukhuset, Sthlms . . .	54	—	1 078	—	13 737	—	70	4 696	13 664	4	9	30	1.4	2.5	11	—	381	354	27.76
Samariten, barnsjukhuset, Sthlm . .	81	—	1 296	—	25 802	—	87	3 383	7 443	8	11	39	1.6	2	12	—	466	360	18.06
Malmö barnsjukhus	36	—	131	—	9 211	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bancska sjukhuset, Hälsingborg . . .	48	—	636	—	14 320	—	82	—	3 597	2	7	31	1.3	2	11	—	363	570	25.32
Göteborgs barnsjukhus	280	—	5 116	—	65 028	—	64	12 698	27 767	12	36	153	1.5	5	49	—	1 541	301	23.70
Anstalter för vanföra <i>Asiles pour mutilés</i>	486	—	5 137	—	174 564	—	94	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(2 771)	(555)	(18.08)
Eugeniahem., sjukavd., Stockholm*	35	—	148	—	21 301	—	104	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vanföreanst. » » *	171	—	2 322	—	55 128	—	(88)	7 987	21 877	9	30	74	(1.6)	—	—	—	1 129	486	20.49
» » Hälsingborg*	80	—	1 034	—	32 557	—	94	—	—	3	13	24	(2.2)	—	—	—	496	480	15.24
» » Göteborg*	97	—	789	—	28 034	—	79	4 013	9 981	4	16	31	2.1	3	21	—	624	791	22.26
» » Härnösand*	103	—	844	—	37 544	—	(100)	3 003	8 036	5	10	30	(2.6)	—	—	—	522	618	13.89

Pensionsstyrelsens fristående anstalter
Etablissements appartenant complètement à la direction générale des Pensions

Nynäs kuranstalt, Stockholms län*	210	—	1 251	—	79 069	—	97	—	—	—	—	6	18	32	4-5	5	47	1 026	821	12-98
Tranås kuranstalt, Jönköpings län*	182	—	1 336	—	63 611	—	(96)	—	—	—	—	4	12	.	.	.	.	763	571	11-99
Broströmska sjukh. f. barn, Gth.**	30	—	46	—	9 147	—	(84)	—	—	—	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Åre fjällkuranstalt, Jämtlands län*	120	—	794	—	43 049	—	98	—	—	—	—	3	8	13	5-7	3	23	485	610	11-26
Anstalter för kirurgisk tuberkulos <i>Etablissements pour la tuberculose chirurgicale</i>	891	—	1 194	—	269 184	—	84	—	—	—	—	.	.	.	.	.	.	3 288	2 754	12-21
Guldbröllopsminnet, Nynäshamn, Stockholms län*	23	—	22	—	6 905	—	(82)	—	—	—	—	2	1	3	5-8	1	4	73	3 296	10-50
Kronpr. Victorias kustsanatorium, Barkåkra, Kristianstads län* . . .	259	—	326	—	75 730	—	83	—	—	—	—	3	18	62	3-1	4	46	961	2 948	12-69
Apelvikens kustsan., Hallands län*	416	—	522	—	121 030	—	80	—	—	—	—	.	.	.	.	.	.	1 372	2 629	11-34
Styrörs kustsan., Götob. o. Bohus l.*	93	—	112	—	33 107	—	(98)	—	—	—	—	2	6	26	(2-9)	3	19	457	4 084	13-82
Sölhemas sjukhus, Borås, Älvsb. län*	100	—	212	—	32 412	—	89	—	—	—	—	2	8	33	2-4	3	16	425	2 002	13-10
Summa »vissa sjukhus»	3 287	29	37 647	1 440	1 051 970	10 192	86	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	(13 467)	(578)	(16-66)

C. Sjukstugor *Infirmaries.*

Uppsala län.	64	3	1 421	3	368	18 307	2 751	3	78	3	3	3	3	3	3	3	3	364	256	19-88
Enköping	48	10	1 199	368	14 927	2 751	85	3 270	5 722	2	6	25	1-5	1	13	303	253	20-31		
Leufsta bruk	16	—	222	—	3 380	—	58	.	.	1	2	3	3-2	1	3	61	274	17-97		
Södermanlands län.	78	9	2 186	452	29 549	2 928	104									459	210	15-53		
Mariefred	18	—	419	—	6 823	—	104	2 761	7 903	1	2	5	2-6	—	4	87	208	12-80		
Strängnäs	36	6	1 217	327	14 275	2 107	109	2 295	9 733	1	8	16	1-5	1	7	255	209	17-83		
Trosa	24	3	550	125	8 451	821	96	2 391	5 170	1	5	8	1-8	—	4	117	213	13-85		
Östergötlands län.	22	8	497	254	6 584	2 238	82									142	285	21-52		
Reijmyre	7	2	147	60	2 161	562	85	.	.	1	2	3	1-4	1	2	45	303	20-61		
Åtvidaberg	15	6	350	194	4 423	1 676	(81)	.	.	1	3	6	1-7	1	5	97	278	21-96		
Jönköpings län.	132	20	3 980	942	51 191	7 106	106									963	243	18-82		
Gislaved	14	—	360	—	5 307	—	104	3 048	6 240	1	2	4	2-3	1	5	81	225	15-29		
Hyltebruk	16	2	370	75	5 066	539	(87)	.	.	1	2	5	2-3	1	3	89	242	17-65		
Sävsjö	14	—	463	—	6 665	—	(130)	.	.	1	2	5	2-0	1	7	110	238	16-51		
Tranås	32	8	1 253	377	13 821	3 206	118	2 459	8 586	2	7	16	1-4	1	8	308	246	22-30		
Unnarvd	16	—	168	—	5 101	—	87	3 620	.	1	1	3	4-0	2	4	83	491	16-17		
Votlunda	40	10	1 346	490	15 231	3 361	(104)	.	.	2	7	12	2-1	1	13	292	217	19-16		

* Rikssjukhus.

† Då särskilda platser för civila patienter saknas, anges här inom parentes det antal platser, som i genomsnitt per dag varit belagt med civilt klientel.

— * Åges av stiftelse men disponeras av Pensionsstyrelsen. — † Se motsvarande noter på denna tabells första uppslag.

1	2 3		4 5					6 7 8			9 10		11 12 13 14 15 16						17 18 19		
	Vårdplatser d. 31/12		Patienter					Personal			Utgifter för driften										
	Hela an- talet	Därav på barn- börds- av- deln.	Intagna		Vård dagar		Beläggning, %	Öppen vård		Vårdpersonal			Förvaltnings- personal	Ekonomipersonal	Hela ut- giften, i 000- tal kr	Per inta- gen, kr	Per vård- dag, kr				
Hela an- talet			Därav på barn- börds- av- deln.	Hela an- talet	Därav på barn- börds- av- deln.	Hela an- talet		Därav på barn- börds- av- deln.	Pa- tienter	Be- sök	Läkare	Sjuksköterskor o. hemsjör						Övriga	Vårdplatser per personalenhet		
Kronobergs län.	54	6	376	224	16 272	1 731	83										213	244	13-11		
Lenhovda	30	6	591	224	9 298	1 731	85	.	2 350	1	2	10	2-5	1	5		125	212	13-46		
Tingsryd	24	—	285	—	6 974	—	80	.	.	1	2	8	2-4	1	3		88	309	12-64		
Kalmar läns norra.																					
Vimmerby	16	—	190	—	6 403	—	110	1 019	1 342	1	1	9	1-6	1	9		149	783	23-23		
Kalmar läns södra.	27	—	311	—	5 818	—	59										98	315	16-85		
Mönsterås	16	—	170	—	3 102	—	(53)	.	.	1	1	4	3-2	1	3		59	347	19-01		
Söderåkra	11	—	141	—	2 716	—	(68)	.	.	1	1	3	2-8	1	5		39	277	14-39		
Hallands län.	33	7	1 651	353	23 153	3 452	148										316	191	13-65		
Kungsbacka	24	7	963	353	14 904	3 452	170	.	8 720	1	5	10	1-6	2	8		226	235	15-15		
Laholm	9	—	688	—	8 249	—	120	.	.	1	2	6	2-3	—	3		90	131	10-93		
Göteborgs och Bohus län.																					
Liljedal	5	—	38	—	1 862	—	(102)	.	.	.	.	.	.	.	.		13	353	6-82		
Älvsborgs län.	164	32	5 018	1 616	65 780	13 685	110										1 200	239	18-24		
Bäckefors	49	9	1 593	499	20 314	4 687	114	2 036	4 772	2	11	19	1-6	1	15		399	251	19-67		
Svenljunga	24	—	404	—	7 665	—	88	1 755	2 317	1	2	6	3-0	1	4		88	219	11-54		
Trollhättan	33	9	1 199	507	13 576	3 934	113	465	.	2	8	16	1-4	1	9		306	255	22-52		
Ulricehamn	28	8	859	383	13 262	3 306	130	1 927	5 998	1	7	14	1-3	—	6		216	251	16-28		
Ämål	30	6	963	227	10 963	1 758	100	—	—	1	5	10	2-0	1	7		191	198	17-38		
Skaraborgs län.																					
Skara	23	6	386	234	7 546	1 722	(90)	.	.	2	4	8	1-9	1	3		102	264	13-52		
Värmlands län.	124	15	2 470	479	36 425	3 972	80										688	279	18-89		
Dalby	32	8	498	118	7 683	1 080	(66)	.	.	1	4	10	2-3	1	4		142	285	18-45		
Sunne	24	—	283	—	6 211	—	71	1 725	4 522	1	2	6	3-0	1	3		87	309	14-09		
Säffle	42	7	1 198	361	15 065	2 892	98	1 604	7 077	3	11	24	1-2	3	20		363	303	24-10		
Uddeholm	26	—	491	—	7 466	—	79	1 298	4 095	1	3	6	2-9	1	4		96	195	12-82		

Örebro län.	172	22	4 203	727	54 739	5 745	87											959	228	17-53
Askersund	38	8	734	235	10 551	1 937	76	.	3 819	1	6	11	2-2	1	5			162	220	15-31
Hällefors	29	—	809	—	10 971	—	(104)	.	.	1	4	11	1-9	1	6			192	237	17-51
Lindesberg	42	8	960	323	11 771	2 235	77	2 560	5 285	1	7	12	2-2	1	6			235	245	20-00
Ljusnarsberg	30	6	733	169	10 668	1 573	(97)	.	.	1	4	10	2-1	1	7			177	242	16-61
Nora	24	—	794	—	8 394	—	96	3 417	7 137	1	4	8	2-0	1	6			158	199	18-78
Ramsberg	9	—	173	—	2 384	—	(73)	.	.	1	1	2	3-0	1	2			35	205	14-89
Västmanlands län.	39	14	933	496	10 044	3 892	71											197	212	19-65
Arboga	18	8	557	358	4 671	2 559	71	1 600	3 300	1	4	8	1-5	1	5			123	222	26-42
Östervåla	21	6	376	138	5 373	1 333	(70)	.	.	1	2	6	2-6	1	3			74	197	13-78
Kopparbergs län.	195	12	4 041	391	62 527	3 178	86											888	244	15-80
By	14	—	211	—	4 597	—	90	1 000	2 500	1	2	4	2-3	1	2			59	280	12-84
Domnarvet	20	—	652	—	8 488	—	116	4 965	19 926	1	4	8	1-7	0-5	3-5			139	213	16-34
Gagnef	14	—	221	—	5 215	—	102	.	.	1	1	4-5	2-5	1	2			64	290	12-29
Grangårde	14	—	159	—	4 334	—	(85)	.	.	1	2	3	2-8	1	3			63	399	14-62
Grängesberg	27	6	595	174	7 677	1 448	78	3 232	11 820	1	5	10	1-8	1	6			156	262	20-32
Hodemora	16	—	238	—	4 564	—	78	800	1 500	1	2	4	2-7	1	3			71	300	15-65
Leksand	17	—	326	—	6 068	—	(98)	.	.	1	2	4	2-4	1	2-5			80	244	13-13
Lima	6	—	89	—	1 729	—	79	1 408	2 211	1	1	1-5	2-8	1	2			30	331	17-06
Långshyttan ¹	—	—	113	—	1 384	—	(95)	.	.	1	2	3-5	.	1	2-5			45	399	.
Malung ²	—	—	—	—	—	—	—	.	.	1	—	—	—	1	2			13	—	.
Näs	13	—	374	—	3 900	—	82	.	.	1	2	3	2-6	1	3			59	157	15-07
Svärdsjö	17	—	275	—	5 933	—	(96)	.	.	1	1	3	4-3	1	2			51	184	8-51
Särna	18	3	323	74	3 398	691	52	1 581	3 698	1	3	3	3-0	1	3			62	192	18-26
Åtvidalen	19	3	465	143	5 240	1 039	76	.	.	1	4	5	2-1	1	3			96	207	18-40
Gävleborgs län.	101	12	2 512	475	29 899	3 735	86											472	188	15-80
Hofors	23	—	652	—	7 067	—	84	4 725	14 648	1	2	4	3-8	0-5	3			88	135	12-43
Ljusne	30	—	652	—	8 838	—	97	2 158	3 652	1	3	8	2-3	—	5			135	208	15-36
Loos	10	—	78	—	1 362	—	(41)	.	.	1	—	—	.	—	1			15	189	10-82
Sandviken	38	12	1 130	475	12 632	3 735	(91)	.	.	2	6	13	2-0	1	9			234	207	18-53
Jämtlands län.	16	—	668	—	9 617	—	78											162	242	16-83
Gäddede	16	—	295	—	4 637	—	(79)	.	.	1	2	4	2-7	1	4			84	286	18-20
Ström	—	—	373	—	4 980	—	(76)	.	.	1	2	5	2-6	1	3			78	208	15-55
Västerbottens län.	357	46	7 868	1 605	113 157	13 581	87											1 507	191	13-32
Bjurholm	14	—	282	—	4 214	—	83	1 677	3 405	1	2	4	2-3	1	4			62	220	14-73
Bureå	20	—	317	—	6 846	—	107	1 831	3 675	1	2	5	2-9	1	3			77	242	11-21
Burträsk	20	—	390	—	6 264	—	86	.	.	1	2	4	3-3	1	2-5			67	172	10-72
Byske	15	5	432	140	5 662	1 610	103	2 961	5 678	1	3	6	1-7	1	3			80	185	14-08
Dorotea	18	4	542	151	6 269	922	95	2 414	4 935	1	4	7	1-6	1	4			105	194	16-79
Lovöke	30	6	903	285	9 294	2 155	85	4 053	5 686	1	4	9	2-3	1	4			116	129	12-49
Malå	14	—	375	—	4 549	—	89	2 000	3 200	1	2	4	2-3	—	3			71	190	15-66
Nordmaling	27	7	693	255	9 730	2 243	99	693	.	1	4	7	2-5	1	5			131	189	13-43

KARAKTÄR SAMT SUKKTIDIGOR ÅR 1947 (forts.).

Tab. II (C)

¹ Nedlagd den 24/8. — ² Under ombyggnad sedan aug. 1946. — ³ Stängd den 12/11 på grund av personalbrist. Barnsängskvinnor intogs dock även senare och vårdades av distriktsbarnmorskor.

1	2 3		4 5 6 7 8 9 10							11 12 13 14 15 16						17 18 19		
	Vårdplatser d. 31/12		Patienter							Personal						Utgifter för driften		
	Hela antalet	Därav på barnbördsavdeln.	Intagna		Vårdagar		Beläggning, %	Öppen vård		Läkare	Vårdpersonal			Ekonomipersonal	Hela utgiften, 1 000-tal kr	Per intagen, kr	Per vård dag, kr	
			Hela antalet	Därav på barnbördsavdeln.	Hela antalet	Därav på barnbördsavdeln.		Pa-tienter	Be-sök		Sjuksköterskor o. liknande	Övriga	Vårdplatser per personalenhet					Förvaltningspersonal
Norsjö	17	—	510	—	6 094	—	98	1 150	5 700	1	3	5	2.1	1	3	89	175	14.62
Robertsfors	28	7	585	202	8 110	1 672	79	.	.	1	4	6	2.8	1	4	108	185	13.34
Sorsele	24	—	449	—	6 348	—	72	.	.	1	2	6	3.0	1	4	96	213	15.08
Därav tbc-avdelning	6	—	8	—	1 680	—	77	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Stensele	34	6	718	202	11 607	1 661	94	1 775	3 375	1	4	8	2.8	1	5	111	155	9.57
Därav tbc-avdelning	12	—	17	—	3 733	—	85	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Tärna	31	3	317	46	6 432	446	57	450	965	1	2	3	6.2	1	4	79	249	12.25
Därav tbc-avdelning	10	—	9	—	2 274	—	62	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» epidemiafdelning	4	—	14	—	517	—	36	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vilhelmina	22	4	592	194	8 800	1 778	110	3 200	5 326	1	3	8	2.0	—	4	133	224	15.10
Vindeln	16	—	325	—	5 624	—	96	.	.	1	2	4	2.7	1	3	72	221	12.75
Asele	27	4	438	130	7 314	1 094	74	1 807	4 558	1	4	7	2.5	1	4	110	252	15.07
Därav tbc-avdelning	7	—	12	—	2 025	—	79	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.
Norrbottns län.	179	28	4 460	912	61 351	7 692	96	.	.	.	.	.	.	.	.	1 173	263	19.11
Arjeplog	24	4	504	120	8 956	1 151	102	.	.	1	2	6	3.0	.	5	105	208	11.70
Därav tbc-avdelning	10	—	9	—	2 789	—	76	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Arvidsjaur	36	9	922	283	12 226	2 490	93	.	.	1	6	13	1.9	.	12	269	292	22.03
Jokkmokk	24	—	382	—	7 788	—	89	2 026	3 819	1	2	9	2.2	.	8	148	387	13.96
Därav avd. f. kron. sjuka	12	—	26	—	3 074	—	70	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.
Kiruna	32	6	1 080	280	10 719	2 202	92	495	1 530	2	3	11	2.3	3	4	234	216	21.80
Pajala	29	5	829	166	9 148	1 233	86	.	.	1	4	10	2.1	.	8	180	217	19.67
Därav avd. f. kron. sjuka ¹	12	—	53	—	1 989	—	45	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.
Vittangi	22	4	315	63	6 667	616	98	.	.	1	2	5	3.1	.	4	122	387	18.27
Därav avd. f. kron. sjuka ²	10	—	10	—	1 072	—	44	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.
Överkalix	12	—	428	—	5 847	—	134	.	.	1	2	5	1.7	.	6	115	269	19.71
Samtliga sjukstugor Total	1 801	247	43 687	9 528	610 224	77 408	92	.	.	.	.	.	.	.	.	10 165	233	16.66
Därav sjukstugeavdelningar	1 718	247	43 529	9 528	591 071	77 408	93	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» tbc-avdelningar ³	45	—	55	—	12 501	—	76	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» epidemiafdelning ³	4	—	14	—	517	—	38	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» avd. f. kron. sjuka ⁵	34	—	89	—	6 135	—	55	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

¹ Avd. var tbc-avdelning till den 10%. — ² Avd. var tbc-avdelning till den 30%. — ³ Förvaltningen ombesörjes av landstingets kansli. — ⁴ De förlösningssfall, som intagits på sjukstugor, som saknat förlösningssavdelning, äro icke medräknade. Särskilt i Västerbottens län är antalet sådana fall betydande. — ⁵ Som icke haft egen ekonomisk redovisning.

Epidemisjukhus år 1947. Vårdplatser, patienter och utgifter för driften.

Hôpitaux épidémiques. Lits disponibles, malades et dépenses.

1	2	3	4	5	6	7	8
Sjukvårdsområden, sjukhus <i>Districts de soins médicaux, hôpitaux</i>	Antal vård- platser den ³¹ / ₁₂ <i>Nombre de lits</i>	Antal intagna under året <i>Nombre d'entrées</i>	Antal vård- dagar <i>Jours d'entretien</i>	Be- läg- ning, % ¹ <i>Lits occupés</i>	Utgifter för driften <i>Dépenses</i>		
					Hela utgiften, 1000-tal kr <i>Total milliers de cour</i>	Per inta- gen, kr <i>Par entrée</i>	Per vård- dag, kr <i>Par jour d'entre- tien</i>
Stockholms stad.							
Stockholms stads epidemisjukhus ..	749	4 872	104 312	38	2 537	521	24-32
Stockholms län.							
Djursholms epidemisjukhus	33	24	606	24	12	500	19-80
Norrhälje »	28	121	4 133	40	66	543	15-88
Sundbybergs »	97	784	22 255	63	373	476	16-77
Södertälje »	86	131	5 165	16	148	1 132	28-71
Uppsala län.							
Uppsala epidemisjukhus	72	389	10 263	39	232	597	22-63
Södermanlands län.							
Eskestuna stads epidemisjukhus...	120	532	7 478	17	204	384	27-33
Flens »	32	—	—	—	—	—	—
Nyköpings »	74	556	11 601	43	113	203	9-73
Norrköpings stad.							
Norrköpings stads epidemisjukhus .	64	252	4 197	18	118	468	28-12
Östergötlands län i övrigt.							
Finspångs epidemisjukhus	26	124	3 153	33	43	346	13-60
Linköpings »	106	761	23 830	62	386	507	16-20
Motala »	47	155	5 053	29	75	481	14-76
Söderköpings »	50	66	2 084	11	66	996	31-55
Jönköpings län.							
Jönköpings epidemisjukhus	62	405	11 157	49	265	654	23-73
Nässjö »	38	593	8 067	58	106	179	13-15
S. Unnarvads »	16	28	776	13	20	716	25-83
Vetlanda »	32	42	2 235	19	27	645	12-12
Värnamo »	41	271	4 787	32	56	205	11-63
Kronobergs län.							
Ljungby epidemisjukhus	44	183	2 841	18	56	309	19-88
Växjö »	64	156	3 426	15	51	324	14-77
Kalmar läns n.a.							
Västerviks epidemisjukhus	59	175	4 220	20	66	375	15-56
Kalmar läns s.a.							
Borgholms epidemisjukhus	24	78	2 191	25	23	296	10-53
Kalmar »	59	532	13 120	61	162	305	12-37
Oskarshamns »	37	176	5 116	38	58	328	11-29
Gotlands län.							
Visby epidemisjukhus	64	95	2 146	9	103	1 089	48-20
Blekinge län.							
Karlsхамns epidemisjukhus	34	77	2 103	17	38	493	18-05
Karlskrona »	54	266	4 097	21	120	452	29-37

¹ Till skillnad från övriga tabeller har beläggningsprocenten beräknats utan hänsyn till om anstalten varit stängd hela eller en del av året blott anstalten funnits såväl vid årets början som vid dess slut.

Tab. 12

EPIDEMISJUKHUS ÅR 1947 (forts.).

1	2	3	4	5	7			8
					Utgifter för driften			
Sjukvårdsområden, sjukhus	Antal vårdplatser den 31/12	Antal intagna under året	Antal vård-dagar	Be-lägg-ning, %	Hela utgiften, 1000-tal kr	Per inta-gen, kr	Per vård-dag, kr	
Kristianstads län.	108	592	16 962	41	180	304	10-61	
Hässleholms epidemisjukhus ¹	—	10	350	.	8	786	22-45	
Kristianstads »	60	444	12 793	58	123	277	9-61	
Simrishamns »	24	—	—	—	—	—	—	
Ängelholms » *	24	138	3 819	44	49	353	12-77	
Malmö stad.								
Malmö epidemisjukhus	210	2 121	25 389	33	768	362	30-27	
Hälsingborgs stad.								
Hälsingborgs epidemisjukhus	147	478	13 897	26	208	439	14-95	
Malmöhus län i övr.	222	1 423	21 686	27	500	351	23-06	
Hörby epidemisjukhus	31	67	1 084	10	33	492	30-44	
Landskrona »	44	244	5 699	35	85	350	14-99	
Lunds »	50	798	11 013	60	241	303	21-93	
Trelleborgs »	45	227	1 910	12	68	298	35-42	
Ystads »	52	87	1 980	10	73	835	36-67	
Hallands län.	117	257	7 561	18	199	774	26-32	
Halmstads epidemisjukhus	65	133	4 455	12	135	1 012	30-21	
Varbergs »	52	124	3 106	16	64	513	20-47	
Göteborgs stad.								
Göteborgs epidemisjukhus	360	1 516	24 914	19	811	535	32-56	
Göteborgs o. Bohus l. i övrigt.	155	403	12 626	22	251	623	19-88	
Mölnålds epidemisjukhus	25	143	3 097	34	71	495	22-88	
Strömstads »	26	76	2 275	24	39	517	17-26	
Uddevalla »	104	184	7 254	19	141	768	19-47	
Älvsborgs län.	191	681	13 191	19	336	493	25-45	
Borås epidemisjukhus	83	310	6 334	21	160	516	25-25	
Bäckefors »	36	—	—	—	—	—	—	
Vänersborgs »	47	237	4 665	27	143	605	30-71	
Åmåls »	25	134	2 192	24	33	249	15-23	
Skaraborgs län.	179	1 434	33 907	52	433	302	12-77	
Falköpings epidemisjukhus	66	765	15 532	65	188	246	12-09	
Lidköpings »	65	396	12 947	55	154	389	11-91	
Mariestads »	48	273	5 378	31	91	335	17-01	
Värmlands län.	161	684	22 022	37	352	515	15-98	
Dalby epidemisjukhus	11	46	1 286	32	15	331	11-86	
Filipstads »	20	53	1 072	15	25	477	23-60	
Karlstads »	79	548	18 291	63	289	527	15-79	
Kristinehamns »	8	—	—	—	—	—	—	
Torsby »	17	37	1 373	22	23	623	16-80	
Årjängs »	26	—	—	—	—	—	—	
Örebro län.	222	1 234	26 557	33	462	374	17-40	
Hallsbergs epidemisjukhus	36	171	5 376	41	84	492	15-65	
Hällefors »	15	127	2 700	49	45	351	16-53	
Karlskoga »	27	142	3 324	34	56	394	16-82	
Kopparbergs »	10	67	671	18	14	215	21-43	
Lindesbergs »	24	66	1 388	16	30	447	21-26	
Örebro stads »	110	661	13 098	33	233	352	17-78	

¹ Nedlagd den 27/1 (54 platser). — * Nedlagd den 21/12.

EPIDEMISJUKHUS ÅR 1947 (forts.).

1	2	3	4	5	6 7 8		
					Utgifter för driften		
Sjukvårdsområden, sjukhus	Antal vård- platser den 11/12	Antal intagna under året	Antal vård- dagar	Be- lägg- ning, %	Hela utgiften, 1000-tal kr	Per inta- gen, kr	Per vård- dag, kr
Västmanlands län.	134	754	20 570	42	282	374	13-73
Heby epidemisjukhus	16	—	—	—	—	—	—
Norbergs »	22	—	—	—	—	—	—
Västerås »	96	754	20 570	59	282	374	13-73
Kopparbergs län.	176	856	29 170	45	373	436	12-79
Borlänge epidemisjukhus	34	177	6 976	56	80	454	11-51
Falu »	48	204	7 185	41	116	569	16-16
Hedemora »	29	129	4 887	46	61	470	12-40
Ludvika »	36	180	4 988	38	68	377	13-59
Mora »	29	166	5 134	49	48	290	9-37
Gävle stad.							
Gävle stads epidemisjukhus.....	61	61	2 008	9	45	734	22-29
Gävleborgs län i övr.	190	580	14 545	21	285	509	19-59
Bollnäs epidemisjukhus	46	107	2 957	18	78	728	26-34
Hudiksvalls »	27	135	3 878	21	58	431	15-00
Ljusdals »	28	159	3 119	31	48	302	15-37
Sandvikens »	29	92	3 255	31	52	570	16-12
Söderhamns »	60	67	1 336	6	49	727	36-47
Västernorrlands län.	175	1 207	27 038	42	451	374	16-68
Sollefteå epidemisjukhus.....	46	363	10 157	60	139	384	13-71
Sundsvalls stads »	83	391	8 725	29	213	545	24-41
Örnköldsviks »	46	453	8 156	49	99	218	12-09
Jämtlands län.	83	352	11 035	36	137	389	12-42
Strömsunds epidemisjukhus	15	—	—	—	—	—	—
Svegs »	8	41	1 031	35	15	360	14-33
Östersunds »	60	311	10 004	46	122	394	12-24
Västerbottens län.	197	740	24 287	35	(370)	510	15-31
Byske, epid.-avd. v. sjukstuga	24	15	121	1	.	.	.
Nordmalings epidemisjukhus	26	—	—	—	—	—	—
Norsjö »	8	—	—	—	—	—	—
Skellefteå »	38	221	7 882	57	109	494	13-85
Stensele »	20	173	5 856	80	46	268	7-90
Umeå »	69	331	10 428	41	215	650	20-63
Vilhelmina »	12	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens län.	258	1 603	49 853	48	(622)	439	13-72
Arjeplogs epidemisjukhus	12	86	2 460	56	31	364	12-71
Arvidsjaurs »	21	65	2 787	36	38	591	13-77
Bodens »	50	187	4 534	25	.	.	.
Gällivare ¹ »	—	97	2 802	49	32	327	11-32
Haparanda »	26	231	4 322	48	61	266	13-59
Jokkmokks »	16	51	1 835	31	35	686	19-06
Kiruna »	28	60	2 729	27	53	880	19-34
Luleå »	30	246	8 688	79	127	516	14-62
Nederkalix »	27	179	4 371	44	89	495	20-26
Öjebyns »	34	220	8 583	69	87	397	10-16
Överkalix ² »	—	55	2 346	76	31	556	13-03
Övertorneå »	14	126	4 196	82	38	301	9-03
Summa Total	5 558	28 795	667 630	33	12 589	440	18-99

¹ Utgiften ingår i beloppet för Byske sjukstuga (tab. 11). — ² Ekonomin gemensam med garnisons-sjukhuset. — ³ Nedlagd den 1/6 (20 platser). — ⁴ Nedlagd den 5/6 (38 platser). — ⁵ Exkl. Byske och Boden.

Vårdanstalter för lungtuberkulos år 1947. Vårdplatser, patienter, personal och utgifter för driften.

Etablissements antituberculeux. Lits disponibles, malades, personnel et dépenses.

1	2	3	4			5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		15
	Anstaltens typ (Voir col. 1)	Antal vårdplatser den 31/12 Nombre de lits	Patienter Malades			Boläggning, % ¹ Lits occupés	Personal Personnel							Utgifter för driften Dépenses			
			Antal intagna Nombre d'entrées	Vård dagar Jours d'entretien	Läkare Médecins		Vårdpersonal ² Pers. s'occupant des malades				Förvaltningspersonal Pers. de bureau	Ekonomi- personal Pers. ménages	Hela utgiften 1000-tal kr Total en milliers de couronnes	Per vård dag, kr Par jour d'entretien, cour.			
							Sjuk- sköterskor Infirmières	Övriga Autre pers.	Summa Total	Vårdplatser per pers.-enh. Lits par gardienne							
Jubileumsfondens sanatorier.																	
<i>Sanatoria de la Fondation jubilaire de sa Majesté le roi Oscar II.</i>																	
Hessleby, Jönköpings län*	A	156	181	44 342	78	2	9	19	28	5-6	2	38			1 868	.	
Spenshult, Hallands län*	A	132	242	46 870	97	2	6	13	19	6-9	3	34			² 483	.	
Hålahult, Örebro län*	A	120	187	39 344	90	2	6	13	19	6-3	2-5	29			² 431	.	
Österåsen, Västernorrlands län*	A	136	274	48 784	98	2	6	19	25	5-4	3	35			² 496	.	
Landstings och kommuners A- och B-anstalter.																	
<i>Sanatoria des conseils départementaux, et des communes.</i>																	
Stockholms stad.																	
Söderby sjukhus	A	498	943	126 434	93	7	44	111	155	2-4	2	96			2 653	16-41	
Hamra tuberkulossjukstuga	B	40	45	8 760	60	.	1	6	7	5-7	.	5			121	13-85	
Tjärnan, barnsanatoriet	B	100	114	26 501	73	1	4	14	18	5-6	.	16			364	13-74	
Stockholms län.																	
Uttran, länssanatoriet	A	232	396	72 855	90	3	10	33	43	5-3	3	40			952	12-03	
Knivsta tuberkulossjukstuga	B	18	22	6 309	96	1	1	4	5	3-6	1	2			58	9-16	

Uppsala län.		197	535	65 643	87										743	10-76
Uppsala, centralsanatoriet	A	121	365	38 609	87	6	16	37	53	2-3	—	7			461	10-99
Uppsala prov. tuberkulossjukstuga	B	32	118	12 746	85	1	2	6	8	5-1	1	4			114	8-94
Vattholma	B	26	41	8 334	88	1	2	4	6	4-3	1	5			103	12-41
Älvkarleö	B	18	11	5 954	91	1	1	3	4	4-5	2	3			65	10-84
Södermanlands län.		130	267	39 053	86										546	13-98
Löt, länsanatoriet	A	106	220	31 409	85	2	8	13	21	4-8	3	22			468	14-89
Blommenhova tuberkulossjukstuga, Nyköping	B	24	47	7 644	87	1	1	4	5	4-8	.	3			78	10-15
Norrköpings stad och Östergötlands län.																
Kolmårdssanatoriet	A	234	285	63 793	75	4	11	27	38	6-2	3	45			844	13-24
Östergötlands län i övrigt.																
Stratontta tuberkulossjukstuga	B	30	33	8 835	81	1	1	3	4	7-5	1	4			75	8-43
Jönköpings län.		192	306	64 433	92										711	11-03
Eksjö sanatorium	A	175	292	58 718	92	3	10	26	36	4-9	4	43			674	11-48
Tenhults tuberkulossjukstuga	B	17	14	5 715	92	.	2	.	.	.	.	3			37	6-55
Kronobergs län.		144	188	45 561	79										488	10-71
Lugnet, länsanatoriet	A	130	156	37 363	79	2	6	15	21	6-2	2	22			412	11-04
Växjö stads tuberkulossjukstuga ⁵	B	—	20	3 224	74	1	1	2	3	.	.	.			33	8-65
Öjaby tuberkulossjukstuga	B	14	12	4 374	86	.	1	2	3	4-7	1	2-5			43	9-79
Kalmar läns n:a och s:a landstingsomr.		311	424	96 710	86										971	10-04
Målilla sanatorium	A	281	406	85 373	87	4	11	40	51	5-3	4	48			890	10-42
Grönkulla tuberkulossjukstuga för barn	B	20	5	6 656	91	1	1	3	4	5-0	1	1			39	5-90
Kalmar stads tuberkulossjukstuga	B	10	9	2 873	79	.	1	1	.	.	.	.			18	6-14
Söderåkra sjukstugas tuberkulosavd. ⁶	B	—	4	1 808	65	.	.	.	.	.	.	.			24	13-47
Gotlands län.																
Follingbo sanatorium	A	70	110	24 302	95	2	4	13	17	4-1	1	10			334	13-73
Blekinge län.																
Fur, länsanatoriet	A	271	552	89 987	91	4	12	40	52	5-2	4	41			818	9-09
Kristianstads län.																
Broby sanatorium	A	187	296	57 067	93	3	10	34	44	3-8	3	29			596	10-44

* Rikssjukhus. — ¹ Uppgiften avser i princip antalet vårdade per dag i procent av genomsnittliga antalet platser under året. I allmänhet har dock endast uppgift om platsantalet vid årets början och slut funnits för beräkningen. — ² I kol. 8 ingår även operations- och laboratoriesköterskor o. dyl. samt sjukgymnaster. Syssloman och husmor äro räknade som förvaltningspersonal. Predikanter o. dyl. ha icke medräknats. Uppg. i kol. 11 ha beräknats på antal platser i medeltal per år — ³ Avser budgetåret 1946/47. Då nettolönesystem tillämpades 1946 och bruttolönesystem 1947, äro beloppen ej fullt jämförbara med övriga anstalters. — ⁴ Avser budgetåret 1946/47. — ⁵ Nedlagd den ²⁰/₁₀ (17 platser). — ⁶ Nedlagd den ¹⁰/₁₀ (11 platser).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Sjukvårdsområden, sjukhus	Anstaltens typ	Antal vårdplatser den 31/12	Patienter			Personal						Utgifter för driften		
			Antal intagna	Vård-dagar	Be-lägg-ning, %	Lä-kare	Vårdpersonal			För-valtnings-personal	Eko-nomi-personal	Hela utgiften 1000-tal kr	Per vård-dag, kr	
							Sjuk-sköter-skor	Öv-riga	Sum-ma					Vård-platser per pers.-enh.
Malmö stad och Malmöhus län.														
Orupssanatoriet	A	308	343	82 740	74	4	12	50	62	5-0	4	64	1 128	13-63
Hälsingborgs stad.														
Kungshults sanatorium	A	68	127	19 920	80	2	4	18	22	3-1	2	17	398	20-00
Malmöhus län i övrigt.														
Klågerups tuberkulossjukstuga	B	13	31	4 324	91	1	1	3	4	3-3	.	1-5	40	9-29
Hallands län.														
Fagereds sanatorium	A	149	208	45 977	85	2	7	21	28	5-3	2	27	538	11-70
Falkenbergs tuberkulossjukstuga	B	40	47	10 532	72	1	1	8	9	4-4	1	5	123	11-72
Halmstads stads tuberkulossjukstuga	B	16	17	4 768	82	.	1	4	5	3-2	1	2	47	9-85
Göteborgs stad.														
Renströmska sjukhuset	A	262	536	87 482	91	6	21	54	75	3-5	4	43	1 193	13-63
Romanäs sanatorium	A	102	161	36 152	97	2	5	18	23	4-4	3	29	464	12-84
Rävlanda, barnsanatoriet	A	112	61	23 044	56	1	4	19	23	4-9	2	15	248	10-78
Sävsjö sanatorium (1/6-31/12)	A	76	37	3 428	37	2	.	.	.	.	.	.	113	32-89
Göteborgs och Bohus län i övrigt.														
Svenshögen, läns-sanatoriet	A	184	364	59 295	88	3	10	32	42	4-4	3	32	663	11-17
Lilldals sjukstugas tuberkulosavd.	B	9	5	1 000	30	.	.	.	.	.	.	.	11	11-18
Sotenäs bygdesanatorium	B	18	17	3 946	60	1	1	1	2	9-0	1	1	34	8-66
Strömstads tuberkulossjukhem	B	20	18	5 992	82	1	3	4	7	2-9	.	6	40	6-73
Uddevalla stads tuberkulossjukstuga ¹	B	—	10	2 450	57	1	1	5	6	.	.	3	23	9-33
Älvsborgs län.														
Kroppsfjälls sanatorium	A	120	222	43 546	99	2	6	19	25	4-8	4	26	556	12-76
Sjö-Gunnarsbo, läns-sanatoriet	A	142	244	40 138	77	3	7	23	30	4-7	4	31	618	15-41
Västeråsens sanatorium	A	90	146	32 284	98	2	6	16	22	4-1	2	15	419	12-97

Bolltorps tuberkulosjukstuga	B	40	41	8 376	68	1	1	8	9	3-8	.	.	117	13-98
Dalboborgens »	B	—	6	1 710	54	1	2	5	7	.	.	4	37	21-46
Högsåters »	B	18	22	5 005	76	1	1	2	3	6-0	.	2	52	10-47
Trollhättans »	B	16	15	5 200	89	1	1	2	3	5-3	.	1	46	8-85
Skaraborgs län.														
Stora Ekebergs sanatorium	A	254	371	64 417	69	3	10	27	37	6-9	4	35	758	11-76
Värmlands län.														
Arvika, centralsanatoriet	A	265	483	80 241	83	4	21	48	69	3-8	7	58	1 196	14-91
Dalby sjukstugas tuberkulosavd.	B	7	15	952	37	.	.	.	.	.	.	.	10	10-70
Kristinehamns bygdesanatorium	B	26	67	8 200	86	1	2	5	7	3-7	.	7	116	14-09
Säffle »	B	26	28	6 966	104	1	1	5	6	3-0	0-5	5-5	101	14-43
Örebro län.														
Garphytte sanatorium	A	188	246	41 816	61	3	9	18	27	6-8	3	26	549	13-13
Kopparbergs tuberkulosjukstuga	B	40	29	8 962	61	1	1	3	4	10-0	0-3	5	102	11-41
Lindesbergs »	B	26	49	7 551	80	1	1	4	5	5-2	1	4	111	14-70
Örebro stads »	B	40	50	13 044	89	1	2	5	7	5-7	1	7	156	11-98
Västmanlands län.														
Västerås, centralsanatoriet	A	309	374	62 088	91	4	12	32	44	4-3	.	29	774	12-47
Kopparbergs län.														
Högbo sanatorium	A	219	346	58 945	74	3	12	40	52	4-2	3	28	801	13-59
Solbacken, sanatoriet	A	102	155	34 299	92	2	6	16	22	4-6	2	25	423	12-32
Bergebo bygdesanatorium	B	24	37	7 628	87	1	1-3	4	5-3	4-5	0-25	4	77	10-06
Malungs »	B	13	20	2 848	60	.	1	2	3	4-3	1	2	45	15-83
Svårdsjö »	B	13	17	4 472	94	1	1	2	3	4-3	1	2	43	9-56
Älvdalens »	B	22	23	5 477	68	1	1	2	3	7-3	1	2	66	12-08
Gävle stad.														
Jonas Selggrens sanatorium	A	60	112	21 011	96	2	5	9	14	4-3	2	15	285	13-59
Gävleborgs län i övrigt.														
Moheds sanatorium	A	141	231	49 317	96	2	8	22	30	4-7	3	31	614	12-45
Delsbo bygdesanatorium ¹	B	—	5	3 055	70	1	1	3	4	.	.	1	28	9-01
Valbo »	B	29	19	8 622	81	1	1	8	9	3-2	.	.	69	8-05
Västernorrlands län.														
Sundsvall, länssanatoriet	A	210	352	71 964	94	4	12	40	52	4-0	4	35	888	12-34
Örnsköldsviks tuberkulosjukhus	A	72	145	22 054	84	1-5	4	11	15	4-6	.	10	271	12-28

¹ Nedlagd den 30/6 (24 platser). — ² Nedlagd den 21/2 (40 platser). — ³ Nedlagd den 14/6 (17 platser).

Sjukvårdsområden, sjukhus	Anstaltens typ	Antal vårdplatser den 21/12	Patienter			Personal							Utgifter för driften	
			Antal intagna	Vård-dagar	Be-lägg-nin-g, %	Lä-kare	Vårdpersonal			För-valt-nings-personal	Eko-nomi-personal	Hela ut-giften, 1000-tal kr	Per vård-dag, kr	
							Sjuk-sköter-skor	Öv-riga	Sum-ma					Vård-platser per pers.-en-h.
Anundsjö sjukstugas tuberkulosavd.	B	15	23	3 709	68	.	.	.	.	.	.	.	30	7-99
Const. Falcks sjukhem	B	33	27	9 651	80	1	1	6	7	4-7	0-3	.	104	10-77
Forsså bygdesanatorium	B	40	50	11 088	76	1	2	5	7	5-7	1	6	113	10-18
Hammarå »	B	40	61	13 889	95	1	3	8	11	3-6	1	14	175	12-59
Nordhems tuberkulosjukhem	B	25	34	8 784	96	1	1	5	6	4-2	1	4	104	11-81
Nylands »	B	25	33	7 177	79	1	1	5	6	4-2	0-3	1	81	11-23
Torps kommuns tuberkulosjukstuga	B	8	6	1 346	46	1	.	.	.	.	.	.	12	8-75
Utaneå tuberkulosjukhem ¹	B	—	13	2 424	67	1	1	4	5	.	1	5	50	20-77
Vårdhems tuberkulosjukstuga ²	B	13	19	4 428	83	.	1	3	4	3-7	.	3	54	12-27
Jämtlands län.		275	394	86 824	86								938	10-30
Solliden, centralsanatoriet	A	241	365	76 822	87	3	12	33	45	5-4	3	34	831	10-82
Hede tuberkulosjukstuga	B	34	29	10 002	81	1	1	4	5	6-8	2	7	107	10-73
Västerbottens län.		418	477	117 006	75								1 205	10-30
Hällnäs sanatorium	A	384	441	107 469	75	5	13	43	56	7-0	4	51	1 138	10-59
Stenfors tuberkulosjukstuga	B	32	36	9 537	82	1	1	5	6	5-3	.	3	67	7-03
Norrbottnens län.		463	790	124 106	68								1 683	13-56
Sandträsk, centralsanatoriet	A	389	608	91 096	64	5	14	49	63	6-2	6	50	1 253	13-75
Boden, landstingets tuberkulosjukstuga ³ ..	B	—	60	11 013	82	1	1	5	6	.	2	6	115	10-40
Kaptensgårdens tuberkulosjukstuga	B	26	43	7 283	77	.	.	.	.	.	.	.	92	12-61
Luleå »	B	24	37	8 588	98	1	1	6	7	3-4	.	.	103	11-93
Övertorneå bygdesanatorium	B	24	42	6 126	80	1	1	4	5	4-2	1	9	120	19-66
Samtliga anstalter Total		8 340	13 179	2 477 303	83								30 539	
Därav jubileumssanatorier		544	884	179 340	90								1 868	
övriga A-anstalter		6 652	10 699	1 941 455	83								24 678	12-69
B-anstalter		1 144	1 596	356 508	79								3 993	11-20

¹ Nedlagd den 21/12 (24 platser). — ² Uppgifterna avse de 13½ månaderna 1/1 1947—15/12 1948, då anstalten nedlades. — ³ Nedlagd den 2/12 (40 platser). — ⁴ Motsvarande antal vård dagar är 1 944 846.

(14) Sjukhärbärgen år 1947. Vårdplatser och patienter.

Hospices. Lits disponibles et malades.

1	2	3	4	1	2	3	4
Anstalter, län <i>Établissement, départements</i>	Antal vård- platser den 31/12 <i>Lits</i>	Antal in- tagna under året <i>En- trées</i>	Vård- dagar <i>Jours d'en- tretien</i>	Anstalter, län <i>Établissement, départements</i>	Antal vård- platser den 31/12 <i>Lits</i>	Antal in- tagna under året <i>En- trées</i>	Vård- dagar <i>Jours d'en- tretien</i>
Ammarnäs, Västerbottens län . . .	4	—	—	Korpilombolo, Norrbottens län . .	4	.	.
Dikanäs, » . . .	6	45	631	Därav förlossningshemmet	2	66	517
Därav förlossningshemmet	2	.	.	Muodoslompolo, Norrbottens län	8	108	2 172
Saxnäs, Västerbottens län	6	35	716	Därav förlossningshemmet	2	26	245
Därav förlossningshemmet	2	.	.	Tärendö, Norrbottens län	4	.	.
Junosuando, Norrbottens län	4	90	1 472	Därav förlossningshemmet	2	45	339
Därav förlossningshemmet	2	31	262	Summa Total	40	.	.
Karesuando Norrbottens län	4	.	.	Därav på förlossningshem	12	.	.

(15) Barnbördshus år 1947. Vårdplatser, patienter, vårdpersonal och utgifter för driften.

Maternités. Lits disponibles, entrées, personnel et dépenses.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Anstalter, län, städer <i>Établissements, départements, villes</i>	Antal vård- platser den 31/12 <i>Lits</i>	In- tagna under året <i>Entrées</i>	Antal vård- dagar <i>Jours d'entre- tien</i>	Be- lägg- ning, % <i>Lits occupés¹</i>	Antal läkare <i>Méde- cins</i>	Vårdpersonal <i>Pers. s'occupant des malades</i>			Utgifter för driften <i>Dépenses</i>		
						Barnmorskor <i>Sagesfemmes</i>	Övrig <i>Autre pers.</i>	<i>Lits par gardienne</i>	Antal platser per pers.-enhet <i>Lits par milliers de cour.</i>	Hela utgiften, 1000- tal kr. Total en <i>milliers de cour.</i>	Per intagen, kr <i>Par entrée, cour.</i>
Allmänna b.b., Stockholm**	* 144	5 045	44 356	96	9	* 26	101	1.0	1 401	278	31.59
Södra b.b., Stockholms st.	* 134	3 361	32 352	81	5	28	77	1.0	1 044	311	32.23
Motala b.b., Östergötl. l. . .	31	904	9 329	91	1	5	14	1.6	178	197	19.11
Hälsingborgs b.b., Hälsingb. st.	66	3 092	22 149	92	3	12	48	1.1	633	205	28.56
Falu b.b., Kopparbergs l. . .	41	1 697	14 424	96	1	6	22	1.5	239	141	16.59
Summa Total	416	14 099	122 610	90	.	.	.	.	3 495	248	28.51

* Rikssjukhus och underv.-anstalt för medicine stud.

¹ Antalet vårdade per dag i procent av genomsnittliga antalet platser under året. Jfr i övrigt notarna till tabell-huvudet till tab. 11.² Anstalten drives av Stockholms stad o. Stockholms län. Redovisningen avser budgetåret 1946/47.³ Därav 18 platser ej disponibla på grund av personalbrist.⁴ Dessutom 9 medicine kandidater.⁵ Därav 24 platser ej disponibla på grund av pers.-brist o. ombyggnad.

Förlossningshem och förlossningsrum år 1947. Vårdplatser och patienter.

Maisons d'accouchement. Lits disponibles et entrées.

1	2	3	4	1	2	3	4
Län, anstalter <i>Départements, établissements</i>	Antal vård- plat- ser d. ³¹ / ₁₂ Lits	Antal in- tagna under året <i>En- trées</i>	Vård- dagar <i>Jour d'en- tretien</i>	Län, anstalter <i>Départements, établissements</i>	Antal vård- plat- ser d. ³¹ / ₁₂ Lits	Antal in- tagna under året <i>En- trées</i>	Vård- dagar <i>Jour d'en- tretien</i>
Av landsting (eller primärkommun) drivna statsbidragsberättigade förlossningshem och förlossningsrum. <i>Maisons d'accouchement départementales (ou communales) subventionnées par l'État.</i>							
Stockholms län.	49	1 534	12 611				
Klingsta förl.-hem	25	684	5 352	Skaraborgs län.	15	624	6 059
Nynäshamn » »	7	160	1 370	Tidaholms förl.-hem	6	240	2 600
Rimbo » »	4	123	1 110	Vara » »	7	293	2 572
Hallstaviks förl.-rum	4	115	991	Kvänums förl.-rum	2	91	887
Svartsjö » »	2	77	599	Örebro län.	9	198	1 655
Täby » »	2	174	1 373	Fjögesta förl.-hem	6	161	1 357
Vaxholms » »	2	86	733	Hjortkvarns förl.-h. (Röda korsets)	3	37	298
Västerhaninge förl.-rum	3	115	1 083	Gävleborgs län.			
Östergötlands län.	11	406	3 348	Nynäs » »	6	241	2 198
Boxholms förl.-hem	3	108	960	Jämtlands län.	4	126	1 100
Valdemarsviks förl.-hem	6	215	1 635	Gäddede förl.-rum	2	76	777
Österbymo förl.-rum	2	83	753	Rätansbyns » »	2	50	323
Kronobergs län.				Västerbottens län.			
Ålghultsby förl.-h. (Röda kors.)	2	59	548	Fredrika förl.-hem	2	58	600
Kalmar läns n:a.	14	425	3 845	Norrbottnens län.			
Hultsfreds förl.-hem	10	296	2 691	Jokkmokks vårdhems förl.-avd.	4	109	2 666
Misterhults förl.-rum	2	60	545	Övertorneå förl.-hem	6	193	1 652
Målilla » »	2	69	609	Summa Total	198	6 255	52 938
Kalmar läns s:a.	28	832	7 037	Enskilda förlossningshem.			
Högsby förl.-hem	4	129	1 069	<i>Maisons d'accouchement privées.</i>			
Mönsterås » »	6	70	507	Pro patria, barnbördshus, Sthlm	36	1 219	12 566
Nybro » »	7	210	1 927	Norrtälje privata förl.-hem	3	1	.
Torsås » »	6	174	1 399	Röda korsets f.-h. Björkvik, Söderm. l.	3	38	366
Böda förl.-rum	2	87	793	» » » Rockneby, Kalmar s:a	5	95	986
Degerhamns » »	1	65	546	» » » Slite, Gotl. l. ²	2	21	184
Mörbylånga » »	2	97	796	Höglunds, Edla f.-h., Göteborg	10	127	1 575
Gotlands län.				Fjällbacka förl.-r. Göt. o. Boh. l.	2	9	90
Burgsviks förl.-rum	2	14	122	Jonsereds fabriks, f.-h. G. o. B. l. ²	2	5	38
Blekinge län.	29	916	6 701	Uddevallå nya f.-h., Göt. o. Boh. l.	12	274	3 280
Karlskronas förl.-hem	11	345	2 337	Kungsåters förl.-hem, Älvsb. l.	2	25	250
Ronneby » »	12	333	2 762	Jonssons, Olga, f.-h., Tranemo	2	1	9
Sölvesborgs » »	6	238	1 602	Älvsb. l.	2	4	28
Älvsborgs län.	17	520	4 448	Sjötofta förl.-hem, Älvsb. l.	2	62	463
Herrljunga förl.-hem	5	131	1 184	Surahammars f.-h., Väst. l.	2	91	728
Kinna » »	10	308	2 562	Hambergs, Ellen f.-h. Frånö, Västerorr. l. ¹	2	61	539
Limmareds förl.-rum	2	81	702	Porjus förl.-hem, Norrb. l.	—	91	728
				Summa Total	85	2 033	21 102

¹ Därav 15 statsbidragsberättigade.² Nedlagt under året.³ Exkl. Norrtälje privata förlossningshem.

Enskilda sjukhem år 1947. Vårdplatser och patienter.

Maisons de santé privées. Lits disponibles et malades.

1	2	3	4	1	2	3	4
Län, stad, anstalt Département, ville, maison de santé	Antal patienter den 31/12	Antal inlagna under året	Antal vård dagar Jours d'entretien	Län, stad, anstalt Département, ville, maison de santé	Antal patienter den 31/12	Antal inlagna under året	Antal vård dagar Jours d'entretien
Stockholms stad				Jönköpings län			
Betaniasystrarnas sjukhem	45	1 265	14 437	Bergheims sjuk- och vilohem, Gränna	18	24	5 129
Bethel, sjuk- o. vilohemmet ...	11	85	2 350	Solgården, sjukhemmet, Bor ...	24		
Birgittahemmet	18	153	6 124	Tranås kuranstalt (privatavd.) ..	90	1 161	26 799
Elisabethsysterns sjukhem ..	22	258	5 432	Kalmar läns s:a landst.-omr.			
Ellens sjukhem, Syster	20	56	3 167	Hemmets sjukhem, Kalmar ...	17	6	5 779
Ersta sjukhus (Diakonissanst.) ..	107	2 073	38 395	Solhöjden, sjukhemmet, Berga ..	70	403	19 937
v. Essens klinik, Edith	12	120	2 172	Kristianstads län			
Heijls sjukhem, Dr	3	24	156	Privata sjukhemmet, Osby ...	17	19	2 190
Hirschs minne, Fanny	18	59	5 708	Malmö stad			
Larssons privatklinik, Dr Carl- Otto	6	97	1 334	Betaniastiftelsens sjukhem	12	57	4 275
Lilla hemmet (Velandershemmet)	35	18	8 185	Elisabethsysterns sjukhem	16	191	6 251
Nordbergs sjukhem, Syster Anna	17	301	3 797	Därav barnbördsplatser	4	23	164
Privata sjukhemmet	22	180	6 053	Malmö privata förlossn.- o. sjuk- hem	8		
Privatsjukhus, Stockholms	15	366	2 734	Därav barnbördsplatser	8	34	
Därav barnbördsplatser	14	170		Malmöhus län i övrigt			
Riddargatan 35—37, Sjukhem- met	24	91	7 349	Berga sjukhem, Lund	10	16	20 340
Röda korsets sjukhem	61	1 041	16 757	Håkanssonss sjukh., Dr P., Eslöv	18	41	6 084
Skinnarvikshemmet	8	42	3 079	Mattssons privata sjukhem, Fru O., Lund	6	12	1 273
Sophiahemmet	99	2 014	28 397	Göteborgs stad			
Södermalms privata sjukhem ..	14	126	4 477	Ahlströms privata förlossnings- hem	—	295	3 430
Tillys sjukhem, Syster	10	135	2 975	Därav barnbördsplatser	—	174	
Vasahemmet	21	94	7 100	Carlanderska sjukhemmet	67	1 267	19 190
Östermalms sjuk-, diet- o. vilohem ..	15	10	4 468	Privata sjuk- o. förlossn.-hem- met, A-B	21	500	3 994
Stockholms län				Därav barnbördsplatser	15	374	
Baggås sjuk- o. vilohem, Saltsjö- baden	27	7	1 791	Sigfridsgården, St	12	83	3 365
Betaniastiftelsens sjukhem, Stocksund	20	32	7 313	Örgryte privata sjukhem	10	6	3 650
Djursholms sjukhem	20	23	6 308	Västmanlands län			
Lidingö	11	13	4 032	Surahammars sjukstuga	6	62	826
Röda korsets hem för barn med gomdefekter, Lidingö	20	53	6 757	Kopparbergs län			
Sigridsgårdens sjuk- o. konv- hem, Uttran	41	122	13 201	Backgårdens viloh., Hedemora	15	43	4 854
Uppsala län				Gävle stad			
Ands minne, Andreas	15	5	4 753	Bärlins sjuk- o. konvalescenth.	18	56	6 067
Samariterhemmet (utom nerv- sjukhuset), Uppsala	79	962	23 018	Elisabethsysterns sjukhem ..	10	25	4 152
Norrköpings stad				Västernorrlands län			
Elisabeths sjukhem, Syster ...	1			Fredrikros sjuk- o. vilohem ...	15	23	4 867
Östergötlands län i övrigt				Summa Total			
Blåklintshemmet, Linköping ..	15	70	5 094	Därav barnbördsplatser	41		
					1 331	14 185	399 365

¹ Nedlagt den 1/4 1947 (12 pl.). — * Under sommartiden 35 pl. — * Upphörde den 21/12 1947 (12 pl., varav 11 barnbördspl.) — * För de anstalter, som lämnat uppgifter.

Anstalter för kroniskt sjuka (andra än vid äldershem) år 1947. Platser, patienter, personal och utgifter för driften. Maisons de santé pour les malades chroniques. Lits disponibles, malades, personnel et dépenses.

1	2	3			5	6			8	9	10	11		12
		Patienter Malades				Personal (utom läkare o. kontorspersonal) Personnel (sauf médecins et pers. de bureau)						Utgifter för driften Dépenses		
		In- tagna Entrées	Vård- dagar Jours d'entre- tien	Be- lägg- ning, % ¹ Lits occupés		Vårdpersonal Personnel s'occupant des malades						Eko- nomi- personal Pers. ménager	Hela utgiften, 1 000-tal kr. Total en milliers de cou- ronnes	
Sjuk- skö- terskor Infirmi- ères	Övrig Autre pers.				Summa Total	Vård- platser per pers.- enh. Lits par gar- dienne								
Sjukvårdsområde och sjukhus <i>Districts de soins médicaux et maisons de santé</i>	Vård- platser den 31/12 Lits													
Stockholms stad	866	1 810	289 541	92								3 854	18-31	
Ersta sjukhem, Diakonissanstaltens	16	5	5 664	97	2	.	.	.	.	.	.	59	10-42	
Stigberget-Åsö sjukhus	242	1 040	76 828	87	25	74	99	2-4	39			1 143	14-88	
Därav tuberkulosavdelning	36	170	10 243	78	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Stockholms sjukhem	170	105	60 447	(97)	.	.	.	.	.	.	.	924	15-28	
Stureby	438	660	146 602	92	31	111	142	3-1	52			1 728	11-79	
Stockholms län	188	210	57 767	91								(549)	(9-59)	
Färingsö sjukhem	19	36	6 418	93	1	5	6	3-2	2			58	9-00	
Hammarby » , Väsby	30	31	10 233	(93)	1	8	9	(3-3)	3-6			96	9-41	
Lidingö » ²	26	22	528	(55)	.	.	.	.	.			.	.	
Norrälja	28	37	10 602	(104)	1-3	7	8-3	(3-4)	.			95	9-00	
Sundbybergs »	15	33	4 625	(84)	1	5	6	(2-5)	1			57	12-25	
Södertälje »	17	16	6 205	(100)	1-2	4	5-2	(3-3)	.			62	10-03	
Vaxholms »	35	14	12 617	99	3	8	11	3-2	3			114	9-04	
Östhammars »	18	21	6 539	100	1	5	6	3-0	2			67	10-27	
Uppsala län	100	162	31 682	92								292	9-22	
Enköpings sjukhem	36	119	12 103	92	.	.	.	.	.			133	11-01	
Tierps sjukstugas kron. avd. ³	10	8	246	(56)	1	3	4	(2-5)	4			3	12-80	
Uppsala sjukhem	54	35	19 333	98	3	14	17	3-2	6			156	8-09	
Södermanlands län	188	166	65 286	95								577	8-84	
Eskilstuna sjukhem	73	84	25 797	97	4-2	19	23	3-1	3			230	8-95	
Flens »	31	18	9 228	82	1	6	7	4-4	3			81	8-74	
Nyköpings »	66	52	23 798	(99)	3-2	19	22	(3-0)	4			214	8-99	
Strängnäs »	18	12	6 463	98	1	4	5	3-6	2			52	8-10	

Norrköpings stad											
Lennings sjukhem	81	21	29 021	100	3	16	19	4.2	10	227	7.83
Östergötlands län i övr.											
Östergötlands sjukhem	106	124	36 001	95						316	8.78
Söderköpings sjukhem	41	57	13 398	96	2	9	11	3.5	1	103	7.69
Vadstena »	30	49	9 846	90	2	7	9	3.3	4	96	9.72
Vallahemmet, Linköping	35	18	12 757	(100)	2	8	10	(3.5)	6	117	9.16
Jönköpings län											
Jönköpings sjukhem	217	239	73 607	93						670	9.10
Jönköpings sjukhem	70	73	24 445	96	5	19	24	2.9	8	238	9.72
Kjellbergs minne, Jönköping	17	10	5 816	(94)	.	.	.	.	.	70	12.04
Nobynäs sjukhem	50	26	17 919	(98)	3	10	13	(3.8)	9	138	7.70
Sävsjö »	24	23	8 570	(98)	1	7	8	(3.0)	.	57	6.68
Värnamo »	56	157	16 857	82	2	16	18	3.1	.	167	9.90
Kronobergs län											
Kronobergs läns landstings sjukhem, Växjö ..	41	19	14 877	99	2.5	10	12.5	3.3	.	204	13.70
Kalmar läns norra											
Hjorteds sjukhem	119	82	34 388	79						357	10.38
Hjorteds sjukhem	40	41	14 349	98	2	8	10	4	6	117	8.15
Hultsfreds »	79	41	20 039	.	2	11	13	6.1	13.8	240	11.98
Kalmar läns södra											
Södra Kalmar läns sjukhus, Kalmar	40	32	4 661	52						63	13.52
Söderåkra sjukstuga, kron.-avd.*	16	18	3 789	(65)	1	5	6	(2.7)	.	51	13.47
Söderåkra sjukstuga, kron.-avd.*	24	14	872	(43)	.	.	.	.	.	12	13.88
Gotlands län											
Gotlands sjukhem, Visby	96	50	32 796	94						303	9.24
Gotlands sjukhem, Visby	28	3	9 097	(89)	1	5	6	(4.7)	4	99	10.88
Mariahemmet, Visby	68	47	23 699	96	3	14	17	4.0	4.5	204	8.59
Blekinge län											
Asarums sjukhem	28	46	9 731	95						87	8.94
Asarums sjukhem	18	28	6 520	(99)	1	7	8	(2.3)	2	55	8.41
Sölvesborgs sjukhem (exkl. b.b.-avd.)	10	18	3 211	88	1	3	4	2.5	.	32	9.90
Kristianstads län											
Gyllebo sjukhem	131	169	46 072	96						352	7.64
Gyllebo sjukhem	30	16	10 835	(99)	1	6	7	(4.3)	4	79	7.27
Mansdala »	68	67	24 399	(98)	4	13	17	(4.0)	13	194	7.94
Åstorps »	33	86	10 838	(90)	1	7	8	(4.1)	4	79	7.24
Malmö stad											
Malmö sjukhem (inkl. konv.-avd.)	176	216	62 943	98	10	64	74	2.4	17	768	12.20
Hälsingborgs stad											
Romares stiftelse	25	15	8 447	(93)	2	6	8	3.1	.	94	11.10

* Antalet vårdade per dag i procent av genomsnittliga antalet platser under året. Det sistnämnda överensstämmer icke alltid med det i kol. 2 redovisade antalet. Tal beräknade på osäkra uppgifter ha satts inom parentes. — ² Öppnades d. 25/11. — ³ Öppnades d. 13/11. — ⁴ Öppnades d. 9/11.

1	2	3			4			5			6			7			8			9			10			11		12	
		Patienter					Personal (u. läkare o. kontorspersonal)						Utgifter för driften																
		In- tagna	Vård- dagar	Be- lägg- ning, %	Vårdpersonal			Sjuk- skö- terskor	Övrig	Summa	Vård- platser per pers- enh.	Eko- nomi- personal	Hela utgiften, i 000-tal kr.	Per vårddag, kr.															
Malmöhus län i övr.		355	307	92 044	81																	840	9-04						
Anderslövs sjukhem	26	14	9 433	99	1	5	6	4-3	2		65	6-88																	
Billesholms »	16	4	5 711	98	1	4	5	3-2	2		51	8-88																	
Höganäs »	27	13	9 351	95	1	6	7	3-9	2		69	7-42																	
Hörby » ¹	40	36	2 421	(44)	2	7	9	(4-4)	1-5		43	17-57																	
Lunds » ¹	75	64	4 683	(45)	3-2	9	12	(6-1)	5		54	11-43																	
Ribbings » Lund	84	138	29 738	97	6	30	36	2-3	16		312	10-49																	
Sjöbo »	20	8	7 270	100	1	5	6	3-3	2		66	9-12																	
Skurups »	25	13	9 083	100	1	5	6	4-2	2		71	7-77																	
Svedala »	18	8	6 525	99	1	4	5	3-6	2		52	8-02																	
Teckomatorps »	24	9	8 729	100	1	5	6	4-0	2		57	6-55																	
Hallands län		41	49	15 401	103						119	7-73																	
Kungsbacka sjukst., kron.-avd.	20	31	7 768	(106)	1	5	6	(3-3)	8		64	8-20																	
Laholms »	21	18	7 633	(100)	1	4	5	(4-2)	2		55	7-21																	
Göteborgs stad		95	22	31 874	(92)						226	7-08																	
Göteborgs sjukhem					5	17	22	(4-3)	11																				
Göteborgs och Bohus län i övr.		57	55	6 377	39						88	13-80																	
Liljeds sjukst., kron.-avd.	9	16	2 997	(91)	1	1	2	4-5	4		15	5-11																	
Svenshögens sjukhem ²	48	39	3 380	(29)	1	8	9	5-3	.		73	21-61																	
Älvsborgs län		274	431	78 480	94						677	8-63																	
Alingsås sjukhem	30	49	10 289	94							75	7-28																	
Borås » ³	30	33	1 694	86	1	8	9	3-3	4		25	15-03																	
Dalobergens vårdh., Vänersborg ⁴	35	183	5 133	80	2	9	11	3-2	5		67	13-07																	
Haralds minne, Alingsås	20	22	6 479	89	1	3	4	5-0	2		64	9-95																	
Melleruds sjukhem	26	33	9 460	100	1	7	8	3-3	2-5		85	9-03																	
Skene »	26	13	8 566	90	1	7	8	3-3	2		58	6-81																	
Trollhättans »	40	35	13 545	93	1	9	10	4-0	5		135	9-96																	
Ulricehamn, Fören. Älvsb. läns sj.-hem.	36	38	12 184	(95)	1	6	7	(5-1)	3		79	6-47																	
» vårdh. (landst:s)	31	25	11 110	98	1	7	8	3-9	4		89	8-03																	

Skaraborgs län	144	222	52 237	99						401	7-68
Falköpings sjukhem	20	33	8 296	114	1	7	8	2-5	.	66	7-95
Lidköpings »	22	26	8 017	(100)	2	6	8	(2-8)	.	70	8-67
Mariestads »	19	42	6 768	98	1	6	7	2-7	.	63	9-32
Sjöröds » , Hjo	41	67	14 465	(97)	2-2	9	11	(3-7)	.	101	7-02
Skaraborgs läns sjukhem, Skövde	42	54	14 691	96	2	9	11	3-8	4	101	6-86
Värmlands län	93	168	31 812	94						360	11-32
Arvika sjukhem	22	8	7 011	87	1	7	8	2-8	3	88	12-52
Kristinehamns sjukhem	30	71	10 295	94	2	8	10	3-0	4	119	11-55
Säffle sjukhem	22	45	7 420	92	1	7	8	2-8	4-8	92	12-34
Torsby »	19	44	7 086	(102)	1-2	4	5-2	(3-7)	3	61	8-57
Örebro län											
Askersunds sjukhem	30	58	7 494	(68)	2	6	8	(3-8)	4	78	10-45
Västmanlands län											
Västerås sjukhem	139	184	46 757	99	12	37	49	2-6	19	553	11-83
Kopparbergs län	146	233	48 424	91						477	9-85
Domnarvets sjukhem	34	100	11 431	(92)	1-7	8	9-7	(3-5)	2-7	104	9-10
Elfgårdens »	20	14	6 846	94	1	4-5	5-5	3-6	2	55	8-06
Krylbo »	22	15	7 934	(99)	.	.	.	.	.	76	9-58
Leksands »	18	34	5 932	(90)	1	6	7	(2-6)	2-5	70	11-84
Södra Dalarnes » , Hedemora	30	32	8 933	(82)	1	7	8	(3-8)	3	108	12-05
Västerdalarnes » , Vansbro	22	38	7 348	(92)	1	5	6	(3-7)	3	64	8-73
Gävleborgs län	58	134	21 913	76						143	6-53
Bergsjö sjukhus ¹	—	30	4 955	(68)	1	5	6	(5-0)	3	34	6-95
Näs sjukhem	38	59	10 392	(75)	2	5	7	(5-4)	3	71	6-80
Sävsåta ² »	20	45	6 566	(90)	—	5	5	(4-0)	.	38	5-82
Västernorrlands län	77	136	28 145	100						239	8-49
Fristads sjukhem, Härnösand	26	10	9 087	(96)	2	6	8	(3-3)	4	65	7-18
Gudmundrå » , Frånö	51	126	19 058	102	2-2	13	15	3-4	.	174	9-12
Jämtlands län											
Kvarnsveds sjukhem	20	8	6 815	(93)	1	5	6	(3-3)	3	76	11-16
Norrbottns län											
Öjebyns sjukhem ⁴	34	27	2 871	65	1	8	9	3-8	4	29	10-25
Samtl. kronikeranst. (ej vid ålderdomshem) Total	3 965	5 445	126 344	90	.	.	.	.	.	13 019	10-27
Därv avd. för kroniskt sjuka	3 929	5 275	125 810	90	.	.	.	.	.	.	.
tbc-avd. utan egen ekon. redovisn.	36	170	10 243	78	.	.	.	.	.	.	.

¹ Öppnades d. 15/8. — ² Öppnades d. 1/8. — ³ Öppnades d. 27/10. — ⁴ Öppnades d. 2/7. Inkl. 17 platser på konvalescentavd. — ⁵ Nedlades d. 21/8. (30 platser). — ⁶ Öppnades d. 21/8.

Anstalter för kroniskt sjuka vid ålderdomshem år 1947.
Sections pour les malades chroniques dans les maisons de vieillards.

1	2	3	4	1	2	3	4
Sjukvårdsområden och anstalter <i>Districts du service médical et établissements</i>	Vårdplatser den 31/12 Lits	Antal in-tagna under året <i>En-trées</i>	Antal vård-dagar <i>Jours d'entre-tien</i>	Sjukvårdsområden och anstalter <i>Districts du service médical et établissements</i>	Vårdplatser den 31/12 Lits	Antal in-tagna under året <i>En-trées</i>	Antal vård-dagar <i>Jours d'entre-tien</i>
Stockholms stad.	1 062	1 696	31 6512	Hälleberga ålderdomshem ...	5	1	1 222
Högalids vårdhem	304	705	94 601	Markaryds »	8	3	2 644
Rosenlunds »	295	536	69 704	Växjö stads sjukhem	20	32	7 212
Sabbatsbergs »	365	309	118 284	Kalmar läns södra.	68	84	21 629
Södermannagat. 2, vårdhemmet	98	126	33 923	Fagerhults ålderdomshem	2	2	656
Stockholms län.	102	173	36 253	Halltorps »	10	17	3 470
Huddinge ålderdomshem ...	10	13	3 650	Högsby »	8	11	2 891
Knivstaortens »	8	10	2 920	Kalmar sjukhem	22	21	7 705
Lidingö »	7	5	2 550	Nybro ålderdomshem	7	8	2 262
Nacka »	32	67	10 773	Påryds »	8	16	2 659
Nynäshams »	8	9	2 870	Söderåkra »	6	9	1 986
Solna stads »	24	40	8 747	Gotlands län.			
Spånga »	13	29	4 743	Fristads ålderdomshem	27	35	9 277
Uppsala län.	54	64	17 611	Blekinge län.	78	64	27 681
Films ålderdomshem ...	8	2	1 605	Bräkne-Hoby ålderdomshem	15	9	5 475
Lena »	4	4	1 460	Johannishus »	5	1	1 825
Uppsala stads »	30	41	10 346	Karlshamns »	10	10	3 389
Älvkarleby »	12	17	4 200	Karlskrona »	27	17	9 622
Södermanlands län.	17	10	5 813	Ramdala »	5	2	1 716
Katrineholms ålderdomshem ..	11	6	3 638	Ronneby sockens »	16	25	5 654
Strängnäs stads » ..	6	4	2 175	Kristianstads län.			
Norrköpings stad.				Ängelholms stads ålderdomshem ...	5	6	1 716
Sandbyhovs sjukhus	144	407	39 526	Malmö stad.			
Östergötlands län i övr.	107	165	29 890	Värnhemms vårdhem	340	714	
Finspångs ålderdomshem ..	16	21	3 215	Hälsingborgs stad.			
Krokeks » ..	6	9	2 011	Hälsingborgs stads ålderdomshem ...	125	365	43 377
Linköpings » ..	47	59	13 650	Malmöhus län i övr.	138	229	42 179
Motala stads » ..	14	14	4 482	Landskrona sjukhem	22	24	7 162
* sockens » ..	24	62	6 532	Mårtenslunds vårdh., Lund ...	100	173	30 192
Jönköpings län.	59	54	21 102	Ystads stads vårdhem	16	32	4 825
Eksjö stads ålderdomshem ...	10	13	3 502	Hallands län.	114	188	42 084
Huskvarna »	13	19	4 683	Eldsberga ålderdomshem	7	7	2 535
Långaryds »	12	5	4 312	Falkenbergs stads »	27	24	9 840
Nässjö stads »	12	3	4 333	Halmstads »	49	124	17 841
Åkers »	12	14	4 272	Varbergs »	31	33	11 868
Kronobergs län.	61	67	22 041	Gotteborgs och Bohus län.	151	137	47 192
Algutsboda ålderdomshem ...	7	4	2 446	Backa ålderdomshem	14	17	3 392
Berga »	10	21	4 895	Brastads »	6	1	2 190
Ekeberga »	7	3	2 180				
Hovmantorps »	4	3	1 442				

¹ Tabellen upptager även anstalter eller platser på anstalter, för vilka icke utgår stats- eller landstingsbidrag. I klientelet ingå på vissa anstalter, särskilt sådana i större städer, även akut sjuka och enbart ålderdomsskröpliga.

ANSTALTER FÖR KRONISKT SJUKA VID ÅLDERDOMSHEM ÅR 1947 (forts.).

1				2				3				4			
Sjukvårdsområden och anstalter				Vårdplatser den 31/12 Låts	Antal in-tagna under året En-trées	Antal vård-dagar Jours d'entre-tien	Sjukvårdsområden och anstalter				Vårdplatser den 31/12 Låts	Antal in-tagna under året En-trées	Antal vård-dagar Jours d'entre-tien		
<i>Districts du service médical et établissements</i>							<i>Districts du service médical et établissements</i>								
Bro ålderdomshem		3	5	1 095	Västmanlands län.		97	152	34 322						
Jonsereds »		11	8	3 403	Köpings ålderdomshem		8	11	2 819						
Krokstads »		5	2	1 357	Västerås »	189	141	31 503							
Kungälv »		10	10	2 873	Kopparbergs län.		23	37	7 357						
Lysekils »		8	5	2 866	Malungs ålderdomshem		9	20	2 080						
Mölnåls »		16	27	5 680	Rättviks »		14	17	5 277						
Råda »		10	12	3 336	Gävle stad.										
Skee »		6	14	2 142	Gävle ålderdomshem	102	325	33 103							
Strömstads »		10	8	3 578	Gävleborgs län i övr.		99	115	29 483						
Tanums »		10	9	3 591	Färila ålderdomshem		5	6	1 725						
Tossene »		6	3	1 759	Hanebo-Kilafors »		10	10	3 080						
Trolltorps »		16	9	5 316	Hedesunda »		4	8	544						
Uddevalla »		20	7	4 614	Hille »		9	5	1 659						
Älvsborgs län.	40	46	13 510	Hudiksvalls »		15	25	4 030							
Alingsås stads ålderdomshem..	10	10	3 619	Järvsö »		8	13	2 862							
Fritsla ålderdomshem	10	22	3 306	Ljusdals »		11	14	3 382							
Kullings-Skövde sjukhem, Vår-gårda	8	7	2 842	Sandvikens »		10	5	3 627							
Möjeredes ålderdomshem	6	4	1 761	Söderala »		10	15	3 258							
Örby »	6	3	1 982	Söderhamns »		13	13	4 577							
Skaraborgs län.	101	140	34 342	Österfärnebo »		4	1	739							
Fägre ålderdomshem	4	6	1 424	Västernorrlands län.	123	293	65 595								
Haga »	29	28	8 712	Anundsjö vårdhem		9	19	3 193							
Lidköpings »	12	29	4 200	Härnösands ålderdomshem		45	137	41 298							
Markestads »	8	11	2 892	Nätra »		12	14	4 122							
Skara sjukhem	18	26	6 579	Själēvads »		10	7	3 650							
Skövde ålderdomshem	12	16	4 520	Torps »		15	47	5 025							
Tidaholms hem f. kron. sj.	18	24	6 015	Sundsvalls sjukhem		32	69	8 307							
Värmlands län.	136	232	43 725	Jämtlands län.	16	17	4 927								
Eda ålderdomshem	15	21	4 037	Ströms ålderdomshem		5	4	1 611							
Ekshärads »	11	26	3 292	Östersunds »		11	13	3 316							
Filipstads »	18	49	6 143	Västerbottens län.	30	44	9 973								
Färnebo (Fogdhyttans) ålder-domshem	8	9	2 092	Byske ålderdomshem		8	17	2 855							
Karlstad, Klaraborgs ålder-d.-h. » Stagnellska sjukhem-	14	20	4 809	Skellefteå sockens »		14	18	5 034							
met	34	32	11 824	Åsele »		8	9	2 084							
Kroppa ålderdomshem	12	11	4 328	Norrbottnens län.	58	27	21 140								
Norra Råda »	12	23	3 806	Arjeplogs ålderdomshem		6	—	2 190							
Nyeds »	12	41	3 394	Arvidsjaurs »		12	7	4 350							
Örebro län.	180	268	67 639	Gällivare »		16	4	5 840							
Degerfors ålderdomshem	11	15	3 880	Jokkmokks »		10	6	3 650							
Linde »	14	17	4 651	Luleå stads »		14	10	5 110							
Ljusnarsbergs »	14	33	6 326	Samtliga anstalter Total	3 652	6 154	.								
Ålfstorps ålderdomshem, Nora-Örebro vårdhem	10	19	2 834												
	131	184	49 948												

¹ Därav 19 platser för sinnessjuka. — ² Se not föregående sida. — ³ Antal vård dagar exklusive Värn-hems vårdhem = 1 083 999.

Sinnessjukhusen år 1947. Vårdplatser, patienter, personal och utgifter för driften.

Les hôpitaux d'aliénés. Lits disponibles, malades, personnel et dépenses.

Tab. 20

1	2	3 4 5 6				7	8	9	10	11	12	13	14	15 16										
		Patienter Malades												Personal Personnel						Utgifter för driften Dépenses				
		Vårdformer och sjukhus <i>Formes de l'entretien et hôpitaux</i>	Antal vårdplatser den 31/12 <i>Lits disponibles 31/12</i>	Vårdade i medeltal per dag <i>Moyenne de malades par jour</i>	Beläggning, % <i>Its occupés</i>									Intagna <i>Entrées</i>	Antal vård-dagar <i>Jours d'entretien</i>	Läkare <i>Medecins</i>	Uppsyningsmän o. föreståndare <i>Inspecteurs et directeurs</i>	Vårdpersonal <i>Personnel s'occupant des malades</i>			Förvaltningspersonal <i>Personnel du bureau</i>	Ekonomipersonal <i>Personnel ménage</i>	Hela utgiften, i 000-tal kr. <i>Total, en milliers de cour.</i>	Per vård-dag, kr. <i>Par jour d'entretien, cour.</i>
																		Marligt <i>Hommes</i>	Kvinnlig <i>Femmes</i>	Kvinnlig personal på mansavd. i % av samtl. <i>Personnel des femmes employés dans les sect. d'hom.</i>				
A. Statens sinnessjukhus. Hôpitaux d'aliénés de l'Etat.																								
n. Sjukhusvård. Soins hospitalières.																								
Gemensamma kostnader för sjukvården, bestridda av medicinalstyrelsen <i>Dépenses communes payées par la Direction de la Santé publique</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	91	—									
För sinnessjuka. Pour aliénés.	17 232	20 353	118	7 395	7 428 642	123	104	1 900	3 101	3.4	(31.2)	133	1 663	54 723	7.37									
Psykiatriska sjukh. (sek.-sjukh.), Sthlm	312	300	96	97	109 419	4	1	22	61	3.8	47.6	5	42	1 120	10.24									
Ulleråkers sjukhus, Uppsala län	1 282	1 461	114	546	533 344	10	9	142	237	3.4	29.4	9	127	4 215	7.90									
S:ta Annas » , Södermanlands län	206	284	138	131	103 828	2	2	26	41	3.1	27.8	4	26	809	7.78									
Sundby sjukhus (inkl. sek.-avd. i Ribbingelund), Södermanlands län	900	1 061	118	422	387 153	7	4	91	157	3.6	30.0	6	87	2 802	7.24									
Birgittas sjukh. (exkl. Hammar), Österg.l.	764	876	115	388	319 671	5	5	76	128	3.7	—	5	77	2 188	6.85									
» avd. i Hammar (sek.-avd.), »	74	71	96	—	25 963	—	—	3	7	7.4	—	—	3	100	3.84									
Ryhovs sjukhus, Jönköpings län	1 220	1 458	120	517	532 020	7	7	110	231	3.6	38.9	8	99	3 487	6.56									
S:t Sigfrids sjukh. (exkl. Långasjö), Kronob. län	970	1 006	104	457	367 243	7	6	138	171	3.1	28.9	7	88	3 003	8.18									
» » avd. i Långasjö (sek.-avd.), »	35	40	114	—	14 471	—	—	4	3	5.0	—	—	3	69	4.75									
S:ta Gertruds sjukhus, Kalmar län	986	1 239	126	309	452 243	6	7	137	169	3.2	21.7	7	98	3 368	7.45									
S:t Olofs » , Gotlands »	216	281	130	136	102 541	2	1	26	45	3.0	25.7	4	28	811	7.91									
S:t Lars » , Malmöhus »	1 306	1 421	109	528	518 763	9	8	98	270	3.5	43.7	9	111	3 871	7.46									

S:ta Maria sjukhus, Malmöhus län . . .	1 293	1 609	124	700	587 263	10	8	103	277	3.4	47.4	8	94	3 814	6.49
S:t Jörgens » , Göteborg. o. Boh. län	365	493	135	300	180 116	4	4	51	102	2.4	32.0	5	61	1 824	10.12
Restads » , Älvsborgs län	1 080	1 398	129	300	510 093	6	5	116	194	3.5	26.6	8	102	3 175	6.22
Källshagens » (sek.-sjukh.), Älvsborgs län	870	933	107	127	340 577	4	4	74	112	4.7	40.8	7	72	2 116	6.21
Mariebergs » , Värmlands län . . .	848	960	113	327	350 577	6	4	116	128	3.5	.	6	91	2 665	7.60
Sätters » (inkl. Pärby sjukh., sek.-avd.), Kopparbergs län	1 014	1 339	132	405	488 802	7	7	136	160	3.2	14.5	7	105	3 453	7.07
Sidsjöns sjukhus, Västernorrlands län . .	918	991	108	515	361 697	7	6	134	175	3.0	.	7	78	3 061	8.46
Gådeå » (sek.-sjukh.), » » . . .	279	348	125	78	126 982	2	3	43	49	3.0	12.2	4	39	1 218	9.59
Frösö » (exkl. Järvsö), Jämtl. l.	757	861	114	393	314 240	6	4	98	112	3.6	.	5	79	2 501	7.96
» avd. i Järvsö (sek.-avd.), Gävleb. l.	55	55	100	—	20 031	—	—	7	4	5.0	21.6	—	4	113	5.63
Umedalens sjukhus, Västerbottens län . .	918	1 138	124	518	415 223	6	5	82	171	3.6	34.9	6	81	2 880	6.94
Furunäsets » , Norrbottens » . . .	564	730	129	201	266 377	6	4	67	97	3.4	23.8	6	68	2 060	7.73
För sinnesslöa. Pour imbécils.	1 496	1 619	108	148	590 908	7	8	205	156	4.1	15.2	13	123	4 385	7.42
Vipeholms sjukhus, Malmöhus län	762	870	114	40	317 462	2	4	110	78	4.1	23.3	4	56	2 172	6.84
Västra Marks » , Örebro »	350	352	101	53	128 441	2	2	—	75	4.7	—	4	29	903	7.03
Salberga » , Västmanlands län . .	384	397	103	55	145 005	3	2	95	3	3.9	3.1	5	38	1 310	9.04
b. Familjevård o. hjälpverksamhet.															
<i>Soins familiaux contrôlés et activité d'assistance.</i>	—	649	—	—	287 008	5	27	—	4	—	—	—	3	857	2.77
Anknuten till sjukhus för sinnessjuka.															
<i>Attachés aux hôpitaux pour aliénés.</i>	—	587	—	—	214 305	5	26	—	4	—	—	—	3	808	2.81
Ulleråkers sjukhus, Uppsala län . .	—	96	—	—	35 005	1	2	—	—	—	—	—	—	149	3.59
S:ta Annas » , Södermanlands » . .	—	3	—	—	1 095	—	—	—	—	—	—	—	—	7	4.08
Sundby » , » »	—	2	—	—	662	—	1	—	—	—	—	—	—	11	2.41
Birgittas » , Östergötlands » . . .	—	21	—	—	7 667	—	1	—	—	—	—	—	—	25	2.30
Ryhovs » , Jönköpings »	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	11	—
Korsberga centralhem, »	—	116	—	—	42 215	—	2	—	4	—	—	—	—	136	3.23
S:t Sigfrids sjukhus, Kronobergs » . .	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	7	—
S:ta Gertruds » , Kalmar »	—	18	—	—	6 537	—	1	—	—	—	—	—	—	18	2.12
S:t Olofs » , Gotlands »	—	38	—	—	13 765	—	1	—	—	—	—	—	—	43	2.89
S:t Lars » , Malmöhus »	—	64	—	—	23 420	1	2	—	—	—	—	—	—	72	2.23
S:ta Maria » , » »	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	8	—
S:t Jörgens » , Göt. o. Boh. »	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	10	—
Restads » , Älvsborgs »	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	14	—
Källshagens » , » »	—	25	—	—	9 288	—	2	—	—	—	—	—	—	19	1.40
Mariebergs » , Värmlands »	—	37	—	—	13 679	—	1	—	—	—	—	—	—	41	2.38
Sätters » , Kopparbergs »	—	21	—	—	7 510	—	1	—	—	—	—	—	—	26	2.71
Sidsjöns » , Västernorr. »	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	31	—
Frösö » , Jämtlands »	—	10	—	—	3 828	—	2	—	—	—	—	—	—	19	2.42
Umedalens » , Västerbottens »	—	51	—	—	18 549	1	1	—	—	—	—	—	—	56	2.42
Furunäsets » , Norrbottens »	—	85	—	—	31 085	1	2	—	—	—	—	—	—	100	2.91

¹ Antal vårdade per dag i procent av genomsnittliga antalet platser under året. — ² Avser endast familjevård. — ³ Avser utgifterna för såväl familjevård som hjälpverksamhet.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Vårdformer och sjukhus	Antal vårdplatser den 31/12	Patienter				Antal vård-dagar	Personal							Utgifter för driften	
		Vårdade i medeltal per dag	Beklägning, %	In-tagna	Läkare		Öppningsmän o. föreståndare	Vårdpersonal				Förvaltningspersonal	Ekonomi-personal	Hela utgiften, 1 000-tal kr.	Per vård-dag, kr.
								Mänlig	Kvinnlig	Vårdplatser per personal-enhet	Vårdplatser 1 % av samtl. mansavd.				
Anknuten till sjukhus för sinnesslöa. <i>Attachés aux hôpitaux pour imbéciles.</i>	—	62	—	—	22 703	—	1	—	—	—	—	—	—	54	2.37
Västra Marks sjukhus, Örebro län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Salberga » , Västmanl. län	—	62	—	—	22 703	—	—	—	—	—	—	—	—	54	2.37
B. Sinnessjukhus tillhörande vissa städer, som övertagit hela sin sinnessjukvård. <i>Hôpitaux d'aliénés de certaines villes.</i>	4 838	5 116	106	3 963	1 867 309	44	26	365	1 196	3.1	46.1	(41)	(496)	19 555	10.47
Beckomberga sjukhus, Stockholm	1 686	1 780	110	1 990	649 768	18	7	137	460	2.8	50.0	16	187	6 883	10.59
Långbro » »	888	1 034	116	786	377 510	8	5	87	236	2.8	42.4	10	128	3 834	10.16
S:t Eriks » (avd.) Stockholm ¹	374	366	98	142	133 732	3	1	11	86	3.9	31.3	.	.	1 754	13.12
Norrstulls » » »	86	103	120	34	37 730	2	—	—	21	4.1	—	.	.	374	9.92
Rånäs » » »	105	106	101	15	38 597	1	1	—	20	5.3	—	.	11	350	9.08
Malmö östra sjukhus	532	557	105	263	203 351	4	4	49	124	3.1	37.2	6	63	2 164	10.64
Lillhagens sjukhus, Göteborg	1 167	1 168	100	733	426 621	8	8	81	249	3.5	48.1	9	107	4 196	9.84
C. Mindre, kommunala sinnessjukhus (se tab. 21). <i>Petits hôpitaux communaux.</i>	1 339	1 307	98	556	477 222	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
D. Enskilda sinnessjukhus (se tab. 21). <i>Hôpitaux privés.</i>	56	53	95	45	19 240	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
E. Kommunala vårdhem för sinnessjuka. <i>Cliniques communales.</i>	3 117	2 867	92	956	1 046 496	(37)	(42)	(24)	(312)	(7.6)	.	(20)	(149)	5 882	5.62
Vårdhemsavd. v. Maria sjukh., Sthlmsstad	31	31	100	5	11 163	1	1	—	9	3.4	.	1	—	111	9.92
Norrby gård (Häverö), Stockholms län . .	70	68	97	38	24 953	.	.	.	.	.	.	.	.	83	3.34
Norrstälje, » » »	56	56	100	18	20 294	—	1	—	7	8.0	.	.	.	87	4.30
Ulvunda, » » »	126	134	106	77	48 770	—	1	2	15	7.4	.	.	2	322	6.61
Aspa, Södermanlands län	20	19	95	15	6 968	1	1	—	2	10.0	.	.	.	34	4.92
Emtnäs gård, » » »	52	13	25	27	789	1	1	—	3	17.3	.	.	.	7	8.85
Gnesta, » » »	37	33	89	25	12 066	1	1	—	2	18.5	.	.	.	59	4.87
Katrineholm, » » »	30	28	93	4	10 381	1	1	—	3	10.0	.	.	.	54	5.20

Oxelösund, Södermanl. län	25	25	100	8	9 038	1	1	—	3	8.3	—	2	46	5.10	
Trosa, »	30	29	97	3	10 552	1	1	—	3	10.0	—	2	39	3.66	
Norra sjukhuset, Norrköpings stad	56	54	96	73	19 709	0.5	0.5	1.5	5.5	8.0	—	2	148	7.50	
Ingelstad (Risinge), Östergötlands län	42	42	100	4	15 806	1	1	—	6	7.0	—	3	94	6.17	
Kisa, »	33	33	100	8	12 041	1	1	—	5	6.6	—	3	56	4.62	
Sörby (Klockrike), »	27	22	81	27	2 599	1	1	—	4	6.8	—	3	27	10.29	
Tjällmo, »	22	22	100	5	8 027	1	1	—	3	7.3	—	3	49	6.07	
Vadstena, »	16	16	100	3	5 840	1	1	—	1	16.0	—	3	34	5.85	
Eksjö, Jönköpings län	38	38	100	7	13 785	1	1	—	4	9.5	—	1	68	4.97	
Gislaved, »	36	34	94	4	12 568	—	1	—	4	9.0	—	1	63	5.00	
Herrestad (Kärda), »	70	63	90	12	23 083	—	1	3	5	8.8	—	1	102	4.41	
Tranås, »	28	28	100	4	10 162	1	1	—	3	9.3	—	1.3	53	5.26	
Ekebo (Lenhovda), Kronobergs län	37	39	105	14	14 328	1	1	—	5	7.4	—	4	74	5.15	
Hallanäs (Alvesta), »	104	109	105	45	39 949	1	1	1	10	9.5	—	7	169	4.24	
Ingelshov (Ingelstad), »	50	54	108	21	19 605	1	1	—	6	8.3	—	4	86	4.33	
Högsby, Kalmar län	37	29	78	11	4 327	—	1	—	7	5.3	—	3	38	8.79	
Kalmar, »	43	45	105	1	16 586	—	1	2	6	5.4	—	—	108	6.53	
Nybro, »	69	66	96	34	23 982	—	1	2	9	6.3	—	4	120	4.98	
Ronneby, Blekinge län	199	208	105	64	75 896	1	—	3	19	9.0	3	14	284	3.74	
Areslöv (Färlöv), Kristianstads län	58	58	100	13	21 027	1	1	—	11	5.3	—	7	134	6.36	
Barkåkra (Vejvyslätt), »	30	30	100	2	10 950	1	1	1	4	6.0	—	2	67	6.11	
Bommeryd (Tyringe), »	25	25	100	2	9 086	1	1	1	3	6.3	—	2	42	4.67	
Borby, »	30	30	100	—	10 941	1	1	—	3	10.0	—	4	57	5.21	
Kristianstad, »	99	103	104	31	37 692	1	1	3	20	4.3	—	1	250	6.63	
Värnhem, Malmö stad	140	139	99	67	50 875	1	—	—	—	—	—	—	416	8.18	
Hörby, Malmöhus län	33	33	100	7	12 015	1	—	—	5	6.6	—	1	63	5.27	
Landskrona, »	63	63	100	11	23 032	1	—	—	6	10.5	—	2	118	5.14	
Ramlösa, »	61	61	100	4	22 213	1	—	2	8	6.1	—	2	146	6.58	
Trelleborg, »	60	60	100	17	21 782	1	—	—	6	10.0	—	2	100	4.60	
Ystad, »	63	63	100	11	22 975	1	—	—	6	10.5	—	2	130	5.65	
Falkenberg, Hallands län	70	72	103	15	26 120	—	1	—	12	5.8	—	1	120	4.60	
Kungälv, Göteborgs och Bohus län	105	104	99	27	38 021	1	1	1	11	8.8	—	1	211	5.54	
Torpagården (Vänernborg), Älvsborgs län	106	106	100	13	38 636	1	1	—	19	6.6	—	10	276	7.15	
Aspö (Skövde), Skaraborgs län	54	54	100	5	19 691	—	1	—	8	6.8	—	2	85	4.30	
Sjöröd (Hjo), »	61	61	100	23	22 144	—	—	—	9	6.8	—	—	120	5.42	
Sala, Västmanlands län	51	51	100	11	18 521	1	1	—	6	8.5	—	1	4	107	5.80
Folkarbo (Krylbo), Kopparbergs län	40	35	88	7	12 728	1	1	—	5	8.0	—	1	3	75	5.86
Hovgården (St. Tuna), »	116	92	79	10	33 749	1	1	—	10	11.6	—	1	11	173	5.12
Gysinge, Gävleborgs län	79	53	67	9	19 319	—	—	—	—	—	—	—	—	97	5.02
Hudiksvall, »	27	26	96	7	9 434	—	1	—	4	6.8	—	—	63	6.73	
Söderhamn, »	31	29	94	2	10 421	1	1	1	1	15.5	—	—	96	9.23	
Mörsil, Jämtlands län ¹	120	29	24	45	6 058	—	1	1	1	—	—	—	3	96	15.85
Flurmark, Västerbottens län	120	119	99	31	43 432	1	1	—	—	—	—	—	6	231	5.31
Grannäs, »	42	41	98	7	15 012	1	1	—	—	—	—	—	—	93	6.18
Björkgården (Öjebyn), Norrbottens län	49	49	100	22	17 885	1	1	—	5	9.8	—	—	4	101	5.66

Samliga sinnessjukhus⁶
Tous les hôpitaux d'aliénés 28 078 31 964 112 13 063 11 666 825 (216) (207)(2494)(4769) (8.6) . (207)(2484)(85 493) (7.65)

¹ Inkl. alkoholistavd. (7 platser, 30 intagna). — ² Öppnades den 3/11. — ³ Öppnades den 2/11. — ⁴ Öppnades efter tillbyggnad den 5/11. — ⁵ Öppnades den 2/11. — ⁶ Tal inom parentes inbegripa icke mindre, kommunala (och enskilda) sinnessjukhus eller äro eljest icke fullt kompletta.

(21) Mindre, kommunala och enskilda sinnessjukhus år 1947. Vårdplatser och patienter. *Hôpitaux d'aliénés communaux de second ordre et privés. Lits disponibles et entrées.*

1		2	3	4	5	6	7	1		2	3	4	5	6	7
Sjukhus <i>Hôpitaux</i>	Antal vårdplatser <i>Lits disponibles</i>	In-tagna <i>Entrées</i>		Den ³¹ / ₁₂ befintliga <i>Restants au 31 déc.</i>		Vård-dagar <i>Jours d'entre-tien</i>		Sjukhus <i>Hôpitaux</i>	Antal vårdplatser <i>Lits disponibles</i>	In-tagna <i>Entrées</i>		Den ³¹ / ₁₂ befintliga <i>Restants au 31 déc.</i>		Vård-dagar <i>Jours d'entre-tien</i>	
		m.	kv.	m.	kv.					m.	kv.	m.	kv.		
		h.	f.	h.	f.					h.	f.	h.	f.		
Mindre, kommunala sinnessjukhus. <i>Hôpitaux d'aliénés des communes.</i>															
Väddö	19	—	1	8	8	6 149		Skara	35	19	15	16	14	10 176	
Uppsala	29	4	9	17	15	12 193		Tidaholm (Haga)	13	3	—	12	—	4 259	
Nyköping	20	6	5	8	12	7 553		Karlstad	24	5	9	13	17	10 452	
Eskilstuna	50	11	4	29	28	19 862		Kristinehamn	19	—	1	8	8	6 051	
Linköping	65	2	13	31	31	22 138		Ekshärad	14	2	1	3	6	3 835	
Motala s:ns sjukhem ..	14	4	2	7	7	4 923		Fryksände	13	1	—	7	9	6 052	
Norrköping (Norra sjukhuset)	52	26	58	31	33	23 382		Grava (Berg)	16	1	2	9	6	5 568	
Jönköping	28	3	5	15	15	10 785		Norra Råda	29	4	3	10	12	8 312	
Växjö ¹	22	2	3	—	—	6 477		Nyed (Backa)	17	1	3	7	7	5 050	
Markaryd	10	3	1	3	5	3 403		Örebro	102	15	25	45	60	38 048	
Karlskrona	32	4	12	14	16	10 964		Karlskoga	19	1	1	9	10	6 916	
Höganäs	14	3	6	6	7	4 382		Ljusnarsberg	23	4	1	18	12	10 310	
Lund	14	—	1	2	12	6 915		Vedevåg (Ö. Bohr) ..	22	1	3	8	13	7 736	
Hälsingborg	92	7	11	44	46	32 412		Gävle	46	37	24	23	29	22 097	
Landskrona	40	7	1	21	18	13 385		Härnösand	62	6	11	19	22	16 700	
Ystad	28	2	2	13	15	9 597		Sundsvall	85	11	11	34	58	30 683	
Halmstad	78	16	15	37	41	26 250		Östersund	23	6	—	12	9	6 965	
Varberg	28	4	5	15	12	9 894		Gällivare	23	—	—	13	8	7 849	
Uddevalla	31	19	20	16	14	10 232		Summa Total	1 339	257	299	627	676	477 222	
Borås	48	16	10	24	28	18 980		Enskilda sinnessjukhus.							
Trollhättan	14	1	—	6	6	4 571		<i>Hôpitaux privés.</i>							
Lidköping	16	—	5	9	7	5 716		Lunnagård	26	2	43	1	26	9 962	
								Betaniastift:n.....	30	.	.	11	13	9 278	
								Summa Total	56	.	.	12	39	19 240	

¹ Avdelningen upphörde den 1 dec. 1947.

² Avdelningen var under avveckling.

(22) Skolhem för psykopatiska och nervösa barn år 1947.

Internats pour des enfants psychopathiques et nerveux.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Skolhem <i>Internat</i>	Antal vårdplatser den ³¹ / ₁₂ <i>Nombre de lits</i>	Antal intagna under året <i>Nombre d'entrées</i>	Den ³¹ / ₁₂ befintliga <i>Restants au 31/12</i>		Antal vård-dagar <i>Jours d'entre-tien</i>	Medeltal vårdade per dag. <i>Moyenne de malades par jour</i>	Personal <i>Personnel</i>				Utgifter för driften <i>Dépenses</i>			
			g.	fl.			Vårdpersonal <i>Personnel occupé</i>	Institutiörens <i>Instituteurs</i>	Lärare <i>Professeurs</i>	Ekonomi-personal <i>Personnel ménager</i>	Förvaltnings-personal <i>Personnel de bureau</i>	Ekonomi-personal <i>Personnel ménager</i>	Hela utgiften, 1 000-tal kr <i>Total en milliers de cour.</i>	Per vårdplats, kr Per jour <i>Par jour d'entretien</i>
			g.	f.										
Mellansjö, Täby	47	18	29	16	17 087	47	6	2	.	.	173	10.13		
Råbylund, Lund	23	7	19	4	8 541	23	6	.	.	7	56	6.61		
Frölundaborg, Göteborg.	34	15	23	6	11 904	33	4	2	.	3	109	9.19		
Skärbo, Alingsås	23	10	22	—	7 032	19	9	4	1	13	69	9.83		
Summa Total	127	50	93	26	44 564	122	25	.	.	.	407	9.13		

(23) Anstalter för sinnesslöa och fallandesjuka år 1947. Vårdplatser, intagna, exppektanter. *Etablissements des imbécils et des épileptiques. Lits disponibles, entrées, expectants.*

1 Anstalt Etablissement	2 3 4 5 Antal anstalter Nombre d'établiss ^{em} .				6 7 8 Vårdplatser d. ³¹ / ₁₂ Lits disponibles				9 10 11 Intagna under året Entrées			12 13 14 Exppektanter d. ³¹ / ₁₂ Expect.		
	pour bilda bles pour éduca bles	pour non éduca bles	pour épilep tiques	Samma 1 Ensam ble	Sinnesslöa Imbéciles		Epilepti kor épilep tiques	Sinnesslöa Imbéciles		Epilepti kor épilep tiques	Asie de travail Skolem Internat	Arbets hem Internat	Vårdhem Internat	
					bilda bara éduca bles	non éduca bles		bilda bara éduca bles	non éduca bles					
Statliga anstalter <i>Etablissements de l'Etat</i>	3	1	1	4	243	70	222	45	—	35	18	17	28	
Statens anstalt för blinda med kom plicerat lyte, Lund	1	1	—	1	125	70	—	9	—	—	8	—	28	
Statens uppfostringsanstalt för sin nesslöa flickor, Vänersborg	1	—	—	1	38	—	—	8	—	—	—	—	—	
Statens uppfostringsanstalt för sin nesslöa gossar, Salbohed	1	—	—	1	80	—	—	28	—	—	3	2	—	
Statens anstalt för fallandesjuka, Vilhelmsro	—	—	1	1	—	—	222	—	—	35	7	15	—	
Landstings och primärkommuners anstalter. Etablissements des conseils départementaux et des communes	38	23	2	45	3 331	1 567	51	575	168	14	405	57	452	
Internat	30	23	2	37	2 865	1 567	51	478	168	14	390	53	452	
Externat	8	—	—	8	466	—	—	97	—	—	15	4	—	
Enskilda anstalter (internat). <i>Etablissements privés</i>	45	62	8	91	1 418	2 746	548	194	279	87	47	67	423	
Summa Total	86	86	11	140	4 992	4 383	821	814	447	136	470	141	903	

¹ Ej lika med summan av kol. 2, 3 och 4, då vissa anstalter äro kombinerade.

(24) Anstalter för sinnesslöa och fallandesjuka. Befintliga patienter den ³¹/₁₂ 1947.
Etablissements des imbécils et des épileptiques. Restants au ³¹/₁₂.

1 Anstalt Etablissement	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 Elever i Elèves dans												
	skolhem internat		arbets hem asile de travail		vårdhem infirmerie		kontrollerad familjevård soins fam. contrôlés		Försöks utskrivna Libérés à l'essay		Summa Total		
	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	san tliga ensem ble
Statliga anstalter <i>Etablissements de l'Etat</i>	123	122	96	85	33	35	76	7	80	1	408	250	658
Statens anstalt för blinda med kom plicerat lyte, Lund	28	25	32	35	33	35	—	1	—	—	93	96	189
Statens uppfostringsanstalt för sin nesslöa flickor, Vänersborg	—	33	—	—	—	—	—	6	—	1	—	40	40
Statens uppfostringsanstalt för sin nesslöa gossar, Salbohed	29	—	32	—	—	—	76	—	80	—	217	—	217
Statens anstalt för fallandesjuka, Vilhelmsro	66	64	32	50	—	—	—	—	—	—	98	114	212
Landstings och primärkommuners anstalter. Etablissements des conseils départementaux et des communes	1 145	747	638	597	838	697	402	236	141	76	3 214	2 353	5 567
Internat	960	600	635	592	838	697	399	236	137	75	3 019	2 200	5 219
Externat	185	147	3	5	—	—	3	—	4	1	195	153	348
Enskilda anstalter (internat). <i>Etablissements privés</i>	140	133	821	808	1345	1415	77	17	1	6	2 384	2 379	4 763
Summa Total	1 408	1002	1605	1490	2216	2147	555	260	222	83	6 006	4 982	10 988

Specifikation av under år 1947 intagna på sinnes-
Entrées dans les hôpitaux d'aliénés pendant l'année 1947, appartenant à

Sjukhus <i>Hôpitaux</i>	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11										
	Grupp A																														
	För vård <i>Pour soins</i>										För observation enl. kap. 4 ssjl. <i>Pour observation</i>																				
	I allt <i>Total</i>					därav på egen ansökan <i>sur propre demande</i>					I allt <i>Total</i>				därav på egen ansökan <i>sur propre demande</i>				Eft. slutförd observ. till vård över- förda <i>Après observ. soumis aux soins</i>												
M. H.		Kv. F.		M. H.		Kv. F.		M. H.		Kv. F.		M. H.		Kv. F.		M. H.		Kv. F.		M. H.		Kv. F.									
1	Statens sinnessjukhus. <i>Hôpitaux d'aliénés de l'Etat.</i>																					3 558	3 591	1 303	1 544	215	164	193	160	67	41
2	För sinnessjuka. <i>Pour aliénés.</i>																					3 473	3 528	1 303	1 544	215	164	193	160	67	41
3	Psykiatriska sjukhuset (sek. sjukh.)																					64	30	34	5	1	1	1	1	—	—
4	Ulleråkers sjukhus																					277	258	82	91	9	1	9	1	5	1
5	S:ta Anna »																					68	57	24	24	5	1	5	1	1	—
6	Sundby »																					199	192	64	64	10	21	7	21	5	1
7	Birgittas »																					159	206	85	101	18	5	15	5	8	4
8	Ryhovs »																					205	287	70	135	8	11	7	11	1	3
9	S:t Sigfrids »																					231	210	57	66	8	8	8	7	2	3
10	S:ta Gertruds »																					154	153	76	59	1	1	1	1	1	1
11	S:t Olofs »																					57	68	44	46	4	1	4	1	—	—
12	S:t Lars »																					257	263	58	78	6	1	6	1	1	—
13	S:ta Maria »																					318	365	166	183	11	6	10	6	1	1
14	S:t Jörgens »																					145	147	66	86	3	5	1	5	1	—
15	Restads »																					126	153	25	55	9	12	9	10	3	1
16	Källshagens » (sek. sjukh.)																					95	32	2	5	—	—	—	—	—	—
17	Mariebergs »																					146	164	52	89	8	9	8	9	4	3
18	Sätters »																					164	185	68	79	45	11	37	10	9	6
19	Sidsjöns »																					237	238	97	119	14	26	12	26	5	4
20	Gådeå » (sek. sjukh.)																					36	41	13	10	1	—	1	—	1	—
21	Frösö »																					189	169	86	105	21	14	21	14	9	2
22	Umedalens »																					253	221	93	112	21	23	19	23	6	10
23	Furunäsets »																					93	89	41	32	12	7	12	7	4	1
24	För sinnesslöa. <i>Pour imbecils.</i>																					85	63	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Vipeholms sjukhus																					30	10	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Västra Marks »																					—	53	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Salberga »																					55	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Vissa städers sinnessjuk- hus. <i>Hôpitaux d'aliénés de certaines villes.</i>																					2 101	1 790	1 143	869	24	18	20	17	6	10
29	Beckomberga sjukhus, Sthlm																					1 174	782	822	454	19	15	19	15	2	8
30	Långbro sjukhus, (d:o)																					419	364	188	165	2	1	—	1	2	1
31	S:t Eriks sjukhus, avd. för sin- nessj. (d:o)																					39	73	11	4	—	—	—	—	—	—
32	Norrstulls sjukhus, avd. för sinnessj. (d:o)																					—	34	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Rånäs sjukhus (d:o)																					—	15	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Malmö östra sjukhus, Malmö																					135	126	73	68	1	1	1	1	—	—
35	Lillhagens sjukhus, Göteborg																					334	396	49	178	2	1	—	—	2	1
36	Summa <i>Total</i>																					5 659	5 381	2 446	2 413	239	182	213	177	73	51

Grupp B. För vård intagna samt efter observation enl. 4 kap. ssjl resp. undersökning enl. 6 kap. ssjl till vård överförda med frånräkning av dem, som tidigare utskrivits och återintagits för samma sjukdomsform utan att däremellan ha varit friska, eller som förflyttats från sinnessjukhus tillhörigt staten eller stad, som övertagit hela sin sinnessjukvård.

Grupp C. Ånyo intagna, ej ovan under B medräknade.

Grupp D. Under grupp B upptagna med frånräknande av dem, som förut varit för vård intagna.

Grupp E. För vård intagna, förflyttade från sjukhus, som ovan sagts.

sjukhus, tillhöriga staten eller vissa städer.

l'Etat ou à des villes, qui ont pris à leur charge les soins de leurs aliénés.

12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27	
Groupe A																															
För undersökn. enl. kap. 6 ssjl. Pour examen												Summa för grupp A Total pour groupe A				Grupp B Groupe B				Grupp C Groupe C				Grupp D Groupe D				Grupp E Groupe E			
I allt Total		Eft. slutförd undersökn. t. vård överförd Après examen soumis aux soins		I allt Total		därav ej förut sinnessjuka Pas aliénés auparavant																									
M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.		
15	—	—	—	3 788	3 755	3 051	3 196	326	350	2 475	2 521	1 966	1 979	248	86	1															
15	—	—	—	3 703	3 692	2 980	3 139	324	348	2 404	2 466	1 968	1 933	236	82	2															
1	—	—	—	66	31	31	14	12	4	26	14	12	12	21	12	3															
1	—	—	—	287	259	260	250	6	3	203	172	191	146	16	6	4															
—	—	—	—	73	58	53	44	14	13	42	31	42	31	2	—	5															
—	—	—	—	209	213	193	187	2	1	131	119	113	87	9	5	6															
—	—	—	—	177	211	143	175	21	33	126	148	106	125	3	2	7															
6	—	—	—	219	298	176	257	26	31	160	219	135	170	4	2	8															
—	—	—	—	239	218	179	194	—	3	127	127	97	105	54	16	9															
—	—	—	—	155	154	140	141	4	10	92	104	76	84	11	3	10															
6	—	—	—	67	69	50	62	6	5	34	48	26	41	1	1	11															
1	—	—	—	264	264	238	210	14	47	174	161	118	104	6	6	12															
—	—	—	—	329	371	265	276	50	85	239	230	148	160	4	5	13															
—	—	—	—	148	152	118	119	24	22	93	101	80	80	4	6	14															
—	—	—	—	135	165	120	151	—	2	102	104	96	94	9	1	15															
—	—	—	—	95	32	76	27	—	—	66	18	66	18	19	5	16															
—	—	—	—	154	173	144	164	—	3	102	121	97	100	6	—	17															
—	—	—	—	209	196	158	189	2	—	135	154	117	96	13	2	18															
—	—	—	—	251	264	168	201	36	33	141	177	121	155	38	8	19															
—	—	—	—	37	41	29	38	3	3	24	27	23	25	5	—	20															
—	—	—	—	210	183	166	158	25	12	145	135	113	98	7	1	21															
—	—	—	—	274	244	187	201	69	30	169	192	134	151	3	—	22															
—	—	—	—	105	96	86	81	10	8	73	64	55	51	1	1	23															
—	—	—	—	85	63	71	57	2	2	71	55	—	46	12	4	24															
—	—	—	—	30	10	25	9	2	—	25	9	—	—	3	1	25															
—	—	—	—	—	53	—	48	—	—	—	46	—	46	—	—	26															
—	—	—	—	55	—	46	—	—	—	46	—	—	—	9	—	27															
—	—	—	—	2 125	1 808	1 918	1 583	131	77	1 171	934	991	770	53	140	28															
—	—	—	—	1 193	797	1 077	742	62	24	608	440	519	362	37	24	29															
—	—	—	—	421	365	396	342	23	13	267	215	228	185	2	10	30															
—	—	—	—	39	73	18	19	7	3	18	19	18	19	14	51	31															
—	—	—	—	—	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	32															
—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	33															
—	—	—	—	136	127	105	101	30	23	79	70	73	61	—	2	34															
—	—	—	—	336	397	322	379	9	14	199	190	153	143	5	4	35															
15	—	—	—	5 913	5 563	4 969	4 779	457	427	3 646	3 455	2 957	2 749	306	226	36															

Groupe B. Entrées pour soins et après observation et examen selon la loi sur les hôpitaux d'aliénés transférés pour soins sauf les aliénés transférés d'autres hôpitaux d'aliénés, appartenant à l'Etat ou à ville qui s'est chargée des soins de ses aliénés.

Groupe C. Entrés de nouveau, non compris sous B.

Groupe D. Malades entrés sous groupe B, sauf ceux entrés auparavant pour soins.

Groupe E. Transférés des hôpitaux mentionnés sous B.

Antal den 31 december 1947 befintliga vid sinnessjukhus, tillhöriga staten eller vissa städer.
Restants aux hôpitaux d'aliénés au 31 déc. 1947, appartenant à l'Etat ou à des villes, qui ont pris à leur charge les soins de leurs aliénés.

1 Sjukhus <i>Hôpitaux</i>	2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15	
	För vård <i>Pour soins</i>		Därav				Dont		För observ. (4 kap. ssjl.) <i>Pour ob- serva-tion</i>		För under- sök-n. (6 kap. ssjl) <i>Pour exa-men</i>		Summa <i>Total</i>		Exspektanter d. 31 dec. <i>Expectants au 31 déc.</i>													
			i kontrollerad familjevård <i>dans soins fa- miliaux contrôlés</i>		Försöksutskrivna <i>libérés à l'esai</i>																							
	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.		
Statens sinnessjukhus. <i>Hôpitaux de l'Etat.</i>	15 478	12 724	357	245	2 233	2 572	5	7	3	7	3	—	15 481	12 731	1 343	808												
För sinnessjuka <i>Pour aliénés</i>	14 058	12 009	306	245	2 931	2 399	5	7	3	7	3	—	14 066	12 018	1 142	564												
Psykiatriska sjukhuset (sek.sjukh.)	183	176	—	—	38	21	—	—	1	—	—	—	184	176	4	3												
Ulleråkers sjukhus	1 115	922	37	49	270	221	2	—	—	—	—	—	1 117	922	50	30												
S:ta Annas »	197	191	1	2	40	66	—	—	—	—	—	—	197	191	—	19												
Sundby »	631	540	1	—	81	38	—	—	1	—	—	—	631	541	78	10												
Birgittas »	700	564	5	12	175	147	1	—	—	—	—	—	701	564	—	44												
Ryhovs »	1 055	1 034	—	—	304	343	—	—	—	—	—	—	1 056	1 034	314	85												
S:t Sigfrids »	841	659	64	46	219	99	—	—	—	—	—	—	841	659	64	42												
S:ta Gertruds »	709	614	15	3	41	32	—	—	—	—	—	—	709	614	112	74												
S:t Olofs »	191	201	18	19	36	40	—	—	—	—	—	—	192	201	3	3												
S:t Lars »	933	809	48	18	162	89	—	—	—	—	—	—	933	809	28	48												
S:ta Maria »	967	806	—	—	103	69	—	—	—	—	—	—	967	806	56	19												
S:t Jörgens »	303	277	—	—	51	46	1	—	—	—	—	—	304	277	10	16												
Restads »	888	721	—	—	167	48	—	—	—	—	—	—	888	721	174	31												
Källshagens » (sek.sjukh.)	942	323	16	—	326	14	—	—	—	—	—	—	942	323	34	—												
Mariebergs »	513	609	24	15	33	95	—	—	—	—	—	—	513	609	91	45												
Säters »	818	688	13	4	77	71	—	—	2	—	—	—	818	690	43	55												
Sidsjöns »	758	639	—	—	231	205	1	1	—	—	—	—	759	640	27	7												
Gådeå » (sek.sjukh.)	199	162	—	—	28	9	—	—	—	—	—	—	199	162	5	7												
Frösö »	819	640	8	1	260	290	—	—	1	—	—	—	819	641	23	16												
Umedalens »	714	970	20	34	138	362	—	—	2	—	—	—	714	972	5	—												
Furunäsets »	582	464	36	42	151	94	—	—	—	—	—	—	582	464	21	10												
För sinnesslöa¹ <i>Pour imbeciles</i>	1 415	715	51	—	302	173	—	—	—	—	—	—	1 415	715	201	244												
Vipeholms sjukhus	695	198	—	—	18	9	—	—	—	—	—	—	695	198	189	197												
Västra Marks »	—	517	—	—	—	164	—	—	—	—	—	—	—	517	—	47												
Salberga »	720	—	51	—	284	—	—	—	—	—	—	—	720	—	12	—												
Vissa städers sinnessjukhus. <i>Hôpitaux de certaines villes.</i>	2 490	3 013	—	2	207	241	1	1	—	—	—	—	2 491	3 014	59	83												
Beckomberga sjukhus	983	972	—	—	97	113	1	1	—	—	—	—	984	973	15	4												
Långbro »	548	609	—	—	52	64	—	—	—	—	—	—	548	609	—	—												
S:t Eriks sjh., avd. f. sinnessj.	53	322	—	—	2	9	—	—	—	—	—	—	53	322	—	—												
Norrulls » » » »	—	107	—	2	—	5	—	—	—	—	—	—	—	107	—	—												
Rånäs sjukhus	—	107	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	107	—	—												
Malmö östra sjukhus	284	312	—	—	17	15	—	—	—	—	—	—	284	312	44	79												
Lillhagens »	622	584	—	—	39	35	—	—	—	—	—	—	622	584	—	—												
Summa Total	17 963	15 737	357	247	3 440	2 813	6	8	3	—	—	—	17 972	15 745	1 402	891												

¹ Jfr beträffande övriga anstalter för sinnesslöa tab. 24.

**Antal under år 1947 avgångna från sinnessjukhus, tillhöriga staten
eller vissa städer.**

*Sorties des hôpitaux d'aliénés pendant l'année 1947, appartenant à l'État ou aux villes,
qui ont pris à leur charge les soins de leurs aliénés.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukhus Hôpitaux	Vid in- tag- ningen ej i be- hov av vård (17 § ssjl.) <i>Soins pas néces- saires</i>	Åter- ställda (17 § ssjl.) <i>Malades guéris</i>	För- bät- trade (17 § ssjl.) <i>Ame- liorés</i>	Av plats- brist el. för vård utom sju- khus. (18 § ssjl.) <i>Par manque de place ou pour soins en deh. de l'hôp.</i>	För- flyt- tade till an- nes- sju- khus. <i>Par Trans- jérés dans un examen soumis</i>	Efter slutförd observa- tion el. unders. (4-6 kap. ssjl.) <i>Après observ. ou examen soumis</i>	Andra av- gång- na <i>Aut- res sorties</i>	Av- lidna <i>Dé- cédés</i>	Summa <i>Total</i>
Statens sinnessjukhus. Hôpitaux d'aliénés de l'Etat.	139	1 959	2 664	288	332	264	450	1 318	7 414
För sinnessjuka. Pour aliénés.	139	1 958	2 544	287	316	264	449	1 282	7 239
Psykiatriska sjukh. (sek. sjukh.)	7	42	34	1	16	2	9	12	123
Ulleråkers sjukhus	5	155	251	6	26	3	8	126	580
S:ta Annas »	8	25	38	5	9	5	29	34	153
Sundby »	9	195	214	12	13	21	1	80	545
Birgittas »	9	122	112	16	15	10	24	48	356
Ryhova »	16	133	70	13	33	21	39	97	422
S:t Sigfrids »	10	112	124	10	23	11	49	77	416
S:ta Gertruds »	—	157	42	14	16	—	13	70	312
S:t Olofs »	4	6	58	28	2	11	7	26	142
S:t Lars »	7	110	219	4	14	5	69	75	503
S:ta Maria »	2	107	378	103	9	15	48	92	754
S:t Jörgens »	3	135	74	14	7	8	40	34	315
Restads »	4	88	60	8	21	17	—	45	243
Källshagens » (sek. sjukh.)	—	2	129	6	26	—	—	43	206
Mariebergs »	2	136	79	3	7	10	31	54	322
Sätters »	12	112	162	15	11	39	2	58	411
Sidsjöns »	10	121	144	3	37	25	52	55	447
Gådeå » (sek. sjukh.)	2	24	38	7	11	—	—	23	105
Frösö »	8	112	92	8	11	21	—	52	304
Umedalens »	13	42	202	10	7	26	24	129	453
Furnäsets »	8	22	24	1	2	14	4	52	127
För sinnesslöa. Pour imbecils.	—	1	120	1	16	—	1	36	175
Vipeholms sjukhus	—	1	10	—	3	—	—	27	41
Västra Marks »	—	—	40	—	1	—	—	6	47
Salberga »	—	—	70	1	12	—	1	3	87
Vissa städers sinnessjukhus. Hôpitaux d'aliénés de certaines villes.	13	926	1 765	294	213	25	207	442	3 885
Beckomberga sjukhus	5	484	1 014	113	87	23	86	151	1 963
Långbro »	7	168	263	95	37	—	64	122	756
S:t Eriks sjh., avd. f. sinnessj.	—	8	24	—	29	—	—	51	112
Norrulls »	—	—	2	—	18	—	—	8	28
Rånäs sjukhus »	—	—	—	1	6	—	—	8	15
Malmö östra sjukhus	—	66	111	5	4	2	33	21	242
Lillhagens »	1	200	351	80	32	—	24	81	769
Summa Total	152	2 885	4 429	582	545	239	657	1 760	11 299

(28) Översikt av antalet personer insjuknade i vissa infektionssjukdomar med anmälningsplikt åren 1938—1947.

Maladies infectieuses, rapportées par tous les médecins (aperçu).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
År, månad <i>Année, mois</i>	Scharlakansfeber <i>Scarlatina</i>	Difteri <i>Diphtheria</i>	Barnförelamning <i>Polkomyelit acuta</i>	Paratyfus o. nervfeber <i>Febr. paratyphoidea et typhoidea</i>	Rödsot <i>Dysenteria epidemica</i>	Sömn-sjukan <i>Encephalitis epid.</i>	Epidemisk hjärnfeber <i>Meningitis cerebr. epid.</i>	Undulantfeber <i>Febris undulans</i>	Weils sjukdom <i>Morbus Weilii</i>	Hepatitis epidemica ¹
1938	26 113	107	1 450	447	522	31	53	167	35	773
1939	40 505	181	615	479	228	28	31	114	17	633
1940	24 373	290	450	456	166	25	32	111	31	1 041
1941	12 953	280	720	643	652	21	104	71	8	1 126
1942	20 684	1 284	750	270	1 458	59	110	51	54	4 281
1943	29 812	2 457	2 198	444	1 669	13	77	47	44	7 636
1944	29 537	3 868	2 716	258	1 786	5	118	40	37	7 424
1945	15 931	2 620	2 446	359	661	8	90	41	12	7 427
1946	12 087	932	558	677	480	27	130	45	10	7 122
1947	11 111	357	1 481	1 206	442	16	86	32	11	8 648
Medeltal 1938—1947	22 311	1 238	1 338	524	806	23	83	72	26	4 611
Därav:										
Januari	1 935	115	42	30	47	1	7	7	3	396
Februari	2 011	105	30	27	48	1	8	6	1	364
Mars	2 200	114	23	23	49	1	6	8	2	351
April	1 997	84	17	25	39	2	8	6	2	311
Maj	2 355	81	17	54	35	1	9	6	1	311
Juni	1 969	58	30	47	27	2	6	6	1	248
Juli	1 344	82	67	78	44	2	5	7	2	254
Augusti	1 170	72	240	80	141	2	8	5	3	359
September	1 544	84	349	57	125	4	6	5	4	491
Oktober	1 967	144	303	42	87	4	7	5	3	535
November	2 017	157	156	28	79	2	7	6	3	539
December	1 802	142	64	33	85	1	6	5	1	452

(29) Infektionssjukdomar med anmälningsplikt år 1947.

Maladies infectieuses, rapportées par tous les médecins, par mois et département.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Sjukdomar, län, städer <i>Maladies, départements, villes</i>	Insjuknade <i>Cas de maladie</i>												
	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Sömn-sjukan. Encephalitis epidemica.													
Södermanlands län	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Norrköpings stad	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Östergötlands län i övrigt ..	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Malmö stad	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Hallands län	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	4
Älvsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Värmlands län	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Örebro län	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	3
Västerbottens län	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
Hela riket <i>Total</i>	—	1	3	1	1	—	1	4	—	3	2	—	16
Stadsläkardistrikt ²	—	1	3	1	1	—	—	3	—	—	1	—	10
Provinsialläkardistrikt ³	—	—	—	—	—	—	1	1	—	3	1	—	6

¹ Ofullständigt rapporterad före 1943. — ² *Districts des médecins de ville.* — ³ *Districts des médecins cantonaux.*

INFEKTIONSSJUKDOMAR MED ANMÄLNINGSPLIKT ÅR 1947 (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Insjuknade <i>Cas de maladie</i>											
														Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
Sjukdomar, län, städer																									
<i>Maladies, départements, villes</i>																									
Scharlakansfeber. <i>Scarlatina.</i>																									
Stockholms stad	93	81	87	95	68	47	9	32	91	171	141	120	1 035												
Stockholms län	42	35	26	37	40	22	24	25	37	57	50	69	464												
Uppsala län	14	18	8	10	26	12	8	5	13	15	29	13	171												
Södermanlands län	12	14	28	23	21	9	4	20	51	60	56	20	318												
Norrköpings stad	9	9	10	8	9	6	5	6	11	22	10	18	123												
Östergötlands län i övr.	21	24	33	25	31	21	11	14	57	87	89	63	476												
Jönköpings län	39	47	45	49	16	18	7	7	37	94	82	38	479												
Kronobergs län	3	6	5	3	5	12	11	4	2	12	14	8	85												
Kalmar län	29	16	13	12	10	41	44	61	102	143	133	80	684												
Gotlands län	—	1	1	—	—	1	—	—	1	6	9	8	27												
Blekinge län	3	9	3	7	6	10	8	29	17	12	14	16	134												
Kristianstads län	16	15	31	23	15	45	35	34	32	35	22	16	319												
Malmö stad	30	28	31	20	7	16	7	21	71	121	73	44	469												
Hälsingborgs stad	45	37	49	27	11	18	11	8	13	13	20	8	260												
Malmöhus län i övr.	45	48	39	22	20	16	7	13	23	22	28	31	314												
Hallands län	19	31	29	15	9	20	10	3	4	27	7	3	177												
Göteborgs stad	53	40	39	29	35	18	3	2	10	15	32	30	306												
Göteborgs o. Bohus län i övr.	18	15	43	24	32	13	8	3	15	15	7	13	206												
Älvsborgs län	14	18	11	27	17	14	9	15	29	22	16	16	208												
Skaraborgs län	49	35	59	52	20	30	18	51	59	54	45	44	516												
Värmlands län	53	34	52	43	60	31	17	15	12	23	22	11	373												
Örebro län	53	35	30	32	27	30	16	17	18	23	28	14	323												
Västmanlands län	39	28	34	27	36	54	25	40	119	127	81	36	646												
Kopparbergs län	55	44	62	38	47	43	17	32	44	72	46	34	534												
Gävleborgs län	28	15	10	15	17	15	22	9	28	33	38	26	256												
Västernorrlands län	63	42	53	59	53	33	29	11	18	42	42	33	478												
Jämtlands län	13	23	23	14	17	11	23	12	17	26	26	13	218												
Västerbottens län	61	55	47	55	74	49	41	18	27	26	14	20	487												
Norrbottnens län	106	124	123	103	100	66	103	74	57	64	62	43	1 025												
Hela riket <i>Total</i>	1 025	927	1 024	894	829	721	532	581	1 015	1 439	1 236	888	11 111												
Stadsläkardistrikt	482	379	451	363	329	323	168	248	565	854	707	511	5 330												
Provinsialläkardistrikt	543	548	573	531	500	398	364	333	450	585	529	377	5 781												
Rödrot. <i>Dysenterya epidemica.</i>																									
Stockholms stad	6	—	1	—	—	—	2	46	15	—	3	4	77												
Stockholms län	2	—	—	4	—	—	1	1	—	2	—	—	10												
Uppsala län	—	—	—	—	—	—	1	2	1	—	—	—	4												
Södermanlands län	—	—	—	—	—	—	—	1	3	4	—	—	8												
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	—	73	—	18	15	—	106												
Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3	6												
Blekinge län	1	—	1	—	—	—	—	2	—	12	—	—	17												
Kristianstads län	—	—	—	2	2	—	—	—	—	20	55	—	79												
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1												
Hälsingborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	6	2	1	—	9												
Malmöhus län i övrigt	—	—	—	—	—	—	—	7	1	—	—	—	8												
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	1	5	3	1	—	10												
Göteborgs o. Bohus län i övr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3												
Älvsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	8	1	10												
Skaraborgs län	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	2	—	4												
Värmlands län	1	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	5												
Örebro län	—	—	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	4												
Västmanlands län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	8												
Kopparbergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	17	3	21												
Gävleborgs län	—	—	—	—	—	—	—	4	6	1	17	19	47												
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1												
Jämtlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3												
Norrbottnens län	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1												
Hela riket <i>Total</i>	11	—	4	6	5	—	7	137	42	69	131	30	442												
Stadsläkardistrikt	6	—	3	—	1	—	4	58	30	34	70	15	221												
Provinsialläkardistrikt	5	—	1	6	4	—	3	79	12	35	61	15	221												

INFEKTIONSSJUKDOMAR MED ANMÄLNINGSPLIKT ÅR 1947 (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Sjukdomar, län, städer	Insjuknade <i>Cas de maladie</i>												
<i>Maladies, départements, villes</i>	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Difteri. <i>Diphtheria.</i>													
Stockholms stad	7	6	8	4	2	2	—	2	9	—	—	6	46
Stockholms län	2	—	3	—	—	—	—	1	1	2	3	1	13
Uppsala län	—	—	2	1	1	—	—	3	—	—	—	—	8
Södermanlands län	4	—	3	6	1	—	—	1	2	—	—	2	19
Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands län i övr.	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2
Jönköpings län	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5
Kronobergs län	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3
Kalmar län	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Gotlands län	—	—	2	—	1	2	—	—	—	—	—	—	5
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Malmö stad	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Hälsingborgs stad	2	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	5
Malmöhus län i övrigt	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Hallands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs stad	2	4	2	3	1	—	—	—	—	—	—	2	14
Göteborgs o. Bohus län i övr.	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
Älvsborgs län	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2
Skaraborgs län	—	2	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	5
Värmlands län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	1	5
Örebro län	1	—	—	3	1	2	2	—	2	4	15	5	35
Västmanlands län	—	2	—	—	1	—	—	2	1	1	—	—	7
Kopparbergs län	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	3
Gävleborgs län	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	5
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	4	5
Jämtlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens län	6	1	—	2	—	—	—	—	—	1	2	7	19
Norrbottnens län	31	21	23	21	6	1	1	2	2	3	16	16	143
Hela riket Total	60	45	48	41	17	9	9	13	19	12	40	44	357
Stadsläkardistrikt	17	15	18	10	7	5	—	8	13	8	4	18	123
Provinsialläkardistrikt	43	30	30	31	10	4	9	5	6	4	36	26	234
Nervfeber. <i>Febris typhoidea.</i>													
Stockholms stad	—	—	—	—	—	2	31	1	—	1	—	—	36
Stockholms län	1	—	1	—	1	—	11	3	—	—	—	—	17
Uppsala län	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	5
Södermanlands län	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	3
Östergötlands län i övrigt ..	1	—	—	—	1	—	—	2	—	2	—	—	6
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	—	—	6	6	2	1	15
Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Kalmar län	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	5
Blekinge län	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	1	—	4
Kristianstads län	—	—	—	—	—	—	2	2	2	1	—	1	8
Malmöhus län i övrigt	—	—	—	—	—	—	2	1	2	3	—	—	8
Hallands län	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Göteborgs o. Bohus län i övr.	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3
Älvsborgs län	—	—	2	—	—	—	—	1	1	2	1	3	10
Värmlands län	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	3
Örebro län	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2
Västmanlands län	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2
Kopparbergs län	—	—	1	—	—	—	4	—	—	1	—	—	6
Gävleborgs län	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2
Jämtlands län	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Norrbottnens län	—	1	—	1	—	—	—	2	—	—	—	1	5
Hela riket Total	2	1	6	2	3	3	61	22	14	18	5	8	145
Stadsläkardistrikt	—	1	4	1	—	3	41	7	4	12	1	2	76
Provinsialläkardistrikt	2	—	2	1	3	—	20	15	10	6	4	6	69

INFEKTIONSSJUKDOMAR MED ANMÄLNINGSPLIKT ÅR 1947 (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Insjuknade <i>Cas de maladie</i>											
														<i>Maladies, départements, villes</i>											
														Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
Barnförlamning.¹ <i>Poliomyelitis anterior acuta</i>¹.																									
Stockholms stad	1	—	1	2	—	2	6	26	35	38	8	3	122												
Stockholms län	—	—	—	—	—	1	14	27	21	21	6	9	99												
Uppsala län	—	—	—	—	—	—	3	8	9	8	6	4	38												
Södermanlands län	—	—	—	—	—	1	1	19	10	8	12	2	53												
Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	1	—	5												
Östergötlands län i övr.	—	—	—	—	—	—	3	15	20	7	5	6	56												
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	2	7	7	9	5	3	33												
Kronobergs län	2	—	—	—	—	1	7	33	17	9	1	2	72												
Kalmar län	—	—	—	—	—	—	1	8	18	7	2	—	36												
Gotlands län	—	—	—	—	—	—	1	3	2	4	2	—	12												
Blekinge län	1	—	1	—	—	—	—	13	15	9	2	—	41												
Kristianstads län	1	—	—	—	—	1	—	20	15	11	1	1	50												
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	12	5	3	—	—	20												
Hälsingborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	10	4	3	2	1	20												
Malmöhus län i övr.	—	—	—	—	—	1	2	12	14	9	3	1	42												
Hallands län	—	—	2	—	—	—	3	6	3	3	—	5	22												
Göteborgs stad	1	—	—	—	—	—	—	1	1	3	8	—	13												
Göteborgs o. Bohus län i övr.	1	—	—	—	—	1	1	9	11	11	5	1	40												
Älvsborgs län	1	—	—	—	—	—	3	8	22	26	21	7	88												
Skaraborgs län	—	1	1	—	—	2	1	11	6	4	6	2	34												
Värmlands län	2	2	—	1	—	—	1	9	3	5	3	1	27												
Örebro län	2	—	3	7	2	—	21	61	40	19	3	1	159												
Västmanlands län	1	—	—	—	1	—	2	14	11	3	1	2	35												
Kopparbergs län	1	—	1	—	1	3	23	63	19	13	1	1	126												
Gävleborgs län	—	—	1	2	1	1	12	37	16	11	1	—	82												
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	3	20	14	3	5	—	45												
Jämtlands län	—	1	—	—	—	—	—	8	9	6	2	1	27												
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	4	18	19	4	—	4	49												
Norrbottnens län	—	—	—	—	—	1	8	13	9	1	2	1	35												
Hela riket <i>Total</i>	18	4	10	12	5	15	122	493	375	260	114	58	1 481												
Stadsläkardistrikt	8	1	4	8	2	7	41	183	153	127	62	21	617												
Provinsialläkardistrikt	5	3	6	4	3	8	81	310	222	133	52	37	864												
Epidemisk hjärnfeber. <i>Meningitis cerebrospinalis epidemica</i>.																									
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2												
Stockholms län	—	2	—	1	1	—	—	—	—	1	—	1	6												
Uppsala län	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	4												
Södermanlands län	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	5												
Östergötlands län	1	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	4												
Jönköpings län	—	1	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	4												
Gotlands län	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2												
Blekinge län	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5												
Kristianstads län	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4												
Malmö stad	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	3												
Malmöhus län i övrigt	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1												
Hallands län	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	4												
Göteborgs stad	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	1	—	4												
Göteborgs o. Bohus län i övr.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1												
Älvsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	2	—	11												
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3												
Värmlands län	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	8												
Örebro län	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	1	4												
Västmanlands län	2	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	6												
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1												
Jämtlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1												
Västerbottens län	1	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	4												
Hela riket <i>Total</i>	5	18	7	5	7	4	8	9	6	8	5	9	86												
Stadsläkardistrikt	3	2	2	3	3	3	7	5	5	4	2	3	42												
Provinsialläkardistrikt	2	11	5	2	4	1	1	4	1	4	3	6	44												

¹ Inklusive abortivfall.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Sjukdomar, län, städer	Insjuknade <i>Cas de maladie</i>												
<i>Maladies, départements, villes</i>	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Paratyfus.													
<i>Febris paratyphoidea.</i>													
Stockholms stad	74	15	24	15	12	26	31	22	39	14	6	47	325
Stockholms län	17	5	1	2	7	3	25	7	5	2	1	2	77
Uppsala län	1	—	—	1	2	2	1	4	—	—	—	—	12
Södermanlands län	—	1	1	—	5	1	118	16	1	—	—	—	143
Norrköpings stad	3	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	6
Östergötlands län i övr.	—	—	—	—	1	2	1	1	5	23	10	1	44
Jönköpings län	—	1	—	—	—	—	—	3	2	—	2	1	9
Kronobergs län	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2
Kalmar län	—	—	—	—	—	—	1	4	2	—	—	1	8
Gotlands län	—	—	—	1	—	1	—	1	1	1	1	—	5
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	1	1	2	1	—	—	5
Kristianstads län	—	—	—	2	—	2	—	1	1	—	—	—	6
Malmö stad	4	6	3	2	—	—	3	—	—	—	—	—	18
Hälsingborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Malmöhus län i övrigt	—	—	—	2	—	—	—	1	—	1	—	—	4
Hallands län	—	—	—	2	3	—	—	1	—	—	1	—	7
Göteborgs stad	—	—	—	1	17	15	6	1	1	2	—	—	43
Göteborgs o. Bohus län i övr.	—	—	—	1	1	4	1	3	4	—	—	—	14
Älvsborgs län	—	2	1	—	2	12	—	2	3	1	3	5	31
Skaraborgs län	—	—	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—	4
Värmlands län	—	—	—	1	1	—	—	3	7	4	2	14	32
Örebro län	8	—	—	5	62	18	28	12	18	40	10	1	202
Västmanlands län	—	1	—	—	—	1	—	—	2	—	—	1	5
Kopparbergs län	—	—	—	4	—	1	2	1	3	—	2	—	13
Gävleborgs län	1	—	—	1	2	2	3	2	1	—	—	1	13
Västernorrlands län	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	3
Jämtlands län	—	—	—	—	—	26	3	—	—	—	—	—	29
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hela riket <i>Total</i>	108	32	31	40	117	117	227	85	102	90	38	74	1061
Stadsläkardistrikt	99	30	28	26	88	66	78	37	74	71	28	64	689
Provinsiälläkar-distrikt	9	2	3	14	29	51	149	48	28	19	10	10	372
Undulantfeber.													
<i>Febris undulans.</i>													
Stockholms stad	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Stockholms län	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	3
Uppsala län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Södermanlands län	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	4
Östergötlands län	1	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	4
Jönköpings län	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2
Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2
Kalmar län	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Malmö stad	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hälsingborgs stad	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Malmöhus län i övrigt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Älvsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Värmlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Örebro län	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Västmanlands län	—	1	1	2	1	—	—	1	—	—	—	—	6
Hela riket <i>Total</i>	3	2	4	4	2	—	1	4	3	3	1	5	32
Stadsläkardistrikt	3	1	1	—	1	—	1	1	2	1	1	1	13
Provinsiälläkar-distrikt	—	1	3	4	1	—	—	3	1	2	—	4	19
Smittkopper. Variola.													

INFEKTIONSSJUKDOMAR MED ANMÄLNINGSPLIKT ÅR 1947 (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Sjukdomar, län städer	Insjuknade <i>Cas de maladie</i>												
<i>Maladies, départements, villes</i>	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Weills sjukdom.													
<i>Morbus Weilli.</i>													
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Uppsala län	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	3
Östergötlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	3
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Malmöhus län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Älvsborgs län	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hela riket <i>Total</i>	1	—	—	1	1	—	2	—	2	—	4	—	11
Stadsläkardistrikt	—	—	—	1	1	—	—	—	2	—	1	—	5
Provinsiällakardistrikt	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3	—	6
Epidemisk gulsot.													
<i>Hepatitis epidemica.</i>													
Stockholms stad	43	38	36	34	45	39	41	63	50	69	75	66	599
Stockholms län	15	22	15	5	18	12	9	24	22	47	49	27	265
Uppsala län	25	29	18	41	45	17	18	35	39	25	29	22	343
Södermanlands län	4	21	14	13	49	16	29	62	53	47	52	40	400
Norrköpings stad	10	4	3	4	10	3	4	4	10	8	13	11	84
Östergötlands län i övrigt	32	33	39	18	20	16	11	20	19	20	11	8	247
Jönköpings län	9	11	13	16	15	16	17	31	30	32	30	40	260
Kronobergs län	9	8	2	7	4	—	8	5	14	5	4	11	77
Kalmar län	5	1	1	4	4	1	4	10	12	19	13	33	107
Gotlands län	7	1	2	2	—	1	—	1	2	5	2	4	27
Blekinge län	3	8	9	9	16	—	2	3	7	6	5	13	81
Kristianstads län	19	13	9	3	19	14	4	18	56	40	49	45	289
Malmö stad	28	18	13	10	9	5	9	21	17	41	16	27	214
Hälsingborgs stad	3	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	8
Malmöhus län i övrigt	11	19	3	11	1	3	5	6	15	36	15	14	139
Hallands län	1	2	3	3	—	1	2	1	1	1	1	1	17
Göteborgs stad	12	18	7	5	7	10	18	16	23	23	24	19	182
Göteborgs o. Bohus län i övr.	1	—	2	5	4	1	3	5	8	8	12	5	54
Älvsborgs län	12	11	13	15	10	12	7	16	28	13	19	31	187
Skaraborgs län	14	15	26	15	48	54	54	57	102	99	94	48	626
Värmlands län	20	17	8	16	5	7	14	16	22	32	37	27	221
Örebro län	15	18	22	14	14	23	13	33	47	41	29	24	293
Västmanlands län	26	29	28	37	78	85	79	125	213	199	186	165	1 250
Kopparbergs län	61	33	29	21	32	57	57	37	90	115	117	79	728
Gävleborgs län	24	21	15	8	16	13	20	58	95	73	90	92	525
Västernorrlands län	40	47	21	19	15	14	20	38	65	56	94	101	530
Jämtlands län	8	30	17	15	21	21	19	12	56	47	47	30	323
Västerbottens län	35	32	49	21	24	11	12	12	28	25	20	29	298
Norrbottnens län	13	13	19	15	27	7	20	33	39	34	32	22	274
Hela riket <i>Total</i>	505	513	436	387	557	459	499	763	1163	1 166	1 165	1 035	8 648
Stadsläkardistrikt	209	181	167	139	169	162	186	263	368	406	352	338	2 940
Provinsiällakardistrikt	296	332	269	248	388	297	313	500	795	760	813	697	5 708
Meningo-encephalit.													
Södermanlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	1	—	9
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	3	11	19	6	3	—	42
Gotlands län	—	—	—	—	—	—	1	4	2	2	2	—	13
Blekinge län	1	—	—	—	—	1	—	—	2	—	1	—	5
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	3
Hallands län	—	—	—	—	—	—	2	4	—	—	—	—	6
Göteborgs stad	22	5	7	11	6	10	2	21	14	8	3	11	120
Älvsborgs län	—	1	1	1	—	2	—	11	—	2	—	—	20
Västmanlands län	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Hela riket <i>Total</i>	23	7	8	12	7	12	8	51	44	23	12	13	220
Stadsläkardistrikt	22	6	8	12	6	11	7	35	35	20	8	11	181
Provinsiällakardistrikt	1	1	—	—	1	1	1	16	9	3	4	2	39

**Fall av venerisk sjukdom år 1947 fördelade dels efter bostadsort,
dels efter smittningsort jämte översikt för åren 1938—1946.¹**

*Cas de maladie vénérienne année 1947, répartis d'après le domicile et le lieu d'infection ainsi
qu'un aperçu pour les années 1938—1946.*

1 Län, vissa städer <i>Départemens certaines villes</i>	3 Ärvid syfilis <i>Syphilis congenita</i>		4 5 6 Förvärdad syfilis <i>Syphilis acquisita</i>			7 8 9 Gonorré <i>Gonorrhoea</i>			10 11 12 Ulcus molle			13 Summa <i>Total</i>	14 På 1 000 av folk- mängden <i>Sur 1 000 habitants</i>
	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	Summa Total	M. H.	Kv. F.	Summa Total	M. H.	Kv. F.	S:a Total		
Bostadsort. Lieu de résidence.													
Stockholms stad	3	4	173	143	316	2 247	1 144	3 391	5	—	5	3 719	5.3
» län	2	2	27	30	57	409	181	590	3	—	3	654	1.9
Uppsala »	—	1	6	7	13	178	76	254	—	—	—	268	1.8
Södermanlands »	—	—	5	7	12	137	61	198	—	—	—	210	1.0
Norrköpings stad	—	—	27	13	40	235	125	360	1	—	1	401	4.9
Östergötlands län i övr..	—	1	5	5	10	149	71	220	1	—	1	232	0.9
Jönköpings län	—	2	21	19	40	140	67	207	1	—	1	250	1.0
Kronobergs »	—	—	5	4	9	39	14	53	—	—	—	62	0.4
Kalmar »	—	—	24	9	33	149	40	189	3	—	3	225	1.0
Gotlands »	—	1	5	3	8	60	32	92	1	—	1	102	1.7
Blekinge »	—	—	21	12	33	152	37	189	4	—	4	226	1.6
Kristianstads »	—	—	20	5	25	149	47	196	—	—	—	221	0.9
Malmö stad	—	—	34	16	50	444	230	674	3	1	4	728	4.0
Hälsingborgs stad	—	—	28	12	40	167	63	230	1	—	1	271	3.9
Malmöhus län i övr..	—	—	42	19	61	300	98	398	2	—	2	461	1.5
Hallands län	—	—	14	9	23	56	26	82	—	—	—	105	0.7
Göteborgs stad	1	2	143	74	217	741	341	1 082	46	8	54	1 356	4.1
Göteb. o. Boh. län i övr..	1	—	23	9	32	155	52	207	2	1	3	243	1.2
Älvsborgs län	—	—	18	12	30	171	71	242	4	—	4	276	0.8
Skaraborgs »	—	—	8	5	13	123	45	168	2	—	2	183	0.7
Värmlands »	—	—	8	3	11	191	71	262	1	—	1	274	1.0
Örebro »	—	—	5	8	13	220	116	336	1	—	1	350	1.5
Västmanlands »	—	—	18	13	31	175	73	248	—	—	—	279	1.5
Kopparbergs »	2	—	11	7	18	151	68	219	1	—	1	240	0.9
Gävleborgs »	1	1	34	15	49	381	132	513	2	1	3	567	2.0
Västernorrlands »	1	2	26	6	32	389	132	521	2	—	2	558	2.0
Jämtlands »	—	1	13	7	20	149	59	208	—	—	—	229	1.6
Västerbottens »	1	1	7	3	10	70	28	98	1	—	1	111	0.5
Norrbottnens »	—	1	16	14	30	156	67	223	3	—	3	257	1.1
Summa 1947 Total	12	19	787	489	1 276	8 083	3 567	11 650	90	11	101	13 058	1.9
Smittningsort för ovanstående fall. Lieu d'infection.													
De fem största städerna	4	6	251	256	507	3 489	1 965	5 454	11	10	21	5 992	.
Övriga städer	1	6	91	113	204	1 973	987	2 960	2	—	2	3 173	.
Sveriges landsbygd	6	5	68	66	134	862	503	1 365	8	1	9	1 519	.
Danmark	—	—	30	9	39	269	26	295	2	—	2	336	.
Finland	—	—	13	4	17	108	3	111	2	—	2	130	.
Norge	—	—	9	1	10	69	9	78	1	—	1	89	.
Övriga utlandet	—	—	297	15	312	1 209	12	1 221	61	—	61	1 594	.
Okänd ort	1	2	28	25	53	104	62	166	3	—	3	225	.
Summa Total 1946	16	26	812	525	1 337	10 234	4 758	14 992	82	6	88	16 459	2.4
» » 1945	7	12	733	628	1 361	10 556	5 037	15 593	36	3	39	17 012	2.5
» » 1944	10	11	759	564	1 323	13 619	6 424	20 043	24	6	30	21 417	3.2
» » 1943	9	10	595	342	937	14 185	5 692	19 877	31	6	37	20 870	3.2
» » 1942	4	14	277	153	430	10 039	3 719	13 758	27	1	28	14 231	2.2
» » 1941	11	10	165	108	273	7 614	2 989	10 603	27	4	31	10 928	1.7
» » 1940	12	9	209	143	352	7 186	2 820	10 006	51	3	54	10 433	1.6
» » 1939	8	6	288	117	405	8 513	3 597	12 115	95	12	107	12 641	2.0
» » 1938	10	7	230	113	343	8 836	3 705	12 541	78	6	84	12 985	2.1

¹ Dessutom har till medicinalstyrelsen anmäls 10 fall av den s. k. fjärde könssjukdomen, lymfgranuloma inguinale.

(31) Fall av venerisk sjukdom år 1947 efter ålder och kön.

Cas de maladie vénérienne année 1947 avec répartition par âge et par sexe.

Sjukdom Maladie	Summa Total	Den smittades ålder Age d'infectioné										60 år o. däröver ans et au-dessus	okänd ålder age in- connu							
		under au-dessous 1 år an	1-9 år ans		10-14 år ans		15-19 år ans		20-24 år ans		25-29 år ans			30-39 år ans		40-49 år ans		50-59 år ans		
Syfilis ¹ (M. H.)	799	7	3	1	73	230	227	179	50	13	8	5								
(Kv. F.)	508	8	2	3	99	146	118	97	32	5	—	1								
Summa Total	1307	15	5	4	172	376	345	276	82	18	8	6								
Gonorré (M. H.)	8 083	15	—	7	1 092	2 689	2 046	1 656	422	112	35	9								
(Kv. F.)	3 567	11	34	13	881	1 008	741	635	192	35	8	9								
Summa Total	11 650	26	34	20	1 973	3 697	2 787	2 291	614	147	43	18								
Ulcus molle (M. H.)	90	—	—	—	11	21	28	18	6	5	1	—								
(Kv. F.)	11	—	—	—	1	4	1	2	1	2	—	—								
Summa Total	101	—	—	—	12	25	29	20	7	7	1	—								

¹ Häre ingå samtliga fall av syfilis, såväl medfödd som förvärad. *Ci. inclus syphilis congenita.*

(32) Medicinalstyrelsens skärmbildsundersökningar 1946—1948. Antal undersökta civila personer (exkl. patienter på sinnessjukhus) och gjorda fynd.

Les examens radiomicrophotographiques de la Direction générale de la Santé publique en 1946—1948. Nombre de personnes civiles examinées et cas dépistés.

Län Départements	Antal skärmbildsundersökta personer Nombre de personnes soumises à l'examen radiomicrophotographiques			Summa Total	Därav med nedanstående fynd Cas dépistés						
	1946	1947	1948		Summa i % av hela folk- mängden En % de toute la popu- lation	Pågående eller ej säkert läkta fall av lungebc ¹	Pågående eller ej säkert läkta fall med onbart hålls-lymf. el. pleuritis	Överhållningar Canerens	Summa kol. 7—9 Total col. 7—9	Hela antalet Tous les cas	Osäkert om sjukl. för- ändr. föreliggande Cas pathologiques incert.
Stockholms län	—	121 696	106 772	228 468	65.5	7 755	247	18	8 020	3.5	1 813
Södermanlands län	22 635	60 012	79 411	162 058	78.2	3 859	153	25	4 037	2.5	872
Norrköpings stad	—	23 175	38 205	61 380	74.9	2 198	77	9	2 284	3.7	435
Östergötlands län i övr.	—	39 187	82 816	122 003	47.4	3 387	119	8	3 514	2.9	1 081
Jönköpings län	—	33 317	40 173	73 490	28.0	1 844	87	5	1 936	2.6	659
Kalmar län	—	—	42 987	42 987	18.4	983	36	2	1 021	2.4	389
Skaraborgs län	—	—	76 790	76 790	31.2	1 888	68	5	1 961	2.6	491
Gävleborgs län	—	—	57 030	57 030	20.5	1 509	68	3	1 580	2.8	473
Summa Total	22 635	277 387	524 184	824 206	43.0	23 423	855	75	24 353	3.0	6 213

¹ *Tuberculose pulmonaire. Cas manifestement non guéris ou avec guérison douteuse.*² *Tuberculose ganglionnaire ou pleurise. Cas manifestement non guéris ou avec guérison douteuse.*

Tuberkulossjukligheten och -dödligheten år 1947.

Malades et décédés de tuberculose en 1947.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Län, städer Départements, villes	Tbc-fall kvarstående i centraldispensärregister den 31/12 <i>Cas de tuberc. au 31 Dec. selon les registres des dispensaires centrales</i>						Nyupptäckta tbc-fall införda i centraldispensärregister <i>Nouveaux cas de tuberc. selon les registres des dispensaires centrales</i>						Avlidna i tbc (alla slag) enligt statistiska centralbyråns statistik <i>Décédés de tuberc. (toutes catégories) selon la statistique officielle</i>	
	Hela antalet <i>Total</i>	På 1 000 inv. <i>Par 1 000 hab.</i>	Därav lungtbc. <i>Dont de tuberc. pulm.</i>			Hela antalet <i>Total</i>	På 1 000 inv. <i>Par 1 000 hab.</i>	Därav lungtbc. <i>Dont de tuberc. pulm.</i>			Antal <i>Nombre</i>	På 1 000 inv. <i>1 000 inv.</i>		
			Hela antalet <i>Total</i>	Öppen tbc. <i>Tuberc. contagieuse</i>				Hela antalet <i>Total</i>	På 1 000 inv. <i>Par 1 000 hab.</i>	Öppen tbc. <i>Tuberc. contagieuse</i>				
				<i>Nom- bre</i>	Antal <i>Antal</i>					<i>Nom- bre</i>			Antal <i>Antal</i>	
<i>Nom- bre</i>	<i>Nom- bre</i>	<i>Nom- bre</i>	<i>Nom- bre</i>	<i>Nom- bre</i>	<i>Nom- bre</i>	<i>Nom- bre</i>	<i>Nom- bre</i>	<i>Nom- bre</i>	<i>Nom- bre</i>	<i>Nom- bre</i>	<i>Nom- bre</i>	<i>Nom- bre</i>		
Stockholms stad	11 922	17-1	8 591	1 017	1-5	1 791	2-6	1 232	230	0-3	400	0-57		
Stockholms län	4 780	13-9	3 439	627	1-8	1 347	3-9	982	171	0-5	181	0-53		
Uppsala »	2 243	15-1	1 639	221	1-5	293	2-0	176	42	0-3	71	0-48		
Södermanlands »	1 600	7-8	1 089	137	0-7	437	2-1	337	79	0-4	71	0-34		
Norrköpings stad	780	9-6	585	71	0-9	145	1-8	103	27	0-3	38	0-47		
Östergötlands län i övr. . .	2 724	10-4	1 706	273	1-0	405	1-6	249	58	0-2	84	0-32		
Jönköpings län	2 698	10-3	1 726	328	1-3	459	1-8	309	75	0-3	124	0-48		
Kronobergs »	2 159	13-7	1 498	313	2-0	255	1-6	138	37	0-2	73	0-47		
Kalmar läns norra lst.-omr. » » södra »	738 1 932	8-5 13-8	548 1 337	125 149	1-4 1-1	121 257	1-4 1-8	75 163	15 59	0-2 0-4	38 70	0-44 0-50		
Gotlands län	1 091	18-8	791	89	1-5	132	2-2	79	22	0-4	29	0-49		
Blekinge »	2 346	16-2	1 617	391	2-7	408	2-8	235	71	0-5	107	0-74		
Kristianstads »	3 102	12-1	1 785	335	1-3	375	1-5	224	59	0-2	107	0-42		
Malmö stad	1 896	10-6	1 498	58	0-3	273	1-5	180	57	0-3	72	0-40		
Hälsingborgs stad	617	8-9	486	117	1-7	106	1-5	69	23	0-3	25	0-36		
Malmöhus län i övrigt ...	4 343	13-6	3 453	145	0-5	588	1-9	445	27	0-1	125	0-40		
Hallands län	1 083	6-9	742	284	1-8	185	1-2	99	44	0-3	64	0-41		
Göteborgs stad	4 224	12-8	2 687	458	1-4	489	1-5	313	130	0-4	145	0-44		
Göteb. o. Bohus län i övr. .	3 101	15-5	2 233	294	1-5	338	1-7	196	52	0-3	100	0-50		
Älvsborgs län	3 352	9-7	2 242	381	1-1	504	1-5	298	109	0-3	113	0-33		
Skaraborgs »	2 219	9-0	1 010	395	1-6	528	2-2	250	36	0-1	104	0-42		
Värmlands »	3 318	12-1	1 869	296	1-1	563	2-1	301	96	0-4	151	0-55		
Örebro »	2 809	11-7	1 740	299	1-2	387	1-6	199	70	0-3	103	0-43		
Västmanlands »	1 960	10-4	1 153	285	1-5	319	1-7	190	15	0-1	98	0-52		
Kopparbergs »	3 315	12-9	2 150	302	1-2	477	1-9	294	99	0-4	159	0-62		
Gävle stad	530	12-0	344	17	0-4	89	2-0	42	23	0-5	31	0-71		
Gävleborgs län i övrigt ...	2 897	12-4	1 887	280	1-2	411	1-8	236	98	0-4	123	0-53		
Västernorrlands län	4 637	16-6	2 924	360	1-3	638	2-3	378	99	0-4	216	0-77		
Jämtlands »	1 815	12-7	1 126	104	0-7	278	1-9	119	20	0-1	110	0-77		
Västerbottens »	4 538	19-8	2 675	407	1-8	520	2-3	271	105	0-5	141	0-62		
Norrbottnens »	4 274	18-5	2 506	432	1-9	590	2-6	302	165	0-7	180	0-78		
Summa Total 1947	89 043	13-1	59 076	8 990	1-3	13 708	2-0	8 484	2 213	0-3	3 453	0-51		
1946	92 835	13-8	59 063	8 808	1-3	14 717	2-2	8 618	2 363	0-4	3 449	0-51		
1945	95 275	14-4	59 200	9 458	1-4	17 234	2-6	9 638	2 417	0-4	3 947	0-59		
1944	101 722	15-5	61 960	9 755	1-5	20 054	3-1	11 324	2 624	0-4	4 238	0-65		

På sjukhus intagna fall av skador och förgiftningar år 1947.

Cas de lésions corporelles et d'empoisonnements, entrées dans les hôpitaux.

1	2 3 4			5 6 7			
	Intagna Entrées			Skadans påföljd Suite de la lésion			
	m. h	kv. f.	summa total	döden la mort	konvalescende men icke tillräckligt permanente	överlevande men icke tillräckligt passande	
I. Skadans natur.¹ Nature de la lésion.							
Kontusio. <i>Contusio</i>	2 720	963	3 683	13	43	3 627	
Sårskada, ej nedan nämnd. <i>Vulnus</i>	5 434	1 653	7 087	10	131	6 946	
Skada å muskel, sena eller nerv. <i>Lésion au muscle, tendon ou nerf</i>	1 099	254	1 353	2	232	1 119	
Skada å större kärl. <i>Lésion au plus grand vaisseau</i>	48	8	56	9	4	43	
Genom huden inträngd främmande kropp. <i>Corpus alienum</i> ..	316	108	424	—	16	408	
Ledvrickning. <i>Distorsio, Luxatio</i>	1 417	509	1 926	1	59	1 866	
Utgjutning i led. <i>Synovitis traumatica, Hemarthrosis</i>	391	151	542	—	10	532	
Öppnande av någon av de större lederna. <i>Vulnus perforans</i>	358	41	399	1	13	385	
Benbrott, Armens och skul- } <i>Fractura simplex</i>	2 334	1 527	3 861	15	301	3 545	
dergördels ben } <i>Fractura complicata</i>	274	61	335	3	95	237	
Benets och bäc- } <i>Fractura simplex</i>	5 044	4 502	9 546	401	1 245	7 900	
kengördels ben } <i>Fractura complicata</i>	464	98	562	15	110	437	
Krossning, av- } 1—2 fingrar <i>doigts</i>	246	28	274	1	202	71	
huggning, av- } 3—5 fingrar, hand <i>doigts, main</i>	192	19	211	—	180	31	
slitning <i>Ampu-</i> } Arm. <i>Bras</i>	49	6	55	—	45	10	
tatio <i>traumatica,</i> } Tår eller fot. <i>Doigts de pied ou pied</i>	88	11	99	2	51	46	
<i>Laceratio</i> } Ben. <i>Jambe</i>	57	12	69	8	37	24	
Andra kroppsdelar. <i>Autres parties du corps</i>	27	1	28	1	12	15	
Hjärnskakning. <i>Commotio cerebri</i> ²	5 869	2 266	8 135	58	172	7 905	
Brott å hjärnskålens botten. <i>Fractura basos cranii</i>	414	119	533	80	33	420	
Andra brott å huvudets ben (enkla och komplicerade). <i>Autres fractures aux os de la tête</i>	1 132	294	1 426	20	48	1 358	
» » » » » med skada å hjärnan, <i>avec lésion au cerveau</i>	254	50	304	92	45	167	
Brott å eller urredvridning i kotpelaren med eller utan skada å ryggmärg. ³ <i>Fracture à ou torsion d'ernis dans le paturon avec ou sans lésion à la moelle épinière</i>	750	306	1 056	49	136	871	
Skada å näsa, munhåla, svalg, matstrupe (även främmande kropp), struphuvud. <i>Lésion au nez, cavité buccale, gosier œsophage, larynx</i>	432	246	678	3	15	660	
Skada å öra. <i>Lésion</i> } <i>Commotio labyrinthidis</i>	7	3	10	—	3	7	
å l'oreille } <i>Ruptura membr. tympani</i>	19	11	30	—	4	26	
Skada å ögonlock och tårvägar. <i>Lésion à la paupière et aux conduits lacrymaux</i>	95	11	106	—	4	102	
» » orbitan	34	3	37	—	8	29	
» » bulben: Ytliga ej perforerande sår. <i>Vulnus</i>	377	52	429	—	86	343	
Perforerande sår: <i>Vulnus perf.</i>	340	46	386	—	226	160	
Contusio bulbi utan ruptur av bulben	469	47	516	—	113	403	
» » med » » »	67	20	87	—	73	14	

Anm. I tabellen ha medtagits icke blott olycksfall utan även skador genom annans förvällande och självmordsförsök. — Har person erhållit två eller flera viktigare skador, har han upptagits i grupp I (skadans natur) på var och en av dem, däremot såsom avliden endast en gång; i följd härav kunna slutsummor för grupp I överstiga slutsummor (utom döda) för grupp II, som upptager antalet skadade personer. Trafikolycksfall ha dubbelförts, i det de nämligen redovisas dels i tab. 34, dels i tab. 35, varvid bör iakttagas, att tab. 34 omfattar endast på sjukvårdsanstalter intagna olycksfall.

¹ Skador med infektion ha uppförts under resp. rubrik för den primära skadan.

² Häri har inräknats också *Commotio cerebri*, intrakraniell blödnings utan brott på skallens ben.

³ Häri ha ej inräknats brott på korsbenet; dessa ha förts under brott på bäckengördels ben.

Tab. 34

PÅ SJUKHUS INTAGNA FALL AV SKADOR OCH FÖRGIFTNINGAR ÅR 1947 (forts.).

	1		2		3		4		5		6		7	
			Intagna Entrées		Skadans påföljd		Suite de la lésion							
	m. h.	kv. f.	summa total	la mort	döden permanent	kransskador men svårlösliga	passagerare	men svårlösliga	Övergående men svårlösliga					
Skada & bulben: Främmande kropp i bulben. <i>Corpus alienum</i>	253	3	256	—	164	92								
Brännskada eller frätskada & ögat. <i>Combustio bulbi</i>	251	27	278	—	63	215								
Övriga skador & ögat. <i>Autres lésions à l'oeil</i>	85	5	90	—	20	70								
Brott & bröstben eller revben utan skada & brösthållans organ														
<i>Fracture au sternum ou à la côte sans lésion à l'organe de la cavité thoracique</i>	757	176	933	10	8	915								
Öppnande (<i>Vulnus perforans</i>) av bröst- eller bukhålan	61	4	65	6	1	58								
Skada & lunga, hjärta. <i>Lésion au poumon, cœur</i>	111	10	121	22	3	96								
» » magsäck, tarm & <i>l'estomac, à l'intestin</i>	98	32	130	25	1	104								
» » lever, mjälte & <i>foie, à la rate</i>	72	18	90	23	4	63								
» » njure, urinblåsa, urinrör & <i>rein, à la vessie, à l'urètre</i>	242	41	283	2	7	274								
Förbränning	274	116	390	—	23	367								
Combustio	Ansikte. <i>Visage</i>	316	120	436	2	16	418							
	Andra kroppsdelar. <i>Autres parties du corps</i>	737	396	1 133	62	47	1 024							
Förfrysning	28	11	39	—	2	37								
Congelatio	Ansikte. <i>Visage</i>	18	7	25	3	—	22							
	Tår, fot. <i>Doigts du pied, pied</i>	51	3	54	—	10	44							
Andra kroppsdelar. <i>Autres parties du corps</i>	6	9	15	1	—	14								
Förgiftning med arsenik. <i>Empoisonnement avec arsenic</i>	9	5	14	—	—	14								
» » sublimat <i>sublimé</i>	1	2	3	2	—	1								
» » andra metallsalter <i>autres alcalins du métal</i>	9	5	14	—	1	13								
» » lysol, karbolsyra, kreolin & <i>lysol, acide, phénique</i>	5	2	7	1	—	6								
» » alkohol <i>alcool</i>	279	16	295	3	3	289								
» » metylalkohol <i>alcool méthylique</i>	11	1	12	3	—	9								
» » morfin, opium <i>morphine, opium</i>	8	11	19	1	—	18								
» » antipyrin, veronal, trional, chloral, phenomal etc.	327	535	862	77	3	782								
» » kolos gaz <i>carbonique</i>	208	31	239	2	14	223								
» » lysgas gaz <i>d'éclairage</i>	74	60	134	9	—	125								
» » salpetersyra eller saltsyra <i>azotate ou acide chlorhydrique</i>	10	5	15	1	—	14								
» » andra syror eller alkalier <i>autres acides ou alcalis</i>	50	44	94	4	3	87								
» » andra ämnen <i>autres matières</i>	370	175	545	4	21	519								
Ormbett. <i>Morsure de serpent</i>	62	58	120	—	—	120								
Insektsstyg. <i>Piqûre d'insecte</i>	140	109	249	1	—	248								
Andra skador. <i>Autres lésions</i>	388	128	516	10	11	495								
Summa Total	36 128	15 591	51 719	1 059	4 177	46 488								

II. Skadans tillkomstätt.¹ *Origine de la lésion.*

	a. Olycksfall. Accidents.	29 859	13 093	42 952	946	3 856	38 150
Vid hanterande av yxa, såg. <i>Par manion de la hache, scie</i>		1 384	62	1 446	2	198	1 246
» » » kniv, sax, nål etc. <i>couteau, ciseaux, aiguille etc.</i>		420	189	609	—	66	543
» » » lie, skära, tjuga etc. <i>faux, gallinule, fourche etc.</i>		93	29	122	—	8	114
» » » hammare, slägga <i>marteau, masette</i>		452	4	456	—	181	275
» » » järnspett, hacka, spade <i>pic de fer, pioche, béche</i>		133	9	142	—	17	125

¹ Skador, som uppkommit under idrott, sport, rusets inflytande, vid slagsmål eller i följd av sjukdom, ha upptagits under någon av dessa rubriker oavsett det sätt, på vilket skadan i övrigt tillkommit.

PÅ SJUKHUS INTAGNA FALL AV SKADOR OCH FÖRGIFTNINGAR ÅR 1947 (forts.).

	1		2		3	4	5	6	7
			Intagna Entrées		Skadans påföljd Suite de la lésion				
	m. h.	kv. f.	summa total	döden la mort	permanente menneklidande	Kvarstående menneklidande	passagerie	övergående menneklidande	
Genom ras, nedfallande föremål. <i>Par avalanche, chute d'objets</i>	2 151	191	2 342	30	147			2 165	
» fall från höjd (stege, trappa etc.) <i>chute (échelle, escalier etc.)</i>	3 592	1 735	5 327	122	367			4 898	
» halkning, omkullfallande <i>glissant, tombant</i>	4 163	5 055	9 218	346	1 023			7 849	
» stöt, slag eller bett av hund <i>coup, morsure d'un chien</i>	266	140	406	5	33			368	
» stöt, slag eller bett av annat djur <i>coup, morsure d'une autre bête</i>	827	269	1 096	21	52			1 023	
» inträngande föremål såsom träffisar, glasskärvor, spikar m. m. <i>entrée d'objets comme échardes, éclats de verre, clous etc.</i>	1 760	531	2 291	4	178			2 109	
» hett vatten, ånga <i>eau chaude, vapeur</i>	498	389	887	18	35			834	
» sprängskott eller hanterande av explosiva ämnen <i>coup de mine ou manion des matières explosives</i>	342	33	375	14	86			275	
» skjutvapen <i>armes à feu</i>	174	12	186	8	43			135	
» tröskv., hackelsemask. <i>batteuse, machines à paille hachée</i>	141	19	160	3	66			91	
» cirkelsågar <i>scies circulaires</i>	194	5	199	2	104			93	
» ångmaskiner <i>machines à vapeur</i>	15	1	16	—	—			16	
» motorer <i>moteurs</i>	299	23	322	4	95			223	
» transmissioner <i>transmissions</i>	82	3	85	—	26			59	
» elektriska ledningar <i>circuits</i>	99	14	113	9	23			81	
» hissar, lyftkranar <i>élévateurs, appareils élévateurs</i>	81	3	84	2	21			61	
» andra maskina anordn. <i>autres arrangements mécaniques</i>	382	61	443	8	139			296	
» smält eller het metall, glas etc. <i>métal ou verre etc. fondus ou chauds</i>	227	37	264	5	17			242	
» syror, alkalier <i>acides, alcalis</i>	272	78	350	2	55			293	
» arsenik <i>arsenic</i>	7	4	11	—	—			11	
» sublimat <i>sublimé</i>	1	—	1	1	—			—	
» andra metallsalter <i>autres alcalins du métal</i>	9	4	13	—	1			12	
» lysol, karbolsyra, kreolin <i>lysol, acide, phénique</i>	5	2	7	—	—			7	
» alkohol <i>alcool</i>	234	16	250	3	1			246	
» metylalkohol <i>alcool méthylique</i> ..	9	1	10	3	—			7	
» morfin, opium <i>morphine, opium</i> ..	6	6	12	—	—			12	
» förgiftningar <i>empoisonnements</i>									
» antipyrin, veronal, trional, chloral, phenamal etc.	132	150	282	12	1			269	
» kolos gaz <i>carbonique</i>	182	23	205	2	14			189	
» lysgas gaz <i>d'éclairage</i>	24	19	43	4	—			39	
» salpetersyra eller saltsyra <i>azotate ou acide chlorhydrique</i>	12	6	18	—	—			18	
» andra syror eller alkalier <i>autres acides ou alcalis</i>	50	32	82	1	6			75	
» andra ämnen <i>autres matières</i> ..	373	159	532	4	22			506	
» gymnastik <i>gymnastique</i>	122	49	171	—	2			169	
» fotboll <i>football</i>	634	4	638	1	15			622	
» segling <i>navigation</i>	5	—	5	—	1			4	
» badning <i>bain</i>	59	14	73	2	3			68	
» ridning <i>équitation</i>	71	58	129	2	4			123	
» jakt <i>chasse</i>	23	9	32	1	6			25	
Vid idrott, sport <i>Par exercices physique, sport</i>									
» skidåkning, kalkåkning <i>course sur skis, partie de luge</i>	558	221	779	2	18			759	
» skridskoåkning, -segling <i>patinage à voile</i>	157	35	192	—	4			188	
» annan idrott <i>autre exercice physique</i>	200	34	234	1	9			224	
» lek <i>jeu</i>	612	281	893	3	79			811	

Tab. 34

PÅ SJUKHUS INTAGNA FALL AV SKADOR OCH FÖRGIFTNINGAR ÅR 1947 (forts.).

1	2 3 4			5 6 7			
	Intagna Entrées			Skadans påföljd Suite de la lésion			
	m. h.	kv. f.	summa total	le mort döden	permanente kvarstående men kroniskt?	passagère men kroniskt?	övergående men kroniskt?
Under rusets inflytande. <i>En état d'ébriété</i>	549	16	565	6	29	530	
Vid slagsmål, överfall. <i>Par rixe, attaque</i>	472	63	535	5	20	510	
I följd av sjukdom (epilepsi). <i>Suite d'une maladie (épilepsie)</i> ..	63	57	120	2	8	110	
Vid trafik. ¹ <i>Accidents du trafic</i>	6 373	2 585	8 958	252	543	8 163	
Övriga olycksfall. <i>Autres accidents</i>	870	353	1 223	34	90	1 099	
b. Självordsförsök. <i>Essais de suicide.</i>	417	555	972	113	18	841	
Med skjutvapen, sprängskott. <i>Avec armes à feu</i>	17	1	18	4	2	12	
» skärande vapen <i>armes tranchants</i>	58	23	81	4	7	70	
Genom hängning, kvävning. <i>Par suspension, étouffement</i> ..	13	5	18	4	—	14	
» dränkning <i>noyade</i>	5	2	7	—	—	7	
» nedstörtande från höjd <i>écroulement de la hauteur</i>	15	13	28	14	3	11	
» förgiftning med <i>empoisonnement</i> <i>avec</i>	lysgas <i>gaz d'éclairage</i>	47	46	93	5	—	88
	kolos <i>gaz carbonique</i>	14	8	22	1	—	21
	morfín <i>morphine</i>	3	6	9	2	—	7
	antipyryn, veronal, trional etc...	193	396	589	66	2	521
	arsenik <i>arsenic</i>	1	2	3	—	—	3
sublimat <i>sublimé</i>	2	5	7	3	—	4	
andra ämnen <i>autres matières</i>	42	36	78	9	4	65	
Övriga <i>Autres</i>	7	12	19	1	—	18	
Summa Total	30 276	13 648	43 924	1 059	3 874	38 991	

¹ Här ha medtagits på sjukvårdsanstalt i n t a g n a olycksfall, vilka även ingå i tab. 35.

Traffikolycksfall behandlade vid lasarett, sjukstugor m. fl. i såväl sluten som öppen vård år 1947.

Ensemble des accidents du traffic soignés dans le service fermé et le service ouvert.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Olyckans art <i>Nature de l'accident</i>	Antal skadade personer som färdats med <i>Personnes blessées réparties suivant le moyen de transport employé</i>													Skadans påföljd <i>Les suites de l'accid.</i>			
	Luftfartyg <i>Avion</i>	järnvägs- vagn <i>Chemin de fer</i>	spårvagn <i>Tramway</i>	personauto- mobil, omnibus <i>automobile, autobus</i>		lastautomobil <i>camion automobile</i>		motorcykel <i>motocyclette</i>		lättvikts- motorcykel <i>motocyclette légère</i>	trampcykel <i>bicyclette</i>	andra färdmedel <i>autres moyens de transport</i>	Skadade fot- gångare <i>Piétons</i>	Sum- ma skada- dade <i>Total</i>	Döden <i>La mort</i>	Kvarstående men <i>Invalidité permanente</i>	Övergående men <i>Invalidité passagère</i>
				Förare <i>Chauffeur</i>	Passa- gerare <i>Passager</i>	Förare <i>Chauffeur</i>	Passa- gerare <i>Passager</i>	Förare <i>Motocyclist</i>	Passa- gerare <i>Passager</i>								
a. Kollision Collision.																	
Färdmedel, som kolliderat (med vidstående):																	
Luftfartyg <i>Avion</i>	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	4	1	1	2	
Järnvägsvagn <i>Chemin de fer</i>	—	49	1	22	27	4	4	5	—	4	3	6	220	28	23	169	
Spårvagn <i>Tramway</i>	—	—	15	11	14	—	2	8	1	2	59	1	265	6	9	250	
Personautomobil, omnibus <i>Automobile, autobus</i>	—	2	9	205	311	19	15	321	51	87	1 187	95	3 865	111	172	3 582	
Lastautomobil <i>Camion auto- mobile</i>	—	1	2	51	64	13	17	91	11	22	288	22	940	36	52	852	
Motorcykel <i>Motocyclette</i>	—	—	—	7	8	1	—	60	11	18	151	7	532	13	20	499	
Lättviktsmotorcykel <i>Moto- cyclette légère</i>	—	—	—	—	2	—	4	—	9	31	—	48	95	2	6	87	
Trampcykel <i>Bicyclette</i>	—	—	2	4	6	3	1	44	5	9	473	4	1 139	5	23	1 111	
Andra färdmedel <i>Autres moyens de transport</i>	—	2	10	2	10	—	1	17	1	10	30	27	257	4	12	241	
b. Annan trafikolycka Autre accident.																	
Kullkörning <i>Versement</i>	14	—	1	291	352	41	32	914	126	348	7 320	254	9 727	76	168	9 483	
Fall från färdmedlet <i>Chute du moyen de transport</i>	2	77	182	8	228	21	100	15	20	2	247	455	1 363	22	68	1 273	
Påkörning av föremål <i>Accro- chement d'un objet</i>	—	4	8	81	112	15	19	69	14	16	132	35	540	10	24	506	
Övriga <i>Autres</i>	12	11	88	22	116	9	7	11	5	1	262	47	618	1	13	604	
Summa <i>Total</i>	29	146	818	705	12 51	126	199	1 559	245	528	10 183	953	33 323	815	591	18 659	

Förlossningar och födda barn år 1947 fördelade efter sjukvårdsområde och vårdform.¹

Accouchements et naissances répartis d'après les districts de service médical et la forme de l'entretien.¹

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Antal förlossningar <i>Accouchements</i>			Antal födda barn ² <i>Nombre d'enfants nés</i>						
Sjukvårdsområde och vårdform ⁴ <i>District de service médical et forme de l'entretien</i>	Hela antalet ⁵ <i>Total</i>	Därav fall, då modern avlidit <i>Dont les cas ou la mère est décédée</i>	Fullgångna ³ <i>Nés à terme</i>			Ofullgångna <i>Nés avant terme</i>			Summa födda <i>Total</i>	
			Levande födda ⁶ <i>Vivants</i>	Därav avlidna <i>Dont décédés</i>	Dödfödda <i>Mort-nés</i>	Levande födda ⁶ <i>Vivants</i>	Därav avlidna <i>Dont décédés</i>	Dödfödda <i>Mort-nés</i>		
Stockholms stad.										
Förlossningsanstalt av typ I	13 255	12	12 647	25	188	486	45	99	13 420	
» » » III	170	—	154	—	1	10	—	5	170	
Utom anstalt approx. beräkn.	102	.	.	.	.	.	.	.	103	
Stockholms län.										
Förlossningsanstalt av typ I	2 883	3	2 705	11	39	159	31	26	2 929	
» » » II	2 608	2	2 516	15	35	65	10	11	2 627	
» » » III	821	1	792	1	7	25	1	2	826	
Utom anstalt approx. ber. ...	113	.	.	.	.	.	.	.	114	
Uppsala län.										
Förlossningsanstalt av typ I	2 752	1	2 580	10	48	145	14	11	2 784	
» » » II	407	—	409	2	2	5	—	—	416	
Utom anstalt	177	—	176	3	—	4	—	1	181	
Södermanlands län.										
Förlossningsanstalt av typ I	1 491	—	1 444	10	16	50	15	8	1 518	
» » » II	2 267	2	2 190	17	36	36	22	19	2 281	
» » » III	38	—	38	—	—	—	—	—	38	
Utom anst. approx. ber.	109	.	.	.	.	.	.	.	110	

¹ Tabellen omfattar förlossningar på förlossningsanstalter (jfr tab. 9) och utom anstalt, när barnmorska biträdd. Icke redovisade i tabellen är det relativt ringa antal förlossningar utom anstalt, där barnmorska icke biträdd, och de som äga rum på anstalt, som icke har förlossningsavdelning (t. ex. åtkilliga sjukstugor) eller annan avdelning än förlossningsavdelning på lasarett. *Le tableau comprend des accouchements dans des maternités ainsi qu'ailleurs avec l'assistance d'une sage-femme.*

² Barn = levande födda och sådana dödfödda, som mäta minst 35 cm i längd. *Enfants = tous les nés vivants et les mort-nés mesurant au moins 35 cm.*

³ Fostrets längd minst 47 cm eller vikt minst 2 700 g. Vid motstridande tal har längden avgjort. *Le fœtus est de 47 cm de longueur ou de 2 700 g de poids au minimum. En cas de chiffres opposés la longueur a tranché la question.*

⁴ Typ 1 = Specialanstalt för förlossningsvård (med särskild, specialutbildad läkare). *Maternité avec médecin particulier, spécialiste d'accouchements.*

Typ 2 = Annan förlossningsavdelning än typ I vid lasarett eller förlossningsavdelning vid sjukstuga. *Autre maternité que type No 1 dans des hôpitaux ou maternité dans des infirmeries.*

Typ 3 = Andra anstalter än typ I och II (t. ex. förlossningshem, förlossningsrum). *Autres établissements que type Nos I ou II (par exemple maison d'accouchement, chambre d'accouchement).*

Utom anstalt = t. ex. i patientens eller barnmorskans hem. I vissa län ha en del anstaltsfall redovisats samman med dessa förlossningar, och för sådana län ha approximativa beräkningar måst göras, för att dubbelräkningar skulle undvikas. *Par exemple au domicile de la cliente ou celui de la sage-femme. Dans certains départements cette catégorie comprend également quelques accouchements des maternités. Afin d'éviter des chiffres doubles dans ces cas là, les données sont calculées.*

⁶ Levande födda = foster, som andats. *Nés vivants = les fœtus qui ont respiré.*

FÖRLOSSNINGAR OCH FÖDDA BARN ÅR 1947 FÖRDELADE EFTER SJUKVÅRDS-
OMRÅDE OCH VÅRDFORM (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukvårdsområde och vårdförm	Antal förlossningar		Antal födda barn						Summa födda
	Hela antalet	Därav fall, då modern avlidit	Fullgångna			Ofullgångna			
			Levan- de födda	Därav av- lidna	Död- födda	Levan- de födda	Därav av- lidna	Död- födda	
Norrköpings stad.									
Förlossningsanstalt av typ I..	1 944	1	1 818	12	22	114	24	12	1 966
Utom anstalt	22	—	21	—	—	2	—	—	23
Östergötlands län i övrigt.									
Förlossningsanstalt av typ I	1 851	1	1 783	2	20	69	5	11	1 883
» » » II	2 116	—	1 991	15	22	119	7	17	2 149
» » » III	384	—	380	2	2	3	—	1	386
Utom anstalt	214	1	201	1	4	8	2	3	216
Jönköpings län.									
Förlossningsanstalt av typ I	1 958	3	1 869	3	41	63	3	10	1 983
» » » II	2 919	3	2 775	30	49	111	25	25	2 960
Utom anstalt	393	—	386	2	3	4	1	1	394
Kronobergs län.									
Förlossningsanstalt av typ II	1 868	4	1 790	13	45	40	15	20	1 895
» » » III	59	—	56	—	1	3	—	—	60
Utom anst. approx. ber.	706	.	.	.	.	.	.	.	718
Kalmar läns n.a.									
Förlossningsanstalt av typ II	818	—	744	8	24	53	11	11	832
» » » III	600	—	588	4	5	12	1	2	607
Utom anstalt	310	—	296	1	6	7	1	3	312
Kalmar läns s.a.									
Förlossningsanstalt av typ II	1 373	2	1 301	15	26	55	20	19	1 401
» » » III	700	—	690	5	3	13	2	2	708
Utom anst. approx. ber.	383	.	.	.	.	.	.	.	389
Gotlands län.									
Förlossningsanstalt av typ II	642	—	604	2	14	34	1	5	657
» » » III	35	—	35	—	—	—	—	—	35
Utom anstalt	462	—	459	1	5	5	—	—	469
Blekinge län.									
Förlossningsanstalt av typ II	1 718	1	1 613	9	32	88	15	9	1 742
» » » III	559	—	553	2	4	4	1	1	562
Utom anstalt	449	—	436	5	3	9	3	4	452
Kristianstads län.									
Förlossningsanstalt av typ II	3 821	3	3 653	19	52	149	19	29	3 883
Utom anstalt	593	—	574	7	9	14	3	4	601
Malmö stad.									
Förlossningsanstalt av typ I	3 392	1	3 211	14	45	145	35	21	3 422
» » » III	34	—	35	—	—	—	—	—	35
Utom anstl approx. ber.	6	.	.	.	.	.	.	.	6
Malmöhus län i övrigt.									
Förlossningsanstalt av typ I	2 601	1	2 484	8	38	92	13	14	2 628
» » » II	2 109	1	2 010	7	26	88	14	15	2 139
Utom anstalt	193	—	184	—	2	10	1	—	196

Tab. 36

FÖRLOSSNINGAR OCH FÖDDA BARN ÅR 1947 FÖRDELADE EFTER SJUKVÅRDS-
OMRÅDE OCH VÅRDFORM (forts.).

Sjukvårdsområde och vårdform	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Antal förloss- ningar			Antal födda barn						Summa födda
	Hela antalet	Därav fall, då modern avlidit	Levan- de födda	Därav av- lidna	Död- födda	Levan- de födda	Därav av- lidna	Död- födda		
Hälsingborgs stad.										
Förlossningsanstalt av typ I..	2 128	—	2 043	8	34	76	7	12	2 165	
Utom anstalt	23	—	21	—	—	2	—	1	24	
Hallands län.										
Förlossningsanstalt av typ II	2 405	1	2 305	25	38	68	6	16	2 427	
Utom anstalt	229	—	230	2	3	1	—	1	235	
Göteborgs stad.										
Förlossningsanstalt av typ I	6 312	5	6 086	25	77	201	77	24	6 388	
» » » III	645	2	632	3	10	7	1	3	652	
Utom anst. approx. ber.	69	.	.	.	.	.	.	.	70	
Göteb. o. Bohus län i övr.										
Förlossningsanstalt av typ II	2 476	5	2 366	17	46	79	18	16	2 507	
» » » III	286	—	275	3	4	5	2	5	289	
Utom anst. approx. ber.	683	.	.	.	.	.	.	.	690	
Älvsborgs län.										
Förlossningsanstalt av typ I	2 883	3	2 747	11	36	122	20	21	2 926	
» » » II	2 265	—	2 171	19	32	85	17	8	2 296	
» » » III	532	1	518	—	6	7	1	5	536	
Utom anst. approx. ber.	320	.	.	.	.	.	.	.	325	
Skaraborgs län.										
Förlossningsanstalt av typ II	3 381	6	3 216	25	84	105	24	29	3 434	
» » » III	604	—	588	2	4	9	1	6	607	
Utom anst. approx. ber.	340	.	.	.	.	.	.	.	348	
Värmlands län.										
Förlossningsanstalt av typ I	1 483	2	1 409	5	24	62	—	6	1 501	
» » » II	2 551	3	2 433	18	36	99	23	19	2 587	
Utom anstalt	638	1	634	17	7	18	6	6	665	
Örebro län.										
Förlossningsanstalt av typ I	1 976	5	1 756	3	19	210	17	26	2 011	
» » » II	1 454	2	1 386	9	16	59	10	5	1 466	
» » » III	191	—	189	—	1	1	1	—	191	
Utom anst. approx. ber.	504	.	.	.	.	.	.	.	506	
Västmanlands län.										
Förlossningsanstalt av typ II	3 107	5	2 978	8	43	94	11	26	3 141	
» » » III	62	—	63	—	1	—	—	—	64	
Utom anst. approx. ber.	301	.	.	.	.	.	.	.	307	
Kopparbergs län.										
Förlossningsanstalt av typ II	3 463	—	3 280	23	46	166	20	21	3 513	
Utom anstalt	989	—	956	7	9	26	5	11	1 002	
Gävle stad.										
Förlossningsanstalt av typ I..	1 567	2	1 490	16	25	58	17	14	1 587	
Utom anstalt	11	—	11	—	—	—	—	—	11	

FÖRLOSSNINGAR OCH FÖDDA BARN ÅR 1947 FÖRDELADE EFTER SJUKVÅRDS
OMRÅDE OCH VÅRDFORM (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukvårdsområde och vårdform	Antal förlossningar		Antal födda barn						Summa födda
	Hela antalet	Därav fall, då modern avlidit	Fullgångna			Ofullgångna			
			Levan- de födda	Därav av- lidna	Död- födda	Levan- de födda	Därav av- lidna	Död- födda	
Gävleborgs län i övrigt.									
Förlossningsanstalt av typ II	2 661	2	2 541	26	42	88	20	20	2 691
» » » III	237	—	222	2	1	14	—	1	238
Utom anstalt	709	—	683	3	9	17	1	6	715
Västernorrlands län.									
Förlossningsanstalt av typ I	1 801	4	1 741	13	26	41	22	6	1 814
» » » II	2 587	4	2 464	17	34	102	19	18	2 618
» » » III	91	—	91	2	—	—	—	—	91
Utom anst. approx. ber.	962	.	.	.	.	.	.	.	971
Jämtlands län.									
Förlossningsanstalt av typ II	1 277	3	1 221	12	24	40	13	12	1 297
» » » III	124	—	118	—	1	6	2	—	125
Utom anst. approx. ber.	1 438	.	.	.	.	.	.	.	1 450
Västerbottens län.									
Förlossningsanstalt av typ II	3 606	4	3 452	29	50	115	26	34	3 651
» » » III	85	—	85	—	—	—	—	1	86
Utom anst. approx. ber.	764	.	.	.	.	.	.	.	772
Norrbottnens län.									
Förlossningsanstalt av typ II	3 860	7	3 687	25	72	107	32	36	3 902
» » » III	329	—	317	1	2	9	1	2	330
Utom anst. approx. ber.	1 335	.	.	.	.	.	.	.	1 350
Hela riket Total	128 189	.	.	.	.	.	.	.	129 798
Därav anst. av typ I	50 277	44	47 813	176	698	2 093	345	321	50 925
» » » II	57 759	60	55 096	405	926	2 050	398	440	58 512
» » » III	6 586	4	6 419	27	53	128	14	36	6 636
utom anstalt	5 432	2	5 268	49	60	127	23	41	5 496
d:o approx. beräknat	8 135	.	.	.	.	.	.	.	8 229
<i>Antal födda enl. statistiska centralbyråns preliminära beräkning</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	131 036

(37) De år 1947 på statens och vissa städers sinnessjukhus intagna, grupp B, fördelade efter hemort.

Entrées dans les hôpitaux d'aliénés de l'Etat, groupe B, et de certaines villes en 1947, répartis d'après le domicile.

1							1						
Län, stad Départements, ville	Lands- bygd Campagne		Städer Villes		Summa Total		Län Départements	Lands- bygd Campagne		Städer Villes		Summa Total	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
	h.	f.	h.	f.	h.	f.		h.	f.	h.	f.	h.	f.
Stockholms stad . . .	—	—	1255	992	1255	992	Älvsborgs län	94	121	48	45	142	166
Stockholms län	150	122	78	65	228	187	Skaraborgs »	71	99	22	42	93	141
Uppsala »	52	43	32	42	84	85	Värmlands »	100	89	42	51	142	140
Södermanlands »	77	63	54	45	131	108	Örebro »	56	66	67	72	123	138
Östergötlands »	103	88	62	81	165	169	Västmanlands »	37	60	56	43	93	103
Jönköpings »	77	88	45	50	122	138	Kopparbergs »	109	134	45	30	154	164
Kronobergs »	113	115	10	29	123	144	Gävleborgs »	99	80	44	44	143	124
Kalmar »	106	99	23	31	134	130	Västernorrlands »	153	181	37	37	190	218
Gotlands »	36	48	18	14	54	62	Jämtlands »	89	86	10	17	99	103
Blekinge »	53	45	30	31	83	76	Västerbottens »	135	128	28	27	163	155
Kristianstads »	103	97	24	30	127	127	Norrbottnens »	87	66	17	30	104	96
Malmöhus »	115	91	256	237	371	328	Utlandet och okänt	60	53	45	51	105	104
Hallands »	65	63	20	37	85	100	<i>L'étranger et inconnu</i>						
Göteb. o. Bohus »	105	104	351	377	456	481	Summa Total	2245	2229	2724	2550	4969	4779

(38) Ålder vid första insjuknandet hos de år 1947 för första gången för vård på statens etc. sinnessjukhus intagna.

L'âge où les hospitalisés entrés dans les hôpitaux d'Etat etc. pendant l'année, sont tombés malades pour la première fois.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	-15	15-20	20-25	25-30	30-35	35-40	40-45	45-50	50-60	60-70	70-80	Okänd Incon- nu	Ej vård- behov	S:a Total
Män	299	264	400	394	352	347	287	265	329	268	247	183	11	3 646
Kvinnor	205	222	332	342	370	317	298	291	422	279	261	103	13	3 455
Summa	504	486	732	736	722	664	585	556	751	547	508	286	24	7 101

För sinnessjukvård år 1947 omhändertagna fördelade efter sjukdomsform.

Les aliénés, soignés au cours de 1947, répartis d'après la forme de la maladie.

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Sjukdomsform (Ssjd = Sinnessjukdom) <i>Forme de la maladie</i> (Psych. = Psychosis. Ins. = Insania. Dem. = Dementia)	Statens o. vissa städers sinnessjukhus <i>Hôpitaux d'aliénés de l'Etat et de certaines villes</i>						Mindre komm. sinnessjukhus <i>Petits hôpitaux communaux</i>	Kommunala vårdhem <i>Cliniques communales</i>	Samtliga anstalter <i>Toutes les maisons de santé</i>				
	Intagna <i>Entrées</i>		Döda <i>Décédés</i>		Befintliga d. 31/12 <i>Restants au 31 Décembre</i>		Befintliga d. 31/12 <i>Restants au 31 Décembre</i>	Befintliga d. 31/12 <i>Restants au 31 Décembre</i>	Befintliga d. 31/12 <i>Restants au 31 Décembre</i>	Befintliga d. 31/12 <i>Restants au 31 Décembre</i>			
	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.
Manisk-depr. ssjd <i>Psych. manico-depr.</i>	546	860	38	69	913	1 483	10	22	47	59	970	1 564	
Schizofreni <i>Schizophrenia</i>	1 235	1 164	245	230	10 441	9 012	378	370	997	780	11 816	10 162	
Kronisk förrykthet <i>Paranoia</i>	12	11	3	3	70	57	23	32	12	12	105	101	
Epileptisk ssjd <i>Insania epileptica</i>	81	65	19	10	355	316	11	8	15	20	381	344	
Præsenil ssjd <i>Ins. et dem. præsenilis</i>	149	482	31	97	419	1 313	15	33	79	179	513	1 525	
Senil ssjd <i>Dementia senilis</i>	313	320	227	238	472	570	65	107	87	146	624	823	
Sinnessjukdom på grund av:													
Arteriosklerotiska förändr. <i>Dem. arterioscl. e læsione cerebri</i>	171	189	124	105	234	220	25	24	34	51	293	295	
Andra grövre förändr. i hjärnan <i>Ins. et dem. e læsione cerebri</i>	214	104	48	41	358	156	4	5	40	25	402	186	
Syfilitisk infektion, paralyti <i>Dem. paralyt. Do annan form i centr. nervsyst. Ins. et dem. lueticæ</i>	37	21	28	8	224	84	13	—	15	8	252	92	
Annan infektion <i>Psych. ex infect.</i>	13	7	4	3	23	16	—	1	—	1	23	18	
Alkoholförgiftning <i>Ex intox. alcoholica</i>	51	53	3	7	86	62	1	2	8	6	95	70	
Annan förgiftning <i>Ex intoxicatione</i>	588	28	11	1	209	11	4	1	7	—	220	12	
Autointoxikation <i>Ex autointoxicacione</i>	79	49	1	4	42	26	—	—	1	1	43	27	
Autointoxikation <i>Ex autointoxicacione</i>	37	136	13	22	23	110	2	1	—	1	25	112	
Psykogen ssjd, hysterisk form <i>Hysteria</i>	20	85	—	1	39	99	—	4	1	3	40	106	
Annan <i>Ins. per trauma mentale et per emotionem acquisitam</i>	314	434	7	7	166	237	2	4	6	4	174	245	
Abnorm personlighet <i>Psychopathia</i>	755	537	18	16	1 269	553	11	7	42	25	1 322	585	
Sinnessvaghet <i>Imbecillitas</i>	255	162	20	24	1 841	1 039	47	42	82	98	1 970	1 179	
Sinnesslöhet <i>Idiotia</i>	42	31	17	16	780	374	15	13	16	14	811	401	
Ej sinnessjuk vid intagn. <i>Pas aliéné à l'entrée</i> ..	57	41	—	1	3	5	1	—	1	—	5	5	
Annan el. okänd diagnos <i>Autre diagn. ou diagn. incertain</i>	—	—	—	—	5	2	—	—	—	—	5	2	
Summa Total	4 969	4 779	857	908	17 972	15 745	627	676	1 490	1 438	20 089	17 854	

**Orsaker, under vilkas inflytande sinnessjukdom kan anses ha upp-
kommit hos de å statens och vissa städers sinnessjukhus
intagna, grupp B, år 1947.**

*Causes, sous l'influence desquelles la maladie pourrait avoir son origine chez les
malades admis dans les hôpitaux d'aliénés de l'Etat et de certaines
villes, groupe B.*

1	2	3	4
Orsaker Causes	Män H.	Kvinnor F.	Summa Total
Involution och ålderdom <i>Involution et vieillesse</i>	370	655	1 025
Åderförkalkning <i>Arterio-sclérose</i>	170	202	372
Syfilis i centrala nervsystemet <i>Syphilitis dans le système nerveux central</i>	47	26	73
Skador å huvudet <i>Lésion à la tête</i>	84	22	106
Tumor cerebri	5	12	17
Hämorrhagia	19	20	39
Meningitis	5	2	7
Org. nervsjukdom <i>Maladie organique cérébrale</i>	7	6	13
Övriga förändringar av hjärnan <i>Autres altérations du cerveau</i>	47	40	87
Epilepsi	33	30	63
Encephalitis	34	30	64
Influenza <i>Grippe</i>	13	16	29
Pneumonia	5	4	9
Övr. infektiöns- o. a. sjukd. <i>Autres maladies, infectieuses et autres.</i>	22	30	52
Utmattning, inkl. kroniska konsumtionstillstånd <i>Epuisement, état de consommation chronique</i>	16	17	33
Havandeskap, barnsäng, digivn. <i>Grossesse, enfanement, allaitement</i>	—	112	112
Förgiftning <i>Empoisonnement</i>			
Alkohol <i>Alcool</i>	676	27	703
Sömnmedel o. dyl. <i>Somnifères etc.</i>	72	36	108
Fennopromin	3	3	6
Opiat	8	6	14
Övriga förgiftningar <i>Autres empoisonnements</i>	3	1	4
Autointoxikationstillstånd <i>Etat d'autointoxication</i>			
Morbus Basedowii	—	11	11
Diabetes mellitus	2	9	11
Sjukdomar i hjärta och kärlsystem <i>Maladies du cœur et du système vasculaire</i>	1	1	2
Andra endokrina rubbningar <i>Autres changements endocrines</i>	27	41	68
Annan kroppslig sjukdom <i>Autre maladie physique</i>	37	31	68
Skrämsel, sinnesrörelse, olycksfall <i>Peur, émotion, accident</i>	9	7	16
Arbetslöshet, arbetstvist, arbetsförhållanden <i>Chômage, différend de travail, conditions de travail</i>	32	15	47
Bekymmer, motgångar, besvikelser m. m. <i>Soucis, revers, déceptions etc.</i>	138	262	400
Olycklig kärlek, olyckligt äktenskap, skilsmässa m. m. <i>Amour malheureux, mariage malheureuse, divorce etc.</i>	102	112	214
Reaktion mot militärtjänst <i>Réaction contre service militaire</i>	12	—	12
Kriget, politiska händelser <i>Guerre, événements politiques</i>	7	13	20
Ärftlig psykopatisk belastning ¹ <i>Tare héréditaire psychopatique</i>	1 086	1 303	2 389
Sinnessjukdom eller annat psykiskt abnormtillstånd hos den sjukas syskon <i>Aliénation mentale ou autres conditions anormales chez les frères et sœurs du malade</i>	655	762	1 417
Abort <i>Avortement</i>	—	3	3
Andra orsaker <i>Autres causes</i>	78	92	170

¹ Sinnessjukdomar eller andra psykiska abnormtillstånd, kända i tidigare generationer i rätt upp-
stigande led — hos föräldrar eller deras syskon, far- och morföräldrar eller deras syskon (specif.
se följ. tabell).

År 1947 på statens etc. sinnessjukhus intagna, som haft årförlig
psykopatisk belastning, fördelade efter sjukdomsform.

*Malades entrés pendant l'année dans les hôpitaux de l'Etat etc. avec des tendances
psychopathiques héréditaires réparties d'après la forme de la maladie.*

1	2	3	1	2	3
Sjukdomsform <i>Forme de la maladie</i>	Män H.	Kv. F.	Sjukdomsform <i>Forme de la maladie</i>	Män H.	Kv. F.
Manisk-depressiv sinnessjukdom <i>Psychosis manico-depressiva</i> ...	176	260	Sinnessjukdom på grund av annan infektion <i>Psychosis ex infectione</i>	7	6
Schizofren sinnessjukdom <i>Schizophrenia</i>	355	408	Sinnessjukdom på grund av förgiftning av alkohol <i>Psychosis ex intoxicatione alcoholica</i>	110	8
Kronisk förrykthet <i>Paranoia</i>	4	1	Sinnessjukdom på grund av annan förgiftning <i>Psychosis ex intoxicatione</i>	8	5
Epileptisk sinnessjukdom <i>Insania epileptica</i>	17	10	Sinnessjukdom på grund av auto-intoxikation <i>Psychosis ex auto-intoxicacione</i>	2	42
Sinnessjukdom under involutions-åren och vid hög ålder presenil form <i>Insania et dementia præsenilis</i>	19	86	Psykogen sinnessjukdom hysterisk form <i>Hysteria</i>	1	30
senil form <i>Dementia senilis</i>	23	31	annan form <i>Insania per trauma mentale et per emotionem acquisitam</i>	41	111
Sinnessjukdom på grund av arteriosklerotiska förändringar <i>Dementia arteriosclerotica</i>	16	16	Abnorm personlighet <i>Psychopatia</i>	160	164
Sinnessjukdom på grund av andra grövre förändringar i hjärnan <i>Insania et dementia e læsione cerebri</i>	28	22	Sinnessvaghhet <i>Imbecillitas</i>	96	82
Sinnessjukdom på grund av syfilitisk infektion paralytisk form <i>Dementia paralytica</i>	2	4	Sinnesslöhet <i>Idiotia</i>	21	17
annan form i centrala nervsystemet <i>Insania et dementia luetica</i>	—	—	Summa Total	1 086	1 308

Vissa uppgifter angående de under år 1947 återställda på statens och vissa städers sinnessjukhus. *Données concernant les malades guéris pendant l'année dans les hôpitaux d'aliénés de l'Etat et de certaines villes.*

A. Sjukdomens varaktighet hos de under året återställda.

Durée de la maladie chez les malades guéris pendant l'année.

1 Sjukdomsform <i>Forme de la maladie</i>	2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15			
	0—1 månad mois		1—6 mån. mois		6—12 mån. mois		1—3 år ans		Mer än 3 år Plus de 5 ans		Okänt Incon- nue		Summa Total																	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.		
	h.	f.	h.	f.	h.	f.	h.	f.	h.	f.	h.	f.	h.	f.	h.	f.	h.	f.	h.	f.	h.	f.	h.	f.	h.	f.	h.	f.		
Manisk-depressiv sinnessjukdom <i>Psychosis manico-depressiva</i>	51	38	128	214	55	107	40	63	20	23	3	5	297	450																
Schizofren sinnessjukdom <i>Schizophrenia</i> ...	56	30	89	105	74	71	34	41	20	18	1	2	274	267																
Kronisk förryckthet <i>Paranoia</i>								1	2	1			2	2																
Epileptisk sinnessjukdom <i>Insania epileptica</i>	4	—	1	2	3	—	—	—	—	2	—	—	10	2																
Sinnessjukdom under involutionsåren och vid hög ålder																														
präsenil form <i>Insania et dementia præsenilis</i>	—	6	10	41	6	26	7	21	4	15	2	—	29	109																
senil form <i>Dementia senilis</i>	—	—	4	3	1	—	1	1	—	1	—	—	6	5																
Sinnessjukdom på grund av arteriosklerotiska förändringar <i>Dementia arteriosclerotica</i>	2	—	2	1	—	3	2	—	—	—	—	1	7	4																
Sinnessjukdom på grund av andra grövre förändringar i hjärnan <i>Insania et dementia e læsione cerebri</i>	8	1	13	4	4	2	3	1	8	6	—	—	36	14																
Sinnessjukdom på grund av syfilitisk infektion, paralytisk form <i>Dementia paralytica</i>	—	—	—	1	—	—	2	—	2	—	—	1	4	2																
annan form i centr. nervsyst. <i>Insania et dementia luetica</i>	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1																
Sinnessjukdom på grund av annan infektion <i>Psychosis ex infectione</i>	3	5	10	15	5	4	1	1	1	1	1	—	21	26																
Sinnessjukdom på grund av förgiftning med alkohol <i>Psychosis ex intoxicatione alcoholica</i>	103	3	73	3	1	4	23	1	66	—	2	—	268	11																
Sinnessjukdom på grund av annan förgiftning <i>Psychosis ex intoxicatione</i>	14	7	7	2	—	6	2	—	2	1	2	—	24	19																
Sinnessjukdom på grund av autointoxikation <i>Psychosis ex autointoxicacione</i>	1	4	6	46	1	18	—	8	1	2	—	—	9	78																
Psyksen sinnessjukdom																														
hysterisk form <i>Hysteria</i>	1	6	1	11	2	3	2	4	—	1	—	1	6	26																
annan form <i>Insania per trauma mentale et per emotionem acquisitam</i>	73	52	64	119	15	49	21	24	10	5	—	1	183	250																
Abnorm personlighet <i>Psychopathia</i>	39	24	54	95	19	34	32	23	61	30	24	7	229	213																
Summa Total	355	176	463	662	186	327	170	189	197	105	35	20	1 406	1 479																

B. Återställda bland de under de sista 10 åren intagna.

Malades guéris à l'égard des entrées pendant les dix dernières années.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Den återställda intogs nedanstående år före redovisningsåret <i>Le malade guéri a été entré avant l'année du compte-rendu</i>										
	9:e året eller 1938	8:e året eller 1939	7:e året eller 1940	6:e året eller 1941	5:e året eller 1942	4:e året eller 1943	3:e året eller 1944	2:a året eller 1945	1:sta året eller 1946	redovis- nings- året ² el. 1947
Hela antalet återställda <i>Nombre de malades guéris</i>	2 008	2 137	1 967	1 736	1 809	2 025	1 990	2 238	2 536	1 757
Samtliga intagna enligt tab. 25, grupp B <i>Entrées</i>	7 204	7 189	6 540	6 304	6 397	7 427	7 560	8 518	9 434	9 748
Återställda på 100 intagna <i>Malades guéris sur 100 entrées</i>	28	30	30	28	28	27	26	26	27	18

¹ La ... année ou pendant ..... — ² L'année du compte-rendu ou pendant ..... — ³ Korrigerat tal. —
* Exkl. 113 finska patienter, som återvända till Finland samma år.

**Dödsorsaker för de å statens och vissa städers sinnessjukhus
avlidna år 1947.**

Causes de décès dans les hôpitaux d'aliénés de l'Etat et de certaines villes.

1	2	3	1	2	3
Dödsorsaker <i>Causes de décès</i>	Män H.	Kv. F.	Dödsorsaker <i>Causes de décès</i>	Män H.	Kv. F.
Marasmus	115	114	Alii morbi organum circulationis	11	11
Influenza	7	19	Bronchopneumonia	28	39
Erysipelas	—	3	Pneumonia acuta lobaris	32	41
Septicæmia	3	3	Alii morbi organum respirationis	20	19
Tuberculosis pulmonis	85	81	Hernia	2	—
» aliorum organorum.	8	13	Cholecystitis	4	1
Syphilis	2	2	Morbus hepatitis	3	1
Morbus sanguinis	6	3	Cirrhosis hepatis	4	4
Diabetes	4	3	Alii morbi organorum digestionis	23	15
Meningitis purulenta	1	2	Pyelonephritis, cystopyelitis . . .	4	2
Arteriosclerosis cerebri	4	8	Alii morbi organorum uropoetico- rum	14	15
Hæmorrhagia cerebri et meningum	52	61	Hypertrophia prostatae	8	—
Epilepsia	6	9	Fractura ossium	2	4
Encephalitis	3	3	Polyarthrititis	—	3
Atrophia cerebri	2	1	Lupus	—	1
Alii morbi systematis nervosi . . .	7	10	Carcinoma ventriculi	16	10
Insania	6	12	» aliorum organorum . . .	31	44
Dementia paralytica	18	5	Tumor cerebri	6	6
» senilis	—	2	Alii tumores	5	5
Alii morbi mentis	1	1	Suicidium	14	4
Morbus organorum sensoriorum . . .	1	—	Casus-mortiferi	1	1
Vitium organis cordis	14	9	Alii casus	2	9
Endocarditis chronica	2	9	Okänd dödsorsak <i>Cause de décès</i> <i>inconnu</i>	23	16
Myocarditis	65	105	Summa Total	857	903
Arteriosclerosis	116	116			
Cardiosclerosis	67	50			
Thrombosis, embolia	9	8			